SOMOGY MEGYEI KÖZGYŰLÉS ELNÖKE

7400 KAPOSVÁR, Vármegyeháza, Fő utca 10.
Tel.: 82/898-246
e-mail: gelencser.attila@som-onkorm.hu

Ügyiratszám: SMÖ/291/2014.

ELŐTERJESZTÉS
a Pogányvölgyi Kistérség Megújított Környezetvédelmi Programjának véleményezéséről

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény IV. fejezetének 46. § (1) b) pontja szerint az önkormányzatoknak illetékességi területükre önálló települési környezetvédelmi programot kell kidolgozniuk, amelyet a képviselő-testületnek/közgyűlésnek jóvá kell hagynia.
A Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. (továbbiakban Kft.) jogelődje 2003-ban készítette el a Pogányvölgyi kistérség települési környezetvédelmi programját a 2004-2009 közötti időszakra vonatkozóan, amely a településekre átfogó cselekvési tervet határozott meg. A program felülvizsgálatára először 2006-ben került sor. Majd ezt követően 2013-ban kereste meg a Pogányvölgyi Többcélú Kistérségi Társulás a Kft-t a környezetvédelmi program újbóli felülvizsgálatával kapcsolatban. A készítő elvállalta a program aktualizálását, egyedi cselekvési terv kidolgozását. A feladat alapvető célja az, hogy a kistérség településeinek az aktuális környezeti állapotához illeszkedő cselekvési tervvel rendelkezzen, amely a helyi környezetvédelem megalapozására szolgál.

A Balatoni Integrációs Nonprofit Kft. véleményezésre megküldte Pogányvölgyi Kistérség környezetvédelmi programjának egyeztetési változatának munkaanyagát.
A Somogy Megyei Közgyűlés 49/2012.(IX.28.) közgyűlési határozatában tervezéssel kapcsolatos, közgyűlések közötti konzultációs, munkaközi véleményező munka elvégezésével - a testület utólagos tájékoztatása mellett - a Területfejlesztési Bizottságot bízta meg.

<u>A Területfejlesztési Bizottság a Pogányvölgyi Kistérség környezetvédelmi programjának az alábbi véleményt alakítja ki:</u>

Követendő példa a környezetvédelmi törvény által a településekre előírt környezetvédelmi program kistérség területére való együttes elkészítése, és felülvizsgálata. Az aprófalvas térségekre, a nagyjából azonos helyzetű településcsoportokra logikus, költségtakarékos és hatékony lehet a közös program készítése, ami a város és környéke, mint funkcionális térség működésének egyik jó példája. Gazdagítaná a programot egy, az elmúlt 10 év változásainak környezetvédelmi szempontú értékelésére kiterjedő munkarész kidolgozása.
Alapos, szakszerűen összeállított, rengeteg adatot, információt tartalmazó anyag készült, amely a településekre, gazdálkodó szervezetekre lebontott, ütemezett feladatok könnyen használható útmutatót jelentenek és a lakosság szerepvállalása is könnyen kiolvasható belőle.
A kistérség népessége körében az anyag közérthető kivonatának megismertetését, népszerűsítését fontos lenne a jobb eredmények és a hatékonyság környezetvédelem érdekében. Azáltal a lakosság is megtalálhatná a számára javasolt feladatokat. Az egyes fejezetek részletezettsége, mélysége, adathalmaza nagyon eltérő. A települések jellemzőinek leírása nem azonos tartalommal készült és az aktualizálás sem történt meg teljes körben. Az Élővilág című fejezet az állatvilágról említést sem tesz, holott madárvédelmi területek is vannak a kistérségben. A geológiáról szóló fejezet szinte tudományos részletezettségű, az éghajlatvédelem fejezet viszont kevés és nem kellő súllyal kezelt. Az épített környezet

állapotának változásairól szóló fejezet csak a megtörtént önkormányzati fejlesztéseket, illetve a 2011. évi lakásépítés adatait tartalmazza, nem kiterjed a kistérség épített örökségének elemeire is, azok állapotára. A demográfiai helyzetnél hiányoljuk a külföldi lakóház tulajdonosok említését és a településekre gyakorolt hatását, legalább nagyságrendileg az üres, hasznosításra váró ingatlanok számbavételét.

A településfejlesztés alcím alatt a tervezési feladatok felsorolásánál javasoljuk a települések arculatának javítását célzó tervek készítését is felsorolni a településrendezési tervek mellett.
A KÖZL-2 jelű célok között szereplő feladatok közül hiányoljuk a kerékpárutak hálózatszerű - hivatásforgalomra is igénybe vehető – megvalósítását és a kistérségi szintű közösségi közlekedés megvalósíthatóságának vizsgálatát.
A FÖLD-2 jelű feladatsorban fontosnak tartjuk a mezővédő erdősávok telepítésének szükségességét.
A VÍZ-3 jelű célok között a felszín alatti vizek hasznosításánál a mezőgazdasági hasznosítást (üvegházak) és a fűtési célokat is érdemes lenne megemlíteni.
A hulladékgazdálkodás és -gyűjtésről szóló leírások, feladatok részletes, jól hangsúlyozzák a hulladékfeldolgozás jelentőségét. Érdemes lett volna értékelni a balatoni szemétgyűjtés kettéválásának hatását, illetve megemlíteni a szomszédos Ordacsehi helyett a távoli (kaposmérői) szemétlerakóra történő szállítás környezetvédelmi szempontból is előnytelen megoldását.
Az operatív programban a táblázatos formában településenként, témánként feldolgozott feladatrendszer a program könnyen használhatóságát jelenti. A rangsorolt ütemezés szintén pozitívuma az anyagnak.
A Pogányvölgyi Kistérség Megújított Környezetvédelmi Programjának egyeztetési anyagát az előterjesztés melléklete tartalmazza.

Javaslom, hogy a bizottság végezze el a Pogányvölgyi Kistérség Megújított Környezetvédelmi Programja egyeztetési anyagának véleményezését.

<u>Határozati javaslat:</u>

1./ A Somogy Megyei Közgyűlés Területfejlesztési Bizottsága – a közgyűlés 49/2012.(IX.28.) határozata alapján eljárva – megvitatta a Pogányvölgyi Kistérség Megújított Környezetvédelmi Programjának egyeztetési anyagát és véleményét az alábbiak szerint teszi meg:
   a. A Bizottság megállapítja, hogy
   Követendő példa a környezetvédelmi törvény által a településekre előírt környezetvédelmi program kistérség területére való együttes elkészítése, és felülvizsgálata. Az aprófalvas térségekre, a nagyjából azonos helyzetű településcsoportokra logikus, költségtakarékos és hatékony lehet a közös program készítése, ami a város és környéke, mint funkcionális térség működésének egyik jó példája. Gazdagítaná a programot egy, az elmúlt 10 év változásainak környezetvédelmi szempontú értékelésére kiterjedő munkarész kidolgozása.
   Alapos, szakszerűen összeállított, rengeteg adatot, információt tartalmazó anyag készült, amely a településekre, gazdálkodó szervezetekre lebontott, ütemezett feladatok könnyen használható útmutatót jelentenek és a lakosság szerepvállalása is könnyen kiolvasható belőle.
   A kistérség népessége körében az anyag közérthető kivonatának megismertetését, népszerűsítését fontos lenne a jobb eredmények és a hatékonyság környezetvédelem érdekében. Azáltal a lakosság is megtalálhatná a számára javasolt feladatokat.
   Az egyes fejezetek részletezettsége, mélysége, adathalmaza nagyon eltérő. A települések jellemzőinek leírása nem azonos tartalommal készült és az aktualizálás sem történt meg teljes körben. Az Élővilág című fejezet az állatvilágról említést sem tesz, holott

madárvédelmi területek is vannak a kistérségben. A geológiáról szóló fejezet szinte tudományos részletezettségű, az éghajlatvédelem fejezet viszont kevés és nem kellő súllyal kezelt. Az épített környezet állapotának változásairól szóló fejezet csak a megtörtént önkormányzati fejlesztéseket, illetve a 2011. évi lakásépítés adatait tartalmazza, nem kiterjed a kistérség épített örökségének elemeire is, azok állapotára. A demográfiai helyzetnél hiányoljuk a külföldi lakóház tulajdonosok említését és a településekre gyakorolt hatását, legalább nagyságrendileg az üres, hasznosításra váró ingatlanok számbavételét.
Az operatív programban, a táblázatos formában településenként, témánként feldolgozott feladatrendszer a program könnyen használhatóságát jelenti. A rangsorolt ütemezés szintén pozitívuma az anyagnak.

2./ A Bizottság javasolja a településfejlesztés alcím alatt a tervezési feladatok felsorolásánál a települések arculatának javítását célzó tervek készítését is felsorolni a településrendezési tervek mellett.

3./ A Bizottság javasolja szerepeltetni a KÖZL-2 jelű célok között szereplő feladatok között a kerékpárutak hálózatszerű - hivatásforgalomra is igénybe vehető – megvalósítását és a kistérségi szintű közösségi közlekedés megvalósíthatóságának vizsgálatát.

4./ A Bizottság fontosnak tartja a FÖLD-2 jelű feladatsorban a mezővédő erdősávok telepítésének szükségességét.

5./ A Bizottság javasolja megemlíteni a VÍZ-3 jelű célok között a felszín alatti vizek hasznosításánál a mezőgazdasági hasznosítást (üvegházak) és a fűtési célokat is.

6./ A Területfejlesztési Bizottság felkéri a megyei főjegyzőt, hogy a testület véleményét továbbítsa a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. részére.
Felelős: Dr. Vörös Tamás megyei főjegyző
Határidő: 2014. február 11.

Kaposvár, 2014. február 04.

Gelencsér Attila

Az előterjesztést készítette:

Becker Roland
irodavezető

Baloghné Molnár Ida
területfejlesztési referens

Fábián Éva
megyei főépítész

Az előterjesztést jóváhagyta:

Dr. Vörös Tamás
megyei főjegyző

A POGÁNYVÖLGYI KISTÉRSÉG MEGÚJÍTOTT KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

2014-2019

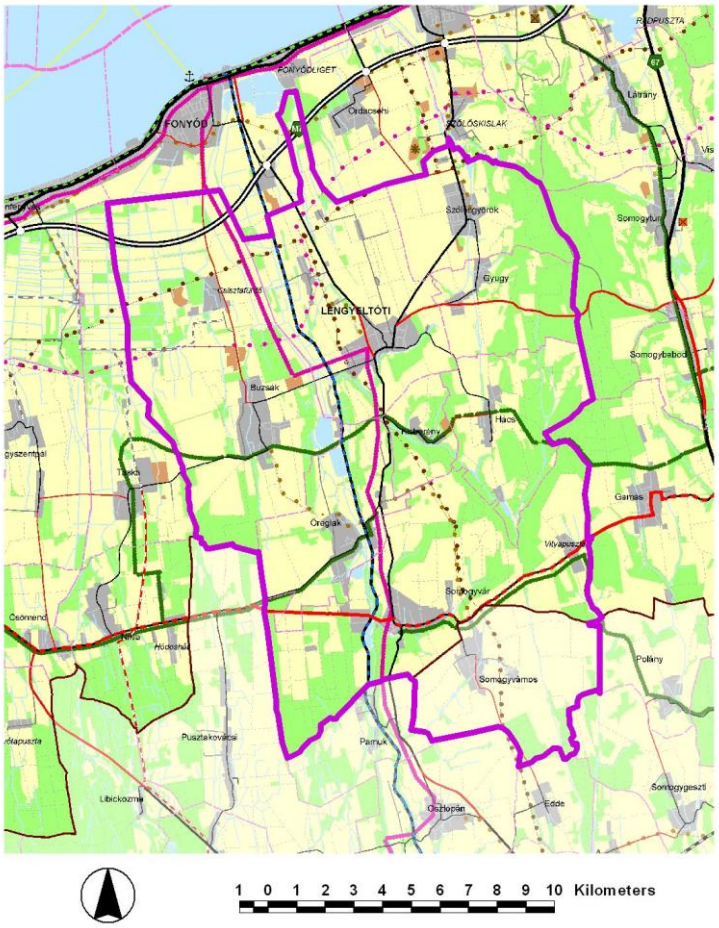

KÉSZÍTETTE:

BALATONI INTEGRÁCIÓS KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

2013

Tartalom

Bevezetés 4

I. Környezeti állapot változások 5

1.1 A környezeti állapotjellemzők a településen 5
1.1.1 Levegőminőségi változások 9
1.1.2 Vízrajzi, vízháztartási változások 15
1.1.3 Élővilág 29
1.1.4 Területhasználatok változása 30
1.1.5 Éghajlatváltozás 38

1.2. A települési környezet állapota 40
1.2.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások 40
Ivóvízellátás arányának/minőségének változása 40
Szennyvízelvezetés-tisztítás arányának változása 44
A csapadékvíz-elvezetésével kapcsolatos változások 47
Hulladékgazdálkodás helyzete 48
Energiagazdálkodás, energiahasználat helyzete 54
1.2.2 Közlekedési infrastruktúrát érintő változások 56
Utak állapotát, útminőséget, úthálózatot érintő változások 57
Zajterhelés 58
1.2.3 Épített környezet állapota 59
Településszerkezet, épített környezet állapotának változásai 59
Demográfiai helyzet, folyamatok 61
Foglalkozási és munkanélküliségi viszonyok 62

1.3. A lakosság egészségi állapota és környezeti összefüggések 62
1.4. Természetvédelem 76
1.5 Környezetbiztonság 79
1.6 Önállóan ható tényezők 81
1.7 Környezeti konfliktusok, problémák megállapítása 81
1.8 SWOT 83

II. A Pogányvölgyi Kistérség Környezetvédelmi Stratégiája 84

1. Stratégiai összefüggések 84
1.1 Nemzeti Környezetvédelmi Program 2009-2014. stratégiai tervezésének alapelvei 84
1.2 Környezeti jövőkép 85
1.3 Általános célok 86
1.4 A stratégiai program és a Balaton törvény összefüggései 87

2. Tematikus célok 89
2.1 A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése 89
2.2 Éghajlatváltozás mérséklés és alkalmazkodás 90
2.3 Környezet és egészség 92
2.4 Települési környezetminőség 93
2.5 A biológiai sokféleség megőrzése, természet és tájvédelem 100
2.6 Fenntartható terület és földhasználat 102
2.7 Vizeink védelme és „fenntartható” használata 103
2.8 Hulladékgazdálkodás 105
2.9 Környezetbiztonság 107

3. Felelősségi körök 108

III. Operatív Program 109

Gazdálkodó szervezetek hatáskörébe tartozó intézkedések, feladatok 109
Buzsák Község Önkormányzatának feladatai 111
Gyugy Község Önkormányzatának feladatai 120
Hács Község Önkormányzatának feladatai 128
Kisberény Község Önkormányzatának feladatai 137
Lengyeltóti Város Önkormányzatának feladatai 145
Öreglak Község Önkormányzatának feladatai 155
Somogyvámos Község Önkormányzatának feladatai 163
Somogyvár Község Önkormányzatának feladatai 171
Szőlősgyörök Község Önkormányzatának feladatai 180
A megvalósítás szereplői 188

Melléklet 189

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény IV. fejezetének 46. § (1) b) pontja szerint az önkormányzatoknak illetékességi területükre önálló települési környezetvédelmi programot kell kidolgozniuk, amelyet a képviselő-testületnek/közgyűlésnek jóvá kell hagynia. A dokumentáció felülvizsgálatának szabályát a 2008. évi XCI. törvény módosította. A változás értelmében megszűnt a korábbi, kétéves felülvizsgálati kötelezettség, helyette a program készíttetője által szükségesnek talált, vagy a Nemzeti Környezetvédelmi Program megújítását követő aktualizálás elve lépett életbe.

A Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. (továbbiakban Kft.) jogelődje 2003-ban készítette el a Pogányvölgyi kistérség települési környezetvédelmi programját a 2004-2009. közötti időszakra vonatkozóan, amely a településekre átfogó cselekvési tervet határozott meg. A program felülvizsgálatára először 2006-ben került sor. Majd ezt követően 2013-ban kereste meg a Pogányvölgyi Többcélú Kistérségi Társulás a Kft-t a környezetvédelmi program újbóli felülvizsgálatával kapcsolatban. A készítő elvállalta a program aktualizálását, egyedi cselekvési terv kidolgozását.

A feladat alapvető célja az, hogy a kistérség településeinek az aktuális környezeti állapotához illeszkedő cselekvési tervvel rendelkezzen, amely a helyi környezetvédelem megalapozására szolgál.
Ehhez meg kell vizsgálni, hogy milyen természetes és emberi eredetű környezeti változások történtek a program elkészülése óta, és ezek milyen kedvező vagy kedvezőtlen hatásokkal jártak. Majd a települések fejlesztési elképzeléseihez, és a környezetvédelmi alapelvekhez igazodóan a szükséges intézkedések meghatározására és ütemezésére van szükség.
A felülvizsgálat záró része az operatív cselekvési tervek aktualizálása, amelynek során értékelhetővé válik a településeken végzett környezetvédelmi tevékenység, és elkészülnek az előirányzott intézkedéseket időben ütemező és fontosság szerint jellemző feladattervek.

A felülvizsgálat elkészítése folyamán egyeztetések történtek az önkormányzatokkal, amelynek során a helyi szakemberek tájékoztatást adtak a környezeti elemekben bekövetkezett lényeges változásokról, illetve felvilágosítást nyújtottak a megvalósult intézkedésekről. Ezek az információk, és a környezetvédelmi program stratégiai fejezetében megfogalmazott elvek szem előtt tartása teszik lehetővé, hogy a program megvalósíthatósága biztosítható legyen.

I. Környezeti állapot változások

1.1 A környezeti állapotjellemzők a településen

A Pogány völgye Somogy megye északi területén a Balatontól délre terül el. Elérhető az M7-es útról Balatonbogláron dél-felé fordulva Kaposvár irányába. 9 km távolságban található Szőlősgyörök, ahonnan keleti irányba kitérve pár kilométerre terül el Gyugy kisközség. Szőlősgyörökből tovább 5 km-t utazva Lengyeltótiba, a térség központjába ér a látogató. A kisváros központjában keleti irányt véve kereshető fel Hács település, a város déli részén jobbra fordulva 4 km-re található Buzsák, Kaposvár felé Somogyvár előtt nyugati irányban lehet Öreglakra jutni, kicsivel tovább keleti irányba tartva lehet Kisberényt felkeresni. Somogyvár településről keleti irányba 4 km távolságban fekszik Somogyvámos.
Az erősen dombos területet kiváló minőségű földek borítják. Völgyeit vízfolyások szelik át, több természetes és mesterséges tóval, a mezőgazdasági termelést a gazdag vízfolyások, az erős eróziók rontják. Mind talaja, mind klímája rendkívül kedvező a gyümölcskultúrák telepítéséhez. A termál, illetve gyógyvíz több településen is megtalálható, de jelenleg még csak Buzsák térségében jelent gazdasági potenciált. A Kistérség településein gazdag a hagyományőrzés, a népművészet, több történelmi nevezetességgel rendelkezik.

Lengyeltóti
Lengyeltóti város a Balaton partjától 12 km-re, a lankákkal körülvett Csalogányok völgyében fekszik. Nevét 1116-ban az Almádi Monostor alapító oklevele említette először Villa-Tout alakban. Később Thoty, Thothy néven fordult elő. Az első ismert lakók a királyi birtok őrzésére letelepített szláv katonák voltak, s Lengyeltóti neve is a „TÓT” népnévből eredhet. Később, miután a Lengyel család birtokává lett a környék, a település neve összeforrt a Lengyel névvel. Temploma a 12. század második felében épült, plébánosáról adat viszont csak 1426-tól van. A 18. század eleji összeírás mindössze 20 háztartást talált a településen.
A városban figyelmet érdemel a volt Zichy-kastély (ma kórház), melynek háromhektáros parkja csodálatos platánokat, tiszafákat rejteget és a 12. században épült, s később többször bővített templom műemlék épülete. Az 1995-ös helyreállítás feltárta a 12. századi maradványokat. A templomhoz egy sétaút vezet a Kálvárián át – különös szépségűek az enyhén emelkedő kanyargós úton a festett fa stációképek. A keresztút végén álló három kőkereszt már a századfordulón is ott volt, csakúgy, mint a domb lábánál a hársak, melyeket a millenniumi évfordulón ültettek. Egyiket a honfoglaló Árpád vezér, másikat Ferenc József uralkodó tiszteletére. Itt, a hársak alatt emeltek emléket a II. világháború áldozatainak is. Ugyancsak itt, az emlékkertben kapott helyet a szabadság eszméjét jelképező, égre meredő kopjafa.

Buzsák
A több mint 500 éves település virágzó hagyományai, építészeti látnivalói, hagyományos rendezvényei jelentős idegenforgalmi vonzerővel bírnak. A 15- 16. században nagy számú dalmát, ill. illír, horvát nemzetiségű család telepedett le a területen, és az általuk hozott tradíciók átfonták az itt élők életét. Kialakult egy olyan jellegzetes kultúra, amely csak erre a közösségre jellemző.
Háromféle ősi hímzést- a kék- piros, vagy fekete- piros fonallal varrt "vézást", a "rátétest" és a sok színben pompázó "boszorkányost" - ma is varrják a falu asszonyai. Bárki megnézheti a szebbnél szebb darabokat, hiszen nyáron, az utcán 8-10 asszony is hímez egy- egy csoportban. A legszebb darabok mindhárom féle hímzésből az 1997- ben épült Faluház állandó kiállításán és a Tájház múzeumában egész évben megtekinthetők.

A település legrégebbi műemléke az egyhajós, félköríves szentélyű, román kori Fehér Kápolna, amely egy Akts nevű, elpusztult középkori település plébániatemploma volt. 1704-ben készült, faragott szőlőindás, reneszánsz faoltára jelenleg a római katolikus templomban tekinthető meg. A katolikus templomot 1791-ben szentelték fel, gazdag buzsáki hímzéssel készült miseruha és oltárterítő gyűjteménye országszerte ismert.
A János- hegyi pincesor műemlék, nádfedeles pincéiben a gazdák gyönyörű természeti környezetben kínálják boraikat.
A Pünkösdi Találkozón és a Buzsáki Búcsún folklórműsorok és népművészeti vásár, a Szüreti Napokon borbíró választás, borverseny és szüreti felvonulás várja a községbe látogatókat. Az ősi dal- és tánckultúrát a Hagyományőrző Népi Együttes és az asszonykórus fellépésein ismerhetjük meg.
A Buzsáktól 5 km- re található Csisztafürdőt 42°C-os, ásványi anyagokban gazdag, hidrokarbonátos, kénes gyógyhatású melegvize miatt sokan keresik fel. A Balaton parttól, a balatonfenyvesi vasútállomástól keskeny nyomtávú vonattal is megközelíthető volt, a kisvonatot azonban a MÁV kb. egy éve nem közlekedteti.

Gyugy
Valaha terjedelmes dióerdők uralták a vidéket, ahol ma is gyakori fafajta a nemes dió, melynek régies elnevezése a település névadója – gyugy=dió –, s a termő dióág mai címerének is meghatározó eleme.
Mintegy száz lakóépület alkotja a települést, amely 1995-ben benevezett a „Legyen szebb a mi falunk” megyei pályázatra. A község rendezését mindenki a szívén viseli, a porták udvarai tavasztól virágba öltöznek, így hát sikerrel neveztek be a „Virágos Magyarországért” országos mozgalomba.
Árpád-kori templomuk műemlék, helyreállítása folyamatban van. Környékének 4 hektáros területén pihenést, kikapcsolódást szolgáló parkerdő formálódik. Két újabb emlékművet is tervez ebbe az erdőbe Gyugy vezető testülete: egy turulmadarat, mely a honfoglalásra emlékeztetné a látogatót, és egy kisméretű keresztelő kápolnát. A kör alaprajzú templom – melynek alapkövét már letették - formája a régi építőkultúrát idézi, felső kupolájában pedig a szent koronán látható ábrázolások elevenednek majd meg.
Valamikor „Gyugyra-Búcsúra” menni nagy hagyomány volt, ami napjainkban ismét újjáéledni látszik. A búcsú, népdalfesztivál és falunapi rendezvény több száz látogatót vonz, Gyugy ismét zarándokhellyé vált.

Hács
Lengyeltótitól 10 km-re, a külső-somogyi dombság területén találjuk a 463 lelket számláló községet, amely zsákfalu. Az Inkey család 1828-ban telepítette a mai falut. A hozzá tartozó Béndek-pusztán az Árpád-korban falu állt. A középkori falut 1331-ben említették először. Temploma volt, melynek romjai ma is láthatók, bár csak nehezen közelíthető meg. A monda szerint akkor pusztult el, amikor a falu lakói a török elől ide menekültek, és bennégtek a felgyújtott templomban. Felkapott lett a település az 1990-es évek elejétől, ugyanis a német állampolgárok szívesen vásárolnak a múltat idéző, akár rossz állapotú, öreg parasztházakat, melyeket átalakítás, korszerűsítés után felújítva nyaralónak használnak.

Kisberény
A kertek vége a rengeteg széléig fut, olyan közeli a zöld erdőség, amely a völgyben fekvő apró települést körülöleli. E lombok védelmében a somogyi nagyvadállománynak szinte valamennyi faja jelen van. Kisberény patakja a fonyódi nagyárokba ömlő Halsok-patak. A táj különlegessége tavasszal, hóolvadáskor a napsütötte domboldalakat beborító hóvirágszőnyeg.
A település neve először az 1332-37. évi pápai tizedjegyzékben fordul elő Beren alakban, ekkor már plébániája volt itt a somogyi főesperességnek.

A település három utcájában csaknem nyolcvan, többnyire régi ház áll, manapság ritkán építkeznek. A kicsi település csak lassan tud előre haladni. Az utóbbi évtizedben egyre több elszármazott települ vissza Kisberénybe, s már a külföldiek is vásárolnak itt régi parasztházakat.

Öreglak

Azon kevés somogyi falu közé tartozik, amelyiknek a népességszáma fokozatosan nő. Öreglak nevének eredetéről kétféle feltételezés él a vidéken. Származtatják a latin lacus szóból, mert a környék valaha mocsárral körülvett terület volt. A másik feltételezés a magyar lakás régies „lak" alakját tartja megfelelőnek, melyhez a nagyot jelentő „öreg" kifejezés társul. A középkori oklevelek Lak vagy Lakvár alakban említik, a gyakori birtokosváltásokról szólva, mígnem a Jankovichok birtokába került. A II. világháború végén a falu szomorú képet mutatott, de a béke nagy összefogást eredményezett. A lakosság a járásban először hozta rendbe az iskolát. A földosztás után 4 új utcát alakítottak ki, ahol több mint 150 új ház épült 1949-ig. A gazdaság is fejlődött, az Öreglaki Állami Gazdaság, a varroda, a keverőüzem új munkahelyeket teremtett. A település nevezetessége a kétlyukú híd, melyet manapság műemlékként védenek: egyik boltozata alatt a Malom-árok vize csörgedezik, amely egykor a buzsáki Ciframalmot hajtotta. A település műemlék jellegű épületei: a római katolikus templom és kápolna.

Somogyvámos

A Balatontól délre indulva a Fonyód és Kaposvár közötti úton, Somogyvárnál találjuk meg a keletre, Somogyvámos felé mutató eligazító táblát. A lágy ívelésű lankákon dús rétek és ösvényekkel szabdalt kisebb erdők váltják egymást. Somogyvámos történelme az avar időkbe nyúlik vissza. 1968-ban kezdték el a falu közelében lévő Ihász-dűlőben álló középkori templomrom régészeti feltárását. A középkorban a mai Somogyvámos határában egy Csopak nevű falu feküdt, amely 1237-ben részben a szentmártoni apátság birtoka volt - erről írásos emlékek is fennmaradtak. A hódoltság alatt azonban teljesen elpusztult az a település, majd lassan a neve is feledésbe merült. A közelében azonban akkor már állt Vámos falu, ahol most a román stílusú templom romjait találjuk. Az 1575-ös adólajstrom Vámosfalva néven jegyezte fel az utókornak.

A XVI. század végén Nagy István, azt követően a Gyulaffy család, Jankovich István, majd a Niczky család birtokolta. A falu 1856-ban került Kund Vincze tulajdonába, s az ő leszármazottaié maradt még a huszadik században is. A Kund család birtokán 1906-tól egy bérlő, özv. Lővensohn Ernőné gazdálkodott. A községhez tartozó Gilye területén a XV. században a Töli család bírta a földeket, ám idővel az is a Jankovichokhoz került. Már a tatárjárás előtt is fennállott Remetepuszta, amely előbb apátsági, azt követően királyi birtok volt, majd később földesura lett Guary Gábor és Póka Miklós. Csak jóval később, a XIX. században épült fel Vincze-major.

E szép környezet ejtette rabul a falu közelében megtelepedett Krisna-hívőket a kilencvenes évek elején. Itt avatták fel 1996-ban az ország első védikus templomát, itt építették fel a hindu hagyományok szerint élő krisnások falujukat, amellyel azóta sok-sok érdeklődőt vonzanak. E vidéken manapság egyaránt megszokott az ökörfogat és a földeken dolgozó, színes száriba öltözött lányok látványa. Somogyvámosra évente 15-20 ezer érdeklődő látogat. Az újonnan megtelepedőknek köszönhetően olyan művészeti ágak is meghonosodtak, mint a szobrászat, a gyertyaöntés, a fazekasság, az ötvösség, de Somogyvámos saját látványossággal is szolgál, melyet Hanzel László fafaragó és tojáspatkoló munkája tesz lehetővé. A népi motívumokat őrző munkákat készítőjük lakásán lehet megtekinteni.

Somogyvár
Somogyvár és a Kupavár-hegyi történelmi emlékhely, a Balatontól délre, 26 kilométerre, a Kaposvár-Fonyód közötti út mellett, 32 kilométerre a megyeszékhelytől található. Lakott településrész Vityapuszta és Beslia-hegy. Az egykor a Széchenyi-családot szolgáló kastélyba 1946-ban speciális általános iskolát és nevelőotthont költöztettek, falai között fogyatékos gyermekekkel foglalkoznak.
Somogyvár hajdan a megye székhelye, jelentős központ, hiteles helyi levéltár volt. A honfoglalás idején Koppány vezérnek - akit Géza fejedelem helyezett a somogyi hercegségbe - és nemzetségének ősi szálláshelyeként ismert. A vidék védelmére I. István besenyő és más törzsbéli katonaságot telepített le, és birtokot kaptak itt a hozzá hű német lovagok is. Szent István elfoglalta a Nagyberek mocsaraiból kiemelkedő hegyen lévő vezéri szállást, és 1001-ben Szent Apollinaris tiszteletére keresztelő egyházat építtetett itt.
Az ispánsági várhoz tartozó település mellett út-, vásár- és vámhely volt, melyeket már az 1055-ből való írásos források is említettek. A város földesura egészen 1091-ig maga a király volt. Ekkor alapította meg Koppány egykori földvára helyén I. László a Szent Egyed tiszteletére felszentelt bazilikát, melyet saját temetkezési helyéül rendelt.
Somogyváron a középkor jelentős kultikus és kulturális központja alakult ki, s az 1220-as évektől már a vármegye okiratainak első letéteményese is volt. A környék lakói szőlőműves hospesek, akik virágzó gazdálkodást valósítottak meg. A városiak a településen keresztülvezető hadiutat használva élénk kereskedelmet folytattak, az itteni bor Fehérvárra, Budára és Szegedre is eljutott. Az összeköttetést segítette a "nemzetközi" zarándokforgalom, emellett az apátság bencés szerzeteseinek közvetlen kapcsolata a Földközi-tenger melléki Saint-Gilles-i apátsággal.
Az 1536. évi adólajstrom szerint két részből állt a város: Somogyvárhidas és Somogyvár-alsópiac. A hódoltság alatt telepítették be a törökök a földműves iflákokat (rác határőröket), akik az őslakossággal szemben kedvezményekben részesültek. 1677-ben Széchenyi György kalocsai érsek nyerte adományul a települést, amely egészen a huszadik századig a család birtokában maradt. A hajdani Somogyvár a mai Váraljapuszta helyén feküdt. E rész 1726-ban Bátsmegyey János és a Szily örökösök birtoka volt.
Somogyvártól délre esett Bűpuszta, s az 1536-os összeírásban Somogyvár szomszédságában Kotho birtok is előfordult, amely a király ellátását szolgálta, mára a Kurtó nevű dűlő őrzi emlékét.

Szőlősgyörök
A község a Balatontól délre, Balatonboglárt Lengyeltótival összekötő út mentén található. Plébániája volt a 14. század elején, az 1332-37-es pápai tizedjegyzékben Gereg, Goreg alakban fordult elő. A török adójegyzék Szilösgyög néven említette. Később Jankovich birtok lett. Ők építtették a katolikus templomot (1782) és a kastélyt.
A falu központjában áll a Jankovich család 1820 körül épült, klasszicista stílusú kastélya. A kastély angol minta szerint telepített parkjában számos hazai és külföldi ritka dísznövény is található. A XIX. század elején telepített angolkert egyetlen páfrányfenyője a kápolna előtt magasodik. A mauzóleumként is használt kápolnát 1891-ben építtette gróf Jankovich László, 1997-ben újították fel, teteje valódi palakővel fedett. A park útjain járva számos fenyőt láthatunk, van közöttük tiszafa, kolorádófenyő, selyemfenyő, oregoni ciprus. A park legszebb díszei a liliomfák és a tulipánfák. Az Amerikában honos feketediófák télen a mókusok kedvelt helyei.
A hagyományok között méltó helyen áll Gárdonyi Géza író emlékének ápolása. Györökhöz az írót édesanyja kötötte, akinek szülőfaluja volt e hely.
A település kedvező fekvése, szép környezete, jó bora és vendégszeretete miatt kedvelt célja a turistáknak.

1.1.1 Levegőminőségi változások

A kistérség településein levegőminőségi szempontból jelentősebb változás nem történt. A légszennyezőanyag-kibocsátás a közlekedésből (kiépítetlen, burkolatlan utak), a lakossági fűtésből, valamint a helyenként előforduló avar és kerti hulladékok, valamint egyéb hulladék (műanyag, kábelszigetelés) illegális égetéséből adódik. A közlekedésből származó légszennyező anyagok a forgalommal arányosan képződnek, ezért a maximális terhelés a nyári idegenforgalmi időszakban (július-augusztus) jelentkezik. A gázfűtésre való átállást követően a lakossági fűtésből származó légszennyezés mértéke is erősen lecsökkent és töredéke a közlekedési emissziónak. Jelenleg ellentétes folyamatok zajlanak, a magas gázár miatt, a téli fűtési szezonban a gázfűtés helyett, vagy annak kiegészítéseként növekszik a fa és más szilárd energiahordozók használatának aránya. Ennek arányára vonatkozóan nincsenek becslések. Ez a gyakorlat azonban nem tekinthető korszerű megújuló energia használatnak.

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rend. – továbbiakban: Kormányrendelet – 9. §. (1) bekezdése értelmében Magyarország területén a levegőterheltségi szintet és a légszennyezettségi határértékek betarthatóságát az Országos Levegőszennyezettségi Mérőhálózat – továbbiakban: OLM – vizsgálja. Az OLM vizsgálati/mintavételi pontjai között a Pogányvölgyi kistérség települései nem szerepelnek, a települések levegőterheltségi szintjéről adatok nem állnak rendelkezésére.

Helyhez kötött légszennyező források

A Kormányrendelet 31. §. (2) bekezdése alapján az adatszolgáltatásra köteles légszennyező források üzemeltetői a Kormányrendelet 7. sz. melléklete szerinti adattartalommal éves levegőtisztaság-védelmi jelentést nyújtanak be a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség részére. Az éves jelentések alapján a kistérség közigazgatási határain belül található légszennyező pontforrások összesített adatai a következők.

1. sz. táblázat: Éves légszennyezőanyag kibocsátások 2008-2011 évekre kg/év-ben

Megnevezés	Szennyező anyag	2008	2009	2010	2011
Buzsák	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	0,00	0,00	3,12	0,00
Buzsák	Szén-monoxid	285,83	234,59	29,25	0,00
Buzsák	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	1595,70	921,83	116,40	0,00
Buzsák	Szilárd anyag	393,18	268,51	249,47	0,00
Buzsák	METÁN	0,00	0,00	231,66	144,89
Buzsák	SZÉN-DIOXID	517203,43	82372,72	10684,32	0,00
Öreglak	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	0,07	0,00	0,00	0,00
Öreglak	Szén-monoxid	4,13	0,00	0,00	0,00
Öreglak	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	13,45	0,00	0,00	0,00
Öreglak	Szilárd anyag	2,04	0,00	0,00	0,00
Öreglak	Toluol	0,97	0,00	0,00	0,00
Öreglak	Xilolok	1,94	0,00	0,00	0,00
Öreglak	SZÉN-DIOXID	31872,40	0,00	0,00	0,00

Megnevezés	Szennyező anyag	2008	2009	2010	2011
Somogyvár	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	77,94	64,30	69,52	11,84
Somogyvár	Szén-monoxid	734,77	1057,97	1169,75	560,31
Somogyvár	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	939,95	726,82	782,93	322,77
Somogyvár	Szilárd anyag	234,83	231,82	384,06	296,63
Somogyvár	Összes szerves anyag C-ként (TOC) (SPECIFIKUS)	0,13	0,10	0,10	5,64
Somogyvár	SZÉN-DIOXID	449540,44	479536,26	524667,31	230390,63
Lengyeltóti	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	1,24	16,80	23,59	11,89
Lengyeltóti	Szén-monoxid	208,30	475,42	688,00	323,90
Lengyeltóti	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	13,19	358,32	501,54	259,17
Lengyeltóti	Szilárd anyag	2078,25	4191,45	2200,02	1755,39
Lengyeltóti	Toluol	785,65	623,26	628,29	526,60
Lengyeltóti	Xilolok	2133,52	1858,07	1873,05	1569,90
Lengyeltóti	Etil-benzol	607,63	482,04	486,00	407,28
Lengyeltóti	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	396,20	314,31	316,84	265,56
Lengyeltóti	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	88,80	70,45	71,02	59,52
Lengyeltóti	SZÉN-DIOXID	83090,26	363428,16	517020,22	252243,42
Szőlősgyörök	Szén-monoxid	0,00	0,00	0,00	1,98
Szőlősgyörök	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	0,00	0,00	0,00	0,21
Szőlősgyörök	Szilárd anyag	0,00	0,00	0,00	6,58
Szőlősgyörök	SZÉN-DIOXID	0,00	0,00	0,00	590,96

Forrás: Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2013.

2. táblázat: Lengyeltóti – telephelyek légszennyezőanyag kibocsátásai 2012 évben

Telephely	Szennyezőanyag	Mennyiség [kg/év]
Bla-So Kft. SZÁRÍTÓÜZEM (8693 Lengyeltóti FONYÓDI ÚT KÜLSŐ)	999 - SZÉN-DIOXID	82 882
Bla-So Kft. SZÁRÍTÓÜZEM (8693 Lengyeltóti FONYÓDI ÚT KÜLSŐ)	7 - Szilárd anyag	1 158
Bla-So Kft. SZÁRÍTÓÜZEM (8693 Lengyeltóti FONYÓDI ÚT KÜLSŐ)	3 - Nitrogén oxidok (NO és NO_2) mint NO_2	94
Bla-So Kft. SZÁRÍTÓÜZEM (8693 Lengyeltóti FONYÓDI ÚT KÜLSŐ)	2 - Szén-monoxid	89
Bla-So Kft. SZÁRÍTÓÜZEM (8693 Lengyeltóti FONYÓDI ÚT KÜLSŐ)	1 - Kén-oxidok (SO_2 és SO_3) mint SO_2	4
Bla-So Kft. SZÁRÍTÓÜZEM (8693 Lengyeltóti FONYÓDI ÚT KÜLSŐ)	980 - Összes szerves anyag C-ként (TOC) (SPECIFIKUS)	2
Légrádi Miklós TERMÉNYSZÁRÍTÓ ÜZEM (8693 Lengyeltóti FONYÓDI ÚT 10.)	7 - Szilárd anyag	16
Ferro-Flex Kft. GÉPGYÁRTÓ ÜZEM (8693 Lengyeltóti RÁKÓCZI U. 30.)	152 - Xilolok	2 080
Ferro-Flex Kft. GÉPGYÁRTÓ ÜZEM (8693 Lengyeltóti RÁKÓCZI U. 30.)	151 - Toluol	697
Ferro-Flex Kft. GÉPGYÁRTÓ ÜZEM (8693	157 - Etil-benzol	539

Telephely	Szennyezőanyag	Mennyiség [kg/év]
Lengyeltóti RÁKÓCZI U. 30.)		
Ferro-Flex Kft. GÉPGYÁRTÓ ÜZEM (8693 Lengyeltóti RÁKÓCZI U. 30.)	7 - Szilárd anyag	441
Ferro-Flex Kft. GÉPGYÁRTÓ ÜZEM (8693 Lengyeltóti RÁKÓCZI U. 30.)	321 - Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	351
Ferro-Flex Kft. GÉPGYÁRTÓ ÜZEM (8693 Lengyeltóti RÁKÓCZI U. 30.)	323 - Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	78
Ferro-Flex Kft. GÉPGYÁRTÓ ÜZEM (8693 Lengyeltóti RÁKÓCZI U. 30.)	3 - Nitrogén oxidok (NO és NO_2) mint NO_2	15
Ferro-Flex Kft. GÉPGYÁRTÓ ÜZEM (8693 Lengyeltóti RÁKÓCZI U. 30.)	2 - Szén-monoxid	9

Forrás: okir.kvvm.hu, 2013.

3. táblázat: Buzsák – telephelyek légszennyezőanyag kibocsátásai 2012 évben

Telephely	Szennyezőanyag	Mennyiség [kg/év]
Agriclaudia Kft. TERMÉNYSZÁRÍTÓ (8695 Buzsák ARANY JÁNOS U. 1.)	999 - SZÉN-DIOXID	1 552
Agriclaudia Kft. TERMÉNYSZÁRÍTÓ (8695 Buzsák ARANY JÁNOS U. 1.)	7 - Szilárd anyag	167
Agriclaudia Kft. TERMÉNYSZÁRÍTÓ (8695 Buzsák ARANY JÁNOS U. 1.)	2 - Szén-monoxid	15
Agriclaudia Kft. TERMÉNYSZÁRÍTÓ (8695 Buzsák ARANY JÁNOS U. 1.)	3 - Nitrogén oxidok (NO és NO_2) mint NO_2	6
Kapos-Tipp Kft. CSISZTA TERMÁLFÜRDŐ (8695 Buzsák FÜRDŐ TÉR 1.)	100 - METÁN	148

Forrás: okir.kvvm.hu, 2013.

4. táblázat: Somogyvár – telephelyek légszennyezőanyag kibocsátásai 2012 évben

Telephely	Szennyezőanyag	Mennyiség [kg/év]
Gyenis Szövetkezet TERMÉNYSZÁRÍTÓ, TISZTÍTÓ ÉS TÁROLÓ TELEP (8698 Somogyvár VITYAPUSZTA)	999 - SZÉN-DIOXID	196 661
Gyenis Szövetkezet TERMÉNYSZÁRÍTÓ, TISZTÍTÓ ÉS TÁROLÓ TELEP (8698 Somogyvár VITYAPUSZTA)	7 - Szilárd anyag	316
Gyenis Szövetkezet TERMÉNYSZÁRÍTÓ, TISZTÍTÓ ÉS TÁROLÓ TELEP (8698 Somogyvár VITYAPUSZTA)	3 - Nitrogén oxidok (NO és NO_2) mint NO_2	290
Gyenis Szövetkezet TERMÉNYSZÁRÍTÓ, TISZTÍTÓ ÉS TÁROLÓ TELEP (8698 Somogyvár VITYAPUSZTA)	2 - Szén-monoxid	242
Gyenis Szövetkezet TERMÉNYSZÁRÍTÓ, TISZTÍTÓ ÉS TÁROLÓ TELEP (8698 Somogyvár VITYAPUSZTA)	980 - Összes szerves anyag C-ként (TOC) (SPECIFIKUS)	3
Gyenis Szövetkezet TERMÉNYSZÁRÍTÓ, TISZTÍTÓ ÉS TÁROLÓ TELEP (8698 Somogyvár VITYAPUSZTA)	1 - Kén-oxidok (SO_2 és SO_3) mint SO_2	3
Somogyvári Mg. Zrt. SZÁRITÓ ÉS TÁROLÓ TELEP (8698 Somogyvár BARTÓK BÉLA U.560/5)	999 - SZÉN-DIOXID	84 447
Somogyvári Mg. Zrt. SZÁRITÓ ÉS TÁROLÓ TELEP (8698 Somogyvár BARTÓK BÉLA U.560/5)	2 - Szén-monoxid	283

Telephely	Szennyezőanyag	Mennyiség [kg/év]
Somogyvári Mg. Zrt. SZÁRITÓ ÉS TÁROLÓ TELEP (8698 Somogyvár BARTÓK BÉLA U.560/5)	7 - Szilárd anyag	37
Somogyvári Mg. Zrt. SZÁRITÓ ÉS TÁROLÓ TELEP (8698 Somogyvár BARTÓK BÉLA U.560/5)	3 - Nitrogén oxidok (NO és NO_2) mint NO_2	30
Somogyvári Mg. Zrt. SZÁRITÓ ÉS TÁROLÓ TELEP (8698 Somogyvár BARTÓK BÉLA U.560/5)	1 - Kén-oxidok (SO_2 és SO_3) mint SO_2	4

Forrás: okir.kvvm.hu, 2013.

A közeljövőben az üzemeltetők körében, a kibocsátott légszennyező anyagok fajtáiban és mennyiségükben jelentős változás nem várható.

Lakossági fűtés

A fűtéshez használt tüzelőanyagok közül a szén használata során keletkezik a legtöbb fajta és legnagyobb mennyiségű szennyezőanyag. Kedvezőbb hatás érhető el az olajtüzelés alkalmazásával, mivel az olaj kéntartalma, így kén-dioxid kibocsátása kisebb. A koromkibocsátás mellett a magasabb égési hőmérséklet következtében azonban megjelenik a nitrogén-oxid kibocsátás. Kedvező, hogy ezek a tüzelési módok nem jellemzők a településen. A fatüzelés jelentősnek mondható. Jelentősége a nagy mértékben emelkedő lakossági gázárnak köszönhető. A tűzifa égése viszonylag alacsony hőmérsékleten történik, így nitrogén-oxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa igen kevés ként tartalmaz, a kén-dioxid kibocsátás elhanyagolható. Ezzel szemben jelentős a szilárd, nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás. Égéskor elsősorban víz, H_2O (elgőzölögve) és széndioxid, CO_2 keletkezik. A fa égése során bizonyos körülmények között más anyagok is felszabadulnak, széndioxid, ecetsav, fenol, metán, formaldehid, további szénhidrogének, korom, kátrány. Ennek oka a fából kiszabaduló gázok nem megfelelő elégése, mely létrejöhet az alacsony égéshőmérséklet, nedves fa, a teljes égéshez szükséges levegő hiánya, nem megfelelő műszaki állapotú, vagy nem megfelelően működtetett tüzelőkészülék miatt.
A háztartások, középületek körében elsősorban a gázfűtés jellemző. A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik. A településeken jellemző, hogy a középületekben, iskolákban a meglévő gáztüzelésű kazánok mellé fatüzelésű kazánokat helyeznek el, melyekben a faapríték energetikai célú hasznosítása megy végbe. Így igény szerint többféle fűtési mód közül választhatnak.

Bűzproblémák

A kistérségben Hács közigazgatási területén működő MANVEE Kft. állattartó telepe felől bűzös levegő érkezik a településre. A belterülettől közel 100 m távolságban helyezkedik el a borjútelep, ahol a keletkező hígtrágyát a szomszédos szántóföldekre juttatják ki talajjavítás céljából. A helyzet a folyamatos tárgyalások eredményeképpen javult a községben.

Lengyeltóti településen a szennyvíz-elvezetéssel kapcsolatosan továbbra is bűzprobléma jelentkezik. Bűzprobléma a szennyvízelvezető-rendszer átemelőinél jelentkezik a közvetlen (2-300 m-es) környezetükben. 2012-ben biofilter beépítése történt, melynek eredményeként a

bűzhatás csökkent. Lengyeltótiban további komoly bűzproblémát okoznak az illegális műanyagégetések (kábelszigetelés), melyek a tiltás ellenére sem szűntek meg.

Közlekedési emissziók

Az érintett településeken a legjelentősebb légszennyezést éves szinten a gépjármű-közlekedés okozza, azonban ez a terhelés elmarad a nagy városokra jellemző, súlyos egészség károsodást okozó értékektől. A közlekedésből származó légszennyezőanyagok a forgalommal közel arányos mértékben képződnek, ezért a nagyobb terhelés a nyári idegenforgalmi időszakban (július - augusztus) jelentkezik, főleg az átmenő forgalommal rendelkező településeken. A közlekedési eredetű légszennyezés esetén a kipufogógázok okozzák a veszélyesebb szennyezést. Ennek fő összetevői a szén-monoxid, a szénhidrogének, a nitrogén-oxidok, a kén-dioxid, és a korom. A gáznemű komponensek mellett nem elhanyagolható az úttesten lerakódott por. A szilárd halmazállapotú szennyezőanyagok és az ehhez kötődő policiklikus aromás szénhidrogének az úttest szélétől számított kb. 10 m széles sávban, kiülepednek a talajra, a növényzetre és a tereptárgyakra. A hatástávolság függ a forgalom mértékétől, a beépítettségtől, a domborzati és terepviszonyoktól, a szélirántól és szélsebességtől. A gáznemű szennyezőanyagok esetében a hatástávolság az úttengelytől számított 100-150 m-re tehető.
A szén-monoxid koncentrációt elsődlegesen a közlekedés határozza meg: éves átlagban a közlekedés okozta fajlagos, 1 hónapra vonatkoztatott kibocsátás sokszorosa a fűtési emissziónak. Ez az arány a nyári szezonban még nagyobb. A nitrogén-oxidok kibocsátásának döntő többségét szintén a közlekedés okozza, ugyanakkor a földgáz tüzelés részarányának növekedésével a NOx emisszió nő.
A 46. sz. táblázat tartalmazza a kistérség közútjainak forgalomszámlálási adatait.

A pozitív változások közé sorolandó, hogy az 1995 óta eltelt időszakban az ólom emisszió - az ólmozatlan benzinek bevezetésével - gyakorlati szempontból elhanyagolható. A gépjárműpark lecserélése során a járművek fajlagos légszennyezőanyag-kibocsátásai csökkennek, aminek következtében a szén-monoxid és szén-hidrogén emisszió is jelentősen csökken (a katalizátoroknak köszönhetően).
Ezzel szemben a nitrogén-oxidok kibocsátása viszont nő, mert a fajlagos kibocsátás csökkenése sem tudja kompenzálni a forgalom folyamatos növekedését.
A közlekedési eredetű emissziók csökkentése érdekében a Volán Zrt. – évente jelentős többletköltség felvállalásával folyamatosan korszerűsíti járműparkját. Jelenleg még használatban vannak nem megfelelő műszaki állapotú autóbuszok bizonyos szakaszokon, de többségben elmondható, hogy a társaság által üzemeltetett autóbuszok zöme a káros anyag kibocsátás szempontjából korszerű (EURO 1-3) motorral felszerelt. A hulladékszállításban használt járművekre is igaz ez a pozitív változás.

A helyi lakosság tulajdonában lévő személygépkocsik száma kis mértékű emelkedést mutat (5. sz. táblázat). A gépjárművek számának 2,7%-os átlagos növekedése az átmenő forgalomhoz képest jelentős kibocsátás változást nem okoz. A növekedéssel párhuzamosan jelentkezik a gépkocsik átlag életkorának csökkenése, ami viszont jobb műszaki állapotot, és javuló emissziós értékeket feltételez. A járművek fajlagos légszennyezőanyag-kibocsátásai csökkennek, amelyek következtében a szén-monoxid és szén-hidrogén emisszió is jelentősen csökken (a katalizátoroknak köszönhetően). Ezzel szemben a nitrogén-oxidok kibocsátása viszont nő, mert a fajlagos kibocsátás csökkenése sem tudja kompenzálni a forgalom növekedését.

A környezetbarát kerékpáros közlekedés feltételei részben adottak, azonban a lakosság szűk körében népszerű csak, kényelmi szempontok, valamint a környezettudatos életmód gyengesége miatt, a kerékpáros turizmus fellendítéséhez viszont a meglévő kerékpárút hálózat még kevés.

5. sz. táblázat: A személygépkocsik számának alakulása a Pogányvölgyi kistérség településein

Személygépkocsik száma az év végén 2009	**Személygépkocsik száma az év végén 2011**	**Változás**
2814	2850	2,7%

Forrás: Területi Információs Rendszer adatbázis, 2013

1.1.2 Vízrajzi, vízháztartási változások

A felszíni vizek mennyiségi, minőségi viszonyainak változása

Balatoni Nagyberek vízgyűjtője

A Nagyberek korábban a Balaton egy sekély öble volt, amelynek azonban – részben a szél munkájával épült turzásoknak, részben a XIX. századi balatoni vízszintsüllyesztésnek köszönhetően – megszakadt az összeköttetése a tó vízfelületével. Következményképp egy láposodott, lefolyástalan terület alakult ki, ahonnan csak szivattyúzással lehet a vizeket a Balatonba emelni. A Nagyberek térszintje túlnyomó részt nem haladja meg a 103,5 mBf-t, és ezáltal 0,6-2,0 méterrel van a Balaton mindenkori vízszintje alatt, amely rendszerint 104,1-104,5 mBf között változik.

Vízgyűjtőként a Nagyberek egy mesterségesen lehatárolt terület, ugyanis – a szükséges szivattyúzás mértékét csökkentendő – egykori dombvidéki vízgyűjtőjétől elvágták. A berekhez dél és nyugat felől, a Marcali-hátságról érkező vízfolyásokat egy, az 1960-as években létesített felfogó csatorna, a Nyugati-övcsatorna gyűjti össze és vezeti gravitációsan a Balatonba a Nagyberek megkerülésével, annak nyugati peremén. Hasonló megfontolások miatt, a kelet felől, a Somogyi-dombságról érkező vizeket a Pogányvölgyi-vízfolyás (vagy Keleti-Bozót) magasvezetésű medre juttatja közvetlenül a tóba. (A Nagyberek vízgyűjtője két helyen túlnyúlik az említett határoló vízfolyásokon: a Határ-belvízcsatorna a Nyugati-övcsatorna alatti bújtató révén, míg a Keleti-főcsatorna a Pogányvölgyi-vízfolyás alatti bújtató révén vezeti le egy-egy mélyfekvésű terület vizeit.) A Balaton irányában a Nagyberek vízgyűjtőjének határát a Fonyód és Balatonmáriafürdő közötti turzásgát vízválasztója, gyakorlatilag a vasútvonal képezi.

A Nagyberek 107,8 km^2 nagyságú vízgyűjtője lefolyásának legnagyobb részét két csatorna, illetve az ezeken lévő szivattyútelep vezeti a Balatonba: Balatonfenyves területén az Imremajori-árok (más néven Rigó-csatorna) és a 6,5 m^3/s névleges vízszállító képességű Balatonfenyvesi szivattyútelep, míg Fonyódon a Zichy-csatorna (más néven Bélatelepi-csatorna vagy Mikovics-árok) és a 3,0 m^3/s névleges vízszállítóképességű Bélatelepi szivattyútelep. (További három kisebb elvezető csatorna játszik még szerepet a Nagyberek vizeinek elvezetésében, Balatonfenyvesen a Nagy László úti árok, míg Balatonmáriafürdőn a Kéthelyi-belvízcsatorna és a Legelői-árok.)

Pogányvölgyi-vízfolyás (Keleti-Bozót) vízgyűjtője

A Pogányvölgyi-vízfolyás vagy más néven Keleti-Bozót a Balaton és a Kapos közötti vízválasztó közelében Mezőcsokonya és Hetes községek határában két fő ágból ered, amelyek Csombárdnál való egyesülése után É-D-i irányban folyva Fonyód és Fonyódliget között torkollik a Balatonba. Hossza 41,9 km, átlagos esése 1,9 ‰. Jelentősebb mellékvízfolyásai a Halsok-patak, a Bontakeszi-árok és a Somogyvámosi-vízfolyás. A vízgyűjtő nagysága 237,1 km^2, amelyhez azonban hozzá számítható az e vízfolyáshoz kapcsolódó Fonyód-Zardavári halastavak 1,94 km^2 nagyságú vízgyűjtője is; ezzel együtt a vízgyűjtő 239 km^2-re tehető.

A vízfolyás állami kezelésű torkolati szakasza jelenlegi méreteiben az 1980-as években épült ki. Itt a meder a környező berek területeknél magasabban fekszik, ezáltal gravitációsan vezeti vizét a Balatonba. A torkolatnál fenékküszöbbel ellátott hordalékfogó műtárgy épült.

1. ábra: A Pogányvölgyi vízfolyás felső szakasza

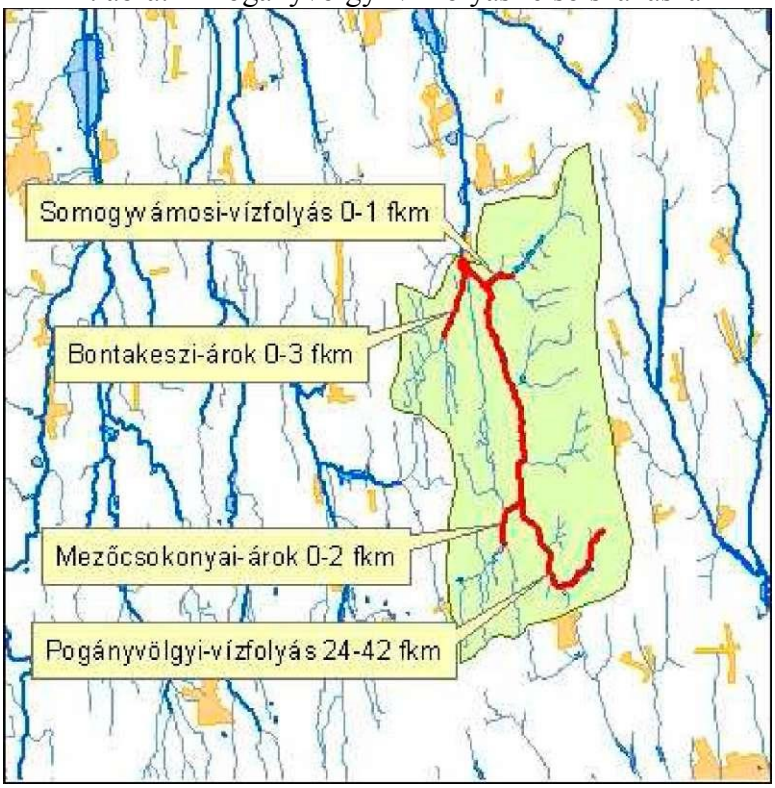

Forrás: Vízgyűjtő-gazdálkodási terv Balaton közvetlen

Közvetlenül a víztesthez tartozó vízgyűjtő kiterjedése: 119,13 km^2
A víztest zárószelvénye fölötti teljes vízgyűjtő kiterjedése: 119,13 km^2
A vízgyűjtőt a Somogyi-dombságra jellemző észak-déli dombvonulatok alkotják. A terület felső (déli) részén gyertyán és cser erdők találhatók, amelyek összesen a vízgyűjtő 25-30 %-át foglalják el. Kb. 20% rét-legelő, a többi, a belterületi szakaszokat kivéve szántóterület. A terep magassága a mellékágak forrásvidékénél 160-170 mBf, a víztest szakaszhatáránál 120 mBf. A forrástól néhány kilométerre lévő vízválasztó legmagasabb pontja 170-180 mBf. A folyásirányra merőlegesen a vízfolyás teljes szakaszán a meredek domboldalak 3-5 % esésűek. Emiatt a rossz időben érkező hirtelen csapadék nagy elragadó erővel rendelkezik, és a nem kellően lezárt mezőgazdasági területről jelentős bemosódást okoz. A vízfolyás vízjárását a dombok közti völgyekből összegyülekező vizek határozzák meg. A meredek domboldalakon a vízgyűjtő talajának vízmegtartó képessége csekély, az agyagos talajban a beszivárgás lassú. Így a patak felszín alatti vízutánpótlása nyár közepére rendszerint minimálissá válik. A felső szakaszokon az erdei forrásokból érkező vízutánpótlás a nyári záporokkal együtt elegendő a vizes élőhely fenntartásához.
A területen nagy jelentősége van a tavaknak. Ezek a nyári időszakban a szivárgással valamelyest vízpótlást adnak a mederbe, így a vizes élőhely fennmaradása lejjebb is biztosított.
A nagy esésű főág több helyen bukók, surrantók beépítését tette indokolttá, hogy a Balatonba jutó szennyezőanyag mennyisége csökkenjen.
A főágon a 25+956 szelvénytől a torkolatig, a Bontakeszi árkon a 5+673-tól a torkolatig, a Somogyvámosi árkon az 1+442-től a torkolatig kotrással közel trapéz alakúra rendezett, szelvényt alakítottak ki. Az egykor elvégzett rendezésnek mára már alig maradt nyoma.

2. ábra: A Pogányvölgyi vízfolyás középső szakasza

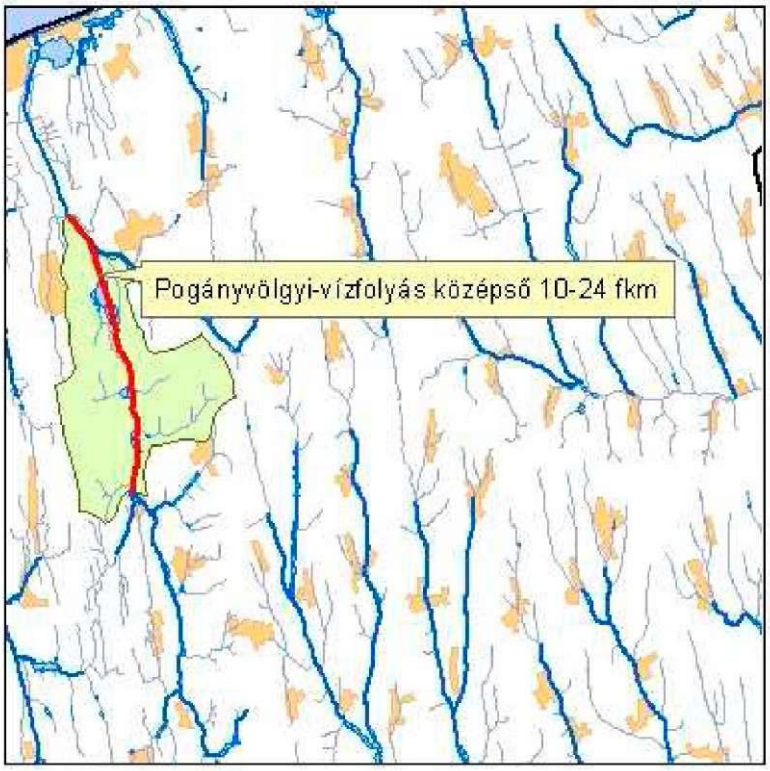

Forrás: Vízgyűjtő-gazdálkodási terv Balaton közvetlen

Közvetlenül a víztesthez tartozó vízgyűjtő kiterjedése: 64,86 km^2

A víztest zárószelvénye fölötti teljes vízgyűjtő kiterjedése: 233,27 km^2

A vízgyűjtőt a Somogyi-dombságra jellemző észak-déli dombvonulatok alkotják. A terület felső (déli) részén tölgy, akác és cser erdők találhatók, amelyek összesen a vízgyűjtő 5-10 %-át foglalják el. Kb. 20% rét-legelő, a többi, a belterületi szakaszokat kivéve szántóterület. A terep magassága a víztest felső szakaszhatáránál 120 mBf, az alsó szakaszhatáránál csak néhány méterrel alacsonyabb. A víztesttől néhány kilométerre lévő vízválasztó legmagasabb pontja nyugati irányban 150 mBf, keletről 250 mBf.

A folyásirányra merőlegesen a vízfolyás keleti oldalán a meredek domboldalak 3-5 % esésűek. Emiatt a rossz időben érkező hirtelen csapadék nagy elragadó erővel rendelkezik, és a nem kellően lezárt mezőgazdasági területről jelentős bemosódást okoz. A vízfolyás vízjárását a dombok közti völgyekből összegyülekező vizek határozzák meg. A meredek domboldalakon a vízgyűjtő talajának vízmegtartó képessége csekély, az agyagos talajban a beszivárgás lassú. Így a patak felszín alatti vízutánpótlása nyár közepére rendszerint minimálissá válik. A keleti oldalról az erdei forrásokból érkező vízutánpótlás a nyári záporokkal együtt elegendő a vizes élőhely fenntartásához.

A területen nagy jelentősége van a tavaknak. Ezek a nyári időszakban a szivárgással valamelyest vízpótlást adnak a mederbe, így a vizes élőhely fennmaradása lejjebb is biztosított.

A víztest Somogyvár alatt, egy máig fennmaradt régi vízosztó műnél két ágra szakad. A nyugati ág több mint 5 km hosszon folyva, mint Buzsáki Malom-árok halad tovább, majd a Buzsáki tározó előtt egyesül a főággal.

A nagy esés és hordalékhozam a főágon több helyen bukók, surrantók beépítését tette szükségessé, hogy a Balatonba jutó szennyezőanyag mennyisége csökkenjen. A főágon a 25+956 szelvénytől a torkolatig kotrással, közel trapéz alakúra rendezett szelvényt alakítottak ki.

3. ábra: A Pogányvölgyi vízfolyás torkolati szakasza

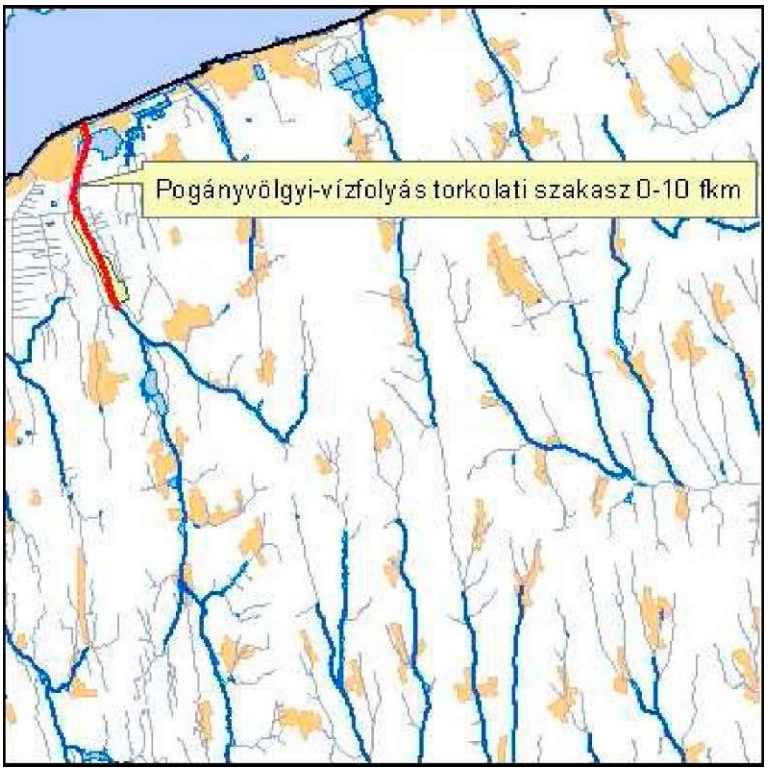

Forrás: Vízgyűjtő-gazdálkodási terv Balaton közvetlen

Közvetlenül a víztesthez tartozó vízgyűjtő kiterjedése: 3,85 km^2
A víztest zárószelvénye fölötti teljes vízgyűjtő kiterjedése: 237,12 km^2
A Keleti-bozót csatorna a Balaton déli részén a Nagy-berek keleti oldalán annak lecsapolására, pontosabban a délről érkező víz utánpótlásának csökkentése céljából épült. A torkolattól a Lengyeltóti melletti közúti hídig az eredeti meder nyomvonalát követve hozták létre. Megépítéskori célja a berek víztelenítése, termőterületek növelése volt. Ez csak részben sikerült.
A víztestnek önálló vízgyűjtője alig van, így a jellemző vízhozamokat a felső víztest szakasz határozza meg. Közvetlenül a víztest felett helyezkedik el a Lengyeltóti tározó, amely a felső területről érkező árhullámokat ellaposítja, így a csatorna vízjárása kiegyenlített. Másrészt a torkolatnál a meder jóval a Balaton szokásos üzemvízszintje alatt helyezkedik el, így annak vize északi széllel visszajut a főmederbe.
A vízgyűjtő a tőzeges, homokos talajban történő nagy mértékű felszín alatti szivárgás miatt nem különíthető el élesen. A környező terület síkvidéki, mélyföld jellegű. A talaj helyenként a Balaton szintje alatt helyezkedik el, így az ilyen részeken a felszínen tartósan megjelenik a talajvíz. A megjelenő vízfelületen gyakori nádas területek alakultak ki. Helyenként a nyílt víz tavak létesítésére csábította a terület tulajdonosait. Ezek a tavak gravitációsan nem üríthetők le. Ebben, és a vízkormányzásban ad jelentős segítséget az Ordacsehi térségében megépült szivattyútelep.

A Keleti-Bozót torkolatára vonatkozó, jellemző nagyvízi vízhozam értékek a következők:
NQ1% = 36,0 m^3/s
NQ3% = 27,2 m^3/s
NQ10% = 22,7 m^3/s
NQ20% = 19,6 m^3/s
NQ33% = 15,1 m^3/s

A Keleti-Bozót és mellékágai sokéves középvízhozama a torkolatnál
Keleti-Bozót KÖQ = 0,747 m^3/s
Halsok-patak KÖQ = 0,128 m^3/s
Bontakeszi-árok KÖQ = 0,054 m^3/s
Somogyvári-vízfolyás KÖQ = 0,050 m^3/s

A kisvízi vízkészlet jellemzésére szolgál a vízgazdálkodási tervezésben alkalmazott mértékadó augusztusi 80%-os tartósságú természetes lefolyás, amelynek mértéke a torkolatnál a következő:
Keleti-Bozót Qaug80% = 0,116 m^3/s
Halsok-patak Qaug80% = 0,22 m^3/s
Somogyvári-vízfolyás Qaug80% = 0,004 m^3/s

A természetes készleteket a vízgyűjtőn létesült vízhasználatok jelentősen módosították. Az elmúlt évtized alatt ugyan korábbi mintegy 40 l/s öntözéses vízhasználat szűnt meg a vízgyűjtőn, emellett azonban a meglévő halastavak és halasított tározók vízpótlási vízigénye közel azonos a természetes készlettel. Ennek eredményeként, valamint a jelentős átfolyási szelvény miatt, a kisvizi időszak túlnyomó részében a Pogányvölgyi-vízfolyás torkolati szakaszán nincs vízmozgás.

4. ábra: A Keleti Bozót vízhozamai

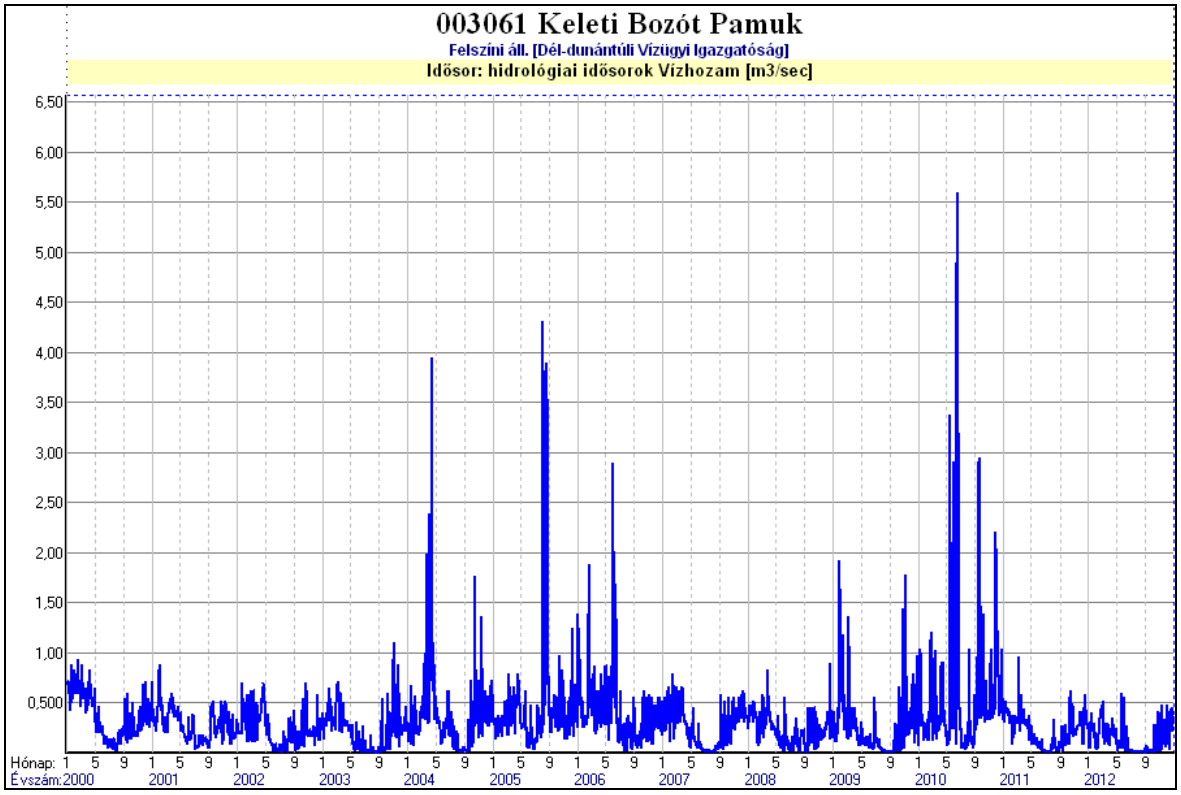

Forrás: Dél-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2013

6. sz. táblázat: A Pogányvölgyi vízfolyás vízminőségi jellemzői

Megnevezés	Mérték-egység	2009. Évi átlag	Osztály	2010. Évi átlag	Osztály	2011. Évi átlag	Osztály
		Oxigénháztartás jellemzői					
Oldott oxigén	mg/l	7,18	I	10,3	I	7,83	I
Oxigéntelítettség	%	70,36	II	74	II	71,41	II
Biokémiai oxigénigény (e)	mg/l	1,89	I	2,3	I	2,76	I
KOI (k)	mg/l	-	-	-	-	-	-
KOI (p)	mg/l	-	-	-	-	-	-
		Tápanyagháztartás jellemzői					
Ammónium N-ben	mg/l	0,05	I	0,03	I	0,20	I
Nitrit-N	mg/l	0,02	I	0,02	I	0,03	I
Nitrát-N	mg/l	0,57	I	3,61	I	1,41	I
Összes foszfor	µg/l	110	II	20	I	160	II
Foszfát-P	µg/l	60	II	10	I	90	II
a-klorofill	µg/l	26,52	III	7,1	I	39,50	III
		Mikrobiológiai jellemzők					
Coliformszám	/ml	-	-	-	-	-	-
		Mikroszennyezők és toxicitás					
Anionaktív detergens	µg/l	-	-	-	-	-	-
Higany (oldott)	µg/l	-	-	-	-	<0,05	I
Kadmium (oldott)	µg/l	-	-	-	-	<0,05	I
Ólom (oldott)	µg/l	-	-	-	-		
Cink (oldott)	µg/l	-	-	-	-		
Réz (oldott)	µg/l	-	-	-	-	1,53	I
		Egyéb jellemzők					
pH		8,0	I	8,0	I	8,14	II
Fajl. el. vezkép.(20 0C-ra)	µS/cm	654,27	II	815	III	835,83	III

Forrás: Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2013
Jelmagyarázat: I., II., III., IV., V. vízminőségi osztályok – részletes leírását az 1. sz. melléklet tartalmazza

Jamai-patak

A patak Hács községnél ered és Balatonboglárnál torkollik a Balatonba, vízgyűjtőterülete 41,3 km^2. A vízfolyás hossza 15,85 km, a meder átlagos esése 3,2 ‰, jelentősebb mellékvízfolyása a Diászó-vízfolyás és a Sandi-vízfolyás. Teljes vízhálózatának hossza 34,85 km, a vízhálózat sűrűsége a vízgyűjtőn 0,84 km/km^2.

5. ábra: A Jamai patak felső szakasza

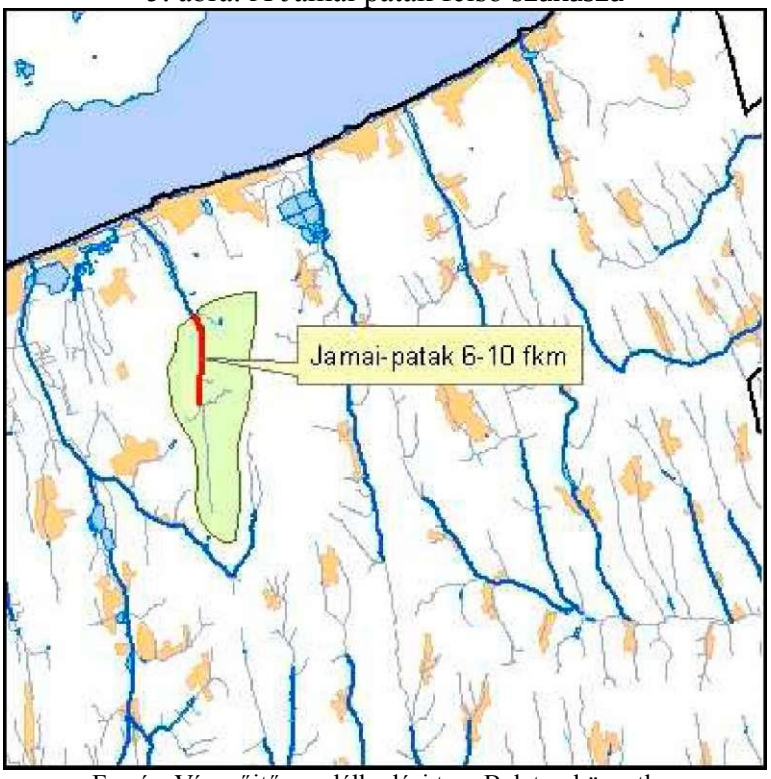

Forrás: Vízgyűjtő-gazdálkodási terv Balaton közvetlen

Közvetlenül a víztesthez tartozó vízgyűjtő kiterjedése: 34,11 km^2
A víztest zárószelvénye fölötti teljes vízgyűjtő kiterjedése: 34,11 km^2
A vízgyűjtőt a Somogyi-dombságra jellemző észak-déli dombvonulatok alkotják. A terület felső (déli) részén néhány km erdő található, amelyek összesen a vízgyűjtő 5-10%-át foglalják el. Kb. 10% rét-legelő, a többi, a belterületi szakaszokat kivéve szőlő és szántóterület.
A terep magassága a mellékágak forrásvidékénél 150 mBf, a víztest határoló szelvényénél 135 mBf. A forrástól néhány kilométerre lévő vízválasztó legmagasabb pontja 220 mBf. A folyásirányra merőlegesen, a vízfolyás teljes szakaszán a meredek domboldalak 3-5 % esésűek. Emiatt a rossz időben érkező hirtelen csapadék nagy elragadó erővel rendelkezik, és a nem kellően lezárt mezőgazdasági területről jelentős bemosódást okoz. A vízfolyás vízjárását a dombok közti völgyekből összegyülekező vizek határozzák meg. A meredek domboldalakon a vízgyűjtő talajának vízmegtartó képessége csekély, az agyagos talajban a beszivárgás lassú. Így a patak felszín alatti vízutánpótlása nyár közepére rendszerint minimálissá válik. A felső szakaszokon az erdei forrásokból érkező vízutánpótlás a nyári záporokkal együtt sem kellően elegendő a vizes élőhely megfelelő szintű fenntartásához.
A területen a források valamelyest vízpótlást adnak, de a párolgási és fenékszivárgási veszteségek miatt a felszíni vízbefolyás Balatonba nyáron csekély mértékű. Ezen valamelyest javít a víztest alsó részén elhelyezkedő tó, de ezzel együtt is a vizes élőhely fennmaradása nem biztosított a teljes szakaszon. A meder jellemzően sással-náddal benőtt, ami által a Balaton hordalékterhelését jelentősen csökkenti.
A vízfolyáson a 15+850 szelvénytől a torkolatig kotrással rendezett, közel trapéz alakú szelvényt alakítottak ki.

6. ábra: A Jamai patak torkolati szakasza

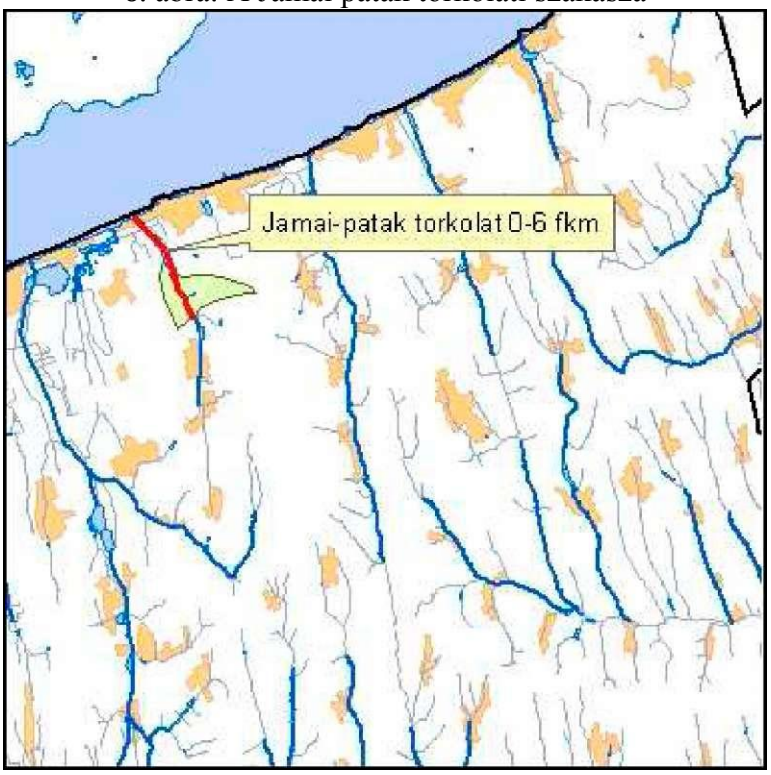

Forrás: Vízgyűjtő-gazdálkodási terv Balaton közvetlen

Közvetlenül a víztesthez tartozó vízgyűjtő kiterjedése: 7,2 km^2
A víztest zárószelvénye fölötti teljes vízgyűjtő kiterjedése: 41,32 km^2
A vízgyűjtő a Somogyi-dombságra jellemző észak-déli dombvonulatok között helyezkedik el. A patak felső része más víztestnek minősül.
A vízgyűjtő keletről meredek, legmagasabb pontja 200 mBf felett van, míg nyugatról ellaposodik, ott csak 170 m. A terep a víztest felső szakaszhatáránál 115mBf, a torkolatnál 110 mBf.
A terület felső részén néhány km erdő található. Az erdők összesen a vízgyűjtő 5-10 %-át foglalják el. Kb. 20% rét-legelő, a többi, a belterületi szakaszokat kivéve szántóterület. A folyásirányra merőlegesen a meredek domboldalak 3-5 % esésűek. Emiatt a rossz időben érkező hirtelen csapadék nagy elragadó erővel rendelkezik, és a nem kellően lezárt mezőgazdasági területről jelentős bemosódást okoz.
A vízfolyás vízjárását a felső szakaszról érkező és a dombok közti völgyekből összegyülekező vizek határozzák meg. A patak felszín alatti vízutánpótlása nyár közepére rendszerint minimálissá válik. A felső szakaszról érkező vízutánpótlás alig elegendő a vizes élőhely fenntartásához.
A Balaton felé ellaposodó terep, és a homokos talaj nagy felszín alatti szivárgást tesz lehetővé. Így a csekély vízutánpótlás és a tőzeges - homokos talaj miatt a Balatonba a felszínen alig érkezik víz.
A patak a torkolattól a 6+748 km szelvényig kotrással kialakított, nagyrészt szabályos trapéz alakú mederben folyik.

Jellemző nagyvízhozamok a Jamai-patak torkolati szelvényében:
NQ1% = 12 m^3/s
NQ3% = 9,2 m^3/s
NQ10% = 5,0 m^3/s
NQ33% = 2,8 m^3/s
Az árvizek gyorsan, 3-5 óra alatt levonulnak a vízfolyás medrében.
A vízfolyás sokéves középvízhozama a torkolati szelvényben:
KÖQ = 0,076 m^3/s
A vízgazdálkodási szempontból mértékadó kisvízi készlet a torkolati szelvényben:
Qaug80% = 0,034 m^3/s
A vízfolyás a jelenlegi bővizű periódust megelőző száraz periódus során több évben is kiszáradt, így a legkisebb vízhozam értéke:
LKQ = 0,000 m^3/s

7. sz. táblázat: A Jamai patak vízminőségi jellemzői

Megnevezés	**Mérték-egység**	**2009. Évi átlag**	**Osztály**	**2010. Évi átlag**	**Osztály**	**2011. Évi átlag**	**Osztály**
		Oxigénháztartás jellemzői					
Oldott oxigén	mg/l	7,65	I	4,7	II	-	-
Oxigéntelítettség	%	69,6	III	41,3	IV	-	-
Biokémiai oxigénigény (e)	mg/l	3,1	I	2,61	I	-	-
KOI (k)	mg/l	-	-	-	-	-	-
KOI (p)	mg/l	-	-	-	-	-	-
		Tápanyagháztartás jellemzői					
Ammónium N-ben	mg/l	0,38	II	0,06	I	-	-
Nitrit-N	mg/l	0,06	II	0,01	I	-	-
Nitrát-N	mg/l	1,41	I	0,55	I	-	-
Összes foszfor	µg/l	460	IV	90	I	-	-
Foszfát-P	µg/l	170	III	80	II	-	-
a-klorofill	µg/l	38,75	III	15,94	II	-	-
		Mikrobiológiai jellemzők					
Coliformszám	/ml	-	-	-	-	-	-
		Mikroszennyezők és toxicitás					
Anionaktív detergens	µg/l	-	-	-	-	-	-
Higany (oldott)	µg/l	-	-	0,1	I	<0,05	I
Kadmium (oldott)	µg/l	-	-	<0,05	I	<0,05	I
Ólom (oldott)	µg/l	-	-	<0,5	I	<0,5	I
Cink (oldott)	µg/l	-	-	3,75	I	<3	I
Réz (oldott)	µg/l	-	-	0,86	I	0,5	I
		Egyéb jellemzők					
pH		8,0	I	8,0	I	-	-
Fajl. el. vezkép.(20 0C-ra)	µS/cm	870,5	III	779,5	III	-	-

Forrás: Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2013
Jelmagyarázat: I., II., III., IV., V. vízminőségi osztályok – részletes leírását az 1. sz. melléklet tartalmazza

Halsok-árok

7. ábra: A Halsok-árok felső szakasza

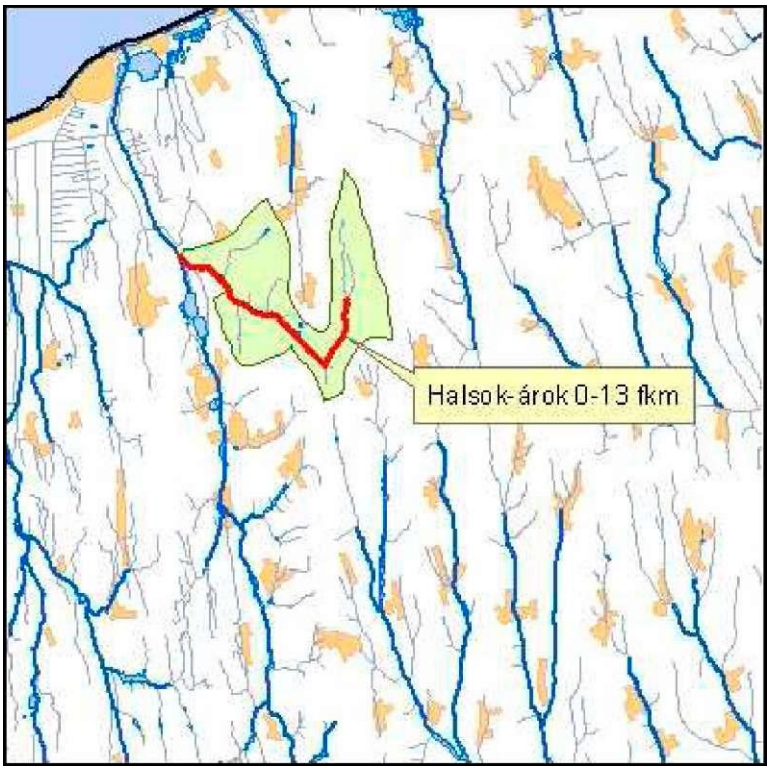

Forrás: Vízgyűjtő-gazdálkodási terv Balaton közvetlen

Közvetlenül a víztesthez tartozó vízgyűjtő kiterjedése: 49,26 km^2
A víztest zárószelvénye fölötti teljes vízgyűjtő kiterjedése: 49,26 km^2
Közvetlenül a víztesthez tartozó vízgyűjtő rövid, szöveges jellemzése:
A vízgyűjtő különleges, a Somogyi-dombságra jellemző észak-déli dombvonulatok között. A patak északról dél felé indul, majd egy 120°-os kanyarral északnyugat felé fordul. A terület felső részén jónéhány km^2 gyertyán és tölgyerdő található. Az erdők összesen a vízgyűjtő 50%-át foglalják el. Kb. 20% rét-legelő, a többi, a belterületi szakaszokat kivéve szántóterület.
A terep magassága a forrásvidéknél 250 mBf, a torkolatnál 120 mBf. A forrástól néhány kilométerre lévő vízválasztó legmagasabb pontja 280mBf.
A folyásirányra merőlegesen a vízfolyás teljes szakaszán a meredek domboldalak 3-5 % esésűek. Emiatt a rossz időben érkező hirtelen csapadék nagy elragadó erővel rendelkezik, és a nem kellően lezárt mezőgazdasági területről jelentős bemosódást okoz. A vízfolyás vízjárását a dombok közti völgyekből összegyülekező vizek határozzák meg. A meredek domboldalakon a vízgyűjtő talajának vízmegtartó képessége csekély, az agyagos talajban a beszivárgás lassú. Így a patak felszín alatti vízutánpótlása nyár közepére rendszerint minimálissá válik. A felső szakaszokon az erdei forrásokból érkező vízutánpótlás azonban elegendő a vizes élőhely fenntartásához.
A területen különös jelentősége van a Hács és Gárdonypuszta térségében elhelyezkedő tavaknak. Ezek a nyári időszakban a záporok idején tározó és hordalékhozam csökkentő hatással rendelkeznek, szárazabb időszakban szivárgással vízpótlást adnak a mederbe, így környezetükben a vizes élőhely fennmaradása biztosított. A nagy esésű meder több helyen tette indokolttá bukók építését.

A Balatont és vízgyűjtőjét az utóbbi 15 évben a vízminőségi problémák visszaszorulása mellett a vízmennyiség esetenkénti csökkenése jellemezte.

A Balaton vízminősége – a tavat tápláló vízmennyiség változásaitól függetlenül – 1995. évtől jellemzően jónak és stabilnak mutatkozik. Még a vízhiányos években is gyakorlatilag mindig kiváló, illetve jó volt a Balaton vízminősége.

Az utóbbi években a klímaváltozással összefüggésben megemelkedett a hirtelen fellépő, nagy intenzitású esők gyakorisága, ami a helytelen földhasználat miatt bekövetkező eróziót fokozza. A nagy lejtésű mezőgazdasági területekről lefolyó víz erősen megterheli a kis vízgyűjtő területű és kis vízhozamú folyóvizeket. A meredekebb területeken felgyorsuló víz jelentős mennyiségű hordalékot képes szállítani, amit aztán a kisebb esésű szakaszokon lelassulva lerak. Az így létrejövő feliszapolódások megakadályozzák a zavartalan lefolyást, és a mederből kilépő víz eróziós károkat tud okozni mezőgazdasági területeken és belterületen egyaránt. A vízminőséget illetően kedvezőtlen a művelt területekről az erózió következtében bemosódó hordalék, ugyanis szerves anyagok és növényi tápanyagok mellett szervetlen mikroszennyezők is a vízfolyásokba kerülhetnek. Különösen kockázatos ez a Balaton vízgyűjtő területén.

A kistérség területén található felszíni vízfolyások belterületi szakaszainak mederrendezéséről az önkormányzatok gondoskodnak. Ez magában foglalja az évi többszöri kaszálást és a megjelenő illegális hulladéklerakások felszámolását is. A felszíni vízfolyások medrének tisztántartása nagyban hozzájárul a felszíni vizek minőségének megőrzéséhez valamint végső soron a Balaton vízminőségének jó állapotban való tartásához.

Állóvizek, halastavak

Pogányvölgy híres halastavairól. Somogyvár, Somogyvámos, Öreglak, Buzsák térségében már régen is - duzzasztással - oldaltöltéses halastavakat hoztak létre. A duzzasztással létrehozott energiát malmokkal hasznosították. Ezek közül leghíresebb a buzsáki Ciffra malom.

Természetes eredetű tó a Pogányvölgyi kistérség területén nem található.

8. táblázat. A kistérségben található halastavak jellemzői

Azonosító	Név	Felület (ha)	Kategória	TMHW kód	Horgászvíz	Halászati víz
AIS051	Buzsáki halastavak	131,73	tározó	M	nem	igen
AIS308	Halastó, Somogyvár község DNy-i részén	18,56	tározó	M	nem	igen

Forrás: Vízgyűjtő-gazdálkodási terv Balaton közvetlen

9. táblázat. A kistérségben található horgászati/halászati hasznosítású vízfolyások jellemzői

Azonosító	Név	Hossz (km)	Horgászvíz	Halászati víz
AEP619	Jamai-patak	4,413	igen	nem
AEP618	Jamai-patak torkolat	5,907	igen	nem
AEP889	Pogányvölgyi-vízfolyás (Keleti-Bozót-csatorna) torkolati szakasz	9,742	igen	nem

Forrás: Vízgyűjtő-gazdálkodási terv Balaton közvetlen

A patakmedrek szabályozása során a befogadók töltései a környező területek fölé emelkedtek, itt kisebb mocsaras területek maradtak fenn. Jelentős mocsaras területek fekszenek a Belső-Somogyhoz tartozó Nagyberek peremterületén.

A felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi viszonyainak változása

A Keleti-Bozót árok vízgyűjtő területén a felszínen felső pannóniai, pleisztocén és holocén korú törmelékes, üledékes kőzetek találhatók. Idősebb korú alaphegységi kőzetek Fonyódnál 615,0 m mélységben vannak és déli irányban mélyülve 1.000 m alá kerülnek. Előterében sasbércszerűen kiemelkedő triász mészkő rög-sorozat található, amely Buzsák–Táska környéki hévízkutak vizeinek tároló kőzetei.
A bonyolult szerkezeti felépítésű paleozoós-mezozoós aljzatra miocén és pannoniai üledékek települnek. A miocén meszes rétegek nagyobb mélységben szintén jó hévíztárolók, míg az alsó pannóniai márgás agyagos üledékek zömében vízzáróak.
A 400-500 m vastag pannóniai üledéksor alsó része főleg agyagmárga, feljebb homok, homokkő, kőzetlisztes, agyagos homok kifejlődésű sorozat. Felső részében számos jó vízadó homokréteg található, amely a települések vízellátásának megoldásában fontos szerepet játszik jó vízadó képességük.
A homokrétegek déli irányú dőlést mutatnak, elvékonyodnak, a vízgyűjtő felső szakaszán néhány helyen emiatt gyenge vízadóképességűek. A rétegvizek általában vas-mangántalanításra szorulnak, de egyéb komponensekben ivóvíz minőségűek.
Jellemző, egy felszín közeli 50 m előtti homokréteg megjelenése, ezt azonban a szennyeződésre való érzékenysége miatt a települések területén ivóvíztermelésre nem célszerű igénybe venni.
Az első vízzáró réteg felett előforduló talajvíz összefüggő tükröt a vízfolyások völgytalpán alkot, ahol felszín közeli megjelenésű. A felszínt borító homokos, löszös kőzetek és talajok a csapadékvizet gyorsan elnyelik, kedvező utánpótlódást biztosítva ezzel a talajvizek és a mélyebben található rétegvizeknek. A vízgyűjtő a felszín alatti vizek vízforgalma szempontjából jellegzetesen beszivárgási terület.

Hévizek tekintetében a kistérség nagyon gazdag (pl.: Öreglak, Buzsák, Kisberény). A 30-as években kezdett szénhidrogénkutatásoknak köszönhetően a kutatófúrások eredményeként kirajzolódott, hogy a kistérség teljes területe alatt termálvíz kitermelésére alkalmas réteg húzódik. A kistérségben a meglevő, lezárt kutak termál vagy gyógyvízként való hasznosításával több település is foglalkozik. Kiemelkedő ebben a hasznosításban Csisztafürdőben Buzsák.

A Buzsáktól 5 km-re található Csisztafürdőt 42°C-os ásványi anyagokban gazdag hidrokarbonátos kénes gyógyhatású melegvize miatt évente több tízezer gyógyulni, pihenni vágyó ember keresi fel.
Az ásványi anyagokban gazdag csisztai víz hidrokarbonátos, kénes gyógyvíz és nagymennyiségű szénsavat is tartalmaz. Kedvező összetétele alkalmassá teszi mozgásszervi és reumatikus betegségek, nőgyógyászati, bél és gyomorpanaszok kezelésére.
A Gyógyfürdő Igazgatóság néhány évvel ezelőtt a csisztai termálvizet gyógyvízzé nyilvánította. Egy tavaly elnyert pályázati támogatásnak köszönhetően egy új, 500 m^2-es épülettel bővült a fürdő, melyben egy új medence, egy gyermek pancsoló, öltözők, orvosi rendelő, masszázs és más kiszolgáló helyiségek kerültek kialakításra. Szintén pályázati támogatásból új burkolatot és tetőt kapott a már korábban is meglévő 105 m^2-es ülőmedence.
Jelenleg öt töltő-ürítő rendszerű medence található a fürdő területén:
Gyerekmedence: 93 m^2

Kis ülőmedence: 25 m^2
Nagy ülőmedence: 105 m^2
Beltéri, fedett medence: 15 m^2
Új fedett medence: 98 m^2
Csisztafürdő 100 %-ban Buzsák Község Önkormányzatának tulajdonát képezi. Az üzemeltetés jogát az önkormányzat bérbe adta. A község tervei között szerepel új, nagyobb, korszerűbb medencék kialakítása, a fürdő további bővítése és a régió egyik termálturisztikai központjává történő fejlesztése.

10. sz. táblázat: Csisztapuszta Fürdő elfolyó víz minőségének jellemzői

Csisztapuszta Fürdő-Elf. Befogadó: 982/4 hrsz.-ú árok	KOIk	Só össz.	Lebegő össz	NH3-NH4-N	Hőterhelés	Kálium	Összes kem
2011.04.15 - 2011.10.10	38,0	3045	7	6,1	28,5	56	326
2011.10.11 - 2011.10.31	30,0	-	5	5,9	29	50	317
2012.04.03 - 2012.10.08	30,0	2783	5	4,5	24	54	314
2012.10.09 - 2012.10.09	58,0	2544	24	4,56	22,9	49,79	420

Forrás: Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2013

Felszín alatti víz minőségét befolyásoló tényezők
A felszín alatti vizekre az ipar, a mezőgazdaság, a közlekedés, a bányászat, a lakóterületek egyaránt kockázatot jelentenek. Ezen környezethasználatok során a vízkészletet veszélyeztető szennyezőanyagok juthatnak a talajba és onnan a talajvízbe, majd a mélyebb rétegvizekbe. A térség talajvizei már most is elszennyeződtek, ivóvízként való fogyasztásra nem alkalmasak. További szennyeződésük a rétegvizekre is súlyos következményekkel járhat, tekintve, hogy a talajvizek hosszabb időn át való szennyeződése nehezen visszafordítható módon károsíthatja a rétegvizek minőségét.
A felszín alatti vizek szennyezőforrásai pontszerűek vagy nagy területen jelentkező diffúz szennyezések lehetnek. A pontszerű szennyezések forrásai általában ipari létesítmények, hulladéklerakók, üzemanyag tárolók, esetenként felhagyott kutak, stb. lehetnek. A diffúz szennyezés többnyire mezőgazdasági területekhez vagy csatornázatlan településekhez köthető.

Diffúz szennyezőforrások a kistérségben
A térségben a diffúz szennyezés forrása a mezőgazdasági területeken történő szerves és szervetlen trágya felhasználás, valamint a külterületen tartott állatállomány okozta terhelés. Diffúz terhelésnek a felső víztartók – általában a sekély mélységű talajvíz víztestek vannak kitéve.

Vízbázisvédelem

A kutak belső, lekerített védterületén belül csak a kezelőszemélyzet tartózkodhat és végezhet kizárólag víztermeléssel kapcsolatos munkálatokat (védterület karbantartása, kutak üzemeltetésével kapcsolatos tevékenységek).
A vízbázisra, mint a rétegvizekre mindenhol, az ipar, a mezőgazdaság, a közlekedés, a lakóterületek, veszélyforrást jelentenek. Ezen környezet használatok szennyező anyagokat

juttathatnak a talajba, ezáltal veszélyeztetik a felszín alatti vízkészleteket. Mindezek felmérésére és a veszélyforrások megszüntetésére irányulnak a vízbázisvédelemmel kapcsolatban meghozott rendeletek, kormányhatározatok, melyeknek végrehajtását a vízügyi hatóságok ellenőrzik és koordinálják. A 33/2000. (III.17.) Korm. rendelet 5 § (1) a) pontja értelmében tilos kockázatos anyag, illetve az ilyen anyagot tartalmazó (szennyvíz, trágya, festékmaradékok, szénhidrogén származékok, egyéb vegyszerek stb.) vagy bomlása esetén ilyen anyag keletkezéséhez vezető anyag közvetlen bevezetése a felszín alatti vízbe. Továbbá a kistérség mind a 9 települése a 49/2001. (IV.3.) Korm. rendelet szerint nitrátérzékeny területen található, ahol a rendelet 1 sz. mellékletében előírt „jó mezőgazdasági gyakorlat szabályait" be kell tartani a vizek nitrátérzékenységének megelőzése, csökkentése érdekében.

1.1.3 Élővilág

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzetében a táj, a természeti és a települési környezet minőségének védelme, a jelentős gazdasági potenciált képviselő üdülés és idegenforgalom minőségi fejlesztéséhez szükséges környezeti feltételek megőrzése és javítása, a térség kiegyensúlyozott területi fejlődése és a térség megfelelően szabályozott területhasználata elengedhetetlen feltételek az ökológiai állapot egyensúlyának megőrzéséhez.
Az ökológia az élőlények egymás és környezetük közötti kölcsönhatás – rendszerét vizsgálja. Az ökológiai rendszerek, mint általában a környezeti rendszerek, nyíltak. Az élőrendszerek természetes körülmények között is változnak, de az emberi élet tartamához képest lassan, míg az emberi beavatkozások hatására a változások felgyorsulhatnak. Ha a környezetvédelmi szempontból negatív hatások dominánssá válnak (pl: túl sok az illegális lerakó a külterületen), a rendszer gyors ütemben degradálódik, sőt el is pusztulhat. Az élőrendszerekben fennálló törvényszerűségek ismeretében az ember szabályozhatja azok működését, így kellő tudatossággal az egyensúly pozitív irányba is eltolható, és tudatosan létrehozható egy új dinamikus egyensúlyi állapot.
Az ökológiai állapotot a levegőbe kibocsátott terhelés, a felszíni- és felszínalatti vizeket, a talajt közvetlenül érő szennyezés számottevően befolyásolja.

Növényvilág

Növényföldrajzi térbeosztás tekintetében a Nyugat Külső Somogy kistáj a Somogyi flórajárásba (Somogyicum) tartozik. A terület elterjedtebb és potenciálisnak tekinthető erdőtársulásai közé az égeres láperdők (Thelypteridi-Alnetum), a patakmenti égeresek (Carici elongatae-Alnetum) és a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum praeillyricum, ill. ruscetosum) sorolhatók. A területen a láprétek és szittyósok (Schoenetum nigricantis; Juncetum maritimi) is kifejlődtek. A kistáj nevezetes lágyszárú faja a reliktum jellegű amerikai káka (Schoenoplectus americanus).
A kistájban kevés az erdőgazdasági terület. A mezőgazdasági termesztés elterjedtebb kultúrái a zöldpaprika, a paradicsom és a káposzta. A gyümölcsfélék közül az őszibarack és a szőlő jelentősebb.

A Somogyi flórajárásba (Somogyicum) tartozó Nagyberek kistáj jellegzetesebb potenciális erdőtársulásai a fűz ligeterdők (Salicetea purpureae), a kőris-égerligetek (Fraxineto pannoniae-Alnetum), a kőris ligeterdők (Cariceto remotae-Fraxinetum) és a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum). Az erdei társulásoknál lényegesen elterjedtebbek a nyílt társulások, amelyek között elsősorban a nádasok (Scirpeto-Phragmitetum), a mocsárrétek (Agrostetum albae; Alopecuretum pratensis), a láprétek (Molinietum coeruleae, Juncetum subnodulosi), a törpekákás társulások (Nanocyperion) érdemelnek említést. A kultúrhatás következtében feltörekvőben vannak a különböző gyomtársulások (Bidentetalia). Az erdőgazdasági területeken fiatal- és középkorú, zömmel keménylombos, ritkábban lágylombos erdők díszlenek. Az átlagos évi folyónövedék nagysága 3,1-4,5 m^3/ha között váltakozik. A mezőgazdasági területhasznosítás elterjedtebb haszonnövényei a kukorica, a cukorrépa, a silókukorica és a káposzta.

1.1.4 Területhasználatok változása

Geográfia, geológiai jellemzés

A kistérség területe a Dunántúli–dombság nagytájon belül, a Balaton–medence déli része középtáj, Nyugat–Külső–Somogy és Kelet–Belső–Somogy kistájak találkozásánál fekszik.
Geomorfológiai körzeteket tekintve a Nagyberek, a Nagyberek és a Dráva közötti süllyedék - síksági homokterület, valamint a Somogyi–dombsági Gamási (Boglári)–hát és annak Nyugati lépcsős síkja jellemzői határozzák meg felszíni alakulatait.
A terület különböző tájtípusai a tektonikusan előjelzett, É-i irányban lejtő, széles, lapos eróziós völgy a Pogányvölgyi–vízfolyás mentén alakultak ki.
A terület ennek megfelelően három, alapvetően eltérő morfológiájú egységre különíthető el, a vízfolyástól ÉÉNy-ra a Nagyberek, Ny–ra a Belső Somogy süllyedék homokterülete, K–re pedig Nyugat–Külső–Somogy szélfújta löszös összletével fedett tájegysége található.

Az ÉÉNy-i részen a Balaton partjától turzássávval elválasztott, a tó egykori déli irányú abrázióját kijelölő mai Nagyberek mederterülete található, mélyfekvésű akkumulációs térszín, jellemző magassága 103 – 110 mBf. szintek között változik. A D–ről folyó patakok agyagos, kőzetlisztes, homokos törmelékkúpokkal csatlakoznak az öblözetekhez. Üledékeinek jelentős részét a holocén korú tavi - mocsári összlet tőzeges képződményei képviselik, alárendelten áthalmozott homokos, kőzetlisztes, agyagos üledékekkel.

A Pogányvölgyi vízfolyástól nyugatra, a Nagyberek síkjából déli irányban fokozatosan emelkedik ki a somogyi síkvidék, felső pannóniai korú homokos – agyagos rétegekre települő negyedidőszaki folyóvízi hordalékanyaggal és futóhomokkal borított felszíne. Dombsági felszínének magassága Somogyvár település DNy–i részén éri el legnagyobb, 168 mBf. szintű magasságát. A felszínformákat alapvetően ÉÉNy–i irányú félig kötött formák, 1–8 méter magas homokbuckák, garmada sorok, szélbarázdák és szélfújta mélyedések jellemzik.

A Pogányvölgyi vízfolyástól K–re a somogyi süllyedék hullámos felszínéből szerkezeti vonalak, természetes tereplépcsők mentén magasodik fel 280 mBf. szint fölé a Gamási–hát folyóvízi és meghatározóan eolikus löszös összlettel fedett fennsíkja (Szőlősgyörök, Gyugy, Hács, Somogyvár, Somogyvámos területének keleti része).
Az É–D–i irányú fennsík, jellemzően ÉNy–DK–-i irányú eróziós (Jamai–patak, Halsok–patak, Somogyvár Falu–víz, Somogyvámosi–vízfolyás, stb.), deráziós völgyekkel tagolt, areális erózióra érzékeny terület. A peremről lefutó völgyoldalak lejtőszöge általában 5° - 15°-os, földtani felépítésük és morfológiai helyzetük függvényében felszínmozgásra hajlamos vagy már azzal érintett területrészek.
Az antropogén formákat elsősorban az egykori és a jelenben működő anyagnyerőhelyek, bányaterületek képviselik.

A kistréség nagy mélységben húzódó medence aljzata elsősorban kőolajkutató fúrások rétegsoraiból, anyagvizsgálataiból ismert. A mozaikszerűen feldarabolódott lépcsősen, árkosan megsüllyedt, rögös, pásztás szerkezetű aljzatot, az ÉK–DNy-i irányban húzódó Balaton nagyszerkezeti vonal mentén két különböző kifejlődésű földtani egység építi fel.
A vonaltól É–ra lévő rész (kb. a Buzsák, Lengyeltóti Gyugy belterületétől északra lévő terület) a Középhegységi egység déli részéhez tartozik. Itt az 1100 méternél nagyobb mélységben is harántolt idősebb paleozóos képződményeket átalakult, metamorf agyagpala, fillit és granitoid (karbon - perm) képződmények képviselik.

Ugyanakkor a tektonikai szerkezettől délre lévő terület (Hács, Kisberény, Öreglak, Somogyvár, Somogyvámos,) a Dunántúli - dombság földtani tájegység (Közép–dunántúli, Igal szerkezeti egység) részét képezi. Az alaphegységi kőzeteket itt, meghatározóan 2000 méternél is nagyobb mélységben középkorú, triász időszaki elsősorban karbonátos, tengeri kifejlődésű üledékek (mészkő, dolomit, mészmárga, tufa,…), alárendelten fiatal paleozóos meszes palás képződmények képviselik.
Az É –i területrészen a Balaton - vonal közvetlen zónájában, az ókori képződményekre, jelentős üledékhézaggal, jóval fiatalabb korú, paleogén (eocén, oligocén mészkő, meszes agyag, riolittufa, betelepülések, konglomerátum, homokkő, agyag, agyagmárga, …), majd neogén, középső miocén durvatörmelékes, később felső miocén tengeri kifejlődésű üledékek (agyagmárga, homokos agyagmárga, vulkáni tufa, szarmata mészkő, …) települtek.
A déli részen a középső miocént mészkő, márga, agyagmárga, a vulkanizmus termékei, a felső miocént szarmata korú mészkő, márga, mészmárga típusú kőzetek, képviselik. Összvastagságuk meghaladhatja az 500 méteres vastagságot.
A két különböző kifejlődésű részmedencét a felső pannóniai kor végére már kb. azonos szintben borították a harmadidőszaki üledékek, az üledékekkel való feltöltődés szintje lassan kiegyenlítődött. A területet elborító Pannon beltenger, majd beltó jellemző üledéki (homok, homokkő, kőzetliszt, agyagos kőzetliszt, kőzetlisztes agyag, agyag, agyagmárga váltakozása, néhol szerves- vagy lignitcsíkos betelepülésekkel) nagy, helyenként 600 métert meghaladó vastagságban települtek.
Fiatalabb korú képződményeik már a terület keleti részének erodált, elvékonyodott negyedidőszaki képződményei alól több helyen is, foltokban a felszínre kerülnek. A beltó szárazulattá válása és a terület kiemelkedése utáni eróziós felszínre, az idősebb pleisztocén korban, a Bakony térségéből érkező vízfolyások ÉNy–DK–i irányú völgyekben szállították és rakták le törmelékes üledékeiket (homokos kavicsos összlet), megkezdődött a mai felszín kialakulása.

A kistérség ÉÉNy–i részen (Buzsák, Lengyeltóti Ny–i része) a Balaton egykori déli irányú abráziós határát a Nagyberek és a hozzá délről törmelékkúppal csatlakozó vízfolyások mederterületei jelölik ki. A mélyfekvésű, mocsaras öblözetek a vízszintingadozások miatt, part menti turzásgátakkal elválasztva alakultak ki.
A Nagyberekben és a Pogányvölgyi–vízfolyás mederterületének Csiszta pusztától Tatárvárig húzódó részén, a holocén korú tőzeges összlet tavi–mocsári képződményei (tőzeg, tőzeges homok, tőzeges kőzetliszt, lápföld, lápimész) az uralkodók. A berki terület nagy szerves anyag tartalmú képződményei mellett a legfiatalabb üledékek felépítésében alárendelten vesznek részt a tavi és folyóvízi üledékek (homokos kőzetliszt, kőzetliszt, agyagos kőzetliszt). A terület egyéb vízfolyásainak medrét holocén korú öntésüledékek töltik ki.

A földtani folyamatok eltérő volta miatt a Pogányvölgyi–vízfolyás keleti és nyugati oldalán eltérő kőzetképződmények fejlődtek ki.
A Ny –i oldalon a mélyen fekvő Nagyberek szintjéből dél felé, fokozatosan emelkedik ki a somogyi dombvidék, süllyedék hullámos felszíne. Ezen a területrészen a pleisztocén során meghatározóan folyóvízi, alárendelten eolikus (szél által szállított, lerakott) üledékképződés folyt. A felszín közeli rétegek jelentős részét ennek megfelelően pleisztocén korú folyóvízi homok, kőzetlisztes homok és ezzel egyidős vagy fiatalabb korú, szél által áthalmozott, futóhomokos összlet jellemzi. A Pogányvölgyi–vízfolyás, a Halsok–árok és a Jamai–patak határolta háromszög területén (Lengyeltóti, Kisberény észak, Hács nyugat, Gyugy nyugat, Szőlősgyörök nyugat) szélfújta és folyóvízi homokos löszös, finomhomokos löszös képződmények együttes települése jellemző.

A Pogányvölgyi–vízfolyástól és a Jamai–pataktól K–re, a Halsok–ároktól D–re, a felszín közeli rétegek kifejlődése, a képződmények típusa alapvetően megváltozik. Ezen a területrészen a kezdeti folyóvízi összlet felhalmozódását, nagyarányú pleisztocén korú eolikus üledékképződés váltotta fel. Legnagyobb területi elterjedésű képződménye a változó durvakőzetliszt és finomhomok tartalmú, nem típusos, szélfújta lösz.
A magasabbra kiemelt fennsíki területek domb- és völgyoldalain jelentős elterjedésben és vastagságban lejtőüledékek (lejtőlösz, agyagos lösz) halmozódtak fel.
Ugyanezen a területrészen mély völgybevágásokban, meredek domboldalakon az elvékonyodó pleisztocén üledékek alól, foltokban felszínre kerülnek az idősebb felső pannóniai kor homokos agyagos képződményei is.

A talajvíz helyzete a Nagyberekhez tartozó mélyfekvésű területrészeken felszín közeli. A Pogányvölgyi–víz medrétől Ny–ra, az alacsonyabb somogyi süllyedék területén, a felszín déli irányú emelkedését követve a víz szintje feltételezhetően nem süllyed 10 méternél nagyobb felszín alatti mélységbe.
A keleti részen (Gamási–hát) a domborzati formákat nagyvonalakban leképezve a magas fennsíki területeken 20-30 méternél nagyobb mélységbe is kerülhet. A felszínre került szennyeződések talajvízbe kerülését ennek megfelelően a víz szintje fölött települő porózus rétegek megléte (a laza szerkezetű futóhomokos összlet érzékenyebb a szennyeződésekre, mint a kötöttebb eolikus löszös képződmények) vastagsága, annak kifejlődése határozza meg.

Építésföldtani szempontból a terület É-i, a Balaton egykori mederterületéhez és a Pogányvölgyi–víz völgyéhez tartozó mélyfekvésű, magas talajvízállású, tőzeges területrészek a beépítésre legkedvezőtlenebb helyek. Az építmények alatt már kis vastagságban települő szerves réteg is károsodást okozhat, ezért gondos talajmechanikai, mérnökgeológiai feltárásuk elengedhetetlen.
További beépítésre nem javasolt helyek a K–i kiemeltebb helyzetű Gamási–hátról induló vízfolyások fiatal hordalékanyaggal feltöltött mederterületei, valamint a felszínmozgásos jelenségeket mutató, elsősorban meredek völgy- és domboldali területek.

Felszínmozgás

A pleisztocén korú löszös összlet laza szerkezetű, erózióra rendkívül érzékeny, felszínmozgásos jelenségek kialakulására hajlamos képződmény.
A terület felszínmozgásra leginkább hajlamos részei Pogányvölgyi–vízfolyástól K–re található, eolikus löszös összlettel borított Gamási–hát eróziós és deráziós meredek völgyoldalai.
A Kisberény belterületi szakaszát délről kísérő Halsok - árok meredek völgyoldalai, valamint a Szőlősgyörök, Gyugy, Hács községek belterületétől K–ÉK-re húzódó magas dombsági területrész jelentős része felszínmozgás veszélyes.
A múltban Szőlősgyörök belterületétől ÉK–re (pár száz méterre), a völgyoldalban rétegcsúszásos típusú felszínmozgást regisztráltak.
Az ilyen típusú területeken a nem megfelelően végzett emberi beavatkozások (csapadékvíz elvezetés hiánya, nagy méretű bevágások, teraszosítás, feltöltések) növelhetik, esetleg ki is válthatják a mozgásos folyamatokat. A csapadékvíz elvezetés megoldásával jelentősen csökkenthető, megelőzhető a káros jelenségek kialakulása.

2.3.2 A talajviszonyok leírása

A Pogányvölgyi kistérség a települések tájbesorolása szerint két kistáj területére esik, az egyik Nyugat-Belső-Somogy (Buzsák, Öreglak), a másik Kelet-Külső-Somogy (Lengyeltóti, Szőlősgyörök, Gyugy, Hács, Kisberény, Somogyvár, Somogyvámos). A valódi természetföldrajzi határt a két kistáj között a Buzsák és Lengyeltóti határán, majd Öreglak és Somogyvár közigazgatási területén át észak-déli irányban elnyúló Nagyárok képezi. Ettől nyugatra a folyóvízi eredetű, majd a pleisztocén száraz periódusaiban a szél által részben áthalmozott homokos üledékeken alakultak ki a jelenlegi talajok, míg a völgytől keletre különböző vastagságú, részben a lejtőkön áthalmozott löszös üledékeken képződtek. Meg kell említeni továbbá, hogy Buzsák közigazgatási területének északi fele, valamint Lengyeltóti közigazgatási területének északi nyúlványa már a Nagyberekhez tartozik, így a kistérség egy harmadik kistájat is érint.

A Nagyberek a Balaton-árok beszakadása során, annak részeként képződött. A késő-pleisztocénben a süllyedékben felgyülemlő víz az ott található folyóvízi eredetű kavicsos-murvás homok üledékeket, valamint részben az alatta elhelyezkedő, változatos szemcsézettségű pannon üledékeket elteregette, és tavi üledékekkel elkeverve áthalmozta, lerakta. A tóban képződő turzásgátak a Nagyberek öblözetét később elrekesztették és a lefűződött sekélyvizű medencében erőteljes láposodás, tőzeg és tavi mész képződés indult meg. Jelenleg ez a tavi mész és a víz által elteregetett, zömmel homokos üledékek adják a talajképző kőzetet. A láptalajok viszonylag sekély tőzegrétegűek, a valamikori magasabb vízállás mellett képződött turzásgátak közötti lapos teknőkben alakultak ki. A terület az emberi beavatkozás hatására erősen átalakult: mind a XIX. század végi vasútépítés, mind a szocializmus idején megkísérelt szántóvá alakítás a vízszint jelentős csökkenésével járt együtt, a tőzeg kotúsodásához, ásványosodásához vezetett. Az eredeti tőzegláp talajok és a sekélyebb szerves anyag rétegű tőzeges láptalajok helyén mára lényegében lecsapolt és telkesített rétláp talajokat lehet találni. E talajok a képződésük körülményei következtében már a felszíntől meszesek, szerves anyag tartalmuk részben kotúsodott, és a rövid ideig tartó művelés során a talajképző kőzettel részben elkeveredett. A teknők közötti turzásgátakon jellegtelen homoktalajok alakultak ki sekély humuszos réteggel, amelyben a humusztartalom nem haladja meg az 1%-ot. A Nagyberek lápjai a Nyugati-övcsatorna és a Nagyárok mentén Buzsák község határai vonalában mélyen délre is elhúzódnak. Az összefüggő lápterülethez délről csatlakozva lápos réti talajok találhatók. A homok, homokos vályog fizikai féleségű talajképző kőzeten a magas talajvíz és az időszakos elöntés hatására 5-10% szerves anyag tartalmú, fekete színű, gyengén morzsás szerkezetű talajok képződtek, amelyek szelvényében mélyebb térszíneken a talajfelszínhez közelebb, magasabb térszíneken mélyebben, a C szint felső részén glejes foltokat, vasszeplőket lehet találni. A szerkezet az egyenletesen humuszos A szint alatti rétegben, ahol a humusztartalom egyre csökken a szemcsés szerkezet felé mutat átmenetet.

A Nagyberek kistáj lápterületétől délre a Nagyároktól nyugatra egy széles, folyóvízi eredetű homokhát található felszínén elszórtan a jégkorszaki szélerózióra utaló jellegzetes futóhomok formákkal. A területen kisebb részben, főleg a Nagyberek kistájhoz csatlakozóan jellegtelen homok talajok találhatók 1% alatti humusztartalommal és szerkezet nélküli, monoton szelvényfelépítéssel. A homokhát jellegzetes talajtípusa azonban az agyagbemosódásos barna erdőtalaj. A durva mechanikai összetétel kedvez a kilúgozásnak, így a mész a talajszelvényekből teljesen kimosódott és a kis mennyiségben jelenlévő mállékony ásványok agyagosodása, valamint a képződött agyag mélyebb rétegekbe vándorlása és felhalmozódása

lejátszódhatott. Természetes erdővegetáció alatt igen vékony, 5-10 cm sötétszürke színű, gyengén morzsás szerkezetű humuszos réteg alatt 20-25 cm vastagságú, világosszürke kilúgzási szint található, majd a vörösbarna színű agyagfelhalmozódási szint következik változó mélységben. A kis mértékű agyagképződésre jellemző, hogy ennek a szintnek az agyagtartalma sem haladja meg a 3-10 %-ot. Az agyagfelhalmozódási szint különböző vastagságú átmeneti szinttel csatlakozik a talajképző kőzet C szintjéhez. A mélyebb, szélvájta teknők alján található talajokon az agyagosodás nagyobb mértékű, míg a magasabb fekvésű talajokon kisebb mértékű. A kistájak határát képező Nagyárok mentén réti talajok képződtek. Mivel a talajképző kőzet anyagához már a szomszédos kistáj felszínéről lemosott lösz és az azon képződött talajok anyaga is hozzájárult, sokkal kötöttebb, vályog fizikai féleségű talajok alakultak ki. A fekete színű, felszínén erősen, lefelé, a talajképző kőzet felé haladva egyre gyengébben szemcsés szerkezetű talajban a B és C szint határán, illetve a C szintben glejes foltok, vasszeplők, fekete pettyek utalnak az időszakosan magas talajvíz szintre.

A Nyugat-Külső-Somogy kistáj a Nagyároktól keletre terül el részben homok (Lengyeltóti) részben lösz és lejtőlösz talajképző kőzeten kialakult talajokkal. A helyi klimatikus viszonyok egy jellegzetes átmeneti talajtípus, a csernozjom barna erdőtalaj kialakulásának kedvezett, amely talajtípus homokon és lejtőlöszön a Nagyárok és a Jamai-patak közötti területen található elsősorban, de előfordul a Jamai-pataktól keletre is. A talajtípus Lengyeltóti és Kisberény közigazgatási területén domináns, de jelentős részarányt képez Szőlősgyörök, Gyugy, Hács, Öreglak és Somogyvár területén is. Jellegzetessége, hogy a csernozjom jellegű nagy mértékű és mélyre hatoló humuszfölhalmozódás színben (sötét barnásszürke) és szerkezetben (morzsás) is elfedi az erdőtalajra jellemző barna színt és erőteljesebb (diós) szerkezetet, főleg a felszíni rétegekben. A szelvényben lefelé haladva az erdőtalaj jelleg egyre erősebben mutatkozik meg. Nem találhatók meg a csernozjomoknál karakterisztikus mészmozgás jelei, csak a talajképző kőzet tartalmaz szénsavas meszet. A Jamai-pataktól keletre egy keskeny sávban (Szőlősgyörök területén csak egy kisebb foltban) a Halsok-árok törésvonalat követő éles déli beszögelléséig, illetve a csernozjom barna erdőtalajokhoz délről csatlakozva részben Somogyvár és domináns módon Somogyvámos területén barnaföldek (Ramann-féle barna erdőtalaj) találhatók. Ezek egyértelműen nagyobb por és agyag tartalmú lejtőlöszön alakultak ki. E talajok természetes vegetáció alatt 15-25 cm vastag leveles, lemezes, esetleg gyengén morzsás szerkezetű, sötétbarna humuszos A szinttel rendelkeznek, alatta rendszerint barna színű, diós szerkezetű B szint következik, amelyben az agyagfelhalmozódás mértéke csak kis mértékű, kevesebb mint 20%-kal haladja meg az A szint agyagtartalmát. Szénsavas mész csak a talajképző kőzetben van. Általában kiváló termékenységű, jó víz és tápanyag-gazdálkodású talajok, bár az utóbbi években a kismértékű tápanyag visszapótlás miatt csak közepes, vagy gyenge tápanyag-ellátottságúak. A kistérség keleti határa mentén, Szőlősgyörök, Gyugy, Hács, Somogyvár és Somogyvámos területén egy észak-déli irányba elhúzódó, részben keresztirányú törésvonalakkal tagolt löszhát található, amelyen agyagbemosódásos barna erdőtalajok képződtek. Ezek tipikusan mélyrétegűek, az A és B szintek együttes vastagsága a két métert is elérheti. Természetes vegetáció esetén az avartakaró alatt morzsás, mélyebb rétegében leveles, lemezes szerkezetű, sötét barnás-szürke humuszos szint van, alatta pedig világos szürke, kolloid frakcióját részben elvesztett kilúgozási szint lemezes szerkezettel. Az agyagfelhalmozódási szint 50-70 cm mélyen kezdődik, általában nagy diós szerkezetű, a szerkezeti elemek vöröses agyaghártyákkal fedettek, belül barnák. Agyagtartalma 20 %-kal meghaladja a kilúgozási szint agyagtartalmát. Lefelé az agyagtartalom csökken a szerkezeti elemek kisebbek, a szín világosabb, ezt gyakran B2 szintként különítik el. Az átmenet a szénsavas meszet tartalmazó, sárgás, lösz talajképző kőzetbe éles, határozott. Az agyagbemosódásos barna erdőtalajok és a barnaföldek elhelyezkedésében többé-kevésbé megfigyelhető, hogy a kisebb lejtésű dombháti területeken

a nagyobb mértékű kilúgozás miatt az előbbiek, míg a nagyobb lejtésű domboldalakon a részleges felszíni elfolyás és kisebb mértékű beszivárgás, így kisebb mértékű kilúgozás miatt az utóbbiak fordulnak elő. A Jamai-patak mentén öntés réti talajokat lehet találni. A szelvényben a korábbi felszíneken megindult humuszosodás jelei egyértelműen fölfedezhetők (öntés jelleg), az időszakosan magas talajvíz szint hatására pedig szemcsés szerkezetű, fekete humuszos rétegű, a BC szintben glejes tulajdonságokat mutató talajok képződtek (réti jelleg).

2.3.3 Területhasználat

A nagyberki kistáj – amelynek része a Pogányvölgyi Kistérség jelentős területe is - jelentős részét, ma mesterséges élőhelyek, elsősorban agrárterületek foglalják el kb. 50%-os arányban, vagyis az uralkodó földhasználat a mezőgazdaság. Jellemzőek a nagy kiterjedésű monokultúrák, főként kalászosok (elsősorban búza), kukoricások és repcések. A hajdani extenzív művelési módot fokozatosan intenzív gazdálkodási formák vették át. A monokultúrák lényegesen kevesebb növény- és állatfaj megőrzését és megtelepedését segítik elő, a gépek és kemikáliák használata egyre erősödő nyomást gyakorol a természeti rendszerekre, illetve a hagyományos mezőgazdálkodáshoz kötődő fajok állományaira. A térség egy részén intenzív legeltetés folyik, így viszonylag nagy területen többé-kevésbé jó állapotú gyepeket lehet találni. Elsősorban szarvasmarhával legeltetnek, kívánatos lenne azonban bizonyos helyeken a birka- és kecskelegeltetés, előbbiek nagyon apróra rágják a füvet (ezáltal több ízeltlábúfaj megtelepedését segítik elő), utóbbiak pedig alkalmasak lennének az invazív növényfajok visszaszorítására. A parlagon hagyott szántók spontán benövése bozóttal, cserjével, invazív fafajokkal későbbi hasznosításba vételüket (termő gyep, erdősítés) nehezítheti és emellett elősegíti a gyomnövények terjedését (parlagfű, vadkender…), ami összefüggésbe hozható az általuk okozott allergiás megbetegedések terjedésével. A fent leírtakból következik, hogy a gyepgazdálkodás, mint rét-legelő hasznosítása nem kielégítő a kistérség területén. A települések külterületi fennsíkszerű részein sok a parlagon hagyott, bozótos, illegális hulladékkal terhelt terület.
A mezőgazdaság mellett a másik legfőbb területhasznosítási forma a vadászaté, ennek részesedése 35% körül mozog. Szorosan összekapcsolódik ez az agrárterületekkel, hiszen ezek jelentős részén vadállatoknak alkalmas tápnövényeket vetnek, nagyon gyakran a fa- és bokorcsoportok, valamint az agrártájak szélére leshelyeket telepítenek. A területhasználati formák közül egyértelműen hanyatlik a turizmus és üdülés (~10%), valamint a halászat és akvakultúra (~5%). (A Nagyberek gazdaságföldrajza)
A kistérség természeti és talajadottságai, éghajlata alapján azonban kiválóan alkalmas gyógynövények termelésére, amelynek hagyományai megvannak. Továbbá nagy hagyománya van a kistérségben a szőlő, gyümölcstermesztésnek (alma, szilva, körte, kajszi, dió). A gyümölcstermés felvásárlása és értékesítése részben a kistérség területén kívül történik. Szőlő termesztése nagyüzemben és családi gazdaságokban egyaránt folyik.

11. táblázat: A Pogányvölgyi kistérség területén található állattartó telepek adatai

ID	Megnevezés	Település	Megye	Állatfaj	EOV X	EOV Y	Létszám
1856	Borjúhízlaló telep	Hács	Somogy megye	szarvasmarha	143748	544513,9	2247
4067	ORSÓS-JUH	Kisberény	Somogy megye	juh	143775,2	542983,7	311
4215	Fácántelep	Lengyeltóti	Somogy megye	fácán	149832,1	539649,7	n.a.
4200	Pulykatelep	Lengyeltóti	Somogy megye	pulyka	150177,6	539753,4	192128
4218	Pulykatelep	Öreglak	Somogy megye	pulyka	142582,9	542253,9	28850

Forrás: Vízgyűjtő-gazdálkodási terv Balaton közvetlen

12. sz. táblázat: A Pogányvölgyi kistérség területi adatai településenként

Település	Belterület (ha)	Külterület (ha)	Zártkert (ha)	Összesen (ha)
Lengyeltóti	356,58	3450,62	150,04	3957,25
Buzsák	467,39	5256,93	244,10	5968,42
Gyugy	74,74	1426,00	30,41	1531,16
Hács	82,75	1978,85	65,92	2127,54
Kisberény	48,74	697,46	0	746,21
Öreglak	214,39	1699,60	158,04	2072,05
Somogyvámos	193,56	2271,02	37,21	2501,81
Somogyvár	344,80	4786,31	167,61	5298,73
Szőlősgyörök	185,42	1582,48	95,00	1862,91

Forrás: Földhivatali Információs Rendszer, 2013.

13. sz. táblázat: A Pogányvölgyi kistérség területhasználati adatai településenként

Település	Egys.	Erdő	Fásított terület	Rét, legelő, gyep	Szőlő, gyümölcsös	Kert	Kivett	Szántó	Nádas, halastó, egyéb
Lengyeltóti	ha	313,24	0	536,29	496,40	11,31	618,98	1964,04	16,97
	%	7,92	0,00	13,55	12,54	0,29	15,64	49,63	7,92
Buzsák	ha	1235,33	3314	1547,41	51,96	26,50	782,39	2090,94	233,54
	%	20,70	0,01	25,93	0,87	0,44	13,11	35,03	3,91
Gyugy	ha	699,68	0,14	57,76	49,38	1,64	109,23	595,66	17,62
	%	45,70	0,01	3,77	3,23	0,11	7,13	38,90	1,15
Hács	ha	923,18	169,46	116,12	44,48	3,51	180,52	668,76	21,47
	%	43,39	7,97	5,46	2,09	0,17	8,49	31,43	1,01
Kisberény	ha	279,45	9,16	52,40	0	0,65	63,94	340,59	279,45
	%	37,45	1,23	7,02	0,00	0,09	8,57	45,64	37,45
Öreglak	ha	329,53	2,17	213,45	29,94	8,74	297,02	1124,42	66,73
	%	15,90	0,11	10,30	1,45	0,42	14,33	54,27	3,22
Somogyvámos	ha	247,18	0,24	145,27	10,24	7,07	245,42	1815,83	30,51
	%	9,88	0,01	5,81	0,41	0,28	9,81	72,58	1,22
Somogyvár	ha	1760,23	25,56	272,87	37,11	19,30	497,35	2658,59	27,69
	%	33,22	0,48	5,15	0,70	0,36	9,39	50,17	0,52
Szőlősgyörök	ha	503,90	3,78	79,66	343,02	10,19	244,20	638,87	39,25
	%	27,05	0,20	4,28	18,41	0,55	13,11	34,29	2,11

Forrás: Földhivatali Információs Rendszer, 2013.

Az erdőterületek nagy része magánkézben van, az állami tulajdonban levő erdőterületeket a SEFAG Zrt. kezeli.
Az erdőterületek alapvető jelentőségűek az élővilág megőrzése és a települési környezet minősége szempontjából, valamint elsődleges fontosságúak tájesztétikai szempontból a táji értékek és turisztikai vonzerő megtartása céljából.

14. táblázat: A SEFAG Zrt. által kezelt erdőterületek nagysága

Megnevezés	Üzemtervezett erdő (ha)	Egyéb üzemtervezett terület (ha)	Összes üzemtervezett terület (ha)
Lengyeltóti		0,3	0,3
Somogyvár	1451	77	1528
Öreglak	69	3	72
Buzsák	472	45	517
Gyugy	496	17	513
Hács	418	11	429
Kisberény	164	4	168
Somogyvámos	139	7	146
Szőlősgyörök	260	30	290

Forrás: SEFAG Zrt. 2013.

Buzsák település területének É-i részén 20 ha magánkézben lévő erdő telepítése valósult meg, a szélerózió csökkentése érdekében.
Szőlősgyörök külterületén 5 ha akácerdő telepítése történt.

Szennyezett, degradált területek helyzete

A Pogányvölgyi kistérség közigazgatási területén elsősorban az eróziós folyamatok okoznak talajlepusztulást, a defláció nem számottevő. Az erózió mértéke függ a lejtésviszonyoktól (meredekség, lejtőhossz), talajfedettségtől, a talaj fizikai, kémiai tulajdonságaitól, a csapadék intenzitásától, a felszíni vízmozgástól. Az eróziós folyamatokon kívül más mozgásformák (lejtőcsúszás, suvadás) nem jellemzők. A felszínformákat a beépítések, közművesítések során is figyelembe kell venni, mert a nem kellő felszíni és felszínalatti vízelvezetés több esetben elvizesedést okozott.

A hirtelen jött nagy esők jelentős károkat eredményeztek az elmúlt években az amúgy sem jó állagú, zömében burkolatlan hegyi utakon. Támfalak dőltek, rézsűk omlottak, közvetlen veszélyt és károkat okozva az önkormányzati és magántulajdonú ingatlanokban egyaránt.

Továbbá meg kell említeni, hogy a településeken előfordul több illegális hulladéklerakás, amelyek általában a lakosság által alkalmanként használt anyagnyerő helyek területein jelennek meg. Általánosan elmondható azonban, hogy a hulladék közszolgáltatás elérhetőségének köszönhetően csökkent az illegális lerakások gyakorisága. A problémás esetek többségében építési-bontási törmelék, vagy lomok lerakása okoz gondot.
Az illegális lerakások felszámolásáról az önkormányzatok folyamatosan gondoskodnak.

Somogyváron a felszámolt illegális hulladéklerakó területén motocross pályát alakítottak ki, melyen hazai rendezvények mellett nemzetközi versenyek is megrendezésre kerülnek.

A parlagterületek, parlagfüves-gyomos területek visszaszorítására számos intézkedés történt. Elmondható, hogy minden évben kevesebb a kötelezések száma. A kötelezések jelentős részére felderítés következményeként, kisebb hányadában lakossági közérdekű bejelentésre került sor. Teljes gyommentesítést garantálni nem lehet, de az önkormányzatok igyekeznek megtenni annak érdekében mindent, hogy a települések belterületi ingatlanai gondozottak legyenek.

Az erózió elleni védekezés alapelvei, megvalósítása, hatékonysága

A lejtés foka, a lejtő hossza, a talaj típusa, a művelési ág és a művelés módja határozza meg az erózió mértékét. Az erózió a talajműveléssel évente bolygatott felszínű szántó- és ültetvény táblákon határozott jelenség. A gyepek zárt növénytakarója és az erdők avartakarója bizonyos védelmet nyújt az erózióval szemben, és csak a geológiai erózió jelensége érvényesül. Az erdőhasználatban elterjedten alkalmazott tarvágások után viszont a felgyorsuló talajerózió szabad utat kap.

A jogszabályban rögzített „helyes gazdálkodási gyakorlat” előírása szerint a talajerózió elleni védekezés feltételei:

- Eróziónak kitett területen a tavaszi vetésű növények vetéséig a talajfedettség biztosítása.
- Erózióval veszélyeztetett területeken a lejtőre merőleges, a szintvonalakkal párhuzamos művelés alkalmazása.
- Az erózió ellen kialakított terepalakulatok (teraszok, sáncok) megőrzése.
- Tizenkét százaléknál nagyobb lejtésű területen a kapás növények termesztése tilos.
- A természetes talajvédelmet szolgáló meglévő zöld sávok (sövények, tábla szegélyek) megőrzése.

Az erózió elleni védekezés alapelveinek következetes alkalmazása, ha az eróziót teljesen nem is szünteti meg, a talajlepusztulás mértékét jelentősen csökkenti.
A „helyes gazdálkodási gyakorlat” előírásainak betartása a növénytermesztéssel kapcsolatos támogatások kifizetésének feltétele, ennek ellenére a kistérség területén gyakran található szakszerűtlen talajhasználat.

1.1.5 Éghajlatváltozás

Általános klimatikus viszonyok

Nagyberek településeire jellemző, hogy 2000 órát kevéssel meghaladó napfényt élveznek évente; nyáron 800-810 óra, télen 200-205 óra napsütés valószínű. Az évi középhőmérséklet 10,1-10,3°C, a vegetációs időszaké 16,5-17,0°C. Ápr. 10 és 12 között a napi középhőmérséklet általában már meghaladja a 10 °C-ot. Ez az időszak 190 napon át, okt. 18-ig tart. A tavaszi fagyok ápr. 7 körül megszűnnek, és ősszel É-on okt. 30, D-en okt. 25-27-én kezdődnek újra. A fagymentes időszak hossza így átlagosan a 200 napot is meghaladja. Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga 33,2—33,4 °C, a minimumoké É-on -14,5 és -15,0 °C, D-en -15,5 és -16,0 °C közötti. Az évi csapadékösszeg 700 mm körüli, É-on kissé kevesebb, D-en kevéssel több. A vegetációs időszakban 400-430 mm csapadékra lehet

számítani. Átlagosan mintegy 34 napon át a téli félévben hótakaró borítja a talajt; az átlagos maximális vastagsága 25 cm. Az ariditási index 1,00 körüli (a lehetséges maximális párolgás és a lehulló csapadék aránya). A leggyakoribb szélirány az É-i, az átlagos szélsebesség kevéssel meghaladja a 3 m/s-ot. A terület adottsága az üdülésnek és idegenforgalomnak, az éghajlat a hőigényesebb növényi kultúráknak is kedvez. (A nagyberek természetföldrajza)

Éghajlatvédelem

Az éghajlatváltozás mára tudományosan bizonyított ténnyé vált. Nem lehet előre jelezni, hogy ez pontosan milyen hatással lesz az éghajlatra, de a hazánkra vonatkozó klímaváltozási forgatókönyvek meglehetősen borús képet festenek a vízzel kapcsolatos problémák terén, nem csak a hőmérséklet drasztikus emelkedése, hanem a csapadékviszonyok éven belüli átrendeződése miatt is. Hazánkban a legnagyobb mértékű felmelegedés a nyári félévben várható, ugyanakkor a csapadék mennyiségének csökkenése szintén ebben az időszakban valószínűsíthető. Gyakoriak lesznek az aszályos időszakok, míg a csapadékok hirtelen, nagy mennyiségben lezúdulva érkeznek majd, melyek beszivárgása a mennyiség miatt akadályozott lesz, így árvizek kialakulása is valószínűsíthető. A kánikulai napokon eddig jellemző 32-36°C helyett nem lesz ritka a 37-40°C-os hőség sem. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás nem a jövő generációkra váró feladat – az emberek mindig is alkalmazkodtak az éghajlat változásaihoz, és ez igaz a Balaton térségére is.
A jelenben meghozott döntések hatással lesznek a lehetséges jövőképekre és az embereknek az éghajlatváltozás hatásait kezelő képességeire is.
Az éghajlatváltozást, és az azt okozó üvegházhatású gázok kibocsátásának legnagyobb részét az energiatermelés és –felhasználás okozza. Energiafelhasználásra leginkább a pazarlás és az átgondolatlanság jellemző mint a tudatosság. Az energiahatékonyság és a fenntartható energiagazdálkodás felé vezető úton az első lépés a megújuló energiaforrások használata, illetve a tudatos energiahasználat. Az éghajlatváltozásra adott egyik legjobb válasz lehet a zöld területek fás állományainak növelése, melyek a helyben keletkezett szén-dioxid megkötésével biztosítanak élhetőbb környezetet, valamint a szélsőséges időjárási kilengések hatásának csökkentése miatt számottevő jelentőségűek. A magánkertek éppúgy igen fontos részei a város zöldterületeinek mint a közparkok, fasorok és intézménykertek.

Az éghajlatváltozás hatásai a felszíni vizekre

A globális felmelegedés kapcsán a víz jelentősége a világ minden táján különösen felértékelődik. A felmelegedés következtében várható fizikai és kémiai változások nagyban befolyásolják a vizek élőlény együtteseit, a változások iránya pedig a populációk közötti kapcsolatok sokszínűsége miatt nehezen sejthető előre. Azonban nem nehéz belátni, hogy a vízhiány a rendkívül súlyos gazdasági károk mellett számos természetes élőhely tönkremenetelét vagy végleges eltűnését jelentheti.

1.2. A települési környezet állapota

1.2.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások

Ivóvízellátás arányának/minőségének változása

Az ivóvíz-ellátottság a kistérségben magas, közel 100 %-os. A fővezetékek megfelelő hosszban rendelkezésre állnak a teljes körű ellátás megvalósítására a települések belterületein. A hálózat helyenként elöregedett, műszaki állapota nem megfelelő, felújításra szorul.. Az ivóvíz minősége szempontjából gondot okozó magas vastartalom ellen vastalanító berendezéseket telepített az üzemeltető, ezek hatékonysága nem mindig éri el a kívánt szintet. Az ivóvíz magas vastartalma továbbra is gondot okoz Buzsák illetve Somogyvár területén.

15. sz. táblázat: Ivóvíz vízminősége településenként a Pogányvölgyi kistérség területén

Paraméter	Lengyeltóti	Buzsák	Gyugy	Hács	Kisberény	Öreglak	Somogyvámos	Somogyvár	Szőlősgyörök
Összes keménység (nkº)	22	17	21	25	21	18	22	24	21
pH	7,69	7,58	7,43	7,34	7,54	7,36	7,29	7,41	7,43
Elektromos vezetőképesség (µS/cm)	655	679	729	718	622	498	680	671	729
KOI ps (mg O_2/l)	0,85	0,99	0,77	0,87	0,61	0,58	0,72	0,66	0,77
Nátrium (mg/l)	<0,5	56,40	45	13,90	21,60	5,11	16,90	17,70	45
Arzén (µg/l)	<1	4,9	2,2	3,2	<1	3,1	3,3	<1	2,2
Ammónium (mg/l)	<0,05	0,60	0,22	0,13	<0,05	<0,05	<0,05	0,06	0,22
Nitrit (mg/l)	0,06	<0,05	<0.05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05
Nitrát (mg/l)	2,01	<1	1,72	<1	2,55	<1	<1	<1	1,72
Klorid (mg/l)	6,55	13,71	6,57	5	7,67	7,67	4,67	6,29	6,57
Szulfát (mg/l)	39,50	<30	56,60	<30	41,50	47,50	<30	<30	56,60
Vas (µg/l)	171	748	218	245	110	261	287	521	218
Mangán (µg/l)	<50	55	<50	<50	<50	<50	74	<50	<50
Alumínium (µg/l)	60	77	<40	<40	60	70	<40	<40	<40
Fluorid (mg/l)	0,20	0,19	0,10	0,22	0,18	0,20	0,21	0,22	0,10

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Lengyeltóti

Lengyeltóti Kistérségi Vízmű
Rétegvíz, FERMASICC 2600 vas- és mangántalanító + fertőtlenítés.
Kapacitás: 1 760 m^3/d.
Ivóvíz ellátó hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint):24,944 km.
Az elosztó hálózatok többsége acél, valamint KM-PVC anyagú, átlag életkor 35 év.

16. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Megnevezés	Vízellátásba bevont ingatlanok száma, db	Értékesített ivóvíz, m^3
2009	1179	89270
2010	1293	89583
2011	1296	89676
2012	1299	83943
2013 04.-ig	1298	27276

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Buzsák

Buzsák Községi Vízmű
Rétegvíz, fertőtlenítés.
Kapacitás: 937 m^3/d.
Ivóvíz ellátó hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 21,996 km.

Az elosztó hálózatok többsége acél anyagú, átlag életkor 34 év.

17. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Megnevezés	Vízellátásba bevont ingatlanok száma, db	Értékesített ivóvíz, m^3
2009	756	38745
2010	761	39444
2011	760	37040
2012	761	41801
2013 04.-ig	762	10048

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Gyugy

Szőllősgyörök-Gyugy Vízmű
Rétegvíz, METANULL 600 vas- és mangántalanító + fertőtlenítés.
Kapacitás: 433 m^3/d.
Ivóvíz ellátó hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 6,448 km.
Az elosztó hálózatok többsége KM-PVC anyagú, átlag életkor 21 év.

18. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Megnevezés	Vízellátásba bevont ingatlanok száma, db	Értékesített ivóvíz, m^3
2009	180	10255
2010	181	7330
2011	183	9299
2012	184	8661
2013 04.-ig	184	2342

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Hács

Hács Községi Vízmű
Rétegvíz, INTERKONTAK Vízkezelő berendezés + fertőtlenítés.
Kapacitás: 50 m^3/d.
Ivóvíz ellátó hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 5,194km.
Az elosztó hálózatok többsége KM-PVC anyagú, átlag életkor 19 év.

19. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Megnevezés	Vízellátásba bevont ingatlanok száma, db	Értékesített ivóvíz, m^3
2009	195	9231
2010	195	8483
2011	195	9651
2012	196	9015
2013 04.-ig	196	2867

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Kisberény

Lengyeltóti Kistérségi Vízmű
Rétegvíz, FERMASICC 2600 vas- és mangántalanító + fertőtlenítés.
Kapacitás: 1 760 m^3/d.
Ivóvíz ellátó hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 4,801km.
Az elosztó hálózatok többsége KM-PVC anyagú, átlag életkor 18 év.

20. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Megnevezés	Vízellátásba bevont ingatlanok száma, db	Értékesített ivóvíz, m^3
2009	84	3589
2010	84	2441
2011	84	2708
2012	89	2923
2013 04.-ig	89	1017

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Öreglak

Öreglak Községi Vízmű
Rétegvíz, fertőtlenítés.
Kapacitás: 660 m^3/d.
Ivóvíz ellátó hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 11,033 km.
Az elosztó hálózatok többsége acél, valamint KM-PVC anyagú, átlag életkor 33 év.

21. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Megnevezés	Vízellátásba bevont ingatlanok száma, db	Értékesített ivóvíz, m^3
2009	509	37559
2010	519	35579
2011	520	39833
2012	520	34860
2013 04.-ig	521	11924

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Somogyvámos

Somogyvár-Somogyvámos Vízmű
Rétegvíz, fertőtlenítés.
Kapacitás: 827 m^3/d
Ivóvíz ellátó hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 9,01 km.
Az elosztó hálózatok többsége acél anyagú, átlag életkor 35 év.

22. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Megnevezés	Vízellátásba bevont ingatlanok száma, db	Értékesített ivóvíz, m^3
2009	298	27476
2010	296	27605
2011	296	22242
2012	296	22870
2013 04.-ig	296	6551

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Somogyvár

Somogyvár-Somogyvámos Vízmű
Rétegvíz, fertőtlenítés.
Kapacitás: 827 m^3/d.
Ivóvíz ellátó hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 17,782 km.
Az elosztó hálózatok többsége acél, valamint KM-PVC anyagú, átlag életkor 35 év.

23. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Megnevezés	Vízellátásba bevont ingatlanok száma, db	Értékesített ivóvíz, m^3
2009	764	54150
2010	768	55068
2011	764	49427
2012	767	51780
2013 04.-ig	767	13116

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Szőlősgyörök

Szőllősgyörök-Gyugy Vízmű
Rétegvíz, METANULL 600 vas- és mangántalanító + fertőtlenítés.
Kapacitás: 433 m^3/d.
Ivóvíz ellátó hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 13,233 km.
Az elosztó hálózatok többsége KM-PVC anyagú, átlag életkor 36 év.

24. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Megnevezés	Vízellátásba bevont ingatlanok száma, db	Értékesített ivóvíz, m^3
2009	647	37054
2010	651	34199
2011	651	37665
2012	651	36658
2013 04.-ig	651	9447

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Szennyvízelvezetés-tisztítás arányának változása

Lengyeltóti, Buzsák, Öreglak, Somogyvár és Szőlősgyörök települések területén keletkező, zárt csatornahálózaton keresztül elvezetett szennyvizet a DRV Zrt. kezelésében lévő balatonlellei szennyvíztisztító telepen tisztítják. A szennyvízcsatorna hálózattal rendelkező településeken a szennyvízcsatorna hálózat hossza: 93,207 km.
A Balatonlellei Szennyvíztisztító telep a II. Balatoni Szennyvízrégió szenyvízelvezető- és tisztítóműve. A tisztítás III. fokozatú, azaz mechanikai, biológiai, kémiai folyamatok lépcsőiből áll. Kapacitása 14.400 m^3/nap.

A szennyvíztisztító telep üzemeltetője a DRV Zrt. Dél-Balatoni Igazgatósága. Az üzemeltető a telepre érkező nyers szennyvizet, valamint az elfolyó tisztított szennyvizet önkontroll rendszerben vizsgálja. A tisztított szennyvíz a Koppány-patakon keresztül kivezetésre kerül a Balaton vízgyűjtőjéről. Az elfolyó szennyvizet nem fertőtlenítik, a fertőtlenítés alól felmentéssel rendelkeznek.
A szennyvíztisztító telepre érkező szennyvíz mennyisége szezonban 7279 m^3/nap, szezonon kívül átlagban 4156 m^3/nap volt. A szennyvízmennyiségek az előző évekhez viszonyítva átlagosan 0,1 %-kal csökkentek. A tisztított szennyvíz kémiai komponensei közül a (NH_4+-NH_3)-N 79%-kal, az összes foszfor 1 %-kal és az ásványi nitrogén 76 %-kal növekedett, a KOIk 18%-os, az összes sótartalom 0,5 %-os, a NO_3- tartalom 35 %-os csökkenést mutatott.

Lengyeltóti

Csatorna hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint):26,886 km.

25. sz. táblázat: A szennyvíz-elvezető hálózat jellemző adatai

Megnevezés	Szennyvíz-elvezetésbe bevont ingatlanok száma, db	Elvezetett szennyvíz mennyisége, m^3/év
2009	1007	74768
2010	1025	75811
2011	1028	76746
2012	1052	71875
2013.04.-ig	1053	26497

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Buzsák

Csatorna hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 21,753 km.

26. sz. táblázat: A szennyvíz-elvezető hálózat jellemző adatai

Megnevezés	Szennyvíz-elvezetésbe bevont ingatlanok száma, db	Elvezetett szennyvíz mennyisége, m^3
2009	495	29616
2010	526	29549
2011	539	28675
2012	566	32631
2013.04.-ig	568	8289

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Öreglak

Csatorna hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 16,989 km.

27. sz. táblázat: A szennyvíz-elvezető hálózat jellemző adatai

Megnevezés	Szennyvíz-elvezetésbe bevont ingatlanok száma, db	Elvezetett szennyvíz mennyisége, m^3
2009	396	32698
2010	401	29776
2011	410	34291
2012	419	30855
2013.04.-ig	421	11250

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Somogyvár

Csatorna hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 14,482 km.

28. sz. táblázat: A szennyvíz-elvezető hálózat jellemző adatai

Megnevezés	Szennyvíz-elvezetésbe bevont ingatlanok száma, db	Elvezetett szennyvíz mennyisége, m^3
2009	529	
2010	535	
2011	536	
2012	557	
2013.04.-ig	557	

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

Szőlősgyörök

Csatorna hálózat hossza (aktuális adat, vízjogi üzemeltetési eng. szerint): 13,097 km.

29. sz. táblázat: A szennyvíz-elvezető hálózat jellemző adatai

Megnevezés	Szennyvíz-elvezetésbe bevont ingatlanok száma, db	Elvezetett szennyvíz mennyisége, m^3
2009	500	30685
2010	509	28695
2011	523	32471
2012	534	31410
2013.04.-ig	539	8564

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2013

30. sz. táblázat: A 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 2. sz. melléklete: A szennyvizek befogadóba való közvetlen bevezetésére vonatkozó, vízminőségvédelmi területi kategóriák szerint meghatározott kibocsátási határértékek

Ssz.	Megnevezés	Területi kategóriák			
		1. Balaton és vízgyűjtője közvetlen befogadói	2. Egyéb védett területek befogadói	3. Időszakos vízfolyás befogadó	4. Általános védettségi kategória befogadói
1.	PH	6,5-8,5	6,5-9	6,5-9	6-9,5
	Szennyező anyagok	Határérték mg/l			
2.	Dikrotmátos oxigénfogyasztás KOIk	50	100	75	150
3.	Biokémiai oxigénigény BOI5	15	30	25	50
4.	Összes szervetlen nitrogén öNásv(8)	15	30	20(3)	50
5.	Összes nitrogén(8)	20(1)	35(1)	25(3)	55
6.	Ammónia-ammónium-nitrogén(8)	2	10	5(3)	20
7.	Összes lebegőanyag	35	50	50	200
8.	Összes foszfor, Pösszes	0,7(10)	5(1)	5(4)	10

(1) A 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján kijelölt érzékeny felszíni vizekbe és azok vízgyűjtő területén lévő, közvetlenül bevezető befogadókba történő közvetlen bevezetés esetén 10 000 LE terhelés fölött követelményként az 1. számú melléklet I. Rész szerinti technológiai határérték állapítható meg.
(3) A határérték a nem nitrát érzékeny területeken kétszeres
(4) A Maros hordalékkúp területén lévő időszakos vízfolyások esetén a 2. kategória határértéke érvényes.
(8) A 2000 LE alatti települési szennyvíztisztító telepek esetében a november 15. és április 30. közötti időszakban a kibocsátásra határérték nem vonatkozik.
(10) Befogadó vízfolyásba történő bevezetés esetén a határérték csak a befogadó terhelhetőségére alapozott indoklással adható ki. Egyéb indokolt esetben a hatóság enyhébb határértéket engedélyezhet.

Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz

Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz: olyan háztartási szennyvíz, amelyet a keletkezés helyéről vagy átmeneti tárolóból – közcsatornára való bekötés vagy a helyben történő tisztítás és befogadóba vezetés lehetőségének hiányában – gépjárművel szállítanak el ártalmatlanítás céljából.

A keletkező nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyiségének csökkentése egyrészről a települési csatornahálózatok kiépítésével, másrészről a lakásoknak a kiépült és üzemelő közcsatornahálózatokra történő minél nagyobb mértékű rákötésével biztosítható.
A csatornázatlan területeken a keletkező szippantott szennyvíz elszállítását erre a feladatra engedéllyel rendelkező magánvállalkozók jogosultak végezni. A településekről elszállított nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyiségére nem áll rendelkezésre adat, feltételezhető, hogy részben helyben marad, részben a regionális rendszerbe ürítik ezt a mennyiséget.
A csatornázatlan területeken – Somogyvámos, Gyugy, Hács, Kisberény - a szennyvíz gyűjtőmedencék egy része valószínűleg vízzáróan kialakított, míg a régebben épült medencék vízzárósága bizonytalan, ezért gyakorlatilag illegális szikkasztóként működnek. A fallal körülhatárolt tárolók a szennyezőanyagokat kisebb mennyiségben engedik a talajvízbe, mint az eleve emésztőként létesített, fal nélküli gödrök. Mivel a szippantás igen ritka, a keletkező szennyvíznek elhanyagolható töredéke, a talajba kerülő szennyvíz közvetlenül terheli a talajvizet és veszélyezteti a felszíni vizeket.

A szennyezőanyagok egy része elbomlik (a szerves szén és a nitrogén egy része gáz alakban eltávozik: CO_2, CH_4, N_2, N_2O), a foszfor teljes mennyisége megmarad, de a környező talaj

jelentős mennyiséget megköt kémiai reakció, ioncsere és fizikai adszorpció útján. Így a foszfor csak a talaj telítése után, viszonylag lassan vándorol a talajvízben. Az illegális szikkasztók permeábilitásának csökkenését a biológiailag nem bontható szerves anyag frakció fokozatos feldúsulása okozza, amely eltömi a talaj pórusait. Mivel ezek az anyagok jelentős része nehezen bomló zsírokból, zsírokat tartalmazó sejtmembrán maradványokból áll, gyakran az "elzsírosodás" kifejezés használatos. A biológiailag nehezen bomló szerves anyagok egyéb jelentős frakciói poliszacharidokat, fehérjéket is tartalmazó makromolekulákból és humin anyagokból állnak.

A szigetelt tárolókban és az elzsírosodott szikkasztó medencékben gyűjtött nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítására vonatkozóan az önkormányzatoknak szerződése van. A szippantott, folyékony hulladék a somogytúri ürítőhelyre kerül.
Azonban a szállítási távolság megnövekedése, stb. miatt a költségek is emelkedtek. Előfordul az engedéllyel nem rendelkező, szippantást végző vállalkozók megjelenése. Az illegálisan végzett tevékenységgel növekszik a környezetszennyezés, mert a kiszippantott iszap gyakran nem jut el a kijelölt helyre, hanem valamely kevéssé forgalmas helyen kiengedik.

A csapadékvíz-elvezetésével kapcsolatos változások

A csapadékvíz-elvezető rendszerek mind a kilenc településen kialakításra kerültek: nyílt árok, zárt árok, vagy burkolt árok, amelyek karbantartásáról, tisztításáról az önkormányzatok gondoskodnak. A hazai csapadékviszonyok az utóbbi időben szélsőséges eloszlást mutattak, ezért nagy jelentősége van az esővíz gyűjtésének, helyszíni megtartásának, amely nem jellemző a települések területén.
A csapadékvíz gyors levezetéséből származó lökésszerű szennyezés a felszíni vízfolyások közvetítésével jut el a Balatonba. E szennyezőanyagok mennyiségének csökkentése egyaránt szolgálja a felszíni és felszín alatti vizek minőségének a védelmét, amely kiemelten fontos feladat a Balaton vízgyűjtőjének a területén.

31. sz. táblázat: A csapadékvíz elvezető hálózatra vonatkozó adatok

Település	**Csapadékvíz elvezető hálózat hossza (km)**	**Szilárd burkolatú csapadékvíz elvezető árok hossza (km)**	**Nyílt elvezető árok hossza (km)**	**Zárt elvezető árok hossza (km)**	**Tervezett csapadékvíz elvezető építés/rekonstrukció 2014-2019 között**
Buzsák	12	n.a.	12	nincs	5
Gyugy					
Hács					
Kisberény					
Lengyeltóti					
Öreglak	12,0	2,0	10,0	-	-
Somogyvámos	10,88	-	10,88	-	-
Somogyvár	27,87	0,1	27,77	-	Vasút, Petőfi S., Ady E. és Kossuth L. utcák el- és levezető árkainak, burkolása
Szőlősgyörök					

Forrás: Önkormányzati adatközlés

Az országos közutak mentén a csapadékvíz elvezetést vizsgálva a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy Megyei Területi Igazgatósága tájékoztatása alapján elmondható, hogy az árkok állapota jelenleg megfelelő, azonban a közeli mezőgazdasági területekről érkező „iszap elöntések" kezelése komoly problémát jelent, melynek kezelése jelenleg nem megoldott.

A települési csapadékcsatorna rendszer gondozása az önkormányzatok feladata, ezt közhasznú munkások foglalkoztatásával oldják meg.

Hulladékgazdálkodás helyzete

Kommunális hulladék

A településeken keletkező szilárd kommunális hulladék gyűjtése és szervezett elszállítása jelenleg a teljes területen megoldott, azonban az e területen végbemenő folyamatos változások miatt a hulladékgazdálkodás helyzete átalakulóban van.

A hulladékgazdálkodás (szilárd, folyékony) nem képzelhető el megfelelő műszaki védettséggel rendelkező, alkalmas környezeti feltételek közé telepített hulladékgazdálkodási létesítmények nélkül. Ehhez elengedhetetlen a regionális kezdeményezés és koordináció mellett létrejövő településcsoportok (társulások) létrehozása, amelyek hulladékgyűjtés és ártalmatlanítás szempontjából összetartoznak, közös hulladékgazdálkodási tervet készítenek. Egy ilyen rendszer jelentősen növeli a munka hatékonyságát, javítja és meggyorsítja a hulladékgazdálkodási, illetve hulladékkezelési feladatok komplex és hatékony megoldását. Ennek megvalósítása érdekében ISPA/KA pályázat került kidolgozásra „Dél-Balaton és Sió-völgyi települési szilárd hulladékkezelési rendszer kialakítása" címmel, amely 204 település hulladékgazdálkodását hivatott megoldani. 2012. október 10.-én 56 település részvételével megalakult a Délnyugat-Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás. A tagok a Dél-Balatoni és Sióvölgyi Nagytérség települései szilárd hulladék kezelésének általános megoldására vállalkoztak.
2014. januárjától a Pelso-kom Kft. végzi majd a közszolgáltatást a társulás immár hetvenegy településén. A közszolgáltatási engedéllyel rendelkező, önkormányzati tulajdonban lévő kft. arra szerződött, hogy a 71 település közigazgatási területén hatékonyan működő hulladékgazdálkodási rendszert hozzon létre. Az új szolgáltató cég menedzsmentje a jelen környezetvédelmi program elkészültével egyidőben áll fel, a társaság központja Lengyeltótiban lesz, valamint Tabon és Tamásiban is lesznek telephelyei. A Kft. a kapott információk alapján a kaposmérői hulladéklerakó telepre szállítja majd a begyűjtött kommunális hulladékot.

A települések nagy részén jelenleg még az AVE Zöldfok Zrt. biztosítja a keletkező szilárd kommunális hulladék gyűjtését és szervezett elszállítását, de adatokat nem tudott biztosítani a környezetvédelmi program elkészítéséhez.

32. táblázat: A Pogányvölgyi Kistérség területének hulladékgazdálkodása

Megnevezés	A lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék 2011	Összes elszállított települési szilárd hulladék 2011	Rendszeresen tisztított közterület 2011
Pogányvölgyi kistérség	1956,5	2453,3	67,7

Forrás: TEIR adatbázis, 2013

Somogyvámoson a Kaposvári Városgazdálkodási Zrt. végzi a hulladékgazdálkodással kapcsolatos feladatokat.

33. táblázat: Elszállított kommunális hulladék mennyisége(kg)

Megnevezés	**2011**	**2012**	**2013**	**Összesen**
Somogyvámos	183.800	140.100	93.400	417.300

Forrás: Kaposvári Városgazdálkodási Zrt. 2013.

2009 - 2010. augusztus 11-ig a Kaposvári regionális Hulladéklerakón, 2010.08.12- 2011.09-ig a Kaposmérői szilárd hulladéklerakón, 2011.09-től a Kaposvári Regionális Hulladéklerakón kerül a hulladék ártalmatlanításra. A Kaposvári Regionális Hulladéklerakót 2012.03.01-től a kaposvári Hulladékgazdálkodási Kft üzemelteti.

Illegális hulladéklerakások a településeken általában nincsenek, néhány esetben külterületen, árkokban vagy árkok szegélyén alakulnak ki, ahonnan az ott felhalmozott hulladékot az önkormányzatok szükség esetén elszállítják.

A településeken a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésre került. A másodnyersanyagok kezelése, értékesítésre való előkészítése a AVE ZÖLDFOK Zrt. hulladékkezelő-lerakó telepén történik. A szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése folyamatosan történik és jelenleg a következők működnek.

34. táblázat: A Pogányvölgyi Kistérség településein lévő hulladékgyűjtő szigetek összesítése

Település	Szelektív hulladékgyűjtő szigetek száma
Buzsák	Ady E. u.; Május 1. u.; Dózsa Gy. u.; Fő tér; Tájház u.; Csisztapuszta; Kossuth L. u.
Gyugy	
Hács	
Kisberény	
Lengyeltóti	
Öreglak	3x3 db: -Fő utca 18. - Kis u.- Fő u. kereszt - Szabadság-Kossuth u. kereszt
Somogyvámos	3 db. - Fő u. 48. számmal szemben
Somogyvár	- Május 1. utca 43.; - Park u. 11/A.; - Kossuth L. u. 75.; - Bartók B. u. 603/8 hrsz;
Szőlősgyörök	

Forrás: Önkormányzati adatközlés

Termelési hulladékok

A termelési hulladékok közül elsősorban a termelési veszélyes hulladékokról áll rendelkezésre adat.

35. sz. táblázat: Buzsák településen keletkező veszélyes hulladékok jellemzői

Hulladék főcsoport	Keletkezett veszélyes hulladék t/év			
	2009	2010	2011	Összesen
010504 - Édesvíz diszperziós közegű fúrási iszapok és hulladékok	228 340			228 340
130502 - Olaj-víz szeparátorokból származó iszapok	4 050			4 050
150101 - Papír és karton csomagolási hulladékok	3 190	1 795	1 218	232 390
170503 - Veszélyes anyagokat tartalmazó föld és kövek	2 155			2 155
130205 - Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok	1 600	60	450	2 110
150102 - Műanyag csomagolási hulladékok	320	1 204	1 951	3 475
160601 - Ólomakkumulátorok	265	60	20	345
160107 - Olajszűrők	210	15	82	307
150202 - Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebbről nem meghatározott olajszűrőket), törlőkendők, védőruházat	39	17	60	116

Hulladék főcsoport	Keletkezett veszélyes hulladék t/év			
150110 - Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	28	15	20	63
010508 - Klorid-tartalmú fúróiszapok és hulladékok, amelyek különböznek a 01 05 05-től és a 01 05 06-tól		141 560		141 560
170405 - Vas és acél		5 605	85 021	90 626
Összesen	**240 197**	**150331**	**88822**	**705 537**

Forrás: okir.kvvm.hu

36. sz. táblázat: Hács településen keletkező veszélyes hulladékok jellemzői

Hulladék főcsoport	Keletkezett veszélyes hulladék t/év			
	2009	**2010**	**2011**	**Összesen**
180202 - Egyéb hulladékok, amelyek gyűjtése és ártalmatlanítása speciális követelményekhez kötött a fertőzések elkerülése érdekében	25 060	32 342	35 091	92 493
150101 - Papír és karton csomagolási hulladékok	580	840	586	2006
040222 - Feldolgozott textilszál hulladékok	470			470
150102 - Műanyag csomagolási hulladékok	85	88	130	303
150110 - Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	48	42	72	162
Összesen	**26 243**	**33 312**	**35 879**	**95 434**

Forrás: okir.kvvm.hu

37. sz. táblázat: Öreglak településen keletkező veszélyes hulladékok jellemzői

Hulladék főcsoport	Keletkezett veszélyes hulladék t/év			
	2009	**2010**	**2011**	**Összesen**
020203 - Fogyasztásra vagy feldolgozásra alkalmatlan anyagok	659 040	580 426	642 486	1 881 952
020102 - Hulladékká vált állati szövetek	7 522		680	8 202
150101 - Papír és karton csomagolási hulladékok	2 190	2 755	3 119	8 064
130502 - Olaj-víz szeparátorokból származó iszapok	1 050	1 900		2 950
150102 - Műanyag csomagolási hulladékok	97	129	207	433
150202 - Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebbről nem meghatározott olajszűrőket), törlőkendők, védőruházat	85	170	8	263
200301 - Egyéb települési hulladék, ideértve a kevert települési hulladékot is			41 940	41 940
160117 - Vasfémek			10 000	10 000
200136 - Kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21, 20 01 23 és 20 01 35 kódszámú hulladékoktól			320	320
130501 - Homokfogóból és olaj-víz szeparátorokból származó szilárd anyagok			230	230
160601 - Ólomakkumulátorok			60	60
150110 - Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok			13	13
150111 - Veszélyes, szilárd porózus mátrixot (pl. azbesztet) tartalmazó fémből készült csomagolási hulladékok, ide értve a kiürült hajtógázos palackokat			9	9
Összesen:	**669 984**	**585 380**	**699 072**	**1 954 436**

Forrás: okir.kvvm.hu

38. sz. táblázat: Somogyvár településen keletkező veszélyes hulladékok jellemzői

Hulladék főcsoport	Keletkezett veszélyes hulladék t/év			
	2009	2010	2011	Összesen
150102 - Műanyag csomagolási hulladékok	13 062	14 916	27 768	55 746
150101 - Papír és karton csomagolási hulladékok	8 805	7 228	13 895	29 928
130502 - Olaj-víz szeparátorokból származó iszapok	4 990	5 680	1 800	12 470
150103 - Fa csomagolási hulladékok	3 000	4 800	725	8 525
130205 - Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok	995	1 460	800	3 255
160601 - Ólomakkumulátorok	620	323	370	1 313
160117 - Vasfémek	450	22 210	285	22 945
160103 - Termékként tovább nem használható gumiabroncsok	380	40	190	610
150202 - Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebbről nem meghatározott olajszűrőket), törlőkendők, védőruházat	307	218	304	829
160107 - Olajszűrők	154	86	70	310
150110 - Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	26	8	26	60
030105 - Faforgács, fűrészáru, deszka, furnér, falemez darabolási hulladékok, amelyek különböznek a 03 01 04-től			190 800	190800
Összesen:	**32 789**	**56 969**	**237 033**	**326 791**

Forrás: okir.kvvm.hu

39. sz. táblázat: Szőlősgyörök településen keletkező veszélyes hulladékok jellemzői

Hulladék főcsoport	Keletkezett veszélyes hulladék t/év			
	2009	2010	2011	Összesen
160103 - Termékként tovább nem használható gumiabroncsok		1 500	1 370	2 870
130205 - Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok		140	340	480
160107 - Olajszűrők		20	40	60
150202 - Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebbről nem meghatározott olajszűrőket), törlőkendők, védőruházat		10	20	30
150110 - Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok		2		2
Összesen:		**1 672**	**1 770**	**3 442**

Forrás: okir.kvvm.hu

40. sz. táblázat: Lengyeltóti településen keletkező veszélyes hulladékok jellemzői

Hulladék főcsoport	Keletkezett veszélyes hulladék t/év			
	2009	2010	2011	Összesen
160104 - Termékként tovább nem használható járművek	148 393	92 016	47 188	287 597
160117 - Vasfémek	85 107		21 830	106 937
200140 - Fémek	79 340	1 000		80 340
170402 - Alumínium	57 670	2 165	1 297	61 132
170405 - Vas és acél	36 992	127 489	58 570	223 051
170407 - Fémkeverékek	17 235			17 235

Hulladék főcsoport	Keletkezett veszélyes hulladék t/év			
020102 - Hulladékká vált állati szövetek	9 578	4 700	11 300	25 578
160119 - Műanyagok	6 757	4 650	4 800	16 207
150101 - Papír és karton csomagolási hulladékok	6 632	6 493	5 120	18 245
160103 - Termékként tovább nem használható gumiabroncsok	5 345	3 900	1 045	10 290
120101 - Vasfém reszelék és esztergaforgács	5 123	31 908	33 010	70 041
160120 - Üveg	3 355	2079	1 149	6 583
170403 - Ólom	2 880			2 880
160601 - Ólomakkumulátorok	2 224	925	1 253	4 402
170404 - Cink	1 750		109	1 859
130205 - Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok	1 588	1748	1 641	4 977
150102 - Műanyag csomagolási hulladékok	1 210	500	909	2 619
150110 - Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	958	803	283	2 044
130204 - Ásványolaj alapú, klórvegyületet tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok	779	1 221		2 000
080111 - Szerves oldószereket, illetve más veszélyes anyagokat tartalmazó festék- vagy lakk-hulladékok	690		1 290	1 980
150202 - Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebbről nem meghatározott olajszűrőket), törlőkendők, védőruházat	665	446	406	1 517
130507 - Olaj-víz szeparátorokból származó olajat tartalmazó víz	481	119		600
160107 - Olajszűrők	327	395	395	1 117
170401 - Vörösréz, bronz, sárgaréz	280	75	580	935
200101 - Papír és karton	205	2 100	3 150	5 455
060313 - Nehézfémeket tartalmazó szilárd sók és oldataik	204		172	376
080312 - Veszélyes anyagokat tartalmazó nyomdafesték hulladékok	155	28		183
050103 - Tartályfenék iszapok	130	2000	250	2 380
080409 - Szerves oldószereket vagy más veszélyes anyagokat tartalmazó ragasztók, tömítőanyagok hulladékai	75	67	55	197
130206 - Szintetikus motor-, hajtómű- és kenőolajok	58	102	80	240
130110 - Klórozott szerves vegyületeket nem tartalmazó ásványolaj alapú hidraulika olajok	47			47
080317 - Veszélyes anyagokat tartalmazó, hulladékká vált toner	33		6	39
160113 - Fékfolyadékok	31	10		41
140603 - Egyéb oldószerek és oldószer keverékek	25		10	35
200121 - Fénycsövek és egyéb higanytartalmú hulladékok	24		25	49
200135 - Veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21 és 20 01 23 kódszámú hulladékoktól	5	25		30
120199 - Közelebbről nem meghatározott hulladékok		229 860	282 820	512 680
191203 - Nem-vas fémek		2 623	395	3 018
110107 - Pácolásra használt lúgok		599		599

Hulladék főcsoport	Keletkezett veszélyes hulladék t/év			
130508 - Homokfogóból és olaj-víz szeparátorokból származó hulladék keverékek		120		120
160114 - Veszélyes anyagokat tartalmazó fagyálló folyadékok		30	28	58
170101 - Beton			115 000	115 000
160106 - Termékként tovább nem használható járművek, amelyek nem tartalmaznak sem folyadékokat, sem más veszélyes összetevőket			8 770	8 770
170102 - Téglák			1 640	1 640
170201 - Fa			1 300	1 300
170904 - Kevert építkezési és bontási hulladékok, amelyek különböznek a 17 09 01, 17 09 02 és 17 09 03-tól			750	750
080117 - Festékek és lakkok eltávolításából származó, szerves oldószereket vagy egyéb veszélyes anyagokat tartalmazó hulladékok			550	550
160801 - Arany, ezüst, rénium, ródium, palládium irídium vagy platina tartalmú elhasznált katalizátorok (kivéve 16 08 07)			142	142
130207 - Biológiailag könnyen lebomló motor-, hajtómű- és kenőolajok			120	120
160605 - Egyéb elemek és akkumulátorok			36	36
160118 - Nem-vas fémek			35	35
200136 - Kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21, 20 01 23 és 20 01 35 kódszámú hulladékoktól			9	9
Összesen:	**476 351**	**520 196**	**607 518**	**1 604 065**

Forrás: okir.kvvm.hu

Illegális hulladéklerakások

A települések területén keletkező illegális hulladéklerakások felszámolása az önkormányzatok feladata, melyet folyamatos munkával igyekeznek is ellátni.

Somogyváron a felszámolt illegális hulladéklerakó területén motocross pályát alakítottak ki, melyen hazai versenyek mellett nemzetközi versenyek is megrendezésre kerülnek.

Állati eredetű hulladékok ártalmatlanítása

A területen a bevezetett korlátozások miatt a lakossági állattartás csökken, az elmúlt évek, (évtizedek) vízügyi, illetve környezetvédelmi hatósági tevékenységéből eredően, ezért az elhullt állatok száma minimális.

Köztisztaságban bekövetkezett változások

A települések környezetét jelentős mértékben befolyásolja a települési környezet néhány fontos eleme, mint például a keletkezett hulladékok összegyűjtése, a rendszeresen tisztított közterület nagysága, a közhasználatú zöldterületek nagysága stb. Továbbá meg kell említeni a lakossági együttműködést a környezet tisztántartása érdekében. A köztisztasági feladatok ellátásában az önkormányzatok közhasznú, illetve közcélú dolgozókat is alkalmaznak. Feladatuk kiterjed a közterületek hulladékmentesítésére, a zöldterületek ápolására, a csapadékvíz elvezető árkok karbantartására.

Öreglak község önkormányzata minden év áprilisában hulladékgyűjtési akciót szervez (~250 fő, fele diák, fele felnőtt) az erdők és út melletti területek tisztántartása érdekében, amelyhez az önkormányzat biztosítja a zsákokat, kesztyűket.

Energiagazdálkodás, energiahasználat helyzete

Elektromos áram ellátás

A villamos energia szolgáltatást jelenleg az E-ON Dél-dunántúli Áramszolgáltató Zrt. végzi. Az ellátó hálózatok jellemző adatait, a rákötések számát az alábbi táblázat tartalmazza a 2009, 2010 és 2011 évekre vonatkozóan.

41. sz. táblázat: A Pogányvölgyi kistérség villamosenergia ellátásának főbb jellemzői

Megnevezés	Villamosenergia-fogyasztók száma (db)	Háztartási villamosenergia fogyasztók száma (db)	Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége (MWh/év)	A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (MWh/év)
Pogányvölgyi kistérség 2009	5851	5400	18850	11114
Pogányvölgyi kistérség 2010	5821	5367	10630	10630
Pogányvölgyi kistérség 2011	5764	5292	19287	10764

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2013

42.sz. táblázat: Villamos energia ellátó hálózat adatai

Megnevezés	Kisfeszültségű hálózat hossza (km)	Transzformátorállomás összesen (db)
Lengyeltóti	29,924	28
Buzsák	17,179	14
Gyugy	5,764	4
Hács	4,034	4
Kisberény	0,892	1
Öreglak	19,506	10
Somogyvámos	6,274	3
Somogyvár	17,593	17
Szőlősgyörök	11,753	9

Forrás: EON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. 2013.

Az EON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. adatszolgáltatása alapján a jövőbeni fejlesztési tervek Somogyvár és Lengyeltóti településeket érintik, a középfeszültségű ellátás üzembiztonságának a növelése a cél.

Gázellátás

A vezetékes gázellátottság magas, a háztartások többségének rendelkezésre áll ez a tüzelési mód. Kedvezőtlen a vele járó nagy energiafüggőség, valamint a folyamatosan, nagy mértékben növekvő költségek. A települések külterületén található erdőknek köszönhetően fontos szerepe van a tűzifával történő fűtésnek is. Ez a gyakorlat azonban nem tekinthető korszerű megújuló energia használatnak.

43. sz. táblázat: A Pogányvölgyi kistérség földgáz ellátásának főbb jellemzői

Megnevezés	Összes gázfogyasztók száma (db)	Háztartási gázfogyasztók száma (db)	Szolgáltatott összes vezetékes gáz mennyisége (1000 m^3)	A háztartások részére szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (1000 m^3)
Pogányvölgyi kistérség 2009	2504	2342	3150,1	2234
Pogányvölgyi kistérség 2010	2493	2382	4934,2	
Pogányvölgyi kistérség 2011	2528	2362	1981,3	1451,1

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2013

Gyugy, Hács és Kisberény településeken a földgázellátó hálózatot a MAGÁZ Magyar Gázszolgáltató Kft. üzemelteti, a többi település gázellátását az EON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt. biztosítja.

44. táblázat: Földgázellátó hálózat adatai

Megnevezés	Gázelosztó hálózat hossza (km)	Rákötések száma (db)
Gyugy	11,2	230
Hács	8,8	227
Kisberény	5,2	131

Forrás: MAGÁZ Magyar Gázszolgáltató Kft. 2013.

45. táblázat: Földgázellátó hálózat adatai

Megnevezés	Gázelosztó hálózat hossza (km)	Nyomásszabályozó állomás összesen (db)
Lengyeltóti	31,501	1
Buzsák	19,274	1
Öreglak	13,279	1
Somogyvámos	6,927	0
Somogyvár	18,201	1
Szőlősgyörök	13,99	0

Forrás: EON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt. 2013.

Energiahatékonyság

Kedvezőtlen, hogy korszerű megújuló energia hasznosítására alig van példa a településeken, többnyire magánházak tekintetében fordul elő. A megújuló energiák terén több lehetőség is adódik: kézenfekvő megoldást jelenthet a napenergia, a talaj-, és levegőhő, valamint a szélenergia hasznosítása.

A napenergia hasznosításának legismertebb módjai a termikus felhasználás (jellemzően a napkollektoros rendszereket lehet érteni alatta, melyek a Nap energiáját hő formájában hasznosítják) és a fotovoltaikus felhasználás (ez alatt elsősorban a napelemes vagy napcellás rendszereket értik, melyek elektromos áram előállítására szolgálnak). A napenergia hasznosítása jó és szükséges megoldás a fosszilis energiahordozók egyre fogyó és főleg egyre drágább készletei miatt. A nagymértékben dráguló energiaárak mellett kiemelkedő jelentőségű a meglévő rendszerek, épületek energiahatékony üzemeltetése, amely többféle úton is megvalósítható.

Gépészeti korszerűsítés

hagyományos világító izzók cseréje energiahatékony típusokra
kompakt fénycső
led világítótestek
fűtés hatékonyságának növelése
gázkészülékek szakemberrel történő átvizsgáltatása és tisztíttatása
hagyományos gázkazán cseréje nagyobb hatásfokú kondenzációs gázkazánra
nagy vízterű, nyitott központi fűtési rendszer átalakítása zárt rendszerre, korszerű lapradiátorok alkalmazásával
önzáródó ajtók alkalmazása
programozható, megfelelően elhelyezett szobatermosztát alkalmazása
ipari létesítmény levegő ellátó rendszer tömítetlenségek megszüntetése
WC tartály cseréje osztott öblítési lehetőségűre (vízmegtakarítás)

Épülethűtés

külső árnyékolók alkalmazása (redőnyök, zsalugáterek, hővédő fólia)
árnyékoló növényzet telepítése
belső árnyékolók alkalmazása (sötétítő függöny, reluxa, stb.)
éjszakai szellőztetés
„A" energiahatékonyságú, inverteres klímaberendezés alkalmazása

Építészeti korszerűsítés

épületek szigetelése: külső falak hőszigetelésével valamint a födémek, padlásterek szigetelése
nyílászárók korszerűsítése: tömítőanyag elhelyezésével vagy komplett nyílászáró csere fokozott hővédelmű típusra

Csisztafürdőn napkollektor került elhelyezésre a fürdő bővítésekor.
Lengyeltótiban a Napfaktor Kft. 214 milliós támogatást kapott napelemes erőmű építéséhez.

1.2.2 Közlekedési infrastruktúrát érintő változások

A kistérség az országos közúthálózaton jól megközelíthető, valamennyi települése szilárd burkolatú úton elérhető. A településeket összekötő országos útvonalakon menetrend szerinti autóbuszjáratok közlekednek. A térségben lévő települések nagy része azonban csak a Kaposvárra vezető úton keresztül kerülhet egymással közúti kapcsolatba, ezért a települések közötti összeköttetést javítani kell. A térséget észak-déli irányban átszeli a Kaposvár-Fonyód vasútvonal.

Lengyeltóti, Somogyvár településeken áthaladó 6701. sz. Fonyód – Kaposvár összekötő út jelentős forgalmat okoz.
Szőlősgyörök településen egyetlen országos közút található, a település szerkezetét alapvetően meghatározó, a településen végig haladó 6711-es számú országos összekötő közút. A rossz műszaki állapotban lévő közút korszerűsítése sürgető feladat.
Öreglak településen egyetlen országos közút található – 6704 sz. Öreglak – Marcali összekötő közút - amelynek forgalma nem olyan jelentős és a forgalom változása a község fejlődése következtében nem várható.
Buzsák településen egyetlen országos közút található – 6708 sz. Lengyeltóti – Nikla összekötő közút - amelynek forgalma nem olyan jelentős és a forgalom változása a község fejlődése következtében nem várható.

Hács, Kisberény és Somogyvámos települések: zsáktelepülések, így területükön egy-egy országos közút található – 67115. sz. Hács bekötő közút, 67113. sz. Kisberény bekötő közút, 67112. sz. Somogyvámos bekötő közút - amelyek forgalma nem jelentős – kivételt képez Hács települést érintő Manvee Kft. által lebonyolított teherforgalom - és a forgalom változása a község fejlődése következtében nem várható.

Az országos közutak burkolatának általános állapota, folyamatos karbantartás mellett kielégítő (közlekedésre alkalmas), több helyen felújításra szorul!

Utak állapotát, útminőséget, úthálózatot érintő változások

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy Megyei Igazgatósága tájékoztatása szerint az alábbi változások történtek 2009. év óta:
- 6708.út 0+000-5+000 km. sz. között (Lengyeltóti, Buzsák) felületi zárás, teljes padka és árokrendezés
- 67113.út 0+000-1+400 (Kisberény), teljes padka és árokrendezés
- 6701.út (Somogyvár), nagyfelületű burkolatjavítások, pályaszerkezet megerősítés, padka és árokrendezés
- 67116.út (Szőlősgyörök), árokburkolás áteresz felújítás

A utak mellet lévő csapadékvíz elvezető hálózat a funkcióját képes ellátni, folyamatos karbantartás mellett. Nagy problémát okoz azonban a szomszédos mezőgazdasági területekről érező „iszap elöntések" kezelése, amely Lengyeltóti, Buzsák, Kisberény, Öreglak települések környezetében folyamatosan és visszatérő problémát okoz. A földhasználók közvetlenül az útárokba vezetik a több hektáros területekről a csapadékvizet, annak hordalékával együtt. Szabálytalanul és engedély nélküli bejárókat építenek (betemetik az útárkot), ezzel akadályozva a csapadékvíz szabad elfolyását. Ezen problémák folyamatos kezelése a Magyar Közút Nonprofit Zrt. számára rendívül energia és munkaigényes feladat, amely az „érdemi" munkától vonja el a forrásokat.

46. sz. táblázat: A településeken áthaladó, a települések közigazgatási területét érintő utak forgalmi adatai

Megnevezés	Forgalmi adatok (E/nap)
6701. sz. ök.út Somogyvár	3.644
6701. sz. ök.út Lengyeltóti	3.724
6711. sz. ök.út Lengyeltóti	3.872
6704. sz. ök.út Öreglak	1.407
67116. sz. bek.út Gyugy	411
67115. sz. bek.út Hács	712
67113. sz. bek.út Kisberény	354
67112. sz. bek.út Somogyvámos	764

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy megyei Igazgatóság

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy Megyei Igazgatósága tájékoztatása szerint az érintett települések úthálózatát sem rövid, sem középtávú fejlesztési program nem érinti.
Felújítási programban szerepel a 6711. sz. út Lengyeltóti –Balatonboglár ök.út a 6701-6711 sz. utak csomópontjában tervezett körforgalmú csomóponttal történő bővítése, továbbá a 6701 sz. úton Somogyvár átkelési szakaszán a nagyfelületű javítási munkák folytatása.
A folyamatos üzemeltetésen, szükség szerinti karbantartási munkákon kívül más beavatkozásra nem lehet számítani a közeljövőben.

Az önkormányzati utak kizárólag helyi forgalmat bonyolítanak le, a települések úthálózata változó állapotú. A kistérség településein az önkormányzatok látják el a belterületek-, felszíni vízelvezető árkok karbantartását, a települések virágosítását, utak portalanítását közcélú, közhasznú, közmunkások alkalmazásával – közmunka program keretében.

47. sz. táblázat: A Pogányvölgyi Kistérség településeinek önkormányzati kezelésben levő úthálózatának jellemző adatai

Település	Teljes úthálózat hossza (km)	Belterületi utak hossza (km)	Külterületi utak hossza (km)	Szilárd burkolatú utak hossza (km)
Buzsák	16,15	n.a.	n.a.	10,36
Gyugy				
Hács				
Kisberény				
Lengyeltóti				
Öreglak	23,991	8,657	15,334	8,826
Somogyvámos	55,70	8,526	47,176	3,006
Somogyvár	101	17,65	83,35	21
Szőlősgyörök				

Forrás: Önkormányzati adatközlés

Az elmúlt években Buzsák községben ~12 km külterületi út zúzalékos felújítása valósult meg, valamint a Csisztára vezető út 4,5 km-es szakaszának aszfaltos burkolása.
Gyugy településen 2010-2011-ben a templomhoz szilárd burkolatú, a csapadékvíz elvezetést is megoldó út épült. Somogyváron a Bartók. B. úton járdafelújítás történt.

Zajterhelés

A kistérség zajterhelését elsősorban a közlekedés határozza meg, mivel zajjal járó ipari és szolgáltatói tevékenység nincs. A közúti zajszinteket jelentős mértékben befolyásolja a nehézgépjárművek aránya.
A szarvasmarha telep teherforgalma miatt Hácson sebességkorlátozó táblák kitétele vált szükségessé.

A telephelyeken a tevékenység úgy végezhető, illetve a fejlesztést úgy kell tervezni, hogy a környezetbe jutó zaj a 27/2008 (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendeletben előírt alábbi zajterhelési határértéket ne haladja meg. A zajterhelési határértékek teljesüléséről az üzemeltetőknek minden üzemelési körülmény esetén gondoskodnia kell.

48. táblázat: Zajterhelési határértékek

ZAJTERHELÉSI HATÁRÉRTÉK		
Területi funkció	**Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint (dB)**	
	nappal 06-22	éjjel 22-06
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias telepszerű beépítéssel)	50	40

1.2.3 Épített környezet állapota

Településszerkezet, épített környezet állapotának változásai

Az épített környezetet illetően jelentős változás nem történt a települések területén az elmúlt években. A települések lehetőségeikhez mérten fejlesztik a települési környezetet.
Buzsákon új múzeum épül, nádfedeles fedett színpad épült a tájház mellett pályázati forrásból, valamint kerítés és a kápolnához mosdó és kapu. Új kapuoszlopok (2012) és ravatalozó (2008) épült a temetőhöz, valamint a sportöltöző átépítése is megtörtént. Az általános iskolában nyílászáró csere történt, beépítésre kerültek az iskolában, óvodában és az önkormányzat épületében is fatüzeléses kazánok, amelyeket faaprítékkal működtetnek. Gyugy településen a focipályánál színpad épült pályázati forrásból. Hácson az önkormányzat épületét 2008-ban felújították és szigetelték. Kisberényben megtörtént a buszmegálló és a kegyeletház felújítása, valamint egy 20 m^2-es fából készült búcsúztató és urnafal építése. Öreglakon 2011-ben új 10 tantermes iskola épült, felújították a temetőt pályázati forrás felhasználásával - ravatalozó, parkoló, bejárati kapu, utak felújítása történt. A falu két végén fa üdvözlőtáblák kerültek elhelyezésre, valamint a település területén 2 db 1m^2-es falutérkép, illetve 4 db hirdetőtábla lett elhelyezve. Az önkormányzat épületeinek felújítása folyamatos (konyha, ebédlő, 200 fős színházterem), illetve megújultak az óvodák is. Somogyvámoson 2011-ben felújították a templomot, az iskola és az óvoda tetőfelújítása illetve nyílászárócseréje is megvalósult. Somogyváron megújultak a középületek – óvoda, hivatal, templom. Az iskolában fűtéskorszerűsítés történt, valamint 40 férőhelyes kerékpártároló került kialakításra. Szőlősgyörök településen a művelődési ház teljes felújítása történt meg 2012-ben, valamint orvosi rendelő épült 2010-ben.

49. sz. táblázat: Nyilvántartott lakásállomány a Pogányvölgyi kistérség területén 2011-es adatok alapján

Megnevezés	Épített lakások száma	Épített üdülőegységek száma	Lakásállomány
Pogányvölgyi kistérség	10	0	4631

Forrás: Területi Információs Rendszer adatbázis, 2013

Zöldterület

Az önkormányzatok tájékoztatása alapján a zöldterületek nagysága nem növekedett az utóbbi években.
A települések a zöldterületeiket a lehetőségekhez mérten igyekeznek fejleszteni. Buzsák községben a focipályánál és a temető előtt fatelepítések történtek (vérszilva), valamint a temető keleti oldalánál és a játszótér környékén fagyalsövény ültetése valósult meg. Gyugy településen az önkormányzati kezelésben lévő zöldterületek nagysága nem változott, a fatelepítések folyamatosak, amit pályázati forrásból és saját nevelésű diófacsemetékkel (~270 db) oldanak meg. Hácson a focipálya környékén nyárfákat telepítettek, valamint a temetőnél 2011-ben tujasort a kerítés helyére. Az óvoda udvarán az elöregedett, veszélyessé vált fenyőfák cseréjét folyamatosan végzik. 24 ha erdőtelepítés történt a település területén. Kisberényben diófák telepítése történt az utak mellett, illetve egy ~200 db csemetéből álló diófás ültetvény létrehozása valósult meg. Öreglakon 2007-2008-ban az allergizáló nyírfák helyett berkenyéket és selyemakácot telepítettek, park kialakítása történt az óvoda mellett, a vasút mellett ~200-250 m-en vegyes cserjékből álló sövényt telepítettek. A minden évben folyó virágosítás alkalmával az egynyári virágokat fokozatosan évelőkre cserélik, pályázati forrásból 10 db virágláda került kihelyezésre a település területén. Az iskola volt

gyakorlókertje helyére 15 db platánt telepítettek. Szőlősgyörök 5 ha erdőt telepített külterületen.

50. sz. táblázat: A települések zöldterületeinek összesítése településenként

Település	Lakónépesség (fő)	Belterület nagysága (ha)	Összes zöldterület területe (ha)	Zöldterületek fejlesztése 2009-2013 között	Tervezett zöldterület fejlesztés 2014-2019 között
Buzsák	1560	110	n.a.		
Gyugy	294				
Hács	412				
Kisberény	189				
Lengyeltóti	3261				
Öreglak	1609	214,4	2,0	központi park és játszótér	-
Somogyvámos	825	193,6	1,6	-	-
Somogyvár	1920	344,804	2,2607	-	-
Szőlősgyörök	1271				

Forrás: Önkormányzati adatközlés

51. sz. táblázat: A Pogányvölgyi kistérség zöldterületeinek összesítése 2009 évben

Megnevezés	Pogányvölgyi kistérség
Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek száma (db)	7
Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek területe (ha)	5840
Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza (km)	7,97
Összes zöldterület területe (ha)	89408
Rendszeresen tisztított közterület területe (ha)	67,7
Védett természeti terület területe (ha)	2240

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2013

Kertek

A települések zöld területeinek jelentős hányadát a magánkertek, udvarok teszik ki. Ezen zöld területek struktúrája, állapota, növény- és állatvilága, mind jelentős hatással vannak a települési környezet egészére. Fontos megérteni és tudatosítani, miképpen segítenek a kertek a környezetvédelemben.

Négy olyan kulcsfontosságú terület van, ahol a kis kertek jelentőséggel bírnak. Segítenek egyensúlyban tartani a hőmérsékletet, vagyis csökkentik a szélsőséges meleg és hideg időjárás hatásait. Segítenek megelőzni az áradásokat az esővíz elnyelésével, ami egyébként megtöltené az utcai lefolyórendszereket. Jótékony hatással vannak az egészségre, mivel a fizikai munkavégzés egyben kiváló stresszoldás is. Ezen kívül élőhelyet biztosítanak bizonyos madarak, emlősök és rovarok számára, így az élővilág fontos részét képezik a kiskertek, városi kertek egyaránt.

Minél inkább érezhető a klímaváltozás, annál inkább divatba jönnek környezetbarát kertek, ahol a gondos gazda spórol a vízzel, és a biológiai kontrolt, úgymint növénytársítások, kézi gyomlálás, részesíti előnyben a vegyszeres növényvédelem helyett. Becsalogatja a hasznos rovarokat, madarakat a növényvédelem elősegítésére, ezzel hozzájárulva a biológiai sokféleség megőrzéséhez. Megkérdőjeleződik a gyep szükségessége. Hiszen a gyep vízigényes. Ezért a pázsitfüveket felváltják a szárazságtűrő, alacsony, fűtermetű talajtakaró növények. A sok öntözést igénylő egynyári virágos ágyások helyett gyógynövényes, díszfüves ágyásokat létesítenek.

Magyarországon az átlagos csapadékmennyiség 550 mm négyzetméterenként. Növényeink átlagos csapadékigénye 520 mm évente. Növényeink aktív állapotukban, a tenyészidőszakban (áprilistól novemberig) igénylik leginkább a csapadékot, akkor pedig átlagosan csak kb. 300 mm hullik négyzetméterenként. Ez négyzetméterenként 220 liter vízhiányt jelent. Ezt pedig valahonnan pótolni kell akár nagyüzemi növénytermesztésről, akár hobbikertekről, akár közparkokról van szó. Egyértelmű megoldást jelent az esővíz gyűjtése, amely egyre inkább terjedőben van a környezettudatos és a magas vízdíjaktól megrettent kerttulajdonosok körében. Jelenleg az esővíz gyűjtése és a szürkevíz hasznosítása a kistérség területén még nem jellemző. E mellett természetesen a kertek növényállományát ésszerűen felülvizsgálva a növények egy részét fel kellene váltania a szárazságtűrő, a nyári csapadékhiányos időszakokat jól toleráló növényeknek. Ezek között is a hazai flóra szárazságtűrő növényeit, valamint a régi betegségeknek ellenálló rezisztens gyümölcsfajtákat kellene előnyben részesíteni.

A Buzsák község által fenntartott fóliasátorban (300 m^2) valamint az 1 ha konyhakertben megtermelt zöldségeket az iskolában hasznosítják, közmunkások gondozzák a Start program keretében. Ezen program keretében Kisberényben szintén fóliasátras, illetve konyhakerti zöldségtermesztés folyik, melynek a felhasználója a Lengyeltóti iskola. Somogyvámos 1,5 ha-on gazdálkodik szintén ezen program keretében, a felhasználó az iskola.
Öreglakon 3-4 éve az önkormányzat épületének déli tájolású ablakai elé árnyékoló növényzet futtatására alkalmas rácsszerkezetet telepítettek. Somogyváron pályázati forrásból 200 db komposztálóládát osztottak szét.

Demográfiai helyzet, folyamatok

A Somogy megyei demográfiai folyamat negatív tendenciájú, amely a természetes szaporodás elégtelenségéből és a negatív vándorlási különbözetből adódik.

A kistérség ehhez hasonló képet mutat: az elmúlt évek adatai alapján megállapítható, hogy egy jelentős mértékű népességcsökkenés regisztrálható. A terület népességeltartó képessége a jelenleginél nagyobb számú lakosság befogadását is lehetővé teszi.

A népesség korcsoportonkénti megoszlása a településen hasonló az országos adatokhoz. A települések demográfiai folyamatának kedvezőtlen vonása, hogy csökken a 15 éven aluliak száma. Ez a munkaerő-utánpótlásban, a település "kiürülésében" jelent majd gondot, s megfelelő népességpolitikai, munkahelyteremtő intézkedésekkel fordítható csak meg e folyamat.

52. sz. táblázat: A Pogányölgyi kistérség demográfiai adatai 2011. évben

Település	Állandó népesség, férfiak száma	Állandó népesség, nők száma	Állandó népességből 17 év alatti férfiak	Állandó népességből 17 év alatti nők	Állandó népességből 65 év fölötti férfiak	Állandó népességből 65 év fölötti nők	Aktív korúak száma	Öregedési index
Pogányölgyi kistérség	5648	5919	1096	1067	711	1165	7528	115%

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2013

53. sz. táblázat: A Pogányvölgyi kistérség népmozgalmi adatai, 2011. év

Település	Állandó elvándorlások száma	Állandó odavándorlások száma	Elvándorlások száma (áll. és ideigl. vándorlások száma összesen)	Odavándorlások száma (áll. és ideigl. vándorlások száma összesen)	Élveszületések száma	Halálozások száma
Pogányvölgyi kistérség	350	312	727	720	107	151

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2013

Foglalkozási és munkanélküliségi viszonyok

A munkanélküliek aránya igen magas, a legnagyobb számú regisztrált munkanélküli az általános iskolai végzettségűek közül kerül ki, ezt követik a szakmunkás végzettségűek és az érettségizettek. A férfiak-nők munkanélkülieken belüli aránya közel azonos. A mezőgazdasági szektorban foglalkozók aránya nagyobb, az idegenforgalmi – turisztikai jellegű kereskedelmi – vendéglátó, szolgáltató tevékenység kisebb részben ad megélhetést a munkát vállalóknak.

54. sz. táblázat: A Pogányvölgyi kistérség munkanélküliségi/nyilvántartott álláskeresőinek jellemzői (fő) (2011)

Megnevezés	Pogányvölgyi kistérség
Regisztrált munkanélküliek száma 180 napon túl összesen	505
Regisztrált munkanélküliek száma 180 napon túl, férfi	256
Regisztrált munkanélküliek száma 180 napon túl, nő	249
Regisztrált munkanélküliek száma általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel	111
Regisztrált munkanélküliek száma általános iskolai végzettséggel	546
Regisztrált munkanélküliek száma szakmunkásképző végzettséggel	306
Regisztrált munkanélküliek száma szakiskolai végzettséggel	27
Regisztrált munkanélküliek száma szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettséggel	128
Regisztrált munkanélküliek száma főiskolai végzettséggel	8
Regisztrált munkanélküliek száma egyetemi végzettséggel	2
Regisztrált munkanélküliek száma, fizikai foglalkozású	1076
Regisztrált munkanélküliek száma, szellemi foglalkozású	52

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2013

1.3. A lakosság egészségi állapota és környezeti összefüggések

A lakosság egészségi állapotát számos kockázati tényező határozza meg. A rizikótényezők túlnyomó többsége elsősorban betegségre hajlamosító, fenntartó ok (ún. másodlagos ok), és nem közvetlenül kiváltó tényező. Halmozódásuk azonban növelheti a betegségek kockázatát, előfordulási gyakoriságát.

Az egészségi állapotot befolyásoló kockázati tényezők:
egyéni, endogén tényezők:

- veleszületett genetikai adottságok
- szerzett tulajdonságok
- életkor, nem

életkor, életvitel:
- táplálkozási szokások
- fizikai aktivitás
- élvezeti szerek fogyasztása
- szabadidő eltöltése

lakókörnyezeti tényezők:
- természetes környezet közegeinek fizikai, kémiai, biológiai állapota
- épített környezeti tényezők fizikai, kémiai, biológiai állapota
- város-falu
- ipar-mezőgazdaság
- szolgáltatások

munkakörnyezettel, munkavégzéssel kapcsolatos tényezők:
- fizikai (hő, zaj, rezgés, ionizáló és nem ionizáló sugárzás) kóroki tényezők
- kémiai (gáz, gőz, füst, aerosol, por, rost) kóroki tényezők
- biológiai (mikrobiológiai) kóroki tényezők
- pszichoszociális kóroki tényezők

társadalmi, gazdasági (makro és mikro) környezeti tényezők:
- életvitelt meghatározó társadalmi gazdasági tényezők
- szociális környezet (migráció, munkanélküliség, elszegényedés, globalizáció, stb.)

az egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés:
- ellátás minősége
- ellátás elérhetősége

A Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv jogelődjének (ÁNTSZ) tájékoztatása alapján a környezeti tényezőkkel összefüggő betegségek nehezen azonosíthatók, mivel számos tényező együttes hatásának eredményeként alakulnak ki.

A lakosság kedvezőtlen korösszetétele, az idős korúak magas aránya miatt a lakosság egészségi állapota rosszabb, mint azt az egészségügyi ellátás szervezettsége és szakmai színvonala indokolná. A születések száma kisebb a halálozások számánál.
Magas a mozgásszervi, keringési rendszer, daganatos és cukorbetegek száma. E betegségek a kedvezőtlen szociális helyzetből is adódó egészségtelen táplálkozással, a mozgásszegény életmóddal hozhatók összefüggésbe.

A kistérségben és közvetlen környezetében nem találhatók az egészséget súlyosan károsító, illetve befolyásoló környezeti hatások.

A magyar emberek átlagosan életéveik 13%-át betegen élik, s az egészségtudatosságuk alacsony. Gyakoriak az egészségre káros életvitel minták, továbbá a lakosság meghatározó része mozgásszegény életmódot folytat. Sajnálatos módon a külföldön már működő életvezetési tanácsadó egészségügy gyakorlatilag itthon nem létezik, így elsősorban csak a betegségek utólagos kezelésére van mód. Társadalmi szinten ez azt is jelenti, hogy növekszik a krónikus betegek aránya, s minden ötödik ember tartósan beteg vagy fogyatékos.

55. sz. táblázat: **Lengyeltóti** A házorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebbek főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
Gümőkór és a gümőkor következményei (A15-A19) és (B90)	2	3	4	4	1
Vírusos májgyulladás (B15-B19)	1	2	3	4	3
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	37	70	77	106	90
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	32	41	41	107	143
Vashiányos anaemia (D50)	25	36	30	42	68
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	40	61	95	145	153
Diabetes mellitus (E10-E14)	166	244	195	265	236
Egyéb endokrin mirigyek rendellenességei (E20-E35)	4	3	6	9	8
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)	261	302	329	431	247
Fibrosis cystica (E84)				1	
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok (F10-F19)	38	31	32	59	37
Schizophrenia, schizotypiás és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	33	27	9	21	20
Mentális retardatio (F70-F79)	12	12	24	21	16
Extrapyramidalis és mozgási rendellenességek (G20-G26)	8	12	11	16	13
Alzheimer-kór (G30)		1		1	
Sclerosis multiplex (G35)	1	1	1	2	3
Epilepsia (G40)	14	18	19	23	22
Átmeneti agyi ischaemiás attakok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségekben (G45, G46)	12	20	52	38	16
Vakság és csökkentlátás (H54)	8	13	15	20	17
Vezetéses típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	9	74	50	30	20
Idült rheumás szívbetegségek (I05-I09)	348	6	2	8	8
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	377	886	644	1087	992
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	121	239	253	392	345
Szívbetegségek egyéb formái közül (I34-I39)	76	22	40	28	27
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	75	144	115	238	208
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	58	98	132	160	126
Asthma (J45)	31	29	44	71	67
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	85	153	114	154	95
Nem fertőzéses vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)	27	18	15	25	34
A máj betegségei (K70-K77)	40	58	48	68	41
Seropositiv és egyéb rheumatoid arthritis (M05, M06)	3	7	9	13	15
Fiatalkori ízületi gyulladás (M08)				4	5
Köszvény (M10)	13	17	53	30	19
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	42	42	35	53	36
Spondylopathiák (M45-M49)	453	401	292	396	318
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	49	159	129	195	162
Glomerularis betegségek, renalis tubulointerstitialis betegségek (N00-N08), (N10-N16)	19	13	15	35	18
Veseelégtelenség (N17-N19)	4	3	4	8	11

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

56. sz. táblázat: **Lengyeltóti** A háziorvosokhoz és házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 éves korúak főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
Gümőkór és a gümőkor következményei (A15-A19) és (B90)	1				
Vírusos májgyulladás (B15-B19)	1				
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)			1	1	3
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	26	26	40	75	69
Vashiányos anaemia (D50)	25	24	35	45	44
Véralvadási defektusok (D65.D69)	1	2	1	1	1
Endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek (E00-E90)	27	35	56	132	117
Diabetes mellitus (E10-E14)	2	2	2	1	
Fehérje- és energiahiányos alultápláltság (E43-E44)	4	1			
Rachitis, aktív (E55.0)		4	2	7	9
Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66.0)	21	15	3	19	33
Fibrosis cystica (E84)				1	1
Mentális- és viselkedészavarok (F00-F99)	34	22	18	28	49
Szomatoform rendellenességek (F45)					2
Mentális retardatio (F70-F79)	24	7	3	5	24
A psychés fejlődés rendellenességei, hyperkineticus, magatartási és emocionális zavarok (F80-F93)	10	9	7	12	12
Epilepsia (G40)	9	9	10	13	14
Csecsemőkori agyi bénulás (G80)	2	4	2	4	2
A szemizmok, a binoculáris szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)	16	55	47	54	58
Vakság és csökkentlátás (H54)	1	1	1		
Vezetéses típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	4	3	6	9	8
Magasvérnyomás (hypertensív) betegségek (I10-I15)	21	2		3	2
Asthma (J45)	1	24	27	31	39
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)				2	
Intestinalis malabsorptio (K90)		2			3
Atopiás dermatilis (L20)	24	20	17	26	33
Fiatalkori ízületi gyulladás (M08)					
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	28	57	66	88	87
A csípő és medence juvenilis osteochondrosisa (M91)	9				
Glomerularis betegségek (N00-N08), (N10-N16)	2	3	9	6	4
Visszamaradt magzati növekedés és alultápláltság, a rövid terhességi időtartammal és alacsony születési súllyal kapcsolatos m.n.o. rendellenességek (P05, P07)	3		4	5	5
Az idegrendszer veleszületett rendellenességei (Q00-Q07)	4	2	1	2	2
A keringési rendszer veleszületett rendellenességei (Q20-Q28)	4	4	6	9	7
Ajak- és szájpadhasadék (nyúlajak és farkastorok) (Q35-Q37)	5	3	2	3	3
A húgyrendszer veleszületett rendellenességei (Q60-Q64)	3	4	3	4	4
A csípő veleszületett deformitásai (Q65)		3	7	14	6
Elhanyagolás vagy elhagyás (Y06)		1			

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Gyugy, Hács és Kisberény települések adatai a Lengyeltóti adatsorba kerültek beépítésre.

57. sz. táblázat: **Buzsák** A házorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebbek főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
Gümőkór és a gümőkor következményei (A15-A19) és (B90)		1			
Vírusos májgyulladás (B15-B19)			2		
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	19	13	10	5	8
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	3	2	4	2	3
Vashiányos anaemia (D50)	2	2	3		
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	3	3	2	1	3
Diabetes mellitus (E10-E14)	107	118	114	99	100
Egyéb endokrin mirigyek rendellenességei (E20-E35)				2	2
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)	29	45	97	58	25
Schizophrenia, schizotypiás és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	7	21	13	6	8
Mentális retardatio (F70-F79)			2	2	1
Alzheimer-kór (G30)	3	3		1	
Sclerosis multiplex (G35)	1				
Epilepsia (G40)	8	7	6	6	6
Átmeneti agyi ischaemiás attakok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségekben (G45, G46)	16	13	13	12	22
Vakság és csökkentlátás (H54)	8	4	4	2	3
Vezetéses típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	14	6	5	3	3
Idült rheumás szívbetegségek (I05-I09)	4	1	1	1	1
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	255	258	262	272	229
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	88	71	98	118	101
Szívbetegségek egyéb formái közül (I34-I39)	19	16	15	11	12
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	66	52	52	43	42
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	51	48	52	38	27
Asthma (J45)	22	23	17	14	7
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	32	27	29	17	47
Nem fertőzéses vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)	5	7	4	3	4
A máj betegségei (K70-K77)	17	13	11	10	22
Seropositiv és egyéb rheumatoid arthritis (M05, M06)	48	42	30	25	12
Fiatalkori ízületi gyulladás (M08)	1	1	1	1	1
Köszvény (M10)		1	2	7	7
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	1	1	2	3	4
Spondylopathiák (M45-M49)	10	11	7	11	14
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	134	87	54	37	77
Glomerularis betegségek, renalis tubulointerstitialis betegségek (N00-N08), (N10-N16)	4	3	2		2

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

58. sz. táblázat: **Buzsák** A háziorvosokhoz és házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 éves korúak főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)			3	7	5
Vashiányos anaemia (D50)			2	6	4
Véralvadási defektusok (D65.D69)			1	1	1
Endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek (E00-E90)	1	2	3	4	8
Diabetes mellitus (E10-E14)				1	2
Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66.0)	1	2	3	3	6
Mentális- és viselkedészavarok (F00-F99)	2	3	5	2	
Szomatoform rendellenességek (F45)	1	1			
Mentális retardatio (F70-F79)	1	2	2	2	
A psychés fejlődés rendellenességei, hyperkineticus, magatartási és emocionális zavarok (F80-F93)			2		
Epilepsia (G40)	5	4	3	2	1
A szemizmok, a binoculáris szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)	14	11	4	5	3
Magasvérnyomás (hypertensív) betegségek (I10-I15)	2	2	1	3	2
Asthma (J45)	7	6	5	4	2
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)					3
Intestinalis malabsorptio (K90)	1				

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

59. sz. táblázat: **Öreglak** A házorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebbek főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
Gümőkór és a gümőkor következményei (A15-A19) és (B90)	3	1			
Vírusos májgyulladás (B15-B19)			1		
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	28	11	19	26	26
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	1	9	11	1	1
Vashiányos anaemia (D50)	1	7	9	1	1
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	2	4	14	16	16
Diabetes mellitus (E10-E14)	57	74	94	101	102
Egyéb endokrin mirigyek rendellenességei (E20-E35)	3	2	4	1	1
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)	21	15	19	45	45
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok (F10-F19)			1		
Schizophrenia, schizotypiás és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	4	1	2	2	2
Mentális retardatio (F70-F79)	14	11	4	1	2
Extrapyramidalis és mozgási rendellenességek (G20-G26)	2	3	1		
Sclerosis multiplex (G35)	1	1	1	1	2
Epilepsia (G40)	3	3	7	8	8
Átmeneti agyi ischaemiás attakok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségekben (G45, G46)	3	2	6	14	14
Vakság és csökkentlátás (H54)	6	13	7	3	4
Vezetéses típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	4	11	7	9	9
Idült rheumás szívbetegségek (I05-I09)	2	1	1	1	1
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	198	272	208	216	208
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	7	91	67	52	52
Szívbetegségek egyéb formái közül (I34-I39)	6	45	65	32	33
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	6	12	21	22	22
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	9	17	115	102	102
Asthma (J45)	3	6	10	15	15
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	8	5	76	76	76
Nem fertőzéses vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)	3	5	5	5	6
A máj betegségei (K70-K77)	38	22	14	16	18
Seropositiv és egyéb rheumatoid arthritis (M05, M06)	2	9	7	6	6
Fiatalkori ízületi gyulladás (M08)		1	1	1	1
Köszvény (M10)	5	5	7	10	10
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	5	7	8	9	12
Spondylopathiák (M45-M49)	11	31	31	32	32
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	7	31	42	48	49
Glomerularis betegségek, renalis tubulointerstitialis betegségek (N00-N08), (N10-N16)	4	4	1		

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

60. sz. táblázat: **Öreglak** A háziorvosokhoz és házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 éves korúak főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)					1
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	1	15	11	7	12
Vashiányos anaemia (D50)		14	10	6	9
Endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek (E00-E90)	1	21	66	59	59
Jódhiányhoz társuló diffúz (endémiás) golyva (E01.0)			1		
Fehérje- és energiahiányos alultápláltság (E43-E44)		2	29	9	9
Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66.0)		19	36	33	44
Mentális- és viselkedészavarok (F00-F99)	2	19	33	28	28
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedés zavarok (F10-F19)			6		
Mentális retardatio (F70-F79)			1		
A psychés fejlődés rendellenességei, hyperkineticus, magatartási és emocionális zavarok (F80-F93)		19	26	19	18
Epilepsia (G40)		1	1		
A szemizmok, a binoculáris szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)		43	47	48	47
Vakság és csökkentlátás (H54)			1		
Vezetéses típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)		7	8	7	7
Magasvérnyomás (hypertensív) betegségek (I10-I15)			1	1	3
Asthma (J45)	3	4	10	13	12
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)					3
Intestinalis malabsorptio (K90)			1		
Atopiás dermatilis (L20)	3	8	36	39	43
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	13	91	111	94	102
Glomerularis betegségek (N00-N08), (N10-N16)		3	3	3	5
Visszamaradt magzati növekedés és alultápláltság, a rövid terhességi időtartammal és alacsony születési súllyal kapcsolatos m.n.o. rendellenességek (P05, P07)		2	19	4	10
Az idegrendszer veleszületett rendellenességei (Q00-Q07)				1	1
A keringési rendszer veleszületett rendellenességei (Q20-Q28)		2	4	4	4
A húgyrendszer veleszületett rendellenességei (Q60-Q64)	2	2	2	2	2
A csípő veleszületett deformitásai (Q65)	1		3	3	8
Elhanyagolás vagy elhagyás (Y06)	3	5	26	14	7

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

61. sz. táblázat: **Somogyvámos** A házorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebbek főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
Gümőkór és a gümőkor következményei (A15-A19) és (B90)		2	2	1	1
Vírusos májgyulladás (B15-B19)				1	
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	5	7	11	8	17
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	6	6	3	23	44
Vashiányos anaemia (D50)	4		1	23	20
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	6	6	13	23	38
Diabetes mellitus (E10-E14)	24	32	38	53	55
Egyéb endokrin mirigyek rendellenességei (E20-E35)	1			2	
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)	9	5	17	79	53
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok (F10-F19)	8	8	6	2	3
Schizophrenia, schizotypiás és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	2	1	1	3	
Mentális retardatio (F70-F79)	8	8	7	6	
Extrapyramidalis és mozgási rendellenességek (G20-G26)	2	1		1	
Alzheimer-kór (G30)			1	6	
Epilepsia (G40)	1	2	5	4	8
Átmeneti agyi ischaemiás attakok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségekben (G45, G46)	2		16	25	1
Vakság és csökkentlátás (H54)	7	6	5	6	1
Vezetéses típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	6	10	8	18	4
Idült rheumás szívbetegségek (I05-I09)			1	1	
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	133	129	177	212	253
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	36	29	46	108	119
Szívbetegségek egyéb formái közül (I34-I39)	3	3	1	1	
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	10	8	16	9	32
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	36	46	14	46	37
Asthma (J45)	3	4	6	14	21
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)		17	17	30	29
Nem fertőzéses vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)	1	4	2	5	14
A máj betegségei (K70-K77)	9	9	8	6	3
Seropositiv és egyéb rheumatoid arthritis (M05, M06)	3	2	5	3	3
Köszvény (M10)	3	2	7	8	16
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	16	16	17	15	9
Spondylopathiák (M45-M49)	35	25	44	75	100
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	14	14	37	66	31
Glomerularis betegségek, renalis tubulointerstitialis betegségek (N00-N08), (N10-N16)	3	4	6		2
Veseelégtelenség (N17-N19)	1	1	1		1

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

62. sz. táblázat: **Somogyvámos** A háziorvosokhoz és házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 éves korúak főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	1				
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	6	7	10	16	11
Vashiányos anaemia (D50)	5	5	4	14	3
Endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek (E00-E90)	4	5	7	16	32
Diabetes mellitus (E10-E14)	1	1		1	3
Rachitis, aktív (E55.0)	1	1			7
Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66.0)	2	2	3	6	
Mentális- és viselkedészavarok (F00-F99)	12	5	17	10	5
Mentális retardatio (F70-F79)	4	2	6	3	
A psychés fejlődés rendellenességei, hyperkineticus, magatartási és emocionális zavarok (F80-F93)	4	3	4	2	
Epilepsia (G40)	1	1	3	2	3
A szemizmok, a binoculáris szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)	6	4	5	2	
Vakság és csökkentlátás (H54)	1	1	1	1	
Vezetéses típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	1	1	1	1	
Magasvérnyomás (hypertensív) betegségek (I10-I15)				1	
Asthma (J45)	6	5	6	6	10
Intestinalis malabsorptio (K90)				2	2
Atopiás dermatilis (L20)	7	8	16	22	6
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	2	2	3	4	3
Glomerularis betegségek (N00-N08), (N10-N16)				1	
Visszamaradt magzati növekedés és alultápláltság, a rövid terhességi időtartammal és alacsony születési súllyal kapcsolatos m.n.o. rendellenességek (P05, P07)	2	2	3		
A keringési rendszer veleszületett rendellenességei (Q20-Q28)	2	2	1	1	1
Ajak- és szájpadhasadék (nyúlajak és farkastorok) (Q35-Q37)	2	2	3	2	2
A húgyrendszer veleszületett rendellenességei (Q60-Q64)	2	2	2	2	1
A csípő veleszületett deformitásai (Q65)	1	1	2	1	1

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

63. sz. táblázat: **Somogyvár** A házorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebbek főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
Gümőkór és a gümőkor következményei (A15-A19) és (B90)		2	2	3	2
Vírusos májgyulladás (B15-B19)			1	1	1
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	8	17	22	25	22
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	2	10	12	51	56
Vashiányos anaemia (D50)	2	1	1	30	36
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)		11	20	22	27
Diabetes mellitus (E10-E14)	20	38	50	75	68
Egyéb endokrin mirigyek rendellenességei (E20-E35)	3	1	1	1	1
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)		7	30	78	104
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok (F10-F19)		9	7	9	10
Schizophrenia, schizotypiás és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	2	4	4	3	3
Mentális retardatio (F70-F79)	6	8	27	40	79
Extrapyramidalis és mozgási rendellenességek (G20-G26)				1	
Alzheimer-kór (G30)	1				
Sclerosis multiplex (G35)		1	1	2	2
Epilepsia (G40)	3	10	14	20	15
Átmeneti agyi ischaemiás attakok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségekben (G45, G46)		12	2	2	3
Vakság és csökkentlátás (H54)	1	3	3	4	4
Vezetéses típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	5	3	6	9	13
Idült rheumás szívbetegségek (I05-I09)		4	4	3	2
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	222	248	284	395	363
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	28	71	83	137	156
Szívbetegségek egyéb formái közül (I34-I39)	8	4	7	8	11
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	15	32	38	60	71
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	26	30	34	41	46
Asthma (J45)	7	15	21	25	30
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	23	39	40	66	68
Nem fertőzéses vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)		1	3	66	64
A máj betegségei (K70-K77)		21	17	22	22
Seropositiv és egyéb rheumatoid arthritis (M05, M06)		10	1		2
Köszvény (M10)	2	5	6	12	14
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	4	26	14	19	22
Spondylopathiák (M45-M49)	42	88	87	120	127
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	6	59	27	42	39
Glomerularis betegségek, renalis tubulointerstitialis betegségek (N00-N08), (N10-N16)		3	3	5	7
Veseelégtelenség (N17-N19)		2	2	2	2

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

64. sz. táblázat: **Somogyvár** A háziorvosokhoz és házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 éves korúak főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)		2	1	1	1
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)		2	4	6	10
Vashiányos anaemia (D50)		1	2	5	9
Véralvadási defektusok (D65.D69)		1	1	1	1
Endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek (E00-E90)	6	2	6	10	10
Jódhiányhoz társuló diffúz (endémiás) golyva (E01.0)	1				
Diabetes mellitus (E10-E14)		1		1	
Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66.0)	5	1	4	7	3
Mentális- és viselkedészavarok (F00-F99)	101	164	44	35	25
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedés zavarok (F10-F19)					4
Szomatoform rendellenességek (F45)					8
Mentális retardatio (F70-F79)	101	162	42	25	9
A psychés fejlődés rendellenességei, hyperkineticus, magatartási és emocionális zavarok (F80-F93)		2	1	2	6
Epilepsia (G40)	9	5	5	5	6
Csecsemőkori agyi bénulás (G80)			1	1	1
A szemizmok, a binoculáris szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)	54			12	2
Vakság és csökkentlátás (H54)		1	1		1
Vezetéses típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	1	2	2	3	4
Magasvérnyomás (hypertensív) betegségek (I10-I15)				5	3
Asthma (J45)	11	7	3	4	4
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)		1			1
Atopiás dermatilis (L20)	4	1	1	1	2
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	2	2	3	14	8
A csípő és medence juvenilis osteochondrosisa (M91)		1	1	1	2
Glomerularis betegségek (N00-N08), (N10-N16)					1
Az idegrendszer veleszületett rendellenességei (Q00-Q07)		1		2	1
A keringési rendszer veleszületett rendellenességei (Q20-Q28)			1	1	2
Ajak- és szájpadhasadék (nyúlajak és farkastorok) (Q35-Q37)	2	4	4	2	2
A húgyrendszer veleszületett rendellenességei (Q60-Q64)		1	1	2	2
A csípő veleszületett deformitásai (Q65)		1		1	1
Elhanyagolás vagy elhagyás (Y06)		5			

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

65. sz. táblázat: **Szőlősgyörök** A házorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebbek főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
Gümőkór és a gümőkor következményei (A15-A19) és (B90)	7	7	7	5	5
Vírusos májgyulladás (B15-B19)				1	1
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	20	22	29	41	35
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	24	17	25	41	41
Vashiányos anaemia (D50)	16	11	6	32	29
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	12	13	18	32	33
Diabetes mellitus (E10-E14)	56	65	76	87	104
Egyéb endokrin mirigyek rendellenességei (E20-E35)	2	2	1	2	1
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)	3	13	25	55	99
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok (F10-F19)	40	40	34	30	22
Schizophrenia, schizotypiás és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	5	4	2	4	6
Mentális retardatio (F70-F79)	11	10	9	12	11
Extrapyramidalis és mozgási rendellenességek (G20-G26)	5	3	3	2	4
Sclerosis multiplex (G35)	1	1	1	2	3
Epilepsia (G40)	6	8	11	8	9
Átmeneti agyi ischaemiás attakok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségekben (G45, G46)	9	3	9	8	7
Vakság és csökkentlátás (H54)	1	2	2	1	
Vezetéses típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)		7	4	11	15
Idült rheumás szívbetegségek (I05-I09)	1	3	2		3
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	311	298	348	453	449
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	158	132	114	185	172
Szívbetegségek egyéb formái közül (I34-I39)	2	4	3	5	3
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	13	15	29	32	51
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	98	36	41	43	46
Asthma (J45)	23	25	38	50	52
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	59	42	35	35	23
Nem fertőzéses vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)	8	7	7	10	19
A máj betegségei (K70-K77)	27	27	24	25	18
Seropositiv és egyéb rheumatoid arthritis (M05, M06)	7	4	2	3	2
Köszvény (M10)	12	9	16	19	25
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	3	7	3	10	8
Spondylopathiák (M45-M49)	65	73	75	193	233
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	112	39	42	45	45
Glomerularis betegségek, renalis tubulointerstitialis betegségek (N00-N08), (N10-N16)	15	16	17	24	19
Veseelégtelenség (N17-N19)	2	1	1	2	1

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

66. sz. táblázat: **Szőlősgyörök** A háziorvosokhoz és házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 éves korúak főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	**1999. év**	**2001. év**	**2003. év**	**2005. év**	**2007. év**
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	5	6	7	8	3
Vashiányos anaemia (D50)	5	5	3	3	3
Endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek (E00-E90)	3	8	5	3	11
Diabetes mellitus (E10-E14)		1	1	1	2
Rachitis, aktív (E55.0)				1	
Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66.0)	1	1	1		
Mentális- és viselkedészavarok (F00-F99)	1	2	1	7	7
Szomatoform rendellenességek (F45)			1		
Mentális retardatio (F70-F79)	1	1		3	2
A psychés fejlődés rendellenességei, hyperkineticus, magatartási és emocionális zavarok (F80-F93)				1	
Epilepsia (G40)	1	1			
A szemizmok, a binoculáris szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)	1	1	4	5	8
Vezetéses típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	1	1	2		
Magasvérnyomás (hypertensív) betegségek (I10-I15)				1	
Asthma (J45)	14	19	16	19	23
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)		1			
Intestinalis malabsorptio (K90)					1
Coeliakia (K90.0)					1
Atopiás dermatilis (L20)	10	3	4		2
Fiatalkori ízületi gyulladás (M08)	1				
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	3	7	19	24	26
A csípő és medence juvenilis osteochondrosisa (M91)					
Glomerularis betegségek (N00-N08), (N10-N16)	4	2	2	3	1
A húgyrendszer veleszületett rendellenességei (Q60-Q64)		1	1	1	2

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Az éghajlatváltozás hatására bekövetkező változások a Pogányvölgyi Kistérség lakóinak az egészségét is befolyásolni fogják. A hőhullámok, az árvizek, a viharok, a tűzesetek és az aszályok következtében fellépő megbetegedések és sérülések a növekvő nyári átlaghőmérséklet hatására, és a hőhullámok alatt fellépő hasmenéses megbetegedések, a keringési-légzőrendszeri megbetegedések növekvő gyakorisága és néhány fertőző betegség hordozóinak megváltozott térbeli eloszlása mind következményei az éghajlatváltozásnak.
Ezek a megbetegedések méginkább érinteni fogják az időseket, krónikus betegséggel küzdőket és a rossz alkalmazkodó képességű, illetve meggyengült immunrendszerű embereket. Mindent meg kell tenni a veszélyeztetett csoportok tájékoztatása, felkészítése és védelme érdekében.

Az egyre melegebb nyarak és enyhébb telek miatt a vírusok, baktériumok, kórokozók elterjedése, populációja lényegesen megnőhet. A kullancsok által terjesztett agyvelőgyulladás (encephalitis) betegség gyakorisága az 1990-2000. években csökkent, de 2001-től ismét növekszik. A jövőbeni gyakoriságot az enyhe telek és az erdőborítottság változása növelheti. Hasonlóan várható a Lyme-kór, a rágcsálók által terjesztett hantavírus-fertőzés, illetve a szúnyogok által terjesztett nyugat-nílusi vírusfertőzéses esetek számának növekedése. Hosszabb távon a behurcolt mal áriás esetek száma növekedhet, megjelenhet a lepkeszúnyogok által terjesztett protozoális betegség, a leishmaniasis.

Az utóbbi években egye több embernél jelentkeznek a növényi pollenek - főként parlagfű – által okozott allergiás jellegű megbetegedések. Az éghajlatváltozás megváltoztatja az allergiát okozó pollen kiporzásának időszakát, és a pollen mennyiségét. Az emelkedő légköri CO_2 koncentráció és a melegedő hőmérséklet kitolhatja a parlagfű pollenjének levegőben történő tartózkodását, meghosszabbíthatja a parlagfű pollenszezont.

1.4. Természetvédelem

A természetvédelem az élő és élettelen természeti értékek és azok rendszereinek megóvását célozza. Egyik fő célja a biológiai sokféleség megőrzése, amelynek alapja a természetes és természetközeli élőhelyek működőképes állapotban történő megóvása.

Magyarországra az uniós csatlakozás óta érvényes a Madárvédelmi- és az Élőhelyvédelmi Irányelv. Ezért kötelező volt közösségi jelentőségű természetes élőhelyek, valamint állat- és növényfajok védelmében területeket kijelölni, amelyek így az EU ökológiai hálózatának a részeivé váltak. Különleges madárvédelmi területek és különleges természet megőrzési területek kerültek meghatározásra. A kijelöléssel hazánk területének közel 21%-a lett Natura 2000 terület. Védett területeink csaknem teljes egészében bekerültek a hálózatba, de ezeken kívül további körülbelül 1.2 millió hektár kapott védettséget. Ezek között sok a mezőgazdasági terület, így a rezervátum-szerű védelem helyett a társadalmi, kulturális, gazdasági és természetvédelmi érdekek összehangolására alapozó megóvás, fenntartható gazdálkodás kerülhet előtérbe.
Kihirdetésre került a 275/2004. (X. 8.) kormányrendelet (2010-ben módosításra került sor) az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről, valamint a 45/2006. (XII. 8.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről.
A rendeletek célja az Európai Közösségek Natura 2000 hálózatába tartozó közösségi jelentőségű, és kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok, valamint vadon élő növény- és

állatfajok élőhelyének megőrzése, és ezáltal a biológiai sokféleség fenntartása, megőrzése és az ehhez szükséges szabályok megállapítása.

A Pogányvölgyi kistérség közigazgatási területét kiemelt jelentőségű különleges természet megőrzési területek és Különleges madárvédelmi területek érintik.

Balatoni berkek (HUDD10012)
Buzsák
09/3, 09/4, 09/6, 09/7, 09/8, 09/10, 09/11, 09/12, 09/13, 09/14, 010, 011, 012, 019, 020/1, 020/2, 020/3, 020/4, 020/5, 021, 022, 023, 024, 025, 026, 027, 028, 029/2, 029/9, 030, 031/1, 031/2, 032, 033, 034/2, 035/3, 035/7, 035/8, 035/10, 035/11, 035/12, 035/13, 035/15, 035/16, 035/17, 035/18, 035/19, 038, 039/2, 039/3, 039/4, 039/5, 039/6, 040/2, 040/3, 040/4, 040/5, 040/7, 040/8, 040/9, 040/10, 040/11, 040/13, 040/14, 040/15, 040/16, 040/17, 041, 042, 043/1, 043/3, 043/4, 043/5, 043/6, 043/7, 043/9, 043/10, 043/11, 044, 045, 046/4, 046/5, 046/7, 047/1, 047/3, 048/4, 048/5, 048/7, 048/8, 048/9, 049, 050, 051, 052/1, 052/3, 053, 054, 055, 056, 057, 058, 059, 060/1, 060/3, 060/5, 061/1, 061/4, 062/2, 062/3, 062/4, 062/7, 062/11, 062/12, 062/13, 062/14, 062/16, 062/17, 062/18, 063, 064, 065, 066, 067, 068/1, 068/2, 068/4, 068/5, 068/6, 068/7, 068/8, 069, 070/3, 070/4, 070/5, 070/6, 081/4, 086/1, 086/3, 089, 090, 091, 092, 093, 094, 095, 096, 097, 098, 099, 0100, 0102, 0103/1, 0103/2, 0103/3, 0103/4, 0104, 0105, 0106, 0107, 0108, 0109, 0110, 0111, 0112, 0113, 0114/3, 0115/1, 0116/3, 0116/4, 0117/1, 0117/3, 0118, 0119, 0120, 0121/1, 0121/2, 0122, 0123, 0124, 0125/1, 0125/3, 0126, 0127, 0128, 0129, 0130, 0131, 0132/1, 0132/4, 0132/6, 0133/2, 0134/2, 0135/1, 0136/1, 0137, 0138, 0139, 0140, 0141, 0142, 0143, 0144, 0145, 0146, 0147, 0176, 0177, 0180, 0181, 0182, 0183, 0184, 0185, 0186, 0187, 0188, 0189, 0190, 0191, 0192, 0193, 0194/1, 0194/2, 0195, 0196, 0197, 0198, 0199, 0200, 0201, 0202, 0203, 0204/1, 0204/2, 0205, 0206, 0207, 0208, 0209, 0210, 0211, 0212, 0213/1, 0213/2, 0213/3, 0214, 0215, 0216, 0217, 0218, 0219, 0220, 0235/1, 0253, 0254, 0257, 0258/1, 0258/2, 0258/3, 0258/4, 0258/5, 0276, 0277/1, 0277/2, 0277/3, 0314, 0315, 0316, 0317, 0318, 0319, 0320, 0322, 0323, 0324, 0325, 0326

Lengyeltóti
0139, 0140/4, 0140/8, 0140/9, 0142/4, 0142/9, 0142/10, 0142/11, 0142/13, 0142/16, 0142/17, 0143/1, 0143/4, 0143/6, 0144, 0145, 0146/2, 0147, 0148/1, 0148/2, 0148/6, 0288, 0289, 0290, 0291, 0292, 0293, 0294, 0295, 0296, 0297, 0300, 0301, 0303, 0305/3, 0307, 0308, 0309, 0310, 0311, 0312/1, 0312/2, 0312/3, 0312/4, 0313, 0314, 0315, 0316, 0317, 0318, 0319, 0320, 0321, 0322, 0323, 0324, 0325, 0326, 0328, 0329, 0330/1, 0330/2, 0330/3, 0330/4, 0330/5, 0330/6, 0330/7, 0330/8, 0330/9, 0330/10, 0331, 0332, 0333, 0334, 0335, 0336/1, 0336/2, 0337, 0338, 0339, 0340, 0341, 0342/2, 0342/3, 0342/4, 0342/6, 0342/7, 0343, 0344, 0345, 0346/1, 0346/2, 0347, 0348, 0349/1, 0349/2, 0349/3, 0350/1, 0350/2, 0350/3, 0351, 0352/1, 0352/2, 0353, 0354, 0355, 0356, 0357, 0358, 0359, 0360, 0361, 0362, 0363, 0364, 0365/2, 0365/3, 0365/4, 0366, 0368/1, 0368/5, 0371, 0372/1, 0372/2, 0373, 0374, 0375, 0376, 0378/1, 0378/2, 0379, 0380, 0381/2, 0381/3, 0381/4, 0381/6, 0381/7, 0381/19, 0381/21, 0381/22, 0381/23, 0381/24, 0381/25, 0381/26, 0381/27, 0381/28, 0381/29, 0383, 0384, 0385, 0386, 0387, 0388/1, 0389, 0391, 0392, 0393, 0394/3, 0394/4, 0394/5, 0394/6, 0394/7, 0394/8, 0394/9, 0394/10, 0395, 0396, 0397

Öreglak
091, 092, 093, 094, 095/2, 095/3, 095/4, 095/5, 095/6, 096, 097/1, 097/2, 0100, 0101/1, 0101/2, 0102, 0115, 0116/2, 0116/3, 0116/4, 0116/5, 0116/6, 0116/7, 0116/8, 0116/9, 0116/10, 0116/11, 0116/12, 0116/13, 0116/14, 0116/15, 0116/16, 0116/17, 0117, 0118/1,

0118/2, 0118/3, 0118/4, 0120, 0122, 0124/2, 0124/3, 0133/11, 0133/12, 0134/1, 0134/3, 0134/4, 0135, 0136, 0137, 0139, 0140, 0141, 0142, 0143, 0144, 0155

Fehérvíz (HUDD20031)
Buzsák
0210, 0211, 0255, 0257, 0258/1, 0258/2, 0258/3, 0258/4, 0258/5, 0276, 0277/1, 0277/2, 0277/3

Ordacsehi berek (HUDD20036)
Lengyeltóti
0142/16, 0142/17, 0142/9, 0143/4, 0143/6, 0144, 0146/2, 0146/3, 0148/1, 0148/2, 0148/3, 0148/4

Pogány-völgyi rétek (HUDD20035)
Buzsák
09/3, 09/4, 09/6, 09/7, 09/8, 09/10, 09/11, 09/12, 09/13, 09/14, 010, 011, 020/1, 020/2, 020/3, 020/4, 020/5, 021, 022, 023, 024, 025, 031/1, 031/2, 032, 033, 034/2, 035/3, 035/7, 035/8, 035/10, 035/11, 035/12, 035/13, 035/15, 035/16, 035/17, 035/18, 035/19, 038, 039/2, 039/3, 039/4, 039/5, 039/6, 040/2, 040/3, 040/4, 040/5, 040/7, 040/8, 040/9, 040/10, 040/11, 040/13, 040/14, 040/15, 040/16, 040/17, 041, 042, 043/1, 043/3, 043/4, 043/5, 043/6, 043/7, 043/9, 043/10, 043/11, 044, 046/4, 046/5, 046/6, 046/7, 046/8, 058, 059, 0121/1, 0121/2, 0122, 0123, 0124, 0235/1, 0322, 0323
Lengyeltóti
0288, 0289, 0290, 0291, 0292, 0293, 0294, 0295, 0296, 0297, 0300, 0301, 0303, 0305/3, 0307, 0308, 0309, 0310, 0311, 0312/1, 0312/2, 0312/3, 0312/4, 0313, 0314, 0315, 0316, 0317, 0318, 0319, 0320, 0321, 0322, 0323, 0324, 0325, 0326, 0330/1, 0330/2, 0330/3, 0330/4, 0330/5, 0330/6, 0330/7, 0330/8, 0330/9, 0330/10, 0331, 0332, 0333, 0334, 0335, 0336/1, 0336/2, 0337, 0338, 0339, 0340, 0341, 0342/2, 0342/3, 0342/4, 0342/6, 0342/7, 0343, 0344, 0345, 0346/1, 0346/2, 0347, 0348, 0349/1, 0349/2, 0349/3, 0350/1, 0350/2, 0350/3, 0351, 0352/1, 0352/2, 0353, 0354, 0355, 0356, 0357, 0358, 0359, 0360, 0361, 0362, 0364, 0365/2, 0365/3, 0365/4, 0366, 0375, 0376, 0389, 0390, 0391, 0392, 0393, 0394/2, 0394/3, 0394/4, 0394/5, 0394/6, 0394/7, 0394/8, 0394/9, 0394/10, 0395, 0401, 0402/1, 0402/2, 0403, 0404, 0405, 0406, 0407, 0408/8, 0408/11, 0408/12, 0408/13, 0408/14, 0410, 0411, 0412, 0413/1, 0413/2, 0413/3, 0413/4, 0413/6, 0413/7

Somogytúri erdők (HUDD20049)
Gyugy
086/1, 086/2, 087, 0100/2, 0102, 0103, 0104, 0105, 0106/5, 0106/6, 0107, 0108, 0109, 0110/1, 0110/2, 0110/3, 0110/4, 0111, 0112, 0113/1, 0113/2, 0114, 0115, 0116, 0117, 0118/1, 0118/2, 0118/3, 0119, 0121, 0122/1, 0122/2, 0123/1, 0123/2, 0123/3, 0124/1, 0124/2
Szőlősgyörök
048, 053/4, 053/5, 058/2, 058/5, 058/6, 058/7, 058/8, 058/9, 058/10, 058/71, 058/72, 061, 062, 063, 064, 065, 066, 067, 068/5, 068/8, 077/2, 077/3, 077/4, 080, 085/5, 085/7, 085/8, 085/9, 085/10, 085/11, 086/4, 091

Vityai-erdő (HUDD20047)
Hács
052, 053, 060, 061, 062, 063, 0202/6, 0203/1, 0203/2, 0209
Kisberény
046/1, 051

Somogyvár
0305, 0306, 0311, 0337, 053

Nagybereki Fehérvíz Természetvédelmi Terület
A Nagyberek a Balatontól délre Balatonkeresztúr és Balatonlelle között terül el. Magába foglalja a Fehér-vízi-láp, a Nagy-berek és az Ordai-berek területét. Rossz lefolyású lápos, mocsaras terület réti talajjal és öntésföldekkel. Ma már gyakorlatilag nincs élő kapcsolatban a Balatonnal. A gyenge termőképességű területet sűrűn behálózzák a lecsapoló csatornák. A terület nagy részén gyenge minőségű szántók, manapság inkább már csak parlagterületek találhatók.
A Nagyberek legértékesebb területe a Fehér-vízi láp, amit 1977-ben védetté nyilvánítottak. A Fehérvízi-láp egykor igazi mocsárvilág volt, átjárhatatlan nádasokkal, kisebb szigetekkel. Ezeket a szigeteket a korabeli lakosság menedéknek használta a tatár, majd később a török elől, erről egy törökkori földvár maradványai is tanúskodnak a délkeleti részen.
Az egykor páratlanul gazdag növény- és állatvilágának maradványai részben a csatornákban, részben pedig a láp központi részén található, helyreállított területen találják meg az életfeltételeiket. Növényzetének legjellemzőbb elemei a nagy területeket elfoglaló, különlegesen értékes lápi társulások, a leggyakoribbak a fűzlápok, ezekben a nagytermetű fákat különféle bokorméretű fűz fajok helyettesítik, a legnagyobbak mérete eléri a 100-300 hektárt. Jellemző védett növényük a tőzegpáfrány (Thelypteris palustris) és a lápi csalán (Urtica kioviensis). Különleges élőhelyet képviselnek a tisztán zsombéksásos lápok. A „szárazföldi" életteret a vízből kiemelkedő zsombékok képviselik, ezeken telepednek meg a különféle egyéb növények. A Nagyberekben kiterjedt láprétek is találhatók, amelyek botanikai szempontból a legváltozatosabbak és legértékesebbek, olyan védett növényfajokkal, mint a különféle kosborok, buglyosszegfű (Dianthus superbus), vagy a fokozottan védett pókbangó (Ophrys sphegodes).
Rendkívül gazdag a terület madárvilága, így méltán kerülhetett fel a **Nemzetközi Jelentőségű Madárlelőhelyek** listájára.
Állatvilágában elsősorban a vízhez kötődőek a meghatározóak, nagy tömegben élnek a területen ritka és védett fajok. A látogatók számára talán a madár állomány a leginkább megfigyelhető, minden időszakban gazdag madárállomány található a területen. Számtalan réce- és gémféle, kárókatona, nyári lúd és különféle ragadozó madár költ a lápon, vonulási időben pedig pihenő és táplálkozó helyként használják. Eddig több mint 200 madárfajt regisztráltak a területen. Mind a fészkelő, mind a vonuló vízimadarak számára fontos. A Nagyberek vadállománya is jelentős, így a területen járva gyakran látható őz, szarvas és fácán.

1.5 Környezetbiztonság

A környezetbiztonság a természeti és környezeti katasztrófák számának világszerte tapasztalható növekedése miatt kiemelt társadalmi megítélést kap. Ennek és a felelős politikai gondolkodásmódnak köszönhető, hogy az Országgyűlés elfogadta a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 2011.évi CXXVIII. törvényt (katasztrófavédelmi törvényt).
A katasztrófavédelmi törvény a katasztrófák elleni védekezés, felkészülés fő települési feladatainak végrehajtását a polgármesterekre bízza. A polgári biztonság érdekében jelenleg folyik az állami szervezetben a környezeti kockázatok felmérése. A környezet állapotát egyrészt természetes, másrészt mesterséges (ember által előállított) tényezők változtathatják meg gyorsan és nagymértékben. Ezeket a gyors és nagymértékű környezeti változásokat nevezik katasztrófáknak.

A környezetbiztonság, közbiztonság, valamint közlekedésbiztonság mellett megkülönböztetett figyelem tulajdonítandó az élelmiszerbiztonságra, továbbá a munkavégzés biztonságos feltételeinek garantálására csakúgy, mint a lakosság létbiztonságára, illetve általában a katasztrófa megelőzésre, és elhárításra. Fel kell készülni arra, hogy az éghajlatváltozás következtében növekszik a szélsőséges időjárási események gyakorisága, ami az eddigieket meghaladó kockázatot jelent. A hagyományos hatósági eszközök mellett e feladat elvégzése során az erre szakosodott civil szervezetek (polgárőrség) aktivitására is építeni kell, és fel kell készíteni a lakosságot a gyors beavatkozások szervezett elvégzésére.

Természetes eredetű katasztrófák lehetőségei:
Földrengés,
Légköri természeti csapások (csapadék, szél, magas hőmérséklet okozta károk),
Természetes eredetű tűzvész.
A mesterséges (emberi tevékenység által okozott) katasztrófák lehetőségei:
Üzemi robbanás, üzemi környezetszennyezés (mérgezés, tűz, villámcsapás, tankautó, vasúti baleset),
Tűzvész,
Repülőgép baleset,
Terrorista merénylet következményei.

A Pogányvölgyi kistérség minden településén a fejlesztéseknek és a települések biztonságos működtetésének, az élet-és vagyonbiztonságnak alapvető feltétele az üzemi robbanás és a tűz elleni védelem hatékony megoldása.

A tűz elleni védekezés legfontosabb eszközei, módszerei:

- a szükséges oltóvíz - mennyiség biztosítása,
- az oltóvíz biztonságos eljuttatása a kistérség valamennyi beépített, illetve beépítésre szánt területére,
- a vízkivétel műszaki lehetőségeinek biztosítása,
- az egyes építési övezetek, illetve létesítmények gyors megközelítése a tűzoltóság járművei részére.

1.6 Önállóan ható tényezők

A kistérségben működő környezethasználatokat illetően lényeges változás nem történt a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségnél nyilvántartott információk alapján (a bejelentett légszennyező pontforrások által kibocsátott szennyezőanyag mennyiségek, valamint a településen keletkező veszélyes hulladékok jellemző adatai beépítésre kerültek a program vonatkozó fejezeteibe).

1.7 Környezeti konfliktusok, problémák megállapítása

A légszennyeződések okai, összefüggő problémakörök

- A gépjárművekből származó kibocsátások szerepet játszanak a közút közvetlen környezetében levő településrész levegőjének szennyezettségében.
- Egész évben jelentős forgalom tapasztalható az átmenő forgalommal rendelkező településeken.
- A szennyvízvezeték, valamint a hulladékégetések okozta bűzhatás.
- A szilárd burkolat nélküli utak növelik a porterhelést.
- A lakossági fűtés esetében csak nyomokban jelenik meg a megújuló energia használat.
- Fokozatosan nő a gépkocsi forgalom.
- Az ökológiai állapotot a kibocsátott szennyezőanyag terhelés számottevően befolyásolja.

Felszíni és felszín alatti vízszennyeződések problémaköre

- A folyóvizek medre helyenként nem teszi lehetővé a megfelelő vízelvezetést, tisztításuk kiemelten kezelendő a szomszédos térségek védelme érdekében.
- A helytelen területhasználat miatti talajdegradáció, talajlemosódás, vízmosások fordulnak elő.
- A megoldatlan csapadékvíz elvezetés következtében feliszapolódások történnek.

A talaj szennyeződésének okai, problémaköre

- A parlagon levő területek gyomosodásához, allergén növények elterjedéséhez vezettek.
- A talaj állapotára ható tényezők: bányászat okozta felszíni roncsolás, a mezőgazdasági művelés során kijuttatott műtrágyák, növényvédőszerek kártékony hatása a felszín alatti vizekre.

Az élővilág és a település zöldterületeinek problémaköre

- Nem honos fajok behurcolása, elterjedése, szándékos (akvarisztikus célú) betelepítése.
- Az értékes élőhelyek megfelelő védelmi intézkedések hiányában károsodhatnak.
- A közterületi fák árnyékadó, szennyezőanyag megkötő szerepük miatt a jelenleginél gondosabb kezelést igényelnek, telepítésük, kezelésük, kivágásuk nem minden esetben szakmai szempontok alapján történik.
- Lápi terület kiszáradása, lápi jelleget mutató terület csökkenése.

A települési környezetet érintő problémák

- A szennyvíz csatornarendszerbeli tartózkodási ideje hosszú, a nyári hónapokban bűzhatás megjelenéséhez vezet.
- Csatornázatlan területek felszámolása.
- A csapadékvíz-elvezetés hiányosságai veszélyeztetik a felszíni vizek vízminőségét és nem akadályozzák meg az eróziót.
- Alacsony a megújuló energia hasznosítás mind a közintézményekben, mind a lakosság körében.
- Az esővíz és szürkevíz háztartási hasznosítási feltételei nagyon kevés háztartásban vannak jelen.

A hulladékgazdálkodási (kezelési, elhelyezési), térségi problémakörök

- Megoldatlan a lakossági veszélyes hulladék, építési törmelék gyűjtése, megfelelő kezelése.
- Az illegális hulladéklerakás veszélyezteti a vízbázisokat.
- A szelektív gyűjtés feltételei kiépültek, de a jelenlegi mennyiségek további növelése indokolt.
- Megfelelő hulladékgazdálkodás megvalósításának feltétele a tudatosság, illetve a hulladékkezeléssel, környezetvédelemmel és általában a köztisztasággal összefüggő, felelős szemlélet erősítése.

Különleges környezetvédelmi problémák

- A természetes eredetű és az emberi tevékenység által okozott katasztrófák bekövetkezése.
- Földrengés.
- Árvíz nagy intenzitású csapadék esetén.

1.8 SWOT

Erősségek
- kedvező a kistérség természeti fekvése, természetföldrajzi, éghajlati, klimatikus adottságai
- a termálvízre épülő gyógyturizmus jelenléte és fejlődése
- az ivóvíz és energia ellátás megoldott, kiépített infratsruktúra
- megfelelő a villamos távvezetékek, a gáz, úthálózat sűrűsége és hosszúsága
- szennyező ipari tevékenység hiánya
- természeti és táji értékek gazdagon találhatók a településen
- reliktumok és ritkaságok endemikus élőhelye
- a zöldterületek (parkok, virágosított területek) nagy kiterjedése
- szőlő- és gyümölcstermesztéshez kedvező adottságok

Gyengeségek
- felszíni szennyeződésre érzékeny természeti környezet
- elöregedő társadalom
- sérülékenység az éghajlatváltozás hatásaival szemben
- belterületi utak rossz állapota helyenként komoly gondokat okoz
- megújuló energiahordozók felhasználásnak alacsony mértéke
- a csapadékvíz-elvezetés hiányosságai
- illegális hulladéklerakások a települések határában

Lehetőségek
- fejlesztések összehangolása a turizmussal
- a civil-szféra aktivizálódása
- a környezettudatos életszemlélet kialakítása
- zöldterületek – parkok, intézménykertek, utcák, magánkertek – faállományának növelése
- megújuló energiaforrások (napenergia, biomassza) hasznosítása
- szürkevíz, esővíz hasznosítása
- információs társadalom fejlődése
- fenntartható turizmus, természetvédelmi oktatás
- helyi örökségek védelme, hasznosítása
- a gyógyturizmus és a turizmus minőségi fejlesztése, ökoturizmus
- kihasználatlan területek gondozása, hasznosítása
- kerékpáros utak kialakítása, bekapcsolása országos túraútvonalakba

Veszélyek
- központi és helyi támogatások csökkenése
- az éghajlatváltozás kiszámíthatatlan hatása a Balaton vízgyűjtő területére
- az éghajlatváltozás miatt csökken a biológiai sokféleség
- a helyi értékek háttérbe kerülése a globalizálódó világban
- a településeken átmenő forgalom növekedése
- az EU szigorodó szabályozása a környezetvédelem területén

II. A Pogányvölgyi Kistérség Környezetvédelmi Stratégiája

1. Stratégiai összefüggések

1.1 Nemzeti Környezetvédelmi Program 2009-2014. stratégiai tervezésének alapelvei

A stratégiai célok és az intézkedések megfogalmazása a következő alapelvek figyelembevételével történt:

- a környezetvédelmi törvényben is szereplő alapelvek, amelyek alapvetően a környezethasználat helyes módjára (elővigyázatosság, megelőzés), a felelősség vállalására (szennyező fizet), a közérdekből fakadóan az együttműködés és átláthatóság fontosságára hívják fel a figyelmet (tájékoztatás, nyilvánosság);

- a környezeti problémák, jelenségek, folyamatok összetettségéből eredően mind nagyobb teret kell kapnia a holisztikus megközelítésnek (összefüggések vizsgálata, hatásfolyamatok feltárása), az integráció elvének, valamint a rövid, közép és hosszú távú szempontok egyidejű figyelembe vételének;

- a területiség figyelembe vétele átfogó elvének érvényesítése, a fenntartható térhasználat, a kedvező területi hatások elősegítése és területi szinergia megvalósítása, a környezeti, társadalmi és gazdasági adottságokhoz illeszkedő, területileg differenciált beavatkozások kialakításának elve;

- kiemelt figyelmet kell szentelni az esélyegyenlőség, a társadalmi igazságosság, valamint a nemzedéken belüli és nemzedékek közötti szolidaritás elvének; ezek egyúttal kapcsolódnak a helyi erőforrások fenntartható hasznosításának elvéhez, miszerint törekedni kell a közösségek szükségleteinek helyi szinten, helyi erőforrásokból történő kielégítésére, de egyben a helyi sajátosságok, sokszínűség, készletek védelmére.

Ezen alapelvek következetes érvényesítése a tervezésen túl a megvalósításnak is fontos eleme kell, hogy legyen.

A Program átfogó célterületei
A Program hosszú távú célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához. Szemléleti alapja a környezet rendszerszemléletű megközelítése oly módon, hogy a társadalmi szükségletek anyagi és nem anyagi természetű feltételeinek biztosítása, valamint az ehhez kapcsolódó tevékenységek harmonikus viszonyban álljanak a környezettel. Ennek része a környezeti potenciál megőrzése, a természeti önszabályozó mechanizmusok védelme, a környezet terhelhetőségének, valamint az ökoszisztémák anyag- és energiaforgalmi sajátosságainak figyelembe vétele.

A hosszú távú célkitűzéshez kapcsolódóan a Program átfogó céljai: a települési élet- és környezetminőség javítása, a környezetbiztonság erősítése; természeti erőforrásaink és értékeink megőrzése; a fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése.

A települési élet- és környezetminőség javítása, a környezetbiztonság erősítése
Cél az emberhez méltó, kiegyensúlyozott, egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítása. Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek teljesülése, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja, valamint a környezetbiztonság javítása. Ez utóbbi az élet- és vagyonbiztonság szempontjait is figyelembe véve kiterjed a szélsőséges természeti folyamatok és természeti katasztrófák (pl. árvizek, szélviharok, földrengések, erdőtüzek) előrejelzésére és kárainak csökkentésére, valamint az ipari balesetek, technológiai eredetű katasztrófák (pl. vegyi balesetek) megelőzésére és kárcsökkentésére.

Természeti erőforrásaink és értékeink megőrzése
Ezen átfogó cél a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítására, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség / megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítására irányul. Kiemelt figyelmet kap a természeti értékek, ökoszisztémák védelme, az életközösségek működőképességének megőrzése, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása.

A fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése
A fenntartható életmód, fogyasztás és termelés együttesen biztosítja a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválását, azaz, hogy a lakosság növekvő jólléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható. A fogyasztói magatartás megváltozása, a környezeti szempontból fenntarthatóbb, organikus termékek és szolgáltatások felé történő elmozdulás keresleti oldalról erősíti meg a termelői folyamatok „fenntarthatósága” iránti igényt. A fenntartható termelés forrástakarékos (beleértve az anyag-, a víz-, a terület-, a termőföld- és energiahasználatot, az újrahasználhatóság és a tartósság tervezését, az anyagciklusok körfolyamattá zárását); csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat (kibocsátások és hulladékok minimalizálása, a megújuló erőforrások fenntartható mértékű használata); növeli a termékek és szolgáltatások értékét a fogyasztók számára.

E célok nem valósíthatók meg a társadalom környezettudatosságának erősítése nélkül. Ezáltal biztosítható, hogy az életminőséget közvetlenül érintő tényezők mellett az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata, valamint az ezekkel szorosan összefüggő életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jóllétét.

1.2 Környezeti jövőkép

A már elfogadott környezetvédelmi programmal összhangban szükséges egy környezeti jövőkép kialakítása a kistérség számára. A jövőkép megalkotásához elengedhetetlen a lakossággal, civil szervezetekkel, ipari és mezőgazdasági vállalkozásokkal és a hatóságokkal a környezetvédelem terén még szorosabb együttműködés megvalósítása. A végső cél, hogy a Pogányvölgyi Kistérség lakóinak életminősége, komfortérzete jelentősen javuljon és a települések közigazgatási területén található természeti kincsek előnyeit turisztikai és gazdasági szempontból ki tudja használni, ugyanakkor az ennek érdekében megvalósuló fejlesztések az ökoszisztéma teherbíró képességét ne haladják meg, működjenek a megtartó funkciók, a védett értékek ne károsodjanak. Fokozatosan el kell érni, hogy az emberek belső igényévé váljon a tiszta, egészséges környezet és mindez párosuljon egy fenntartható, környezettudatos magatartás, életszemlélet kialakításával.

1.3 Általános célok

A kistérség környezetvédelmi programjának céljait döntően a következő főbb szempontok határozzák meg:

- a környezeti állapot értékeléséből következő célok,
- a hazai jogszabályi előírásokból következő célok,
- az EU tagságból fakadó célok.

A helyzetértékelés segítségével megállapíthatók azok a célok, amelyeket a kistérség területén meg kell valósítani annak érdekében, hogy a környezet állapota a kívánt elvárásoknak megfeleljen. Ezeknek a céloknak a teljesítése nem kizárólag az önkormányzatok feladata, hanem részben a településeken tevékenykedő gazdálkodó szervezetekre és a lakosságra is hárul. Szükséges a célok egységes megfogalmazása azért, hogy az önkormányzatok koordináló szerepe erősödhessen, és az érdekeltek sajátjuknak tekintsék e célokat.

A települések környezetvédelmi feladatait elsősorban az önkormányzati törvény és a környezetvédelemmel, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet rendezésével összefüggő törvények szabályozzák.

A legfontosabb jogszabályok a következők:

1995. évi LIII. törvény a környezet általános szabályairól
1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és területrendezésről
1996 évi LIII. törvény a természet védelemről
1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
2000. évi LXIII. törvény a hulladékgazdálkodásról
2000. évi CXII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervének elfogadásáról és területrendezési szabályzatának megállapításáról
2001. évi LXXXI. törvény a környezeti információhoz való hozzáférésről
2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
2008. évi LVII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervének elfogadásáról és területrendezési szabályzatának megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény módosítása
2008. évi XCI. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, valamint egyéb törvények módosításáról
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
2011. évi LXXVII. törvény a világörökségről
2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról
57/2011. (XI. 22.) NFM rendelet a víziközlekedés rendjéről
303/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet a történelmi emlékhelyekről

A célok kitűzése során figyelemmel kell lenni az országos és megyei szintű koncepciók, programok teljesítésére, illetve a környezetvédelmi érdekek érvényesítésére.

Az EU jogszabályai a tagállamokat, a tagállamok természetes és jogi személyeit közvetlenül kötelezik, így Magyarország és települései számára is kötelezővé válnak. Az EU joganyagaiból és környezetvédelmi politikájából adódó elvárások, alapelvek az általános és a konkrét célok megfogalmazásánál a lehetőségek figyelembe vételével beépítésre kerültek.

A kistérségi környezetvédelmi program célja - a Nemzeti Környezetvédelmi Program céljával összhangban - a legfontosabb környezeti problémák feltárása, és azok megoldása, azaz:

1. A települések lakói életkörülményeinek és életminőségének javítása, és a vonzó kisvárosi, falusi életmód megteremtése, valamint az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatások megelőzése, csökkentése, megszüntetése.
2. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez méltó üdülőhely minőségi fejlesztése a közhasználatú zöldterületek értékének növelésével oly módon, hogy az biztosítani tudja a lakó és üdülőnépesség rekreációs igényét.
3. A települések adottságaihoz és hagyományaihoz illeszkedő, a környezeti, társadalmi és gazdasági szempontokat egyaránt figyelembe vevő fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, környezetbarát, és versenyképes termelési és szolgáltatási technológiák alkalmazása.
4. Környezeti, táji és természeti értékek megóvása, helyreállítása, illetve a természet védelmének szem előtt tartása a település gazdasági, társadalmi fejlesztése során.
5. A fentiekkel összhangban, a környezettudatos életszemlélet erősítése, és a partnerség fejlesztésének előtérbe helyezése.

1.4 A stratégiai program és a Balaton törvény összefüggései

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet (Balaton Régió) fejlesztésével kapcsolatos feladatokat a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. számú törvény, illetve az azt módosító 1999. évi XCII. számú törvény értelmében a Balaton Fejlesztési Tanács látja el, amely jog- és hatáskörénél fogva jelentős támogatást és együttműködést képes biztosítani a kormányzati és az önkormányzati vízminőségvédelmi, környezetvédelmi intézkedések és más fejlesztési programok ütemezésére, összehangolására és végrehajtásuk gyorsítására.
A stratégiai célok megvalósításához hozzárendelhető intézkedések, továbbá a konkrét projektek kidolgozásának bázisául a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és Területrendezési Szabályzatának megállapításáról szóló 2013. évi XLVII. számú törvény (a továbbiakban „Balaton törvény”) szolgál. Ebben a Szabályozásban 27 alövezetet különböztetnek meg s ezeket a 4/1. – 4/16. sz. mellékleteken (térképeken) is megjelenítik, a törvény 4. sz. mellékletéhez csatoltan.

Alapvető célja a törvénynek a táj jellegének, a természeti és települési környezet minőségének védelme és fontos célja az üdülés és idegenforgalom minőségi fejlesztéséhez szükséges környezeti feltételek javítása és a település kiegyensúlyozott fejlődésére való törekvés.

A Pogányvölgyi kistérség területére az övezeti besorolások alapján a következő előírások vonatkoznak környezeti és épített környezeti elemenkénti felsorolásban – részletesen a 2. sz. melléklet tartalmazza.

Levegőtisztaság-védelem

11. § *a) b) ba) bb) bc) bd) be) bf) bg)*

Felszín alatti és felszíni vizek

34. § *a) b) c) d)*

Talaj, területhasználat

28/B. § (1)(2)
29. § (2) *b)*
30. § *a) b) c)* (3) *d)*
31. § *a) b)*
32. § (1) (2) *a) b)*
33. § *a) b)*
39. § (1) *a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) n)*
(2) (3) (4)
40. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i)*
41. § *a) b)*
42. § *a) b) c) c) d) e) f) g)*
43. § *a) b) c)*
44. § *a) b)*
46. § *a) b) c) c) d) e)*

Táj, természetvédelem

23. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i)*
24. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) n)*
25. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i) j)*
26. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i)*

Infrastruktúra

4/C. § (1) (2) *a) b) e) f)* (3) *a) b) c) d)*
9. § (1) (2) (3) *a) b)* (4) (5) (6) (7)
28/A. § (1) *a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) n) o) p) q) r) s)*(2) a) b)

Épített környezet védelem

27. § (1) (2) *a) b) c)*
37. § *a) b) c) d) e)*
38. § *a) b) c)*

2. Tematikus célok

2.1 A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése

Indoklás
Az ember és a természet viszonyát, a jelen és a jövő generációk számára kedvező vagy kedvezőtlen jellegét hosszabb távon a társadalmi értékrend és az ebből fakadó viselkedés, termelési-fogyasztási szokások befolyásolják leginkább. A társadalmi értékrend részét képező, azt befolyásoló környezettudatosságnak olyan szintjét kell elérni a jövőben, amely az ok-okozati összefüggések és az ezek mélyén rejlő hajtóerők feltérképezésének fényében biztosítja, hogy a társadalmi-gazdasági tevékenységekkel együtt járó környezetterhelés a lehető legkisebb mértékű legyen, beleértve a szennyezőanyag kibocsátás és a hulladéktermelés minimalizálását, az erőforrások takarékos használatát.

A környezetvédelmi döntések előkészítésében, a döntések végrehajtásában való társadalmi részvételt az EU elvárásai, az Aarhusi Egyezmény kötelezettségei, a hazai jogszabályok erősítik, de a társadalmi partnerek egyre növekvő mértékben igénylik is.

Célok: A társadalmi részvétel ösztönzését szolgáló legfőbb intézkedések: a környezeti információkhoz való hozzáférés javítása; a civil szervezetek és a lakosság bevonása az őket érintő döntések előkészítésébe; civil szervezetek bevonása környezet és természetvédelmi feladatok végrehajtásába, közreműködésük pénzügyi támogatása.

Jelenleg a környezeti nevelés döntő színterei az oktatási intézmények, ám ahhoz, hogy sikeres legyen a program, a színtereket ki kell terjeszteni az élet szinte minden területére, de különösen a családra, az oktatási és művelődési intézményekre, a civil szervezetekre, a hatóságokra, az önkormányzatokra és a gazdaság szereplőire is.

Leírás

TUDAT-1. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás. A társadalom környezeti értékrendjének javítása.
- Környezet- és természetbarát, valamint a környezettudatos szabadidős tevékenységek elősegítése.
- Óvodás, iskolás korúak oktatása és a szülők bevonása (közös növényültetés, gondozás).
- Környezettudatosság és a fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek megjelenítése az oktatási segédanyagokban.
- Zöld Óvoda, Ökoiskola, Erdei Óvoda és Erdei Iskola programok kiterjesztése.

TUDAT-2. Környezeti információhoz való hozzáférés.
- A lakosság hiteles tájékoztatása a környezet állapotáról és annak változásairól.
- Fórumok, klubok szervezése, médiában való környezetvédelmi műsorok közvetítése.

TUDAT-3. Az önkormányzatok, a lakosság és a civil szervezetek környezetvédelmi tevékenységének, együttműködésének elősegítése.
- Környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatos felülvizsgálata, azok betartatása.
- Környezetvédelemmel kapcsolatos információs adatbázis összeállítása.

2.2 Éghajlatváltozás mérséklés és alkalmazkodás

Indoklás
A világ eseményeit tekintve látható, hogy növekszik az éghajlatváltozással összefüggő természeti katasztrófák (árvizek aszály, erdőtüzek stb.) száma. Magyarországon is megszaporodtak a szélsőséges időjárási események. Az utóbbi évek eddig nem tapasztalt szélsőségeket, szokatlan időjárási viszonyokat hoztak, elpusztítva ezzel a termés jelentős hányadát, károkat okozva az infrastruktúrában, vagyoni javakban, nem ritkán veszélyeztetve az emberek személyi biztonságát és egészségét. A tudományos előrejelzések szerint a Balaton térségében a globális átlagot meghaladó, tartós melegedés várható, amelynek jelei már napjainkban is mérhetők, illetve érzékelhetők. A szélsőséges időjárású napok gyakorisága megnő (erős szél, túl magas/túl alacsony hőmérséklet, nagy hőmérséklet-ingadozás, egyszerre túl sok csapadék, stb.). A csapadékos napok száma csökken, a csapadékeloszlás egyenlőtlenebb lesz (télen több, nyáron kevesebb), amely a mezőgazdasági tenyészidőszakban illetve az idegenforgalmi évadban nagyobb szárazságot eredményez. Várható, hogy a fenti változások a természeti környezetre, a térség gazdaságára, ezen belül a Balatonnál meghatározó szektorra, a turizmusra is erőteljes hatást fognak kifejteni.
Éghajlatvédelmi szempontból Magyarország helyzete ellentmondásos, csakúgy mint Közép-Kelet Európában a többi korábbi szocialista országé. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása jóval alacsonyabb, mint az 1990-es éveket megelőzően, amely időszak a klímavédelmi nemzetközi vállalások alapjául szolgál. Ugyanakkor a viszonylag kedvező állapot nem a klímatudatosságnak köszönhető, hanem a kibocsátás nagy részéért felelős szocialista nehézipar megszűnésének, a gazdasági szerkezet átalakulásának. A kibocsátási trendek arról tanúskodnak, hogy döntően a nehézipar összeomlását követően, 1992 óta lényegében nem változott az ország üvegházhatást okozó gázkibocsátása.

A klímavédelmet a Magyar Köztársaság Országgyűlése és Kormánya napjaink sürgető, megoldandó kérdésének tekinti. A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) Magyarország középtávú klímapolitikájának irányát jelöli ki a 2008−2025. közötti időszakra, elkészítését az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény 3. §-ának rendelkezése írja elő.
Magyarország kibocsátás-csökkentési törekvéseit eddig a Kiotói Jegyzőkönyvben 2012-re tett 6 százalékos csökkentési vállalása határozta meg. 2012. után a fejlett ipari országoknak, közöttük Magyarországnak is jelentősebb mértékben kell kibocsátását csökkenteni, mint a globális átlag. A hazai éghajlatváltozási és energiagazdálkodással kapcsolatos politikának összhangban kell lennie az európai uniós politikával, amely nem kevesebbet kíván elérni, mint 10-15 év alatt egy új ipari forradalmat, amelynek végső célja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság megteremtése. A 2008-2025. közötti időszakra szóló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia a célokat és tennivalókat a nemzetközi kötelezettségvállalások figyelembevételével jelöli meg.

Az államnak mind a globális felmelegedést okozó gázok kibocsátásának mérséklését, mind az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást ösztönöznie, erősítenie kell. Ehhez kapcsolódóan a konkrét intézkedéscsomagot − a tervezési és helyzetkezelési teendőket − a Nemzeti Éghajlatváltozási Programok fogják tartalmazni. A programok országos és regionális szinten fogják előirányozni a megfelelő lépéseket. Az éghajlati alkalmazkodás felelősségét nemcsak az államnak és az önkormányzatoknak, hanem egyidejűleg az üzleti szférának, a civil szervezeteknek, valamint jelentős mértékben a helyi közösségeknek, azaz a lakosságnak is viselnie kell. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet vonzó környezeti állapotának és gazdasági versenyképességének, népességmegtartó erejének megőrzése érdekében rendkívül fontos a

felkészülés a változásokhoz való alkalmazkodásra, azaz a kedvező változások kihasználására és a kedvezőtlenek mérséklésére.
Amíg a klímavédelemben a kibocsátás-csökkentési törekvések csakis globális összefogás esetén vezethetnek eredményre, addig az alkalmazkodási lépések helyi és regionális szinten önállóan is sikeresek lehetnek. A mostani és a leendő fejlesztéseket úgy kell megvalósítani, hogy a globális változások tudomásul vétele mellett a fentiekben prognosztizált körülmények között a természeti környezet, a térség lakóinak életfeltételei és a gazdasági környezet elfogadhatók maradjanak. Ehhez a természetvédelem, az emberi egészség védelme, a vízgazdálkodás, a mező- és erdőgazdálkodás, valamint a települési környezet fejlesztése terén kell a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiában megfogalmazott szempontokat érvényesíteni.

Célok: A globális felmelegedést okozó gázok kibocsátásának mérséklésében, és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban a kormányzati szervek mellett az üzleti szférának, a civil szervezeteknek, valamint jelentős mértékben a helyi közösségeknek, azaz a lakosságnak is tevőlegesen részt kell venniük. A kibocsátások hathatós és tényleges mérséklését kell elérni leginkább az energetikában, az ipar, a közlekedés, a mezőgazdaság és a hulladékgazdálkodás terén. A kedvezőtlen ökológiai és társadalmi-gazdasági hatások elleni védekezés az alkalmazkodóképesség javításával, a károk megelőzésével, enyhítésével. A klímatudatosság erősítése.

Leírás

KLÍMA-1. Az éghajlatváltozás mérséklése – Mitigáció.
A mitigáció az éghajlatváltozást kiváltó tényezők (ÜHG gázok) tekintetében vagy ezek kibocsátásának csökkentését, vagy a légkörből való eltávolításukat, megkötésüket jelenti. Mivel jelenleg elsődlegesen az energiatermelés és felhasználás a felelős az ÜHG gázok kibocsátásáért, elsősorban a megújuló alapú energiatermeléssel és a helyhez kötött és a közlekedési energia felhasználással érdemes foglalkozni. További mérséklési területek a hulladékgazdálkodás és a növényzettel történő ÜHG gáz megkötés. A hulladékgazdálkodás a hulladék keletkezés csökkentésén és újrahasznosításán keresztül avatkozik be az energia és nyersanyagáramlásba, mindkettőt csökkentve. További, de mitigációs szempontból kevésbé jelentős tényező a hulladéklerakók rekultivációja vagy hasznosítása.

KLÍMA-2. Alkalmazkodás.
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás nem a jövő generációkra váró feladat – az emberek mindig is alkalmazkodtak az éghajlat változásaihoz, és ez igaz a Balaton térségére is. Az éghajlatváltozás stratégiai szemszögből való megközelítése során azonban különböző típusú problémákkal kell szembenézni. A múltra nem lehet alapozni a jövőbeni változások előrevetítése során, ehelyett különböző alternatív jövőképeket kell figyelembe venni, és azoknak megfelelően kell a döntéseket meghozni. Intézkedések az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodáshoz:

- A Balaton és térségének helyes vízkészlet gazdálkodása; vízvisszatartást előmozdító megoldások alkalmazása (ciszternák, ülepítő terek, szűrőmezők, medertisztítás); a települési csapadékvizek okszerű kezelése, az elvezető rendszerek alkalmassá tétele a hirtelen, nagy mennyiségben lehulló csapadék befogadására.
- A mezőgazdaságban a termelők ösztönzése a legmegfelelőbb fajtaválaszték megválasztására alkalmazkodóképességi vizsgálatok eredményei alapján.
- Az erdőterületek nagyságának növelése, az erdőssztyepp zónában alacsony záródású erdők fenntartása; mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének

növelése, folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módszerek elterjesztése, a természeti károsításokat követően az erdőterületek helyreállításának biztosítása.

- Építési előírások, szabványok felülvizsgálata, szigorítása az éghajlatváltozással együtt járó hatásoknak megfelelően; klímatudatos telepítés módszereinek kidolgozása és megismertetése a rendezési terveket, épületterveket készítő szakemberekkel.
- A természetvédelem klímapolitikájának kialakítása és összehangolása az erdészeti, agrár-, energia- és vízgazdálkodási szektorokkal; helyben történő adaptáció elősegítése a meglévő biológiai sokféleség megőrzése érdekében; a természeti területeket körülvevő táj átjárhatóságának fokozása, a fajok vándorlásának elősegítése érdekében.

KLÍMA-3. Tudatformálás, tájékoztatás, információ gyűjtés.
Magyarországon az éghajlatváltozással kapcsolatosan sem az átlagos ismereti szint, sem pedig a lakosság attitűdje nem éri el az Európai Unióban megfigyelhető szintet. A megdönthetetlen bizonyítékok ellenére igen magas az un. klímaszkeptikusok aránya, amely az éghajlatváltozás elleni fellépés következményeitől tartó ellenérdekeltek (pl. a fosszilis energiára épülő energetikai ipar) tevékenységének és a média felületes tájékoztatásának következménye. Emellett az átlagos polgár úgy érzi, hogy elhanyagolhatóan keveset tehet az éghajlatváltozás ellen. Ezért kiemelten fontos a tudatformálás, a közvélemény naprakész, objektív tájékoztatása és az információ gyűjtés annak érdekében, hogy tisztában legyen mindenki a kistérség aktuális állapotával.

2.3 Környezet és egészség

Indoklás
Az egészség az életminőség semmi mással nem helyettesíthető eleme, melynek megtartása vagy helyreállítása megkülönböztetett figyelmet kell, hogy kapjon mind az egyén, mind a társadalom értékrendjében és cselekvésében. A magyar lakosság egészségi állapota kedvezőtlen képet mutat. A születéskor várható átlagos élettartam hat évvel az EU átlaga alatt van. A két vezető halálok, a légzőszervi daganatos betegségek tekintetében hazánk Európában első helyen áll, a keringési rendszer betegségei esetében is a legrosszabb eredménnyel rendelkező országok között szerepel. A halandósági kockázati tényezők között kiemelt fontosságúak – az életmód és a táplálkozás mellett – a környezeti ártalmak, a települési és lakókörnyezet egészségkárosító hatásai. A környezeti tényezők és az emberi egészség közötti ok-okozati összefüggés elemzése alapján feltételezhető, hogy a halálesetek mintegy 15%-ának az oka a szennyezett, rossz minőségű környezet. Az OECD 2008-ban Magyarországról készített környezetpolitikai teljesítményértékelésében felhívja a figyelmet arra, hogy a környezet-egészségügyben jelentkező problémákat tovább súlyosbíthatja mind a szegénység, mind a jövedelem egyenlőtlenségek növekedése. A jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani a levegőszennyezéssel és az ivóvíz minőségével összefüggő egészségi problémák megelőzésére, illetve mérséklésére.

Célok: Olyan környezeti állapot biztosítása, amely hosszú távon nem befolyásolja negatívan az emberi egészséget, és hozzájárul a lakosság egészségi állapotának javításához.

Leírás

EMB-1. A lakosság egészségi állapotának javítása.
- Egészséges életmód népszerűsítése, aktív szűrő- és betegségmegelőző prevenciós program kidolgozása és megvalósítása.
- Sportrendezvények szervezése, sportolással kapcsolatos beruházások, fejlesztések.
- Környezeti ártalmakkal összefüggő betegségek, hatások feltárása.

EMB-2. Az allergén gyomnövények jelentős visszaszorítása, és ezen növényekkel kapcsolatos ismeretterjesztés.
- Az év minden napján 30 pollenszem/m^3 érték alatt maradjon a parlagfű koncentrációja és csökkenjen a biológiai allergének okozta egészségi kockázat.

2.4 Települési környezetminőség

Különösen fontos a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben, így a Pogányvölgyi Kistérség területén is, a települési infrastruktúra olyan irányú fejlesztése, amely egyben a környezet és természet védelmét és a fenntartható fejlődést biztosítja. Jelenleg már nemcsak az elkezdődött infrastruktúra fejlesztések (szilárd hulladékok elhelyezése, vízminőségvédelem, zaj- és levegőszennyezés mérséklése) szükségesek, hanem az infrastrukturális feltételek olyan összehangolt, rendszer szemléletű mennyiségi és minőségi jellegű átalakítása, amely korszakos jelentőségű változást eredményez, és biztosítja az európai, hasonló adottságú térségekhez, településekhez történő felzárkózást.

A települések környezeti állapotának jellemzői, a települések és a környező táj kapcsolata, a települési infrastruktúra, a szolgáltatások színvonala mind az életminőséget alapvetően meghatározó tényezők. Az „élhető település” az ott élők számára elsősorban környezeti ártalmaktól mentes, esztétikus, komfortos, megfelelő rekreációs feltételekkel rendelkező, biztonságos lakóhelyet jelent. A környezeti infrastruktúra részét képezi az egészséges ivóvíz szolgáltatás, a szennyvízelvezetés és -tisztítás, valamint a rendszeres és szervezett hulladékgyűjtés és -kezelés. Fontos, hogy a kistérségben élők igényeinek kielégítése, a településfejlesztés és -rendezés, illetve az infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés a fenntarthatóság szempontjainak figyelembe vételével történjen, beleértve többek között az energiatakarékos és egyúttal „klímatudatos” építést és fenntartást, a környezetkímélő közlekedés elterjesztését, a zöldfelület-gazdálkodási szempontok megfelelő érvényesítését.

2.4.1 Településfejlesztés

Indoklás
Az épített környezet, azaz a települések védelme, fenntarthatóvá, élhetőbbé tétele természetvédelmi, tájvédelmi, környezetegészségügyi és nem utolsósorban érzelmi-hangulati, mentális kérdés. Természetvédelmi kérdés abban a tekintetben, hogy hogyan illeszkedik az ökoszisztémába, mekkora térrészt foglal el és mekkorát használ fel. Tájvédelmi, tájesztétikai kérdés, hogy beleilleszkedik-e a tájszerkezetbe, vagy inkább további megbontását, feldarabolódását okozza. A települések szerkezete, zöldfelület-rendszere, arculata nagyban meghatározza a lakosság hangulatát, egészségét, azaz döntően befolyásolja az életminőséget.
Az épített környezet, az épületek, utak, műszaki létesítmények rendszere biztosítja az adott település működőképességét, az egyes települési funkciók közti szükséges kapcsolatokat.

Kiemelten kell kezelni a települési tervezési feladatokat (pl. településrendezési tervek felülvizsgálata, vízrendezési tervezések stb.), amellyel a tervszerű környezetgazdálkodás segíthető elő.

A közvetlen települési környezet képezi az ember mindennapi életterét. A települési közterületek (utak, járdák, parkok állapota) rendezettsége, tisztasága, a megfelelő növényzet – elsősorban őshonos, tájbaillő fafajok felhasználásával - nagymértékben javíthatja az ott élők közérzetét. A tisztaság és a növényzet számottevően növeli az ingatlanok értékét is.
A növényzetnek komoly szerepe van a káros környezeti hatások, a porterhelés a gáz állapotú szennyező anyagok és a zaj csökkentésében.

A Pogányvölgyi Kistérség településeinek közigazgatási területén tervezett környezetvédelmi jellegű beruházások (szennyvíz- és hulladékkezelés, csapadékvíz elvezetés, csatornahálózat kiépítése stb.), út- és kerékpárút fejlesztése, parkolók létesítése, valamint sport és rekreációs létesítmények építése – során a régészeti és műemléki érintettséget vizsgálni kell. Az egyes fejlesztési célok és feladatok a régészeti örökséget veszélyeztethetik. Amennyiben a beruházás műemléket, műemléki környezetet, műemléki jelentőségű területet, vagy régészeti lelőhely területét érinti – a Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ bevonása szükséges. A földmunkával járó beruházásokkal a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény alapján a lelőhelyeket el kell kerülni. Ha ez nem lehetséges, a 22. § (2) bekezdés alapján a beruházás megkezdése előtt megelőző régészeti feltárást, örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni.

Célok: Kevesebb környezeti stresszhatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása. Az épített környezet és a zöldfelületi rendszer védelme. A település harmonikusabb tájba illesztése. A település zavartalan működését biztosító környezeti infrastruktúra kiépítése.

Leírás

TEP-1. Összefüggő, egységes zöldfelületi rendszer kialakítása, növelése, megújítása, fenntartása. A zöldfelületek ökológiai és használati értékének növelése.

- A nagyobb forgalmú utcákban, ahol lehetséges, és ahol indokolt, környezeti hatásoknak, és az újabb károsítóknak ellenálló fajták (cserjék, lehetőleg őshonosak) telepítése.
- A közterületek gondozása (legalább évente két-háromszori kaszálás, évenként nyesés), a település körül a legkritikusabb részeken (utak széle, hulladéklerakásnak kitett területek, stb.) függetlenül a terület jellegétől.
- Gyepborítás kialakítása minden olyan területen, ahol a talajviszonyok és a területhasználati mód lehetővé teszi.
- A növényzet életképességének növelése az ültetési mód és alkalmazkodóbb, ellenállóbb fajták (például erősebb facsemete) telepítésével.
- A sport- és rekreációs rendeltetésű létesítmények és területek kiemelt gondozása és fejlesztése.
- Virágos területek növelése lehetőség szerint a lakosság, főként a gyermekek és fiatalok bevonásával.

TEP-2. Az épített környezeti értékek védelme és az ehhez szükséges feltételek biztosítása.

- A településkép harmóniájának fokozott védelme.
- Az épületek külső megjelenésének javítása.
- Egyes településrészek - különösen a történelmi településközpont, műemlékvédelmi-, kulturális örökség részét képező romok - rehabilitációja, revitalizációja
- Helyi építészeti örökség számbavétele, védetté nyilvánítása és fenntartása.
- Környezetbarát építési anyagok, folyamatok, technológiák előnyben részesítése az önkormányzati beruházásoknál.
- Egységes, környezetbe illeszkedő hirdető- és útbaigazító tábla rendszer alkalmazása, összhang megteremtése a BKÜ településeivel.
- Korszerű infrastruktúra hálózat kialakítása (pl.: elektromos közművek földkábelben létesíthetők).

2.4.2 Települések levegőminőségének javítása

Indoklás

Az utóbbi két évszázadban a földön a levegő összetétele jelentősen megváltozott, ugyanis egyes légköri nyomgázok és aeroszol részecskék légköri mennyisége világszerte rohamosan emelkedik. Az emberiség létfeltételeit is veszélyeztető következmények elkerülése csak nemzetközi összefogással lehetséges, amelyben Magyarországnak és a Pogányvölgyi kistérség településeinek is az arányos felelősség elve alapján kell szerepet vállalnia.

Az éghajlatváltozás kockázatát csak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével lehetséges megelőzni. E gázok kibocsátása az energiatermelés, a közlekedés, egyes ipari tevékenységek és az intenzív mezőgazdasági termelés rovására írható, így a légkör védelme végső soron a nemzetgazdaságokat átszövő energetikai, közlekedési infrastruktúra, illetve a termelési-termesztési rendszerek fenntarthatóbb fejlesztését jelenti.

A globális folyamatok mellett helyi szinten nem az üvegház hatású gázok, hanem az emberi egészséget, az ökológiai rendszert és az épített környezetet is fenyegető légszennyező anyagok okoznak komoly gondokat. Ezek forrásai szintén az energetikai és más iparágak, a mezőgazdaság, a közlekedés, a szolgáltató ágazat, a lakossági fűtés – tehát antropogén eredetűek. Olykor a természet maga is nagy mértékben hozzájárul a légszennyezéshez (vulkán kitörés, aszály stb.). A légszennyezők e csoportjának hatása általában jóval gyorsabban érzékelhető (napok, hetek, súlyos esetekben percek alatt), mint az üvegház hatású gázok esetében.

A légszennyező anyagok szilárd (por, korom, pernye), gáz (kéndioxid, nitrogén oxidok, kénhidrogén, ammónia, szénmonoxid, metán, alacsony forráspontú szerves anyagok) és gőz (üzemanyag gőzök, közepes és magas forráspontú szerves anyagok) lehetnek. A szilárd légszennyezőkhöz gyakran kötődnek az egészségre különösen káros szerves mikroszennyezők (policiklikus aromás vegyületek, dioxinok, oldószergőzök, stb.). Ezen anyagok egy része a légkörben rövid élettartamú, így csak a kibocsátási pont szűkebb környezetében (néhány 100 m – néhány km) van jelentős hatásuk. Ugyanakkor egyes anyagok (pl. savas oxidok) regionális, mások (freonok, perzisztens szerves vegyületek) globális szinten is kifejtik káros hatásukat.

A környezetvédelmi programban nagy figyelmet kell fordítani a légszennyezők e csoportjába tartozó anyagok csökkentésére is, mivel ezek lokálisan és rövid távon hatnak mind a lakosság egészségi állapotára, mind pedig az élővilágra és az épített környezetre.
A településeken az ipar relatíve kisebb jelentőségű, így környezetterhelő tevékenység a közlekedés és az állattartás bűzhatása. A forgalom jelenleg rendszerint műszaki védelem nélkül érkezik a településekre, s gyakorlatilag a járművezetők belátásán múlik a sebességcsökkentés. A közúti közlekedési kibocsátások alakulásában három tényező játszik fontos szerepet: az üzemanyag és a gépjármű-állomány minősége, valamint a gépjárműhasználat mennyisége.

A települések teljes közigazgatási területén és a környéken az itt lakók, ide látogatók szempontjából kerülni kell minden olyan tevékenységet, ami az éghajlati viszonyokat és a tájjelleget tartósan hátrányosan befolyásolja, vagy az emberek nyugalmát zavarja. Ilyenek különösen a víz-, por-, füst és gázszennyezéssel, a levegő kémiai vagy biológiai szennyezésével, zajjal, valamint a növényállomány és a domborzat megváltoztatásával járó tevékenységek.

Célok: Légszennyezettség kialakulásának megelőzése. A levegő minőségének védelme: a szennyezettség csökkentése, illetve a jó minőség megőrzése. A 2,5 mikrométernél kisebb átmérőjű szálló por részecskék 20%-os csökkentése 2010 és 2020 között (25 $\mu g/m^3$-ről 20 $\mu g/m^3$–re). Az EU tematikus stratégiájával összhangban a 2020-ra teljesítendő célok megalapozása, időarányos teljesítése országos szinten (kén-dioxid: 55 kt, nitrogén-oxidok: 89 kt, illékony szerves vegyületek: 96 kt, ammónia: 90 kt).

Leírás

LEV-1. A közlekedési eredetű emissziók csökkentése.

- Korszerű motorokkal rendelkező autóbuszok alkalmazásának ösztönzése. Az autóbuszok okozta koromszennyezés csökkentése jelentős beruházással és forgalomszervezéssel jár, de a dízel járművek megfelelő karbantartásával kisebb költségekkel is jelentős javulás érhető el.
- A nem motorizált közlekedés feltételei megteremtésének elősegítése a kerékpárút-hálózat fejlesztése.
- A szilárd burkolatú, pormentes (portalanított) utak arányának fokozatos növelése, növénytelepítés megvalósítása.
- Meg kell teremteni az összhangot a vízminőség védelemmel, azaz a burkolat kialakítás mellett biztosítani kell a csapadékvíz elvezetést is.
- Törekedni kell a közlekedési és közúti szállítási igények mérséklésére.

LEV-2. A település meglévő vasútvonalának megőrzése, és a levegőminőség védelem érdekében korszerűsítése.
- Korszerű járműpark kialakítása.

LEV-3. Bűzhatások csökkentése.
- A szennyvíz távvezetése bűzproblémát vetett fel, ezért a közeli jövőben a vezetékek és átemelők felülvizsgálatát, technológiai korszerűsítését el kell végezni.
- Az állattartásból eredő bűzproblémák mérséklése, megszüntetése érdekében a technológiai korszerűsítés és a technológiai fegyelem szigorú betartása szükséges az állattartó telepeken.

LEV-4. A jogszabályban előírt levegőtisztaság-védelmi feladatok teljesítése.
- Avar és kerti hulladékok égetésére vonatkozó helyi szabályozás betartatása, a komposztálás hasznosságának propagálása.
- Hulladékégetés megszüntetése.
- Szennyezés nélküli, vagy a legkisebb levegőszennyezést okozó megoldások előnyben részesítése a közlekedésfejlesztést, iparfejlesztést érintő önkormányzati döntések során.
- A lakosságot veszélyeztető levegőminőségi helyzet esetén a szükséges intézkedések megtétele, lakosság folyamatos tájékoztatása.

2.4.3 Zajterhelés csökkentése

Indoklás
A településeken a 6701., 6704., és 6711. sz. közutak zajterhelést okoznak az átmenő forgalom következtében, amelynek mértéke nem olyan jelentős. A településeken a lakosság számára veszélyes vagy károsító zajterhelések csökkentését aktív vagy passzív módon, különböző műszaki megoldással, adminisztratív eszközzel, illetve ezek kombinált alkalmazásával lehet megoldani.
A környezet általános védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 31. § szerint a zaj – és rezgés elleni védelem keretében műszaki, szervezési módszerekkel kell megoldani:
- a zaj- és rezgésforrások zajkibocsátásának, illetve rezgésgerjesztésének csökkentését,
- a zaj- és rezgésterhelés növekedésének mérséklését vagy megakadályozását,
- a tartósan határérték felett terhelt környezet utólagos védelmét, valamint
- a passzív akusztikai védelmet (intézkedési terv kidolgozása során)

a tervezett fejlesztések és terület felhasználások zajvédelmi szempontú vizsgálata során.

Célok: A lakosság egészségvédelme érdekében a környezeti zajok elfogadható szintre történő mérséklése. A közlekedésből, ipari, szolgáltatási, mezőgazdasági termelésből származó zajterhelés az előírások betartásával nem haladhatja meg a határértékeket.

Leírás

ZAJ-1. A meglévő zaj és rezgés források feltárása, pontos nyilvántartása, a meglévő problémát okozó zajforrások kibocsátásának csökkentése, korlátozása (forgalomszervezéssel).

ZAJ-2. Az új létesítmények telepítésénél fokozott gondot kell fordítani a vonatkozó zajvédelmi előírások betartására (elsődleges célnak kell tekinteni lakó- és gazdasági területeken is).

- Érvényt kell szerezni a zaj- és rezgésvédelmi rendelet előírásainak.
- Következetesen ellenőrizni kell a zajcsökkentésre kötelezett létesítmények intézkedéseinek hatékonyságát.

2.4.4 Közlekedés és környezet

Indoklás
Az EU új közlekedésfejlesztési irányelve kimondja, hogy át kell gondolni a közlekedési infrastruktúrák rendszerét, és törekedni kell a meglévő hálózatokon, a meglévő feltételek javításával, környezetkímélő módon megoldani a gazdaság szállítási, és személyforgalmi igényét. Az utak vonatkozásában a szélességnél figyelembe kell venni a távlati közművesítést (vízvezeték, földkábel) a csapadékvíz-elvezetést.
A települések közlekedésének olyan szintű megszervezése szükséges, amely a közlekedésbiztonság növelése mellett minimálisra csökkenti a közlekedés eredetű levegőszennyezést és zajterhelést, javítva így a lakosság komfortérzetét.

Célok: Fenntarthatóbb települési közlekedési rendszerek kialakítása. A különböző közlekedési eszközök és formák (egyéni és közösségi) használatának hatékony összehangolása. Az egyéni, nem motorizált közlekedési formák elősegítése, fejlesztése.

Leírás

KÖZL-1. A kistérség úthálózatának fejlesztése.
- Meglévő útszakaszok, belterületi utak korszerűsítése, biztonságossá tétele és karbantartása.
- Szilárd, vízzáró burkolatú utak és térburkolatok csapadékvíz elvezető rendszerrel történő kiépítése.
- Utak portalanításának megvalósítása, burkolat kialakítása, javítása.
- A települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítése (környezetbarát anyagok alkalmazásával).

KÖZL-2. A kistérség területén a közlekedés biztonságossá tétele. A gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása.
- A szűk keresztmetszetek felszámolása, a település átkelési szakaszain a forgalom biztonságossá tétele.
- Az előírt sebesség betartását elősegítő műszaki megoldások kialakítása.
- A közlekedés környezeti hatásait (zaj, por) mérséklő növényzet telepítése.
- A kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése és feltételeinek javítása.
- A parkolási lehetőségek bővítése, fejlesztése.
- Útszélesítés a biztonságos kétirányú közlekedés megvalósítása érdekében.

KÖZL-3. Ipari, mezőgazdasági célra használt gépjárművek elhelyezésének hatékony, környezet és emberbarát megvalósítása.

KÖZL-4. Közösségi közlekedés feltételeinek javítása.
- A tömegközlekedési járművek útvonalának, megállóhelyeinek felülvizsgálata, szükség esetén azok módosítása.

2.4.5 Települési közszolgáltatások és a környezetvédelem

Indoklás
A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, amely nélkülözhetetlen emberi szükségletet és társadalmi-közegészségügyi igényt elégít ki. A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása az önkormányzatok kötelező feladata. A települések rendelkeznek közműves ivóvízellátással.
A településeken keletkező szennyvizek elvezetése és –tisztítása – amely nem minden településen megoldott - a lakosság életminőségének javításához, a közegészségügyi szempontok érvényesítéséhez, a környezet védelméhez, valamint a gazdaság fejlesztéséhez egyaránt hozzájárul. A jelenleg alkalmazott hagyományos szennyvízkezelés környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból hosszabb távon nem fenntartható. A szennyvíztisztítás fejlesztésekor hangsúlyt kell fektetni arra, hogy hosszú távon fenntartható, korszerű megoldásokat alkalmazzanak.
A tisztított szennyvíz, eső- és csurgalékvíz hasznosítást a fogyatkozó édesvízkészletek védelme érdekében növelni kell. Külön probléma az erózió és csúszásveszély következtében a felszíni vízelvezetés megoldatlansága. A lejtős területeken az utak szolgálnak vízelvezetőként hiszen a keskeny utak mellett lehetetlen vízelvezető árkokat építeni.

Célok: A kiépített és épülő kommunális infrastruktúra fejlesztése, az országos átlagot jelentősen meghaladó, az üdülőkörzeti funkciót európai szinten kielégítő állapot elérése. A csatornázottság arányának növelése, a közműolló fokozatos bezárása.

Leírás

KOMVÍZ-1. Az ivóvízellátás, csatornázottság korszerűsítése, bővítése.
- Az ivóvízhálózat teljes körű felülvizsgálata, a szükséges javítások, felújítások elvégzése (régi vízvezeték rendszer cseréje), új hálózatok kialakítása az ellátatlan területeken.
- A rákötések számának növelése a szennyvízcsatorna hálózattal rendelkező településeken.
- Csatornahálózat kialakítása a szennyvízcsatorna hálózattal nem rendelkező településeken.

KOMVÍZ-2. A kommunális szennyvíz kezelését, elvezetését biztosító létesítmények kihasználtságának felülvizsgálata, optimalizálása.
- A települési nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállításának és kezelésének szabályozott megvalósítása.
- Csapadékcsatornába történő illegális szennyvízbekötések feltárása, megszüntetése, az illegális szennyvízszikkasztás felszámolása.
- Szennyvíz tárolók vízzáróságának vizsgálata.

KOMVÍZ-3. Ki kell építeni a kistérség teljes területén a csapadékvíz-elvezető és tisztító rendszert és gondoskodni kell folyamatos karbantartásáról (a gyommentesítés kaszálással, kapálással lehetséges, gyomirtó szerek használata tilos), mivel csak ilyen módon csökkenthető a kistérség területéről a Balatonba irányuló tápanyag és szennyezőanyag terhelés.

2.4.6 Energiagazdálkodás

Indoklás
Világszerte erős törekvés mutatkozik a megújuló energiaforrások hasznosítására, egyrészt a fosszilis energiahordozók felváltása, másrészt a környezeti kockázat csökkentése, harmadrészt

pedig az energiaexport függőség csökkentése érdekében. A megújuló energiaforrások alkalmazása a terület- és gazdaságfejlesztés kiemelkedő fontosságú területe gazdasági, szociális és környezeti szempontból egyaránt. A hagyományos fosszilis energiahordozók (kőszén, kőolaj, földgáz) ára egyre inkább emelkedik és utóbbiak esetében a készletek kimerüléséhez közeledve hosszabb távon még erőteljesebben fog emelkedni, amivel a lakosság jelentős része képtelen lesz lépést tartani. Másrészt, a kőolaj és gázárak növekedése nyomást fog gyakorolni a kőszén felhasználás növelése irányában, amely a már ismert környezetvédelmi problémák (savas eső, pernye, stb.) ismételt súlyosbodásához vezet, amennyiben megfelelő alternatív energiaforrások fejlesztése nem történik meg. Az elkövetkező 1-2 évtized átmeneti állapotnak tekintendő, amikor a hagyományos energiahordozók közül a legkisebb szennyezést okozó földgáz használatát célszerű növelni.

Célok: Energiahatékonyság, megújuló energia hasznosításának növelése.

Leírás

ENERGIA-1: Gázhálózat fejlesztése.

ENERGIA-2. Korszerű, biztonságos energia ellátás megvalósítása, villamos energiahálózat fejlesztése.

ENERGIA-3. Energia hatékonyság növelése, a megújuló energiaforrások (napenergia, szélenergia, geotermikus energia, biomassza) használata akadályainak megszűntetése, elősegítési rendszerének fokozatos kiépítése.

- Elő kell segíteni a lakások, lakóházak, közintézmények, energiatakarékosságra, az energiahatékonyság növelésére, az alternatív energiák felhasználására irányuló törekvéseit.
- Az önkormányzati intézmények energiahatékonyságának javítása, a működési költségek csökkentése.
- Fosszilis energiahordozók felhasználásának hatékonyabbá tétele (kis fajlagos szennyezőanyag-kibocsátású, korszerű tüzelőberendezések alkalmazásának támogatása).
- A káros kibocsátás csökkenését eredményező építőipari, építészeti megoldások megvalósításának támogatása, ösztönzése (passzív napenergia hasznosítás, hőszigetelés).

ENERGIA-4. Az alacsonyabb hőmérsékletű (vagy használt) termálvíz energiatartalmának hasznosítása (hőszivattyú alkalmazása, melegházi kertészet).

2.5 A biológiai sokféleség megőrzése, természet és tájvédelem

Az élő rendszerek ember által történt szétdarabolódása Európában a legnagyobb mértékű. A negatív hatások, a mozgatórugók, a változások iránya a fogyasztói társadalom térhódítása következtében fő vonalaiban már Magyarországon is hasonlóak ahhoz, amit Nyugat-Európában lehet tapasztalni. Természeti örökségünk jövőbeni megőrzése érdekében a természetvédelmi szempontokat nem csupán a természetvédelmi oltalom alatt álló területeken, hanem – ha különböző módon és mértékben is – de minden területen és tevékenységben érvényesíteni kell.

Indoklás
A természet megőrzése és védelme szervezett, törvényileg szabályozott, központilag irányított és finanszírozott szakmai és hatósági tevékenység, de egyszersmind társadalmi, önkormányzati, állampolgári érdek és feladat is.
A táji sokféleség és a biológiai sokféleség szorosan összetartozó fogalmak, csak egy változatos, a hagyományos tájszerkezetet őrző táj rendelkezik a különböző élőhelytípusok sokaságával, ami a biológiai sokfélség alapját képezi. Az emberi térhódítás jelenlegi fokán a biológiai sokféleség megőrzéséhez már messze nem elegendő a még megmaradt természetes/természetközeli élőhelyek megőrzése, egyre nagyobb energiát kell fordítani a tönkretett élőhelyek rehabilitációjára, illetve új élőhelyek létrehozására a megváltozott környezetben. A táj az élőhely biztosítása mellett esztétikai funkciót is betölt, a természetes vegetáció, a geológiai és települési sajátságok harmóniája hangulati-közérzeti kérdés, inspiráció a lakosság, vonzerő a turisták számára.

A település területén magterület (Ö-1) országos ökológiaihálózathoz tartozó területek, Ökológiai folyosó (Ö-2), pufferterületek (Ö-3), valamint (T-1) térségi jelentőségű tájképvédelmi területek találhatók.

Célok: A biológiai sokféleség megőrzésének és helyreállításának elősegítése a védett természeti területeken és azokon kívül. A település természeti értékeinek és környezetének védelme, fenntartható használata. Továbbá a település és környező tájak fenntartható használata, a táj esztétikai értékének megőrzése.

Leírás

BIODIV-1. Biztosítani kell a természetes élőhelyek, különösen a veszélyeztetett növény- és állatfajok természetes élőhelyeinek védelmét.
- A természetes területeket károsan érintő tevékenységeket fel kell tárni, meg kell szüntetni.
- Inváziós fajok elterjedésének megelőzése, korlátozása, visszaszorítása.
- Natura 2000 területek esetében az EU által előírt kötelezettségek teljesítése.

BIODIV-2. A természetes területekre, élettelen természeti értékekre védelmi, és – lehetőség szerint – bemutatási-hasznosítási koncepciókat kell kidolgozni, megőrzésük és fenntartásuk érdekében.
- A kistérség védett természeti értékeinek megismertetése érdekében tájékoztató kiadványok készítése.
- Ökoturizmus, szemléletformálás megvalósítása.

BIODIV-3. A település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a terület-felhasználás, a telekkialakítása, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésére.
- Biztosítani kell a jellegzetes (élő és élettelen) tájképi elemek fennmaradását.
- Tájérték kataszter elkészítése.
- Felhagyott, illetve tájképromboló épített elemek, felszíni tájsebek rehabilitációja.

2.6 Fenntartható terület és földhasználat

Indoklás
A természeti erőforrások között, a környezetben sajátos helyet foglal el a termőföld, mert feltételesen megújuló, korlátozottan rendelkezésre álló erőforrás, amelyen alapul a mezőgazdaság, az élelmiszer termelés, erdőgazdálkodás. Az intenzív mezőgazdasági tevékenység szennyező hatása, a mezőgazdasági gépek által okozott mechanikai terhelés megváltoztatja a talajok termékenységét-, befolyásolja a szerkezetet, talajképződés és pusztulás folyamatát.
A felhagyott, nem rekultivált anyagnyerőhelyek fokozott kockázatot jelentenek, mivel a megbontott felület elősegíti a talajvíz intenzívebb áramlását, és szennyező anyagok bemosódását a talajvíz bázisba, amely a vízfolyásokban is megjelenhet.
A települések területén felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny (SZ-1.) területek találhatók, ahol természet és környezetkímélő gazdálkodást lehet folytatni. Ezenkívül a településeken vízeróziónak fokozottan kitett területek (P-2), földtani veszélyforrás területek (P-1), ökológiai rehabilitációt igénylő területek (R-2), valamint térségi jelentőségű komplex tájrehabilitációt igénylő területek (R-1) is találhatóak.

Ezenkívül említésre szorul a gondozatlan, gyomos, parlagterületek előfordulása is, melyeken invazív fajok ütötték fel a fejüket és terjednek, ezáltal további problémákat okozva többek között a mezőgazdaság számára is.
Az erdészet számára az éghajlatváltozás és a szélsőséges időjárás viszonyokhoz való alkalmazkodás sikeressége a természetszerű erdők telepítésén és megóvásán múlik. Ezen erdők egyrészt a hirtelen lezúduló csapadék okozta károkat csökkenthetik, másrészt az erdők jelentős szerepet játszanak a víz tárolásában, a mikroklíma szabályozásában, a biodiverzitás növelésében is. Az erdők telepítésénél, illetve az erdős területek gondozásánál kiemelt fontosságot kell tulajdonítani a fajok kiválasztásának. Nagyobb hangsúlyt kell kapjon a természetközeli erdőművelés, a helyi, őshonos fajokat kell előnyben részesíteni, valamint az erdők gondozásánál fokozott figyelmet kell szentelni az invazív fajok eltávolítására.
Több figyelmet érdemel az erdőket egyre nagyobb mértékben fenyegető tűz elleni védelmi intézkedések kidolgozása és gyakorlati megvalósítása.

Célok: A talaj termőképességének védelme, a talajdegradációs, eróziós és szennyező folyamatok megelőzése, illetve mérséklése.

Leírás

FÖLD-1. Ösztönözni kell a termőföld minőségének védelmét és termékenységének megőrzését, illetve javítását szolgáló beruházások megvalósítását, a talajvédelmi létesítmények fenntartását, valamint a talaj vízgazdálkodásának ésszerű szabályozását, a szélsőséges vízháztartási helyzetek mérséklését.

- Parlagterületek rehabilitációja: a területek használatlansága egyrészt környezet-egészségügyi gondokat (parlagfű, egyéb allergének), másrészt pedig növény-egészségügyi problémákat (gyomosodás, fertőzés) okoz.
- Potenciális talajszennyezést jelentő illegális hulladéklerakások, vadlerakások felszámolása.
- A földprivatizáció következményeként létrejött apró földtulajdonú birtokszerkezet rendezése szükséges a hatékonyabb talajművelés, növényvédelem érdekében.
- Az invazív fajok elszaporodásának csökkentése vagy megakadályozása.

FÖLD-2. Agrár-környezetvédelem.

- Vegyszermentes szegélyek létesítése és fenntartása.
- Nedves talajú területek vagy időszakosan vízzel borított területek rendezése a természetvédelmi szempontok érvényesítésével (rétgazdálkodás).
- Műtrágyák körültekintő, talajvizsgálattal megalapozott alkalmazása (tekintettel a felszín érzékenységére vízbázis-védelmi szempontból).
- Lejtős területeken az erózió megelőzése érdekében talajvédő agrotechnika alkalmazása.
- A bio- illetve integrált gazdálkodás feltételeinek megteremtése, népszerűsítése és a kémiai kockázat csökkentése.

FÖLD-3. Biztosítani kell az emberi tevékenység vagy természeti okok miatt csökkent területű erdőtársulások megőrzését, továbbá ösztönözni kell a fafaj cserék felgyorsítását az idősebb faállomány megújítását (őshonos fafajok).

FÖLD-4. Az eróziós hatások megakadályozása érdekében a hiányzó csapadékvíz-elvezetési rendszerek, hordalékfogók kiépítése, környezetvédelmi szabályok érvényesítése, a csapadék beszivárgás megakadályozása.

- A vízerózió ellen szőlő és gyümölcsös telepítése esetén a lejtőre merőleges irányú sorok kialakítása, vagy a sorközök füvesítése mellett szükséges egyéb meliorációs beavatkozásokat is megvalósítani (lejtőmegszakítás, teraszok, védőgyep, vízelvezetők megépítése).

2.7 Vizeink védelme és „fenntartható” használata

Indoklás

A víz alapvető, pótolhatatlan lételeme minden élőlénynek. Az érintetlen vagy természetközeli állapotú tiszta felszíni vizek a biodiverzitás megőrzése szempontjából kiemelt jelentőségűek. A víz természeti erőforrásként is értékes. A felszíni és felszínalatti vizeket megannyi gazdasági tevékenységhez használják fel: turizmus, mezőgazdaság, ipar, bányászat és nem utolsósorban természetesesen ezek az ivóvíz legfőbb forrásai. A víz megújuló természeti erőforrás, azonban nem körültekintő használata és a globális igények szakadatlan növekedése (népességnövekedés a gazdasági növekedés, fogyasztás, „életszínvonal” növelés kényszerével párosulva) következtében az egészséges édesvíz hiánytól szenvedő lakosság aránya rohamosan emelkedik, a fenntarthatóságot veszélyezteti, mitöbb, diplomáciai vagy akár fegyveres konfliktusok robbanhatnak ki a nem is oly távoli jövőben. Ennek elkerülése, érdekegyeztetés, a vízkészletek takarékosabb felhasználása érdekében számos globális kezdeményezés indult, mint pl. a „Water for Peace” – Víz a Békéért – program.

Magyarország nagy hagyományokra visszatekintő, magas szintű vízpolitikával és vízgazdálkodási gyakorlattal rendelkezik. A vízpolitika központi kérdése a vízzel, mint nem helyettesíthető természeti készlettel és környezetbiztonsági tényezővel való átfogó és többcélú gazdálkodás. Az ország hidrológiai viszonyai lehetőséget biztosítanak a társadalom és a gazdaság kiegyensúlyozott fejlődéséhez, a társadalmi tevékenységek ugyanakkor jelentős hatást gyakorolnak mind a hidrológiai folyamatokra, mind a készletek mennyiségére és minőségére.

A vízvédelemhez tartozik a felszíni vizek, a talajvíz és a mélységi vizek védelme, a környezetkímélő vízgazdálkodás, az ásvány- és gyógyvizek, valamint a gyógyászati célú hévizek kiemelkedő védelme.

A Balaton törvény alapján elkészült a kistérség szennyeződésérzékenységi besorolása, amely alapján területének jelentős része szennyeződésre fokozottan érzékeny (SZ-1.), így a talaj és ezen keresztül a felszín alatti vizek és a Balaton veszélyeztetettsége fokozott mértékű. A terület (fokozott) érzékenysége miatt mindenféle tevékenységet nagyobb figyelemmel kell végezni (a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet iránymutatásainak figyelembevételével).

A Balaton, mint állóvíz sajátos adottságokkal és problémákkal rendelkező sérülékeny ökoszisztéma, melynek védelméről több kormányintézkedés rendelkezik (2035/2001 (II.23.) Korm.határozat, 2153/2002, (V.15.) Korm. határozat, valamint a 1033/2004. (IV. 19.) Korm. határozat).

Meg kell akadályozni, hogy a Balatonba a vízgyűjtő területről bejuthassanak a különböző diffúz és pontszerű szennyezőforrásokból származó emittált szennyező anyagok, ezért a bel- és külterületi vízrendezést, a csapadékvíz összegyűjtést, a csapadékvíz elvezetést meg kell oldani a települések teljes területén.
Az éghajlatváltozás következtében növekszik a szélsőséges időjárási események gyakorisága, ami az eddigieket meghaladó kockázatot jelent. Fel kell készülni a mind hevesebb viharokra, hirtelen nagy csapadékokra, hőhullámokra. Ezen változások mindegyike kedvezőtlen vízgazdálkodási és vízminőségvédelmi szempontból. Alkalmazkodási intézkedésként fontos a csapadékvizek visszatartása, beszivárogtatása, és az erózió csökkentése.
A nyári időszakban bekövetkező csapadékhiány komoly gondokat okozhat a kistérségben is, mivel alapvetően befolyásolja a mezőgazdasági hozamokat, és szükségessé teheti az öntözés nagyobb mérvű alkalmazását

A vizek védelmével és fenntartható használatával kapcsolatos tevékenységek keretét az EU Víz Keretirányelv (VKI) jelenti.

<u>Célok:</u> A Víz Keretirányelvvel összhangban 2015-ig a vizek „jó állapotának” elérése. A fenntartható vízkészlet-gazdálkodás megteremtése. A felszíni és felszín alatti víz minőségének védelme.

<u>Leírás</u>

VÍZ-1. Vízvédelmi tevékenység – vízfolyások belterületi, külterületi rendezése, vízfolyások, tavak „jó állapotának” elérése.

- A vízkeret irányelvvel összhangban el kell végezni a települések környezetében lévő vízfolyások (Pogányvölgyi vízfolyás, Halsok árok, Jamai patak stb.) karbantartási feladatait, hogy az esetleges nagycsapadékok okozta árhullámok levonulása biztosítva legyen, és a szabályozott vízkormányzás újra megvalósulhasson.
- Fel kell tárni a diffúz szennyezőhatások szempontjából a kritikus szennyezőpontokat, amelyek megszüntetése, korlátozása és ellenőrzése az önkormányzatok hatáskörében is elvégezhető.
- A szennyező források/területek megszüntetésének, felszámolásának fontossági sorrendjét meg kell állapítani (pl. illegális hulladéklerakás), környezetszennyező hatásaikat mérsékelni, majd megszüntetni szükséges.

VÍZ-2. Felszíni és felszín alatti vizek minőségének vizsgálata, vízbázisvédelem, talajvíz minőségének vizsgálata.

- Sérülékeny vízbázisok biztonságba helyezése.

- Ásott kutak felmérése, vizsgálata.
- Meg kell vizsgálni a halastavak tápanyag forgalmát.

VÍZ-3. Felszín alatti gyógyvíz, termálvíz kutatása, gyógyászati-, turisztikai célú hasznosítása.

2.8 Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás (szilárd, folyékony) nem képzelhető el megfelelő műszaki védettséggel rendelkező, alkalmas környezeti feltételek közé telepített hulladékgazdálkodási létesítmények nélkül. Ehhez elengedhetetlen a regionális kezdeményezés és koordináció mellett létrejövő településcsoportok (társulások) létrehozása, amelyek hulladékgyűjtés és ártalmatlanítás szempontjából összetartoznak, közös hulladékgazdálkodási tervet készítenek. Egy ilyen rendszer jelentősen növeli a munka hatékonyságát, javítja és meggyorsítja a hulladékgazdálkodási, illetve hulladékkezelési feladatok komplex és hatékony megoldását. Ennek megvalósítása érdekében ISPA/KA pályázat került kidolgozásra „Dél-Balaton és Sió-völgyi települési szilárd hulladékkezelési rendszer kialakítása” címmel, amely 204 település hulladékgazdálkodását hivatott megoldani. 2012. október 10.-én 56 település részvételével megalakult a Délnyugat-Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás. A tagok a Dél-Balatoni és Sióvölgyi Nagytérség települései szilárd hulladék kezelésének általános megoldására vállalkoztak. A 71 település szilárd hulladékának kezelésére vállalkozó Pelso-kom Kft. a jelen környezetvédelmi program elkészülte után kezdi meg működését.

A korszerű hulladékgazdálkodás egyben azt jelenti, hogy az ismételt felhasználáson, újrahasznosításon keresztül kevesebb primer nyersanyag és energia kerül felhasználásra, amely jelentős mértékben segíti a fenntarthatóságot és az éghajlatváltozás elleni küzdelmet. A kevesebb lerakott hulladék egyben kevesebb természetes terület felhasználását is jelenti, amely fontos tényező a biodiverzitás megőrzése szempontjából.

Célok: Az évente képződő hulladék mennyisége 20 %-kal csökkenjen. A 2014-re képződő hulladék legalább 40 %-a hasznosuljon, az energetikai hasznosítás elérje a 10 %-ot.

Leírás

HUL-1. Települési hulladékgazdálkodás tervezése a hulladék keletkezés megelőzése érdekében (hulladékgazdálkodásról szóló törvény valamint az Országos Hulladékgazdálkodási Tervvel összhangban). A tervezés fő céljai:

- Helyi hulladékgazdálkodás intézményrendszerének kialakítása.
- Hulladék keletkezés megelőzése, hulladék mennyiségének csökkentése.
- Hulladékok szelektív gyűjtése.
- A lakossági szerves hulladékok házi komposztálásának elterjesztése a családi házas településrészeken.
- Az újrahasználat ösztönzése.
- A beruházások és a létesítmények tervezésénél azon kezdeményezéseket kell előnyben részesíteni, amelyek a biohulladékok, a csomagolási hulladékok és a veszélyes hulladékok maradék-hulladéktól történő elkülönített kezelését lehetővé teszik.
- Ösztönözni kell a hulladékszegény technológiák bevezetését, az újrahasználható és a tartós termékek piacra kerülését, valamint a fogyasztói szokásokat ebben az irányba befolyásoló tájékoztató felvilágosító munkát.

HUL-2. Hasznosítás a települési hulladékok területén.

- El kell terjeszteni és teljessé kell tenni a hasznosítható összetevők elkülönített begyűjtését, ipari előkészítését, az ehhez szükséges létesítmények és eszközpark (gyűjtőszigetek, gyűjtőedényzet és begyűjtő járművek, válogatóművek) létrehozását, illetve alkalmazását.
- A lakossági veszélyes hulladékok évenkénti begyűjtése.
- A szelektív gyűjtés eszközeinek biztosítása a lakosság legalább 80%-a részére 2013 végére.
- Házi és helyi komposztálás szervezése.
- Komplex hulladékkezelő rendszer részeként újrahasználati központok kialakítása.
- A lerakott hulladék biológiailag lebomló szerves anyag tartalmának a 1999/31/EK irányelvben foglaltak szerinti csökkentése az 1995. évi szinthez képest (az ehhez szükséges elkülönített bio-hulladék és papír-hulladék begyűjtésének, illetve hasznosításának és előkezelésének – komposztálás, biogáz-előállítás stb. – fejlesztésével).
- A háztartási elektromos és elektronikai berendezések hulladékainak 7-8/kg/fő/év mennyiségben történő begyűjtése
- A települési szilárd hulladék teljes hasznosításának 40% fölé emelése 2013 végére.
- 2014-ig a papír, üveg, fém és műanyag hulladékok összességében 35%-os hasznosítása (2020-ig 50%).
- Az önkormányzati egészségügyi intézmények hulladékkezelésének fejlesztése, beleértve a lakossági gyógyszer-hulladék elkülönített begyűjtését is.

HUL-3. Hulladékok ártalmatlanítása.

- A lerakási igényeket kielégítő, közszolgáltatás keretében működő, térségi ártalmatlanító kapacitások biztosítása.
- A települési szilárd hulladék lerakási arányának 60% alá történő csökkentése 2013 végére.
- A papír és a biohulladék lerakástól eltérő kezelésének megoldása.
- A régi lerakók rekultiválásával és utógondozásával, az illegális lerakás és a hulladékelhagyás felszámolásával és szankcionálásával kapcsolatos feladatok ellátása.
- Közterületen elhagyott hulladékok begyűjtése, kezelése.

- Lakossági szemléletformálás a lerakás minimalizálása, a korszerű hulladékgazdálkodás megvalósítása és hulladékelhagyás megszüntetése érdekében.
- Az állami, illetve önkormányzati felelősségi körbe tartozó állati hulladék begyűjtő és kezelő rendszerek fejlesztése, a korszerűtlen, nem megfelelő kezelőlétesítmények (dögkutak, dögtemetők) megszüntetése.
- Egyéb lakossági veszélyes hulladékok (festékek, növényvédő szerek, háztartási vegyiáruk stb.) elkülönített begyűjtésének fejlesztése.

2.9 Környezetbiztonság

Indoklás

A környezetbiztonság fogalomkörébe azok a biztonságunkat veszélyeztető események és folyamatok tartoznak, amelyek egyrészt természeti (földrengés, árvíz, szélviharok, erdőtűz stb.), másrészt emberi eredetűek (pl. környezet-károsítással is járó ipari, közlekedési katasztrófák). A civilizációs eredetű szennyezések egyaránt származhatnak hazai és külföldi tevékenységekből, melyek a felszíni vizek és a levegő szennyezésén túl több éven keresztül veszélyeztethetik a felszín alatti vizek, a földtani közeg természetes állapotát, illetve jelentős természetkárosítással is együtt járhatnak. A már bekövetkezett, tartós környezetkárosodások felszámolása érdekében szükséges a szennyezőforrások és területek felderítése, a kármentesítési feladatok végrehajtása.

Több – magyar részvételű – pán-európai szintű nemzetközi egyezmény tartalmaz a környezetbiztonságra vonatkozó rendelkezéseket, hiszen az ezzel kapcsolatos folyamatok, hatások átterjednek az országhatárokon is.

A természeti és ipari katasztrófák elhárítása, illetve következményeik felszámolása az ország biztonságának egyik kulcseleme. A környezetbiztonság feladatait olyan egységes rendszerbe célszerű beilleszteni, ahol a környezetvédelem, az egészségvédelem és az általános biztonsági intézkedések együtt jelennek meg

A 2011. évi CXXVIII. törvény (un. „katasztrófa-törvény”) pontosan meghatározta a különböző szervezeteknek, a felelősöknek és az állampolgároknak a katasztrófák elleni védekezésben rájuk háruló feladatokat. Az ipari termelés, tevékenység különböző formában és mértékben veszélyezteti a környezetet. A lakosság komfortérzetének, biztonságának megteremtése, az információ, tájékoztatási lehetőségek korszerűsítésével valósítható meg.

A veszélyeztetések a keletkezés oka alapján három fő csoportra oszthatók:
- technikai (technológiában bekövetkező zavar, veszélyes anyag tárolása, kezelése),
- természeti (földrengés, földcsuszamlás, tűz, vízbázisok elszennyeződése - ez utóbbi jellemzően inkább emberi hatásokra következik be),
- egyéb (terrorcselekmény, nukleáris veszélyeztetés, háborús veszélyeztetés).

<u>Célok</u>: A környezetbiztonság növelése. A veszélyeztetés megelőzése. A bekövetkezett katasztrófák következményeinek hatékony enyhítése, elhárítása. A környezetkárosodás felszámolása.

<u>Leírás</u>

BIZ-1. Helyi környezeti károk kezelése, a települések fejlesztési – rendezési tervezésénél fokozott figyelem a földtani adottságokra, a felszín mozgásokkal való veszélyeztetettségre.
- Katasztrófa, illetve havária terv kidolgozása a zöld hatóság bevonásával.
- A jogszabályok betartásának hatékonyabb ellenőrzése a gazdálkodó szervezetek, közintézmények működtetése és a magáningatlanok tekintetében.

3. Felelősségi körök

A környezetvédelmi program egyik fő célja, hogy a környezetvédelmi szempontokat érvényesítse a területfejlesztési és környezetvédelmi programok és projektek megvalósítása során. Ahhoz, hogy a célokat az adott felelősségi körökhöz lehessen rendelni, a fentiekben kitűzött célok esetében elsődlegesen arra volt szükség, hogy áttekintésre, és elkülönítésre kerüljenek az önkormányzatok közvetlen és közvetett feladatai, valamint az önkormányzatoktól független, a gazdálkodó szervezetek felelősségi körébe tartozó feladatok. Ennek alapján a célok és a feladatok két csoportot alkotnak:

- gazdálkodó szervezetek hatáskörébe tartozó feladatok
- önkormányzatok hatáskörébe tartozó feladatok
  - az önkormányzat közvetlen irányításával és megvalósításával végrehajtandó feladatok
  - az önkormányzat közvetett irányításával és közreműködésével végrehajtandó feladatok.

III. Operatív Program

Gazdálkodó szervezetek hatáskörébe tartozó intézkedések, feladatok

A vállalat neve	Végrehajtandó program megnevezése, tervezett intézkedések, beruházások	Kapcsolódó cél, célállapot	Várható hatás, eredmény	A megvalósítás várható időpontja
Volán Zrt.	A közlekedési eredetű levegőszennyezés csökkentése	LEV-1.	A levegőszennyezettségre vonatkozó értékek csökkennek, korszerű motorral rendelkező autóbuszok alkalmazása	2014-től folyamatosan
Magyar Közút Zrt.	Útpadka művelés, vízelvezető árkok gondozása, útburkolat javítás és szélesítés	LEV-1. KÖZL-1.	Csökken a vízátfolyás az utak felületén, megoldódik a csapadékvízelvezetés	2014-től folyamatosan
DD-KÖVIZIG	Felszíni vízfolyások külterületi mederrendezése (iszaptalanítás, nádkaszálás, cserjeírtás)	VÍZ-1.	A vízfolyás megközelítése, a víz minősége és környezete is javul	2014-től folyamatosan
Magántulajdonosok, Halászati Zrt.	Halastavak tápanyagforgalmának, tápanyagterhelésének felmérése	VÍZ-2.	A felszíni vizek tápanyagterhelésének csökkenése	2014
Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, lakosság	A fúrt kutak vízminőségi monitorozása	VÍZ-2. VÍZ-3.	Környezet-egészségügyi kockázatok mérséklése	2014-től folyamatosan
Somogy Megyei Kormányhivatal Földhivatala, Növény és Talajvédelmi Igazgatóság	Települési földvédelmi stratégia kialakítása (irányelveket rögzítő kívánatos földhasználati struktúra)	FÖLD-1.	Az adottságoknak megfelelő területhasználat valósul meg, birtokszerkezet, tulajdoni struktúra alakul ki	2014
Somogy Megyei Kormányhivatal Növény és Talajvédelmi Igazgatóság, vállalkozók	Vegyszermentes szegélyek kialakítása 200 m-ként művelt területeken	FÖLD-2.	A nagyobb táblák közepén létesített 6 m széles füves sáv költőhelyet biztosít a madarak számára, illetve a kisemlősök, rovarok, ragadozó madarak táplálkozási helyéül szolgál.	2014-től folyamatosan
Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság	Erdőtelepítés talajvédelmi, és élőhely biztosítási céllal	FÖLD-3.	Javul a talajvédelem színvonala, a tájesztétika és a környezet kiegyensúlyozó hatása	2014-től folyamatosan

A vállalat neve	Végrehajtandó program megnevezése, tervezett intézkedések, beruházások	Kapcsolódó cél, célállapot	Várható hatás, eredmény	A megvalósítás várható időpontja
Helyi gazdálkodók, Somogy Megyei Kormányhivatal Növény és Talajvédelmi Igazgatóság	Növényvédelmi előrejelző rendszer kialakítása és működtetése	FÖLD-2.	Csökken a talajba jutó növényvédőszerek mennyisége, javul a talajminőség	2014
Mezőgazdasági vállalkozók	Mezőgazdasági tevékenység során alkalmazott vegyszer maradványok gyűjtésének és ártalmatlanításának megoldása	FÖLD-2.	Csökken a talajba, felszín alatti vízbe jutó növényvédőszerek mennyisége, javul a talajminőség	2014-től folyamatosan
Mezőgazdasági vállalkozók	Gyümölcsültetvények és öntözési rendszerük kialakítása gyümölcsfeldolgozóval, csomagolóval együtt	FÖLD-4.	Megvalósul helyben a gyümölcsök feldolgozása, új munkahelyteremtéssel együtt	2014-2016
Manvee Farm Kft.	Az állattartó telepen a technológiai fegyelem szigorú betartása a bűzkibocsátás csökkentése érdekében (hígtrágya kezelés)	LEV-3.	A szaghatásra vonatkozó lakossági panaszok megszűnése, a levegőminőség javulása	2014-től folyamatosan
Pelso-kom Kft., Kaposvári Városgazdálkodási Zrt.	A keletkező hulladék elszállításának racionalizálása, a szelektív hulladék kezelése, újrahasznosításának megszervezése	HUL-1. HUL-2.	Csökkennek a településeken az illegális lerakók, az önkormányzat költségei, nő a lakosság környezet-tudatossága és felelősségérzete	2014-től folyamatosan
Pelso-kom Kft.	A hulladék-szállítás megszervezése, korszerű műszaki színvonalának kialakítása, megfelelő jármű park kialakításával	HUL-2.	A pormentes és kevésbé zajos hulladék-szállítás hozzájárul a környezet állapotának javulásához	2014-től folyamatosan
Mezőgazdasági vállakozók, SEFAG Zrt. BFNPI	Környezetkímélő, előírásoknak megfelelő gazdálkodás a NATURA 2000 hálózat által érintett területeken	BIODIV-1.	Fenntartható gazdálkodás, természeti értékek megőrzése	2014-től folyamatosan
Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv	A környezeti ártalmakkal összefüggő megbetegedések feltárása	EMB-1.	A környezet szennyezés egészségkárosító hatásának feltárása, megismerése	2014
Mezőgazdasági vállalkozók	Biogazdálkodás fejlesztése	FÖLD-2.	Javul a környezet használat, munkahelyek teremtődnek, csökken a környezetterhelés	2014-től folyamatosan
BFNPI	Biztosítani kell a természetes élőhelyek védelmét	BIODIV-1.	Kapcsolódás az Országos és a Megyei Biomonitoring Hálózathoz	2014-2015

Buzsák Község Önkormányzatának feladatai

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügy állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1], lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ" HASZNÁLATA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása (mederrendezés, hulladék eltávolítás, kaszálás)	VÍZ-1. EMB-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájesztétikailag kedvező változás	önkormányzat[2]
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése (szennyező közműpótlók felszámolása, a veszélyes hulladék gyűjtése- szállításának megoldása)	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m^3)	Csökken a termálvíz, gyógyvíz bázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat[3], BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
5.	A felhagyott bányák tájrendezése és az illegális hulladéklerakás megszűntetése	EMB-2. VÍZ-1. BIODIV-3.	2014-2015	10-15.000/db	önkorm. támogatás	Tájsebek helyreállítása (db), csökken a balesetveszély és a talaj degradálódása (%)	Természetközeli állapot helyreáll, megszűnnek a felszíni egyenetlenségek	önkormányzat[2], tulajdonos
6.	Szélerózió (homokbefújás) elleni védelem a szántóterületek, gyepek megtartása érdekében	FÖLD-2. FÖLD-4.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogarás, fejlesztési forrás (VP)	Növénytelepítés a talaj megkötése érdekében az út mellett (m^2)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], Somogy Megyei Kormányhivatal (Földhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság)

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
7.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m^2)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat[2], helyi lakosok
8.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés	HUL-1. HUL-2.	2014-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m^2)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.
9.	Műemlékek, templom és parókia, tájház gondozása, épületek külső megjelenésének javítása, egységes, környezetbe illeszkedő hirdető- és útbaigazító tábla rendszer alkalmazása	BIODIV-2. TEP-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Rendezett utcasorok, házak száma nő (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], civil szféra, R.K. egyház

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
10.	A megjelenő illegális hulladéklerakások gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat[1], civil szervezetek
11.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, ISPA/KA pályázat	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m^3), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
12.	Az ivóvíz ellátás (vastalanítás, mangántalanítás) és szennyvíz csatorna hálózatának további bővítése, korszerűsítése a Csisztai területen, és a bekötések ösztönzése	KOMVÍZ-1. KOMVÍZ-2.	2014-2017	30.000	fejlesztési forrás (TOP, KEHOP), helyi lakosok	A csatornahálózat és a bekötött ingatlanok száma nő (km, db)	Javul a csatornázottság az életminőség, továbbá a Balaton vízminősége	önkormányzat[2], DRV Zrt., helyi lakosok
13.	Az illegális szennyvíz elszikkasztás, és más környezetterhelő szennyvíz elhelyezési módok felszámolása, a kiépülő szennyvízcstorna hálózatra történő rákötés elősegítése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, DRV Zrt forrásai	Elszikkasztott mennyiség csökkenése (m^3), megszüntetett emésztő gödrök (db)	Csökken a környezeti veszélyforrás, javul a vízminőség	önkormányzat[2], DRV Zrt.
14.	Csapadékvíz elvezető rendszerek, árkok kiépítése homok-, olajfogókkal, átereszekkel, egyéb műtárgyakkal együtt (Csisztafürdő)	KOMVÍZ-3. VÍZ-1.	2014-től folyamatosan	22.000	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Csapadékcsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m^3/nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1]

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
15.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban (termálvíz-hőcserélő)	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP), EU források, fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdészeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat[2], energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek
16.	Napkollektorok telepítése az iskola épületére	KLÍMA-1. KLÍMA-2. ENERGIA-3.	2015-2017	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat[1], energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek
17.	A település közvilágításának korszerűsítése energiatakarékos izzók és új lámpatestek felhasználásával	KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Energiatakarékos izzók (db), lámpatestek (db)	Csökken a fajlagos energia felhasználás, csökken a költség	önkormányzat[2], szolgáltató

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
18.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat[2], civil szervezetek
19.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat[1], érintettek

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
20.	Buzsák-Fonyód összekötőút vízrendezése	KÖZL-1. FÖLD-4.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült csapadékvízelvezető hossza (km)	Zavartalan vízelvezetés, kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
21.	Kerékpárút kialakítása Csisztafürdőre	KÖZL-2. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	Kiépült kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
22.	Csiaztafürdő-Pusztaberény összekötőút építés	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
23.	Buzsák-Öreglak-Somogyvár összekötőút építés	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
24.	Járda kialakítása a település belterületi útszakaszai mellett	KÖZL-2.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	A település járda szakaszainak növekedése (km)	A közlekedés biztonságosabbá válik, javul az élet minőség	önkormányzat[1]

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
25.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m^2) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
26.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat[2], civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
27.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m^2)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat[2], BfNPI
28.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2014-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat[2]
29.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji, természeti, építészeti, műemléki értékek feltárása, megóvása, restaurálása)	TEP-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

KÖRNYEZETBIZTONSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
30.	Környezetbiztonsági információs rendszer kiépítése, központ kialakítása, amely tartalmazza a település területén működő összes gazdálkodó szervezetről, vállalkozóról, tevékenységéről, a tevékenységet a környezetre gyakorolt potenciális veszélyessége szerint és rangsorolja	BIZ-1. TUDAT-3.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Információs rendszer technikai hátterének kiépülése	Megteremtődnek az információáramlás háttérfeltételei	önkormányzat[1], katasztrófa-védelmi igazgatóság

önkormányzat[1]: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk
önkormányzat[2]: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése
önkormányzat[3]: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
	LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM						
1.	Pormentes utak arányának növelése és csapadékvíz elvezetés						
2.	Szálló por csökkentése növényzettelepítéssel						
	VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM						
3.	Természetes vízfolyás állapot javítása						
4.	Felszín alatti vízbázis védelem						
	TALAJVÉDELEM						
5.	Felhagyott bányák tájrendezése						
6.	Szélerózió elleni védelem						
	TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME						
7.	Zöldterületek bővítése						
8.	Köztisztasági feladatok megszervezése						
9.	Műemlékek, épületek külső megjelenésének jav.						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – HULLADÉKKEZELÉS						
10.	Illegális hulladék lerakók felszám.						
11.	Szelektív hulladékgy. bevezetése veszélyes h.						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG						
12.	Ivóvízzel-ellátott, csatornázott területek bővítése						
13.	Környezetterhelő szennyvíz elhelyezési módok felszámolása						
14.	Csapadékvíz elvezetés megoldása						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – ENERGIAGAZDÁLKODÁS						
15.	Megújuló energiaforrások használata						
16.	Napkollektorok telepítése az iskola épületére						
17.	Közvilágítás korszerűsítése						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA						
18.	Körny.védelmi események szervezése						
19.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS						
20.	Buzsák-Fonyód összekötőút vízrendezése						
21.	Kerékpárút kialakítása Csisztafürdőre						
22.	Csisztafürdő-Pusztaberény összekötőút építés						

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
23.	Buzsák-Öreglak-Somogyvár összekötőút építés						
24.	Járda kialakítása a település belterületi útszakaszai mellett						
EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME							
25.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése						
26.	Egészséges életmód népszerűsítése						
TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
27.	Növény-, állatvilág védelme						
28.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
29.	Tájképi adottságok megőrzése						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
30.	Körny. bizt. inform. rendszer kiépítése						

legfontosabb feladatok
fontosabb feladatok
fontos feladatok

Gyugy Község Önkormányzatának feladatai

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt Rákóczi és Dózsa utcában és a temetőhöz vezető úton)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1], lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
3.	A természetes vízfolyás állapotának javítása (mederrendezés, hulladék eltávolítás), szennyező anyag bemosódások elleni intézkedések megtétele (Jamai patak)	VÍZ-1. EMB-2.	2014-től folyamatosan	6-8.000	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Növényzet eltávolítás, (m^2), iszapeltávolítás (m^3), mederburkolás (m^2)	Javul a vízminőség, a vízemésztő képesség, a vízfolyás összképe	önkormányzat[2],
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése (szennyező közműpótlók felszámolása, a veszélyes hulladék gyűjtése- szállításának megoldása)	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m^3)	Csökken a termálvíz, gyógyvíz bázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat[3], BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
5.	Parlagterületek rehabilitációja	EMB-2. VÍZ-1. BIODIV-3. FÖLD-1.	2014-től folyamatosan	- felszólítás	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Elhanyagolt parcellák, telkek számának csökkenése	Javulnak az életkörülmények, csökken az allergén terhelés és a mezőgazdasági kórokozók	önkormányzat[2], érintett területek tulajdonosai, civil szervezetek
6.	Erózió elleni védekezés (helyes földhasználat, agrotechnika, csapadékvíz elvezetés)	FÖLD-2. FÖLD-4. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	tulajdonosok forrásai, önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (VP)	Csökken a talajlehordás (m^3)	Termőtalajok megőrzése, csökken az erózió	önkormányzat[2], Somogy Megyei Kormányhivatal (Földhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság)

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
7.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése, parkosítással és a meglévő közterületek, parkok korszerűsítése	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m^2)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat[2], helyi lakosok
8.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése	HUL-1. HUL-2.	2014-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m^2)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.
9.	Faluház építése (polgármesteri hivatal, orvosi rendelő, kulturális rendezvények helyszíne)	TEP-2.	2014-2015	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	Rendezett terület (m^2), polgármesteri hivatal, orvosi rendelő	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[1]

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
10.	A megjelenő illegális hulladéklerakók felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat[1], civil szervezetek
11.	A szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek megteremtése, a veszélyes hulladékokra, zöldhulladékokra vonatkozóan is	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, ISPA/KA pályázat	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m^3), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
12.	Az ivóvíz ellátás korszerűsítése és a vastalanítás megvalósítása (Szőlősgyörökön található a vízkezelő)	KOMVÍZ-1.	20014-2017	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP KEHOP), helyi lakosok	A káros vízszennyezők mennyiségének csökkenése (%)	Egészségesebb ivóvíz, javuló életminőség	önkormányzat[2], DRV Zrt.
13.	A település szennyvízelvezetésének kiépítése (szennyvíz tisztításának megtervezése és megvalósítása)	KOMVÍZ-2.	2014-2019	850/háztartás	fejlesztési forrás (KEHOP), helyi lakosok	A település csatornahálózata nő (km)	Javul az életminőség és közvetve a Balaton vízminősége	önkormányzat[2], DRV Zrt.
14.	Az illegális szennyvíz elszikkasztás, és más környezetterhelő szennyvíz elhelyezési módok felszámolása	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, DRV Zrt forrásai	Elszikkasztott mennyiség csökkenése (m^3), megszüntetett emésztő gödrök (db)	Csökken a környezeti veszélyforrás, javul a vízminőség	önkormányzat[2], DRV Zrt.,
15.	A Diászó külterületekről érkező csapadékvíz Jamai patakba vezetésének kivitelezése	KOMVÍZ-3. VÍZ-1. KLÍMA-2.	2014-2015	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Csökken a talajlehordás (m^3)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken az erózió	önkormányzat[1]

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
16.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP), EU források, fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdészeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat[2], energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek
17.	A település közvilágításának korszerűsítése, energiatakarékos izzók és új lámpatestek felszerelésével	KLÍMA-1.	2015	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Energiatakarékos izzók (db), lámpatestek (db)	Javul a levegő és az élet minőség, csökken a fajlagos energia felhasználás	önkormányzat[2], szolgáltató

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
18.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat[2], civil szervezetek
19.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatos felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat[1], érintettek

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
20.	Kerékpárút hálózat fejlesztése Lengyeltóti felé	KÖZL-2. LEV-1.	2015-2018	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Levegőszennyezés csökkenése (%),kiépített kerékpárút hossza nő (km)	Környezetbarát közlekedési eszköz használatának terjedése	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
21.	Gyugy – Hács összekötőút szilárd burkolása és vízrendezése (Háccsal közösen)	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (IKOP)	Levegőszennyezés mértékének csökkenése (%)	Javul a levegő és az élet minőség, megszűnik a település „zsák” jellege	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
22.	Gyugy-Somogytúr összekötőút építése (Somogytúrral közösen)	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (IKOP)	Levegőszennyezés mértékének csökkenése (%)	Javul a levegő és az élet minőség, megszűnik a település „zsák” jellege	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
23.	Gyugy-Lengyeltóti összekötőút szélesítése, autóbuszmegállók kialakítása	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (IKOP)	Levegőszennyezés mértékének csökkenése (%)	Javul a levegő, az élet minőség és a település megközelíthetősége	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
24.	A temetőhöz vezető vízmosásos földút, vápás betonútra történő átalakítása	KÖZL-2. LEV-1.	2014	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Levegőszennyezés mértékének csökkenése (%)	Javul a levegő és az élet minőség és a temető megközelíthetősége	önkormányzat[1]

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
25.	Az allergén (gyom) növények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m^2) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
26.	Egészséges életmód népszerűsítése, sportpálya folyamatos karbantartása	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat[2], civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
27.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m^2)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat[2], BfNPI
28.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji, természeti, építészeti, műemléki értékek feltárása, megóvása, restaurálása)	TEP-2. BIODIV-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Építési engedély (db) kiadása, védelmi rendeletek (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

önkormányzat[1]: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk
önkormányzat[2]: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése
önkormányzat[3]: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
	LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM						
1.	Pormentes utak arányának növelése és csapadékvíz elvezetés						
2.	Szálló por csökkentése növényzettelepítéssel						
	VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM						
3.	Természetes vízfolyás állapot javítása						
4.	Felszín alatti vízbázis védelem						
	TALAJVÉDELEM						
5.	Parlagterületek rehabilitációja						
6.	Erózió elleni védekezés						
	TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME						
7.	Zöldterületek bővítése						
8.	Köztisztasági feladatok megszervezése						
9.	Faluház építése						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – HULLADÉKKEZELÉS						
10.	Illegális hulladék lerakók felszám.						
11.	Szelektív hulladékgyűjtés bevezetése						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG						
12.	Ivóvízzel-ellátás korszerűsítése (vastalanítás)						
13.	Szennyvíz-elvezetés kiépítése						
14.	Illegális szennyvízelhelyezés megszüntetése						
15.	Csapadékvízelvezetés megoldása						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – ENERGIAGAZDÁLKODÁS						
16.	Energiahatékony technológia támogat.						
17.	Közvilágítás korszerűsítése						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA						
18.	Körny.védelmi események szervezése						
19.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS						
20.	Kerékpárút hálózat fejlesztése						
21.	Gyugy – Hács összekötőút burkolása és vízrendezése						
22.	Gyugy-Somogytúr összekötőút építése						

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
23.	Gyugy-Lengyeltóti összekötőút szélesítése						
24.	A temetőhöz vezető út átalakítása						
EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME							
25.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése						
26.	Egészséges életmód népszerűsítése						
TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
27.	Növény-, és állatvilág védelme						
28.	Tájképi adottságok megőrzése						

legfontosabb feladatok
fontosabb feladatok
fontos feladatok

Hács Község Önkormányzatának feladatai

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt Rákóczi, Táncsics és Dózsa utcában)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1], lakosság
2.	A szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ" HASZNÁLATA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása (mederrendezés, hulladék eltávolítás). (Jamai patak)	VÍZ-1. EMB-2.	2014-től folyamatosan	6-8.000	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Növényzet eltávolítás, (m^2), iszapeltávolítás (m^3), mederburkolás (m^2)	Javul a vízminőség, a vízemésztő képesség, a vízfolyás összképe	önkormányzat[2],
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése.	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m^3)	Csökken a termálvíz, gyógyvíz bázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat[3], BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
5.	Parlag területek rendezése	EMB-2. VÍZ-1. BIODIV-3. FÖLD-1.	2014-től folyamatosan	- felszólítás	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Elhanyagolt parcellák, telkek számának csökkenése	Javulnak az életkörülmények, csökken az allergén terhelés és a mezőgazdasági kórokozók	önkormányzat[2], érintett területek tulajdonosai, civil szervezetek

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése, korszerűsítése, virágosítás.	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m^2)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat[2], helyi lakosok
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése	HUL-1. HUL-2.	2014-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m^2)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.
8.	Kultúrház felújítása (fűtéskorszerűsítés, nyílászáró csere, épületszigetelés)	TEP-2. ENERGIA-3.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Felújított, korszerűsített épület (db)	Javul az épített környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat[2], helyi lakosok
9.	Játszótér kialakítása (a focipálya és a Jamai patak között)	TEP-2.	2014	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	A gondozott, parkosított, virágosított területek száma nő (m^2)	Kedvezően változik a település külső megjelenése, a lakosság komfortérzete	önkormányzat[2], helyi lakosok
10.	Épületek külső megjelenésének javítása	TEP-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Rendezett utcasorok, házak száma nő (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], civil szféra, R.K. egyház

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
11.	Illegális hulladéklerakások felszámolása	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat[1], civil szervezetek
12.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is.	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, ISPA/KA pályázat	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m^3), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.
13.	Mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése komposztálással	HUL-2.	2014-től folyamatosan	1-2/db /háztartás	önkorm. támogatás	Kitermelt és felaprított hulladék mennyisége (m^3), komposztáló (m^2), a hasznosított komposzt mennyisége (t)	Csökken az elhelyezendő hulladék mennyisége és a környezetterhelés	önkormányzat[2], vállalkozók

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
14.	A szennyvízcsatorna hálózat fejlesztése (szennyvíz tisztításának megtervezése és megvalósítása)	KOMVÍZ-1. KOMVÍZ-2.	2014-2017	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP, TOP)	Nő a csatornahálózat hossza (km), és a csatornahálózatba bekötött ingatlanok száma (db)	Javul az életminőség, továbbá a felszíni vizek (beleértve a Balatont) és a talajvíz minősége	önkormányzat[2], DRV Zrt., helyi lakosok
15.	Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése, korszerűsítése, bővítése – különös tekintettel a vízmosásos helyeken	KOMVÍZ-3. VÍZ-1. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Tervdokumentáció, csapadékcsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m^3/nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1]

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
16.	Energiahatékony és takarékos technológiák támogatása, a megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP), EU források, fogyasztók hozzájárulása	Energiafogyasztás éves szinten csökken (%), napkollektor kialakítása (db, kWh m^2)	Terjed az alternatív energia felhasználás, környezet állapota javul, csökken a CO_2 kibocsátás	önkormányzat[2], energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
17.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat[2], civil szervezetek
18.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatos felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat[1], érintettek

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
19.	A kerékpárút hálózat fejlesztése a kistérségi kerékpárútvonalhoz kapcsolódóan.	KÖZL-2. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	Kiépült kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
20.	Gyugy-Hács összekötő út megtervezése, megépítése (Gyuggyal közösen)	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
21.	Kisberény-Hács összekötő út megtervezése, megépítése (Kisberénnyel közösen)	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
22.	A meglévő járdák és gyalogos forgalomra kijelölt területek karbantartása, folyamatos fejlesztése, bővítése	KÖZL-2.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	A település járda szakaszainak növekedése (km)	A közlekedés biztonságosabbá válik, javul az élet minőség	önkormányzat[1]
23.	A belterületi utak levegő és porszennyezés csökkentésének elősegítése növény telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2014-től folyamatosan	100/év	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Levegőszennyezés csökkenése (%), zajterhelés csökkenése (dB), lakónépesség elégedettsége (%)	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minőség	önkormányzat[2]

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapotok**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
24.	A szálló por mennyiségének csökkentése	EMB-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költség-vetése	Levegőszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökkenése (db)	A környezet terhelése csökken	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
25.	Konditerem kialakítása az iskola épületében	EMB-1.	2014	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Sportolási, nevelési célú rendezvény (db)	A lakosság egészségi állapota javul	önkormányzat[2], civil szervezetek
26.	Egészséges életmód népszerűsítése, egészség-terv készítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat[2], civil szervezetek
27.	Az allergén (gyomnövények) növények felmérése, tájékoztató és megelőző tevékenység	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m^2) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
28.	Természetközeli erdők nagyságának növelése	FÖLD-3. KLÍMA-2. BIODIV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Védelmi célú erdőterület növekedése (ha)	Javul a talajvédelem színvonala, a tájesztétika és a környezet kiegyensúlyozó hatása	önkormányzat[1], SEFAG Zrt.
29.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2014-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat[2]

önkormányzat[1]: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk
önkormányzat[2]: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése
önkormányzat[3]: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM							
1.	Pormentes utak arányának növelése és csapadékvíz elvezetés						
2.	Szálló por csökkentése növényzettelepítéssel						
VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM							
3.	A településen lévő vízfolyások állapotának javítása						
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása						
TALAJVÉDELEM							
5.	Parlag területek rendezése						
TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME							
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése						
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése						
8.	Kultúrház felújítása						
9.	Játszótér kialakítása						
10.	Épületek külső megjelenésének javítása						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – HULLADÉKKEZELÉS							
11.	Illegális hulladéklerakások felszámolása						
12.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése						
13.	Mezőgazdasági hulladékok hasznosítása						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
14.	A szennyvízcsatorna hálózat megtervezése, kiépítése						
15.	Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
16.	Energiahatékony technológiák támogatása						

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA							
17.	Környezetvédelmi események szervezése						
18.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek felülvizsgálata						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS							
19.	A kerékpárút hálózat fejlesztése						
20.	Gyugy-Hács összekötő út megtervezése, megépítése						
21.	Kisberény-Hács összekötő út kiépítése						
22.	A meglévő járdák bővítése						
23.	Porszennyezés csökkentése növény telepítéssel						
EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME							
24.	A szálló por mennyiségének csökkentése						
25.	Konditerem kialakítása az iskola épületében						
26.	Egészséges életmód népszerűsítése						
27.	Az allergén növények felmérése						
TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
28.	Természet-közeli erdők nagyságának növelése						
29.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése						

legfontosabb feladatok
fontosabb feladatok
fontos feladatok

Kisberény Község Önkormányzatának feladatai

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügy állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1], lakosság
2.	A szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1. EMB-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
3.	A településen levő természetes, vízfolyások állapotának javítása (mederrendezés, hulladék eltávolítás). (Halsok patak)	VÍZ-1. EMB-2. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájesztétikailag kedvező változás	önkormányzat[2]
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m^3)	Csökken a termálvíz, gyógyvíz bázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat[3], BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
5.	Parlag területek rendezése	EMB-2. VÍZ-1. BIODIV-3. FÖLD-1.	2014-től folyamatosan	- felszólítás	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Elhanyagolt parcellák, telkek számának csökkenése	Javulnak az életkörülmények, csökken az allergén terhelés és a mezőgazdasági kórokozók	önkormányzat[2], érintett területek tulajdonosai, civil szervezetek
6.	Erózió elleni védekezés (helyes földhasználat, agrotechnika, csapadékvíz elvezetés)	FÖLD-2. FÖLD-4. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	tulajdonosok forrásai, önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (VP)	Csökken a talajlehordás (m^3)	Termőtalajok megőrzése, csökken az erózió	önkormányzat[2], Somogy Megyei Kormányhivatal (Földhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság)

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
7.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése, játszótér kialakításával, virágosítás	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m^2)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat[2], helyi lakosok
8.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése	HUL-1. HUL-2.	2014-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m^2)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
9.	A megjelenő illegális hulladékok gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat[1], civil szervezetek
10.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, ISPA/KA pályázat	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m^3), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
11.	A szennyvízcsatorna hálózat kiépítése (tervezése, kivitelezése)	KOMVÍZ-1. KOMVÍZ-2.	2014-2017	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP, TOP)	Nő a csatornahálózat hossza (km), és a csatornahálózatba bekötött ingatlanok száma (db)	Javul az életminőség, továbbá a felszíni vizek (beleértve a Balatont) és a talajvíz minősége	önkormányzat[2], DRV Zrt., helyi lakosok
12.	Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése (Hácsi földút), korszerűsítése, bővítése	KOMVÍZ-3. VÍZ-1. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Tervdokumentáció, csapadékcsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m^3/nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1]

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
13.	Energiahatékony és takarékos technológiák támogatása, a megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP), EU források, fogyasztók hozzájárulása	Energiafogyasztás éves szinten csökken (%), napkollektor kialakítása (db, kWh m^2)	Terjed az alternatív energia felhasználás, környezet állapota javul, csökken a CO_2 kibocsátás	önkormányzat[2], energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
14.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat[2], civil szervezetek
15.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat[1], érintettek

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
16.	A kerékpárút hálózat fejlesztése a kistérségi kerékpárútvonalhoz kapcsolódóan	KÖZL-2. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	Kiépült kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
17.	Hács-Kisberény összekötő út építése – kb. 1,8 km	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
18.	A belterületi utak levegő és porszennyezés csökkentésének elősegítése növény telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Levegőszennyezés csökkenése (%), zajterhelés csökkenése (dB), lakónépesség elégedettsége (%)	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minőség	önkormányzat[2]

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapotok**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
19.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m^2) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
20.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat[2], civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
21.	Természetközeli erdők nagyságának növelése	FÖLD-3. KLÍMA-2. BIODIV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Védelmi célú erdőterület növekedése (ha)	Javul a talajvédelem színvonala, a tájesztétika és a környezet kiegyensúlyozó hatása	önkormányzat[1], SEFAG Zrt.
22.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2014-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat[2]

önkormányzat[1]: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk
önkormányzat[2]: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése
önkormányzat[3]: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM							
1.	Pormentes utak arányának növelése és csapadékvíz elvezetés						
2.	Szálló por csökkentése növényzettelepítéssel						
VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM							
3.	Természetes, vízfolyások állapotának javítása						
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása						
TALAJVÉDELEM							
5.	Parlag területek rendezése						
6.	Erózió elleni védekezés						
TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME							
7.	Zöldterületek bővítése						
8.	Köztisztasági feladatok megszervezése						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – HULLADÉKKEZELÉS							
9.	Illegális hulladéklerakások felszámolása						
10.	A szelektív hulladékgyűjtés bevezetése, kiterjesztése						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
11.	A szennyvízcsatorna hálózat megtervezése, kiépítése						
12.	Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
13.	Energiahatékony technológiák támogatása						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA							
14.	Környezetvédelmi események szervezése						
15.	A környezetvéd. kapcs. rendeletek felülvizsgálata						

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS							
16.	A kerékpárút hálózat fejlesztése						
17.	Hács-Kisberény összekötő út építése						
18.	A belterületi utak pormentesítése növény telepíté						
EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME							
19.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése						
20.	Egészséges életmód népszerűsítése						
TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
21.	Természet-közeli erdők nagyságának növelése						
22.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése						

legfontosabb feladatok
fontosabb feladatok
fontos feladatok

Lengyeltóti Város Önkormányzatának feladatai

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
1.	A településen jelentkező közúti forgalom okozta légszennyezés hatásainak csökkentése védőintézkedések bevezetésével, zöld terület fejlesztéssel, fásítással	TEP-1. LEV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Forgalomelterelés, növényvédő fasorok ültetése	A légszennyezési adatokban mutatkozó káros anyag és zaj csökkenés, porterhelés csökkenése	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
2.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás	Szilárd burkolatú út nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügy állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1], lakosság
3.	A szennyvíz eredetű bűzhatás csökkentése	LEV-3.	2014	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás	Panaszok száma csökken (%)	Élhetőbb települési környezet	önkormányzat[1], DRV Zrt.
4.	Problémás lakossági hulladékégetés betiltása (főként műanyag) – a rendelet betartatása	LEV-4.	2014-től folyamatosan	rendeletalkotás, járőrszolgálat szervezés	önkorm. támogatás	Levegőszennyezés mértékének csökkenése (%)	Javul a levegő és az élet minőség	önkormányzat[1]

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
5.	A természetes vízfolyások állapotának javítása (mederrendezés, hulladék eltávolítás), az esetleges szennyező anyag bemosódások elleni intézkedések megtételével, védőterület-lehatárolással	VÍZ-1. EMB-2. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájesztétikailag kedvező változás	önkormányzat[2]
6.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése, technológia váltás ösztönzésével	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m^3)	Csökken a termálvíz, gyógyvíz bázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat[3], BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
7.	Parlagterületek rehabilitációja (birtokrendezés), a területek ellenőrzésével	EMB-2. VÍZ-1. BIODIV-3. FÖLD-1.	2014-től folyamatosan	- felszólítás	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Elhanyagolt parcellák, telkek számának csökkenése	Javulnak az életkörülmények, csökken az allergén terhelés és a mezőgazdasági kórokozók	önkormányzat[2], érintett területek tulajdonosai, civil szervezetek
8.	Szélerózió elleni védelem a szántóterületek, gyepek megtartása érdekében	FÖLD-2. FÖLD-4.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogarás, fejlesztési forrás (VP)	Növénytelepítés a talaj megkötése érdekében az út mellett (m^2)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], Somogy Megyei Kormányhivatal (Földhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság)

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
9.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése, parkosítással és a meglévő közterületek, parkok korszerűsítése	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m^2)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat[2], helyi lakosok
10.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés, szankció bevezetése	HUL-1. HUL-2.	2014-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m^2)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.
11.	Műemlékek, épületek külső megjelenésének javítása	BIODIV-2. TEP-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Rendezett utcasorok, házak száma nő (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], civil szféra, R.K. egyház

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
12.	Illegális hulladéklerakók felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat[1], civil szervezetek
13.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, ISPA/KA pályázat	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m^3), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
14.	Az ivóvíz ellátás és szennyvíz csatorna hálózatának további bővítése, a bekötések ösztönzése	KOMVÍZ-1. KOMVÍZ-2.	2014-2017	30.000	fejlesztési forrás (TOP, KEHOP), helyi lakosok	A csatornahálózat és a bekötött ingatlanok száma nő (km, db)	Javul a csatornázottság az életminőség, továbbá a Balaton vízminősége	önkormányzat[2], DRV Zrt., helyi lakosok
15.	Az illegális szennyvíz elszikkasztás, és más környezetterhelő szennyvíz elhelyezési módok felszámolása, a kiépülő szennyvízcsatorna hálózatra történő rákötés elősegítése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, DRV Zrt forrásai	Elszikkasztott mennyiség csökkenése (m^3), megszüntetett emésztő gödrök (db)	Csökken a környezeti veszélyforrás, javul a vízminőség	önkormányzat[2], DRV Zrt.
16.	Csapadékvíz elvezető rendszerek korszerűsítése, karbantartása, műtárgyak kiépítése	KOMVÍZ-3. VÍZ-1. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	22.000	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Csapadékcsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m^3/nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1]

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
17.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP), EU források, fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdészeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat[2], energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
18.	Az óvodában és iskolában a gyerekek játékos nevelése a környezetvédelemre	TUDAT-1. TUDAT-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás,	Óvodai, iskolai foglalkozások száma (db), játékos akciók száma (db), bevont gyermekek száma	A lakosság környezeti felelőssége nő a környezettudatos magatartás kialak.	önkormányzat[1], óvoda, iskola, civil szervezetek
19.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat[2], civil szervezetek
20.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betarttatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat[1], érintettek

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
21.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés biztonsága a külterület utakon, a gazdálkodók közlekedése javul	önkormányzat[1]

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
22.	A külterületi ingatlanok elérhetőségét javító utak kiépítése, fejlesztése (szőlőültetvényeket feltáró, településrészeket összekötő, az erózióvédelmet is szolgáló utak építése)	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a területek megközelíthetősége, csökken az erózió	önkormányzat[1]
23.	A belterületi utak folyamatos felújítása, forgalomszervezése, sima útburkolat kialakítása, kerékvályúk, útfelfagyások megszüntetése	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Felújított, korszerű utak, járdákkal, csapadékvíz elvezető rendszerrel (km)	Javul a közlekedés biztonsága a belterületi utakon, a lakók komfortérzete	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
24.	Kerékpárutak bővítése a településről a látványosságok és a háttér területek felé	KÖZL-2. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	Kiépült kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
25.	A szálló por mennyiségének csökkentése	EMB-1,	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Légszennyezés mértékének (%) és a megbetegedések számának (db) csökkenése	A környezet terhelése csökken, az egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
26.	Az allergén (gyom-) növények felmérése és gyérítése, tájékoztató és megelőző tevékenység	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m^2) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
27.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat[2], civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
28.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2014-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m^2)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat[2], BfNP
29.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2014-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNP, önkormányzat[2]
30.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji, természeti, építészeti, műemléki értékek feltárása, megóvása, restaurálása)	TEP-2. BIODIV-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

ZAJTERHELÉS CSÖKKENTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
31.	A település zajtérképének elkészítése	ZAJ-1.	2014	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Konkrét zajterhelési adatok	Tervezhetővé válnak a zajcsökkentési intézkedések	önkormányzat[2],
32.	A szolgáltató tevékenységeket korlátozó önkormányzati intézkedések rendeletek betartásának ellenőrzése, továbbá érvényt kell szerezni a zaj- és rezgésvédelmi rendelet előírásainak (csendrendelet 22.00 órától 7.00 óráig)	ZAJ-1. ZAJ-2.	2014-től folyamatosan	-	-	Önkormányzati rendelet (jogszabály)	Javulnak az életkörülmények	önkormányzat[1]

KÖRNYEZETBIZTONSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
33.	Környezetbiztonsági információs rendszer kiépítése, központ kialakítása, amely tartalmazza a település területén működő összes gazdálkodó szervezetről, vállalkozóról, tevékenységéről, a tevékenységet a környezetre gyakorolt potenciális veszélyessége szerint és rangsorolja	BIZ-1. TUDAT-3.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Információs rendszer technikai hátterének kiépülése	Megteremtődnek az információáramlás háttérfeltételei	önkormányzat[1], katasztrófa-védelmi igazgatóság

önkormányzat[1:] közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk
önkormányzat[2:] a város és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése
önkormányzat[3]: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
	LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM						
1.	Átmenő forgalom légszenny. csökkentése						
2.	Pormentes utak arányának növelése és csapadékvíz elvezetés						
3.	Szennyvíz eredetű bűzhatás csökkentése						
4.	Önkormányzati szab. nyílttéri égetéssel kapcsolatban						
	VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM						
5.	Természetes vízfolyás állapot javítása						
6.	Felszín alatti vízbázis védelem						
	TALAJVÉDELEM						
7.	Parlagterületek rehabilitációja						
8.	Szélerózió elleni védelem						
	TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME						
9.	Zöldterületek bővítése						
10.	Köztisztasági feladatok megszervezése						
11.	Műemlékek, épületek külső megjelenésének jav.						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – HULLADÉKKEZELÉS						
12.	Illegális hulladék lerakók felszámolása						
13.	Szelektív hulladékgy. bevezetése veszélyes h.						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG						
14.	Ivóvízzel-ellátott, csatornázott területek bővítése						
15.	Szennyvíz ellszikkasztás, csapadékvíz csatornába vezetés megszüntetése						
16.	Csapadékvízelvezetés megoldása						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – ENERGIAGAZDÁLKODÁS						
17.	Energiahatékony technológia támogatása						

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA							
18.	Óvodai, iskolai körny.védelmi nevelés						
19.	Körny.védelmi események szervezése						
20.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS							
21.	Gyűjtőút-hálózat fejlesztés						
22.	A külterületi ingatlanok elérhetőségét javító utak kiépítése						
23.	A belterületi utak folyamatos felújítása						
24.	Kerékpárutak bővítése a háttér területek felé						
EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME							
25.	Szálló por menny. csökkentése						
26.	Allergén gyomnövény felmérés						
27.	Egészséges életmód népszerűsítése						
TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
28.	Növény- és állatvilág védelme						
29.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
30.	Tájképi adottságok megőrzése						
ZAJ ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELEM							
31.	Települési zajtérkép elkészítése						
32.	Önkorm. szabályoz. szolgáltat. zaj kibocsátásra						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
33.	Körny. biztonsági inform. rendszer kiépítése						

legfontosabb feladatok
fontosabb feladatok
fontos feladatok

Öreglak Község Önkormányzatának feladatai

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt),	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügy állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1], lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1. EMB-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása, a nádas szűrőmezők megőrzése (mederrendezés, hulladék eltávolítás), az esetleges szennyező anyag bemosódások elleni intézkedések megtételével, védőterület-lehatárolással (Pogányvölgyi vízfolyás)	VÍZ-1. EMB-2. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájesztétikailag kedvező változás	önkormányzat[2]
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m^3)	Csökken a termálvíz, gyógyvíz bázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat[3], BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
5.	Parlagterületek rehabilitációja, ennek érdekében járőrszolgálat bevezetése	EMB-2. VÍZ-1. BIODIV-3. FÖLD-1.	2014-től folyamatosan	- felszólítás	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Elhanyagolt parcellák, telkek számának csökkenése	Javulnak az életkörülmények, allergén terhelés csökken	jegyző, Földhivatal, érintett területek tulajdonosai, civil szervezetek

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése, virágosítása és a meglévő közterületek, parkok korszerűsítése	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m^2)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat[2], helyi lakosok
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése	HUL-1. HUL-2.	2014-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m^2)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.
8.	Urnafal kialakítása, kerítés felújítása a temetőben	TEP-2.	2014-2015	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás forrás	Rendezett területek aránya (m^2), urnafal (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[1]

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
9.	Illegális hulladéklerakók felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat[1], civil szervezetek
10.	A szelektív hulladékgyűjtés bővítése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, ISPA/KA pályázat	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m^3), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
11.	Az ivóvíz ellátás és szennyvíz csatorna hálózatának további bővítése, a bekötések ösztönzése (Barátihegy gerincvezeték hosszabbítása)	KOMVÍZ-1. KOMVÍZ-2.	2014-2017	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP, KEHOP), önkorm. támogatás	A csatornahálózat és a bekötött ingatlanok száma nő (km, db)	Javul az életminőség, továbbá a felszíni vizek és a talajvíz minősége	önkormányzat[2], DRV Zrt., helyi lakosok
12.	A Barátihegy közkútja vízminőségének ellenőrzése, bevizsgálása, a település ivóvízellátását biztosító 2 kút vizének vastalanítása	KOMVÍZ-1. KOMVÍZ-2.	2014	20.000	fejlesztési forrás (TOP, KEHOP), önkorm. támogatás	Ivóvíz károsanyag tartalmának csökkenése (%)	Javul a vízminőség és az életminőség, egészségesebb ivóvíz	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, DRV Zrt.
13.	Az illegális szennyvíz elszikkasztás, és más környezetterhelő szennyvíz elhelyezési módok felszámolása, a kiépülő szennyvízcsatorna hálózatra történő rákötés elősegítése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, DRV Zrt forrásai	Elszikkasztott mennyiség csökkenése (m^3), megszüntetett emésztő gödrök (db)	Csökken a környezeti veszélyforrás, javul a vízminőség	önkormányzat[2], DRV Zrt.
14.	Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése homok-, olajfogókkal, átereszekkel, egyéb műtárgyakkal együtt	KOMVÍZ-3. VÍZ-1. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	22.000	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Csapadékcsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m^3/nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1]

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
15.	A település gázhálózat fejlesztése 80-90%-os ellátottság biztosításával (Nagyhegy, Vasadhegy, Barátihegy, Váralja u.)	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP), EU források, fogyasztók hozzájárulása	Gázzal ellátott lakások aránya nő (%)	Javul a levegő és az élet minősége	önkormányzat[2], lakosság
16.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP), EU források, fogyasztók hozzájárulása	Hőcserélő technológia (m^2, kW), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények, csökkenő CO_2 kibocsátás	önkormányzat[2], energiaszolgáltatók, alternatív energiával foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
17.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat[2], civil szervezetek
18.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat[1], érintettek

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
19.	Összekötőutak Somogyvárral és Buzsákkal	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
20.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
21.	A településen átmenő, Marcaliba vezető 6704 sz. közút felújítása	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
22.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m^2) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
23.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat[2], civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
24.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2014-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m^2)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat[2], BfNPI
25.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2014-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat[2]
26.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji, természeti, építészeti, műemléki értékek feltárása, megóvása, restaurálása)	TEP-2. BIODIV-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

KÖRNYEZETBIZTONSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
27.	Környezetbiztonsági információs rendszer kiépítése, központ kialakítása, amely tartalmazza a település területén működő összes gazdálkodó szervezetről, vállalkozóról, tevékenységéről, a tevékenységet a környezetre gyakorolt potenciális veszélyessége szerint és rangsorolja	BIZ-1. TUDAT-3.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Információs rendszer technikai hátterének kiépülése	Megteremtődnek az információáramlás háttérfeltételei	önkormányzat[1], katasztrófa-védelmi igazgatóság

önkormányzat[1]: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk
önkormányzat[2]: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése
önkormányzat[3]: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
	LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM						
1.	Pormentes utak arányának növelése és csapadékvíz elvezetés						
2.	Szálló por csökkentése növényzettelepítéssel						
	VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM						
3.	Természetes vízfolyás állapot javítása						
4.	Felszín alatti vízbázis védelem						
	TALAJVÉDELEM						
5.	Parlagterületek rehabilitációja						
	TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME						
6.	Zöldterületek bővítése						
7.	Köztisztasági feladatok megszervezése						
8.	Urnafal kialakítása, kerítés felújítása a temetőben						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – HULLADÉKKEZELÉS						
9.	Illegális hulladék lerakók felszám.						
10.	Szelektív hulladékgy. bevezetése						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG						
11.	Ivóvízzel ellátott, csatornázott területek bővítése						
12.	Közkút vízminőség ellenőrzése, vastalanítás						
13.	Szennyvíz csapadékvíz csatornába jutásának és az illeg. szikkasztás megszüntetése						
14.	Csapadékvíz elvezetés megoldása						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – ENERGIAGAZDÁLKODÁS						
15.	Gázellátás fejlesztése						
16.	Energiahatékony technológia támogatása						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA						
17.	Körny.védelmi események szervezése						
18.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						

KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS							
Ssz.	***Feladatok***	***2014***	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***
19.	Összekötőutak Somogyvárral és Buzsákkal						
20.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése						
21.	A Marcaliba vezető 6704 sz. közút felújítása						
EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME							
22.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése						
23.	Egészséges életmód népszerűsítése						
TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
24.	Növény- és állatvilág védelme						
25.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
26.	Tájképi adottságok megőrzése						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
27.	Körny. bizt. inform. rendszer kiépítése						

legfontosabb feladatok
fontosabb feladatok
fontos feladatok

Somogyvámos Község Önkormányzatának feladatai

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt) és ezek állagának megőrzése, fenntartása belterületi utak szélesítése (Táncsics u.) és új út építése. (a Krisna központ felé) kb. 2 km.	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügy állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1], lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1. EMB-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
3.	Problémás lakossági hulladékégetés betiltása (főként műanyag)	LEV-4.	2014-től folyamatosan	rendeletalkotás	-	Levegőszennyezés mértékének csökkenése (%)	Javul a levegő és az élet minőség	önkormányzat[1]

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
4.	A természetes vízfolyások állapotának javítása (mederrendezés, hulladék eltávolítás)	VÍZ-1. EMB-2. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájesztétikailag kedvező változás	önkormányzat[2]
5.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m^3)	Csökken a termálvíz, gyógyvíz bázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat[3], BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
6.	Parlag területek rendezése	EMB-2. VÍZ-1. BIODIV-3. FÖLD-1.	2014-től folyamatosan	- felszólítás	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Elhanyagolt parcellák, telkek számának csökkenése	Javulnak az életkörülmények, csökken az allergén terhelés és a mezőgazdasági kórokozók	önkormányzat[2], érintett területek tulajdonosai, civil szervezetek
7.	Erózió elleni védekezés (helyes földhasználat, agrotechnika, csapadékvíz elvezetés)	FÖLD-2. FÖLD-4.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	tulajdonosok forrásai, önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (VP)	Csökken a talajlehordás (m^3)	Termőtalajok megőrzése, csökken az erózió	önkormányzat[2], Somogy Megyei Kormányhivatal (Földhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság)

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
8.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m^2)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat[2], helyi lakosok
9.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése	HUL-1. HUL-2.	2014-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m^2)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.
10.	Épületek külső megjelenésének javítása, romtemplom karbantartása, fejlesztése.	BIODIV-2. TEP-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Rendezett utcasorok, házak száma nő (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], civil szféra, R.K. egyház

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
11.	A megjelenő illegális hulladékok gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat[1], civil szervezetek
12.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, ISPA/KA pályázat	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m^3), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
13.	A szennyvízcsatorna hálózat és saját szennyvíztisztító megtervezése, építése.	KOMVÍZ-1. KOMVÍZ-2.	2014-2017	30.000	fejlesztési forrás (TOP, KEHOP), helyi lakosok	A csatornahálózat hossza nő (km), csatornahálózatba bekötött ingatlanok száma nő (db), korszerűbb tisztítási technológia	Javul az életminőség, továbbá a felszíni vizek (beleértve a Balatont) és a talajvíz minősége	önkormányzat[2], DRV Rt., helyi lakosok
14.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében az illegális szennyvíz elszikkasztás, és más környezetterhelő szennyvíz elhelyezési módok felszámolása	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-2017	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Szennyező anyag kibocsátó tevékenységek csökkenése, megszűnése	Csökken a talajvízbázis szennyező forrásainak száma	önkormányzat[3], vízszolgáltató
15.	Csapadékvíz elvezető rendszerek karbantartása, bővítése.	KOMVÍZ-3. VÍZ-1. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	22.000	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Csapadékcsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m^3/nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1]

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
16.	A település gázhálózat fejlesztése 80-90 %-os ellátottság biztosításával	ENERGIA-1.	2014-től folyamatosan	150/háztartás	fejlesztési forrás	A gázzal ellátott lakások aránya nő (%)	Javul a levegő és az élet minőség	ökormányzat[1], EON Zrt., lakosság
17.	Energiahatékony és takarékos technológiák támogatása	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP), EU források, fogyasztók hozzájárulása	Az energiafogyasztás éves szinten csökken (%), napkollektor kialakítása (db, kWh, m^2)	Terjed az alternatív energia felhasználás, környezet állapota javul	önkormányzat[2], vállalkozók
18.	Termálvíz hasznosítás lehetőségeinek felkutatása – természetgyógyászati klinika létesítése, hőenergia hasznosítása.	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Fúrt kút (db), termálvíz hozam (m^3/s), épület (m^2)	Terjed az alternatív energia felhasználás, a lakosság egészségi állapota javul	önkormányzat[3], vállalkozók

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
19.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat[2], civil szervezetek
20.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat[1], érintettek

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
21.	A kerékpárút hálózat fejlesztése a kistérségi kerékpárútvonalhoz kapcsolódóan (Somogyvár felé)	KÖZL-2. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	Kiépült kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
22.	Meglévő járdák és gyalogos forgalomra kijelölt területek karbantartása, bővítése	KÖZL-2.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	A település járda szakaszainak növekedése (km)	A közlekedés biztonságosabbá válik, javul az élet minőség	önkormányzat[1]

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapotok**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
23.	Az allergén (gyomnövények) növények felmérése, gyérítése - tájékoztató és megelőző tevékenység	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m^2) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
24.	Egészséges életmód népszerűsítése, egészség-terv készítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat[2], civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
25.	Természetközeli erdők nagyságának növelése	FÖLD-3. KLÍMA-2. BIODIV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Erdőterület növekedése (ha)	Javul a talajvédelem színvonala, a tájesztétika és a környezet kiegyensúlyozó hatása	önkormányzat[1], SEFAG Zrt.
26.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2014-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m^2)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat[2], BfNPI
27.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2014-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat[2]
28.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji, természeti, építészeti, műemléki értékek feltárása, megóvása, restaurálása)	TEP-2. BIODIV-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Építési engedély (db) kiadása	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], jegyző, regionális örökségvédelmi intézmények

önkormányzat[1]: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk
önkormányzat[2]: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése
önkormányzat[3]: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
	LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM						
1.	Pormentes utak arányának növelése és csapadékvíz elvezetés						
2.	Szálló por csökkentése növényzettelepítéssel						
3.	Önkormányzati szab. nyílttéri égetéssel kapcsolatban						
	VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM						
4.	Természetes vízfolyás állapot javítása						
5.	Felszín alatti vízbázis védelem						
	TALAJVÉDELEM						
6.	Parlagterületek rehabilitációja						
7.	Erózió elleni védekezés						
	TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME						
8.	Zöldterületek bővítése						
9.	Köztisztasági feladatok megszervezése						
10.	Műemlékek, épületek külső megjelenésének jav.						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – HULLADÉKKEZELÉS						
11.	Illegális hulladéklerakások felszámolása						
12.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG						
13.	A szennyvízcsatorna hálózat és saját szennyvíztisztító építése.						
14.	Szennyvíz elszikkasztás megszüntetése						
15.	Csapadékvízelvezetés megoldása						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – ENERGIAGAZDÁLKODÁS						
16.	A település gázhálózat fejlesztése						
17.	Energiahatékony technológiák támogatása						
18.	Termálvízhasznosítás lehetőségeinek felkutatása – természetgyógyászati klinika létesítése.						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA						
19.	Környezetvédelmi események szervezése						
20.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek felülvizsgálata						

KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS							
Ssz.	***Feladatok***	***2014***	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***
21.	A kerékpárút hálózat fejlesztése						
22.	Járda kialakítása						
EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME							
23.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése						
24.	Egészséges életmód népszerűsítése						
TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
25.	Természetközeli erdők nagyságának növelése						
26.	Növény- és állatvilág védelme						
27.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
28.	Tájképi adottságok megőrzése						

legfontosabb feladatok
fontosabb feladatok
fontos feladatok

Somogyvár Község Önkormányzatának feladatai

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügy állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1], lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1. EMB-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása (mederrendezés, hulladék eltávolítás). (Vidámházi vízfolyás)	VÍZ-1. EMB-2. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájesztétikailag kedvező változás	önkormányzat[2]
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése.	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m^3)	Csökken a termálvíz, gyógyvíz bázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat[3], BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
5.	Parlag területek rendezése	EMB-2. VÍZ-1. BIODIV-3. FÖLD-1.	2014-től folyamatosan	- felszólítás	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Elhanyagolt parcellák, telkek számának csökkenése	Javulnak az életkörülmények, csökken az allergén terhelés és a mezőgazdasági kórokozók	önkormányzat[2], érintett területek tulajdonosai, civil szervezetek
6.	Erózió elleni védekezés (helyes földhasználat, agrotechnika, csapadékvíz elvezetés)	FÖLD-2. FÖLD-4. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	tulajdonosok forrásai, önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (VP)	Csökken a talajlehordás (m^3)	Termőtalajok megőrzése, csökken az erózió	önkormányzat[2], Somogy Megyei Kormányhivatal (Földhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság)

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
7.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m^2)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat[2], helyi lakosok
8.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés	HUL-1. HUL-2.	2014-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m^2)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.
9.	Műemlékek, templom és parókia, tájház gondozása, épületek külső megjelenésének javítása, egységes, környezetbe illeszkedő hirdető- és útbaigazító tábla rendszer alkalmazása	BIODIV-2. TEP-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Rendezett utcasorok, házak száma nő (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], civil szféra, R.K. egyház

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS S								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
10.	A megjelenő illegális hulladékok gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat[1], civil szervezetek
11.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, ISPA/KA pályázat	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m^3), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
12.	Az ivóvíz minőségének javítása (vastalanítás).	KOMVÍZ-1. KOMVÍZ-2.	2014-2017	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP, KEHOP), DRV Zrt. forrásai	Ivóvíz minősége javul, ellátás korszerűsödik	Javul az ivóvízellátás és az életminőség	önkormányzat[1], DRV Zrt.
13.	A szennyvíz csatorna hálózatának további bővítése, a bekötések ösztönzése.	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, DRV Zrt forrásai	Elszikkasztott mennyiség csökkenése (m^3), megszüntetett emésztő gödrök (db)	Csökken a környezeti veszélyforrás, javul a vízminőség	önkormányzat[2], DRV Zrt.
14.	Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése, korszerűsítése (Vasút, Petőfi S., Ady E. és Kossuth L. utcák el- és levezető árkainak, burkolása), bővítése, vízkárok megelőzése.	KOMVÍZ-3. VÍZ-1. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	22.000	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Csapadékcsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m^3/nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1]

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
15.	Energiahatékony és takarékos technológiák támogatása	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP), EU források, fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdészeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat[2], energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
16..	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat[2], civil szervezetek
17.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat[1], érintettek

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
18.	Vityapuszta-Gamás összekötő út, valamint a Tab-Marcali útra történő rákötés megtervezése, megépítése	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Levegőszennyezés csökkenése (%), zajterhelés csökkenése (dB), lakónépesség elégedettsége (%)	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minőség	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
19.	A kerékpárút hálózat fejlesztése a kistérségi kerékpárútvonalhoz kapcsolódóan (Somogyvámos felé)	KÖZL-2. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	Levegőszennyezés mértékének csökkenése (%), kiépített kerékpárút hossza nő (km)	Környezetbarát közlekedési eszköz használatának terjedése	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
20.	Körforgalom kialakítása a Somogyvámos felé vezető út kereszteződésénél	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Levegőszennyezés csökkenése (%), zajterhelés csökkenése (dB), lakónépesség elégedettsége (%)	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minőség	önkormányzat[2], Magyar Közút Nonprofit Zrt.
21.	A belterületi utak, főút szakaszok levegő- és porszennyezés csökkentésé-nek elősegítése növénytelepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Levegőszennyezés csökkenése (%), zajterhelés csökkenése (dB), lakónépesség elégedettsége (%)	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minőség	önkormányzat[2]
22.	Járda kialakítása	KÖZL-2.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	A település járda szakaszainak növekedése (m)	A közlekedés biztonságosabbá válik, javul az élet minőség	önkormányzat[2]

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapotok**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
23.	A szálló por mennyiségének csökkentése	EMB-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költség-vetése	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökkenése (db)	A környezet terhelése csökken	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
24.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m^2) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
25.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat[2], civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
26.	Természet-közeli erdők nagyságának növelése	FÖLD-3. KLÍMA-2. BIODIV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Erdőterület növekedése (ha)	Javul a talajvédelem színvonala, a tájesztétika és a környezet kiegyensúlyozó hatása	önkormányzat[1], Állami Erdészeti Szolgálat Somogy Megyei Igazgatósága
27.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2014-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m^2)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat[2], BfNPI
28.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2014-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat[2]
29	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji, természeti, építészeti, műemléki értékek feltárása, megóvása, restaurálása)	TEP-2. BIODIV-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

ZAJTERHELÉS CSÖKKENTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
30.	Az átmenő forgalom által okozott zajterhelés vizsgálata	ZAJ-1.	2014-2015	300	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Konkrét zajterhelési értékek (dB) megismerése	Tervezhetők lesznek a zajvédelmi intézkedések	önkormányzat[2] , Magyar Közút Nonprofit Zrt.

önkormányzat[1]: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk
önkormányzat[2]: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése
önkormányzat[3]: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
	LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM						
1.	Pormentes utak arányának növelése és csapadékvíz elvezetés						
2.	Szálló por csökkentése növényzettelepítéssel						
	VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM						
3.	A településen levő vízfolyások állapotának javítása						
4.	A potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése.						
	TALAJVÉDELEM						
5.	Parlagterületek rehabilitációja						
6.	Erózió elleni védekezés						
	TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME						
7.	A település zöldterületeinek ápolása, közpark és játszótér kialakítása						
8.	A város köztisztasági feladatainak megszervezése						
9.	Épületek külső megjelenésének javítása, műemlékvédelem						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – HULLADÉKKEZELÉS						
10.	Illegális hulladéklerakások felszámolása						
11.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG						
12.	Az ivóvíz minőségének javítása (vastalanítás)						
13.	A szennyvíz csatorna hálózatának további bővítése, a bekötések ösztönzése						
14.	Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése, korszerűsítése						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – ENERGIAGAZDÁLKODÁS						
15.	Energiahatékony technológiák támogatása						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA						
16.	Környezetvédelmi események szervezése						
17.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek felülvizsgálata						
	KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS						
18.	Vityapuszta-Gamás összekötő út és a Tab-Marcali útra történő rákötés megtervezése, megépítése						
19.	A kerékpárút hálózat fejlesztése						
20.	Körforgalom kialakítása						
21.	A belterületi utak porszennyezés csökkentése növénytelepítéssel						
22.	Járda kialakítása						

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME							
23.	A szálló por mennyiségének csökkentése						
24.	Az allergén növények felmérése						
25.	Egészséges életmód népszerűsítése						
TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
26.	Természetközeli erdők nagyságának növelése						
27.	Növény- és állatvilág védelme						
28.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
29.	Tájképi adottságok megőrzése						
ZAJ ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELEM							
30.	Az átmenő forgalom által okozott zajterhelés vizsgálata						

legfontosabb feladatok
fontosabb feladatok
fontos feladatok

Szőlősgyörök Község Önkormányzatának feladatai

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügy állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1], lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1. EMB-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása (mederrendezés, hulladék eltávolítás). (Jamai patak)	VÍZ-1. EMB-2. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájesztétikailag kedvező változás	önkormányzat[2]
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése.	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m^3)	Csökken a termálvíz, gyógyvíz bázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat[3], BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
5.	Parlag területek rendezése	EMB-2. VÍZ-1. BIODIV-3. FÖLD-1.	2014-től folyamatosan	- felszólítás	-	Rendezett területek, lakóporták száma nő (db, ha)	Javul a talajvédelem színvonala, csökken az allergén terhelés	jegyző, földhivatal, talajvédelmi szolgálat

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m^2)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat[2], helyi lakosok
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés	HUL-1. HUL-2.	2014-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m^2)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.
8.	Műemlékek, templom és parókia, tájház gondozása, épületek külső megjelenésének javítása, egységes, környezetbe illeszkedő hirdető- és útbaigazító tábla rendszer alkalmazása	BIODIV-2. TEP-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Rendezett utcasorok, házak száma nő (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], civil szféra, R.K. egyház

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
9.	A megjelenő illegális hulladékok gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat[1], civil szervezetek
10.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, ISPA/KA pályázat	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m^3), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat[1], Pelso-kom Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
11.	Az illegális szennyvíz elszikkasztás, és más környezetterhelő szennyvíz elhelyezési módok felszámolása, a szennyvízcstorna hálózatra történő rákötés elősegítése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, DRV Zrt forrásai	Elszikkasztott mennyiség csökkenése (m^3), megszüntetett emésztő gödrök (db)	Csökken a környezeti veszélyforrás, javul a vízminőség	önkormányzat[2], DRV Zrt.,
12.	Csapadékvíz elvezető rendszerek, árkok kiépítése homok-, olajfogókkal, átereszekkel, egyéb műtárgyakkal együtt	KOMVÍZ-3. VÍZ-1. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	22.000	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Csapadékcsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m^3/nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat[1]

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
13.	A település gázhálózat fejlesztése 80-90 %-os ellátottság biztosításával	ENERGIA-1.	2014-től folyamatosan	150/háztartás	fejlesztési forrás	Gázzal ellátott lakások aránya nő (%)	Javul a levegő és az élet minősége	ökormányzat[1], EON Zrt., lakosság
14.	Energiahatékony és takarékos technológiák támogatása (megújuló energiahasználat a háztartásokban, közintézményekben)	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	rendelet-alkotás egy önkorm. alap létrehozásáról	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP), vállalkozói tőke	energiafogyasztás éves szinten csökken (%), napkollektor kialakítása (db, kWh, m^2)	Terjed az alternatív energia felhasználás, környezet állapota javul, csökken a CO_2 kibocsátás	önkormányzat[2], vállalkozók

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
15.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat[2], civil szervezetek
16.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat[1], érintettek

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
17.	A kerékpárút hálózat fejlesztése a kistérségi kerékpárútvonalhoz kapcsolódóan	KÖZL-2. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	Levegőszennyezés mértékének csökkenése (%), kiépített kerékpárút hossza nő (km)	Környezetbarát közlekedési eszköz használatának terjedése, környezetterhelés csökkenése	önkormányzat[1]
18.	A belterületi utak, főút szakaszok levegő és porszennyezés csökkentésének elősegítése növény telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Levegőszennyezés csökkenése (%), zajterhelés csökkenése (dB), lakónépesség elégedettsége (%)	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minősége	önkormányzat[2]
19	A meglévő járdák és gyalogos forgalomra kijelölt területek karbantartása, folyamatos fejlesztése, bővítése.	KÖZL-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	Kiépült, karbantartott, felújított járdák, átkelőhelyek száma	Javul a közlekedés biztonsága a gyalogos utakon, a lakók komfortérzete	önkormányzat[1]

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapotok**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
20.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m^2) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat[2], Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
21.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat[2], civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
22.	Természetközeli erdők nagyságának növelése	FÖLD-3. BIODIV-1. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Erdőterület növekedése (ha)	Javul a talajvédelem színvonala, a tájesztétika és a környezet kiegyensúlyozó hatása	önkormányzat[1], Erdészeti Szolgálat, SEFAG Zrt.
23.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2014-tól folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m^2)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat[2], BfNPI
24.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2014-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat[2]
25.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji, természeti, építészeti, műemléki értékek feltárása, megóvása, restaurálása)	TEP-2. BIODIV-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat[2], jegyző, regionális örökségvédelmi intézmények

ZAJTERHELÉS CSÖKKENTÉSE								
Ssz.	**Feladat, tervezett intézkedés**	**Kapcsolódó célok, célállapot**	**Megvalósítás várható időpontja**	**Várható költség (eFt)**	**Várható pénzügyi források**	**Eredmény indikátor**	**Következmény indikátor**	**Felelős, közreműködő**
26.	Az átmenő forgalom által okozott zajterhelés vizsgálata	ZAJ-1.	2014-2015	300	önkorm. támogatás,	Konkrét zajterhelési értékek (dB) megismerése	Tervezhetők lesznek a közlekedési zajvédelmi intézkedések	önkormányzat[2], közútkezelő Kht

önkormányzat[1]: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk
önkormányzat[2]: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése
önkormányzat[3]: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM							
1.	Pormentes utak arányának növelése és csapadékvíz elvezetés						
2.	Szálló por csökkentése növényzettelepítéssel						
VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM							
3.	A településen levő vízfolyások állapotának javítása						
4.	A potenciális szennyező források számbavétele						
TALAJVÉDELEM							
5.	Parlag területek rendezése						
TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME							
6.	A település zöldterületeinek ápolása, közpark és utak melletti védőfasorok kialakítása						
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése						
8.	Épületek külső megjelenésének javítása						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – HULLADÉKKEZELÉS							
9.	Illegális hulladéklerakások felszámolása						
10.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
11.	A szennyvízcsatorna hálózat további bővítése						
12.	Csapadékvíz elvezető rendszerek korszerűsítése						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
13.	A település gázhálózatának fejlesztése						
14.	Energiahatékony technológiák támogatása						

Ssz.	*Feladatok*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA							
15.	Környezetvédelmi események szervezése						
16.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek felülvizsgálata						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS							
17.	A kerékpárút hálózat fejlesztése						
18.	A belterületi utak levegő és porszennyezés csökkentése						
19.	A meglévő járdák és gyalogos forgalomra kijelölt területek karbantartása, folyamatos fejlesztése, bővítése.						
EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME							
20.	Az allergén növények felmérése						
21.	Egészséges életmód népszerűsítése						
TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
22.	Természetközeli erdők nagyságának növelése						
23.	Növény- és állatvilág védelme						
24.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
25.	Tájképi adottságok megőrzése						
ZAJ ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELEM							
26.	Az átmenő forgalom által okozott zajterhelés vizsgálata						

legfontosabb feladatok
fontosabb feladatok
fontos feladatok

A megvalósítás szereplői

A **környezetvédelmi program megvalósításának főszereplője:** A Pogányvölgyi kistérség településeinek önkormányzatai

A megvalósítás további szereplői:
- A kistérség lakossága
- Az államigazgatás központi és területi szervei
  - Vidékfejlesztési Minisztérium
  - Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
  - Nemzetgazdasági Minisztérium
  - Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium
  - Belügyminisztérium
  - Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
- Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv
- Pécsi Bányakapitányság
- Magyar Közút Nonprofit Kft. Somogy Megyei Területi Igazgatóság
- Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.
- E-ON Zrt.
- Somogy Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság
- Somogy Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Pelso-kom Kft.
- Kaposvári Városgazdálkodási Zrt.
- Somogy Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Somogy Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal
- Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Balaton Fejlesztési Tanács
- Balatoni Integrációs Kft.
- Somogy Megyei Önkormányzat
- Vállalkozások
- Civil szervezetek

A szaktárcák feladatai a környezetvédelmi program megvalósítása során:
- szakmai segítség,
- hatósági feladatok,
- költségvetésükben a hozzájuk tartozó projektek pályázat útján történő finanszírozhatóságának biztosítása.

Melléklet

1. sz. melléklet: A felszíni vizek minőségére vonatkozó határértékek

Felszíni vizeket öt vízminőségi osztályba sorolja az MSZ 12749 szabvány, mely 1994. január 1-től hatályos. A szabványban megadott törzshálózati mintavételi helyeken és gyakorisággal vett vízmintákból a szabványban kijelölt jellemzőket kell meghatározni. A mellékelt táblázat kivonatosan tartalmazza a felszíni vizekben vizsgálandó vízminőségi jellemzőket és a vízminőségi követelményeket, határértékeket.

A. Oxigénháztartás jellemzői

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Oldott oxigén	mg/l	7	6	4	3	<3
Oxigéntelítettség	%	80–100	70–80	50–70	20–50	<20
			100–120	120–150	150–200	>200
Biokémiai oxigénigény (BOI_5)	mg/l	4	6	10	15	>15
Kémiai oxigénigény (KOI_{ps})	mg/l	5	8	15	20	>20
Kémiai oxigénigény (KOI_k)	mg/l	12	22	40	60	>60
Szaprobitási (Pantle-Buck)						
Index	–	1,8	2,3	2,8	3,3	>3,3

B. Tápanyagháztartás jellemzői

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Ammónium (NH_4^+)*	mg/l	0,26	0,64	1,29	2,57	>2,57
Nitrit (NO_2^-)*	mg/l	0,033	0,1	0,329	0,986	>0,986
Nitrát (NO_3^-)*	mg/l	4,43	22,14	44,28	110,7	>110,7
Összes foszfor	µg/l	100	200	400	1000	>1000
Összes foszfor**	µg/l	40	100	200	500	>500
Ortofoszfát-foszfor (PO_4-P)	µg/l	50	100	200	500	>500
Ortofoszfát-foszfor (PO_4-P)**	µg/l	20	50	100	250	>250
Klorofill-a	µg/l	10	25	75	250	>250

C. Mikrobiológiai jellemzők

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Coliformszám 1 ml-ben	–	1	10	100	1000	>1000

D. Mikroszennyezők és toxicitás Szervetlen mikroszennyezők

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Cianid	µg/l	10	20	50	100	>100
Cink	µg/l	50	75	100	300	>300
Higany	µg/l	0,1	0,2	0,5	1	>1
Kadmium	µg/l	0,5	1	2	5	>5
Ólom	µg/l	5	20	50	100	>100
Réz	µg/l	5	10	50	100	>100

E. Mikroszennyezők és toxicitás Szerves mikroszennyezők

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Fenolok (fenolindex)	µg/l	2	5	10	20	>20
Anionaktív detergensek	µg/l	100	200	300	500	>500
Kőolaj és termékei	µg/l	20	50	100	250	>250
Benz(a)pirén	µg/l	0,005	0,007	0,01	0,05	>0,05
Poliklórozott bifenilek	µg/l	0,01	0,05	0,2	2	>2

F. Egyéb jellemzők

Vízminőségi jellemzők	Mérték egység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
PH	–	6,5 –8,0	6,5–8,5	6,0–6,5	5,5–6,0	<5,5
				8,5–9,0	9,0–9,5	>9,5
Fajlagos vezetés (20 °C)	µS/cm	500	700	1000	2000	>2000
Vas	mg/l	0,1	0,2	0,5	1	>1
Mangán	mg/l	0,05	0,1	0,1	0,5	>0,5

* NH_4-N-ről, NO_2-N-ről és NO_3-N-ről átszámított érték

** Tározásra vagy állóvizekbe kerülő folyóvizek esetén

Az egyes vízminőségi osztályok jellemzése

I. osztály: kiváló víz.

Mesterséges szennyező anyagoktól mentes, tiszta, természetes állapotú víz, amelyben az oldottanyag-tartalom kevés, közel teljes az oxigéntelítettség, a tápanyagterhelés csekély és szennyvízbaktérium gyakorlatilag nincs.

II. osztály: jó víz.

Külső szennyező anyagokkal és biológiailag hasznosítható tápanyagokkal kismértékben terhelt, természetes szagú és színű víz. A vízi szervezetek fajgazdagsága nagy, egyedszámuk kicsi, beleértve a mikroorganizmusokat is. Szennyvízbaktérium kevés.

III osztály: tűrhető víz.

Mérsékelten szennyezett (például tisztított szennyvizekkel már terhelt) víz, amelyben biológiailag hasznosítható tápanyagterhelés eutrofizálódást eredményezhet. Szennyvízbaktériumok következetesen kimutathatók. Az életközösségben a fajok számának csökkenése és egyes fajok tömeges elszaporodása vízszíneződést is előidézhet. Esetenként szennyeződésre utaló szag és szín is előfordul.

IV. osztály: szennyezett víz.

Külső eredetű szerves és szervetlen anyagokkal, illetve szennyvizekkel terhelt, biológiailag hozzáférhető tápanyagokban gazdag víz. Az oxigénháztartás jellemzői tág határok között változnak, előfordul anaerob állapot is. A nagy mennyiségű szerves anyag biológiai lebontása, a baktériumok nagy száma (ezen belül a szennyvízbaktériumok uralkodóvá válnak), valamint az egysejtűek tömeges előfordulása jellemző. A víz zavaros, esetenként színe változó, előfordulhat vízvirágzás is. A biológiailag káros anyagok koncentrációja esetenként a krónikus toxicitásnak megfelelő értéket is elérheti. Ez a vízminőség kedvezőtlenül hat a magasabb rendű vízi növényekre és a soksejtű állatokra.

V. osztály: erősen szennyezett víz.

Különféle eredetű szerves és szervetlen anyagokkal, szennyvizekkel erősen terhelt, esetenként toxikus víz. Szennyvízbaktérium-tartalma közelít a nyers szennyvizekéhez. A biológiailag káros anyagok és az oxigénhiány korlátozzák az életfeltételeket. A víz átlátszósága általában kicsi; zavaros, bűzös, színe jellemző és változó. A bomlástermékek és a káros anyagok koncentrációja igen nagy, a vízi élet számára krónikus, esetenként akut toxikus szintet jelent. A szabvány a jellemző paramétereket öt mutatócsoportba sorolja, amelyek a következők:

A – oxigénháztartás
B – tápanyag (nitrogén és foszfor) háztartás
C – mikrobiológiai jellemzők
D – mikroszennyezők és toxicitás, ezen belül alcsoportok
D1 – szervetlen mikroszennyezők
D2 – szerves mikroszennyezők
D3 – toxicitás
D4 – radioaktív anyagok
E – egyéb jellemzők

2. sz. melléklet: Pogányvölgyi kistérségre a módosított Balaton törvény övezeti besorolásai alapján a következő előírások vonatkoznak környezeti és épített környezeti elemenkénti felsorolásban

Levegőtisztaság-védelem

11. § A Btv. 14-15. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:
„15. § A kiemelt üdülőkörzetben csak olyan létesítmények üzemeltethetők, amelyek
a) egészségügyi légszennyezettségi határérték-túllépést nem okoznak, továbbá
b) ökológiai légszennyezettségi határérték-túllépést
ba) magterületen,
bb) ökológiai folyosón,
bc) pufferterületen,
bd) erdőterületen,
be) turisztikai fejlesztési területen,
bf) szőlő termőhelyi kataszteri területen és
bg) települési területen a településszerkezeti tervben üdülőterület, a különleges települési területfelhasználási egységek közül az oktatási központ, egészségügyi terület, nagy kiterjedésű sportolási terület, továbbá zöldterület települési területfelhasználási egységbe sorolt területeken
nem okoznak."

Felszín alatti és felszíni vizek

28. § A Btv. 34. §-a és 34 §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:
„Felszíni vízminőség-védelmi terület övezete

34. § A felszíni vízminőség-védelmi terület övezetén (F-1, mellékletben az 1. sz. ábra):
a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;
b) épületek építése, bővítése - a településrendezési tervekben a természetvédelmi szempontokkal összhangban szabályozott területeken elhelyezett, a régészeti lelőhelyek leletmentését és bemutatását lehetővé tevő építmények, a horgászturizmust szolgáló esőbeálló jellegű építmények és az illetékes természetvédelmi és vízügyi hatóság egyetértésével elhelyezett, legkevesebb 5 ha egybefüggő gyepterületen, a legeltetést biztosító állatállomány szállásául szolgáló, hagyományos istállóépületek kivételével - nem engedélyezhető;
c) üzemanyagtöltő állomás, hulladéklerakó, hulladéktároló telep, hulladékátrakó állomás, valamint szennyvízürítő nem létesíthető;
d) a vízfolyások menti 20-20 méteres sávban megtelepedett fásszárú növényzet védelmét a vízfolyások karbantartási munkáihoz szükséges feltételek biztosítása mellett kell megoldani."

Talaj, területhasználat

22. § A Btv. 28. §-a helyébe a következő rendelkezés és alcím lép, valamint a Btv. A következő 28/A. és 28/B. §-okkal és alcímekkel egészül ki:

Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

28/B. § (1) Az ásványi nyers anyag-gazdálkodási terület övezete (A-1, mellékletben a 2. sz. ábra) területét – az ásványvagyon-védelem tekintetében illetékes államigazgatási szervek állás foglalása alapján – a településrendezési tervekben kell a tényleges kiterjedésnek megfelelően lehatárolni, és e törvény előírásait a település rendezési tervekben lehatárolt területen kell érvényesíteni.

(2) Az ásványi nyers anyag-gazdálkodási terület övezete (A-1) tekintetében az OTrT által meghatározott ásványi nyersanyag gazdálkodási terület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások érvényesek.

23. § (1) A Btv. 29. §-át megelőző alcím és a 29. § felvezető szövege helyébe a következő rendelkezés lép:

„Térségi jelentőségű komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete

29. § A térségi jelentőségű komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete (R-1, mellékletben a 3. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:”

(2) A Btv. 29. §-ának b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[29. § A térségi jelentőségű komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete (R-1) tekintetében az OTrT által meghatározott térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:]

„b) a bányászattal érintett területen az újrahasznosítás célját, módozatait és szabályait a bányatelek területére készített, az ásványvagyon-védelem tekintetében illetékes hatóság által jóváhagyott tájrendezési előterv, vagy tájrendezési terv alapján a településrendezési eszközökben kell meghatározni.”

24. § (1) A Btv. 30. §-át megelőzően az „Ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezet” alcímmel egészül ki:

(2) A Btv. 30. §-a felvezető szövegének és a) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

„30. § Az ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezetén (R-2, mellékletben a 3. sz. ábra):

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;”

b) építési tevékenység nem folytatható;

c) a tájrehabilitáció során a terület természeti, illetve természetközeli állapotához hasonló állapot visszaállítását kell megvalósítani;

(3) A Btv. 30. §-a d) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

[30. § Az ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezetén (R-2)]

„d) a bányászattal érintett területen a természetközeli állapot visszaállítását, módozatait és szabályait az ásványvagyon-védelem tekintetében illetékes hatóság által jóváhagyott tájrendezési előterv vagy tájrendezési terv alapján a településrendezési eszközökben kell meghatározni.”

25. § (1) Btv. 31. §-át megelőzően „Felszíni szennyeződésre érzékeny területek övezete” alcím helyébe a „Felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny terület övezete” alcím lép.

(2) A Btv. 31. §-a felvezető szövegének és a) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

„31. § A felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezete (SZ-1, mellékletben a 4.sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások és a felszín alatti vizek védelméről szóló kormányrendelet előírásai mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) korlátozott vegyszer- és műtrágya-használatú, környezetkímélő vagy extenzív mezőgazdasági termelés folytatható;”

b) új hulladéklerakó, hulladéktároló, hulladékkezelő telep - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználására alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), valamint a hulladékátrakó állomás - és vegyszertároló nem létesíthető.

26. § (1) A Btv. 32. §-át meg előzően a „Földtani veszélyforrás terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 32. §-a helyébe a következőrendelkezés lép:

„32. § (1) A földtani veszélyforrás terület övezete (P-1 mellékletben az 5.sz. ábra) területét – a földtani veszélyforrások tekintetében illetékes államigazgatási szervek állásfoglalása alapján – a településrendezési tervekben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni, és e törvény előírásait a településrendezési tervekben lehatárolt területen kell érvényesíteni.

(2) A földtani veszélyforrás terület övezet (P-1) tekintetében az OTrT által meghatározott földtani veszélyforrás területe kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) az övezetbe besorolt területeken a beépítés feltételeit a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban kell meghatározni;

b) a felszíni vizek és belvizek szakszerű elvezetésére szolgáló műtárgyakat a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban tervezni kell.”

27 § (1) A Btv. 33. §-át megelőzően a „Vízeróziónak kitett terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) a Btv. 33 §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„33. § A vízeróziónak kitett terület övezet (P-2, mellékletben a 6. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott vízeróziónak kitett terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a földhasznosítás (művelési ág) tudatos megválasztásával, meliorációs talajvédelmi beavatkozások megvalósításával, talajvédő agrotechnikai eljárások alkalmazásával, a leginkább veszélyeztetett területek erdősítésével - kivéve a szőlő termőhelyi kataszteri területeket - kell az erózió mértékét csökkenteni;

b) a már kialakult vízmosások rendezésével (megkötésével, bedöntésével) kapcsolatos feladatokat a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban kell meghatározni.”

33. § A Btv. 39. §-a és 39. §-ának „Térségi szerkezeti tervben meghatározott infrastruktúra hálózat övezete” alcím helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Általános mezőgazdasági terület övezete

39. § (1) Az általános mezőgazdasági terület övezetén (M-1, mellékletben a 7. sz. ábra):

a) szántóművelési ágban lévő területen 20 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

b) szántóművelési ágban lévő területen 20 ha és azt meghaladó telekméret esetén a terület rendeltetésszerű használatát szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek a 0,3%-át, és az 1000 m^2-t nem haladhatja meg;

c) gyepművelési ágban lévő területen 5 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

d) gyepművelési ágban lévő területen 5 ha és azt meghaladó telekméret esetén hagyományos, almos állattartó, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 1%-át és az 1000 m^2-t nem haladhatja meg;

e) szőlőművelési ágban lévő területen - a *g)* pontban foglaltak kivételével - 2 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

f) a szőlőművelési ágban lévő területen - a *g)* pontban foglaltak kivételével - 2 ha és azt meghaladó telekméret esetén a szőlőtermelést, borászatot és a borturizmust szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 2%-át, és a 800 m^2-t nem haladhatja meg;

g) a Balaton jogi partvonalával nem érintkező, szőlőműveléssel hasznosított 2 ha alatti területű telkekkel rendelkező tulajdonos - ha az egy borvidéken lévő telkeinek összterülete 5 ha-nál nagyobb - a szőlője művelésével, fel dolgozásával, illetve ehhez kapcsolódó (nem szállodai célú) borturizmussal összefüggő építési tevékenysége engedélyezhető csak az egyik, a nemzeti park területének természeti és kezelt övezetén kívül lévő telkén. A beépíthető terület nagysága a beszámított telkek összterületének 1%-át, egyúttal a beépített telkek beépítettsége a 25%-ot nem haladhatja meg. Az 5 ha-nál nagyobb összterület megállapításánál a kertgazdasági terület övezetén lévő telkek is beszámíthatóak, de építési jogot e telkekre csak a kertgazdasági terület övezeti előírásai szerint lehet szerezni. Az építési jog megszerzéséhez beszámított, de beépítésre nem került telkekre telekalakítási és építési tilalmat kell az építésügyi hatóság megkeresésére feljegyezni;

h) gyümölcsművelési ágban lévő területen 3 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

i) gyümölcsművelési ágban lévő területen 3 ha és azt meghaladó telekméret esetén a termelést, feldolgozást szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 1%-át, és az egyes épületek alapterülete az 1000 m^2-t nem haladhatja meg;

j) épületet létesíteni csak a legalább 80%-ban művelt telken lehet, ahol a beépítés feltételeként az a művelési ág fogadható el, amely a telek művelt területének 60%-án meghatározó, azon a vegyes művelésű telken, ahol egyik művelési ág sem éri el a 60%-ot, a legszigorúbb beépítési szabályokkal rendelkező művelési ágra vonatkozó előírás szerint lehet építeni;

k) állattartó telepet, a családi szükségletet meghaladó állattartást szolgáló épületet - a lovasturizmus céljait szolgáló épület kivételével - tómedertől legkevesebb 1000 méter, egyéb felszíni vizektől legkevesebb 200 méter távolságra lehet elhelyezni.

A lovasturizmus céljait szolgáló építmények és műtárgyak elhelyezéséről a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban kell rendelkezni;

l) lakókocsi, lakókonténer nem helyezhető el;

m) a környezetvédelmi és tájképvédelmi szempontból nélkülözhetetlen mezővédő, útvédő fásításokat a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban meghatározott módon kell telepíteni;

n) a vízfolyások menti 20-20 méteres sávban megtelepedett fásszárú növényzet védelmét a vízfolyások karbantartási munkáihoz szükséges feltételek biztosítása mellett kell megoldani.

(2) Új gazdasági telephely, birtokközpont legalább 2 ha területű telken alakítható ki - parti és partközeli településen az adott településhez tartozó, a sem partinak, sem partközelinek nem minősülő településen pedig a birtokközpont építési helyéül szolgáló település és a szomszédos települések közigazgatási területéhez tartozó - legalább 50 ha összterületű, több telekből álló birtok esetén. A magterület, ökológiai folyosó és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület

övezetben szabályozott területeken a birtokközpont nem alakítható ki. A beépített terület nagysága a birtok összterületének 1%-át és a beépített telek területének 25%-át nem haladhatja meg.

(3) A majorok és gazdasági telephelyek gazdasági célú hasznosítását a településrendezési eszközökben kell szabályozni gazdasági területként, ahol környezetet nem zavaró gazdasági tevékenység folytatható.

(4) Az övezetben az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendeletben különleges beépítésre szánt terület települési területfelhasználási egységként meghatározott területek közül a nagy bevásárlóközpontok és nagy kiterjedésű kereskedelmi célú területek kialakítása nem engedélyezhető."

34. § (1) A Btv. 40 §-át megelőzően a „Kertgazdasági terület övezete" alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 40 §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„40. § A kertgazdasági terület övezetén (M-2, mellékletben a 7. sz. ábra):

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;

b) a beépíthető telek legkisebb nagysága 2000 m^2, kivéve, ha e törvény hatálybalépése előtt jóváhagyott a helyi építési szabályzat más mértéket állapított meg;

c) 1500 m^2-nél kisebb telekre az e törvény hatálybalépése előtt jóváhagyott helyi építési szabályzat alapján sem lehet épületet építeni;

d) művelt telekre 3%-os beépítettséggel - a 39. § (1) bekezdés g) pontjában foglaltak kivételével - a műveléssel összefüggő gazdasági épületet lehet építeni;

e) az építménymagasság a 4 métert, az építmény legmagasabb pontja a 6 métert nem haladhatja meg;

f) lakókocsi, lakókonténer nem helyezhető el;

g) az egyes településeken az övezet területének legfeljebb 10%-án a település szabályozási tervében és helyi építési szabályzatában kijelölt, a település belterületéhez közvetlenül kapcsolódó területeken, legkevesebb 3000 m^2 nagyságú művelt telken, legfeljebb 3%-os beépítettséggel lakóépület is elhelyezhető;

h) műveltnek az a telek minősül, amelynek legalább 80%-án intenzív kertészeti kultúra található;

i) szakrális építmény (kápolna, kereszt, kőkép stb.) a telek méretétől függetlenül elhelyezhető."

35. § (1) A Btv. 41. §-át meg előzően a „Kiváló termőhelyi adottságú szántó terület övezete" alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 41. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„41. § A kiváló termőhelyi adottságú szántó terület övezet (M-3, mellékletben a 8 sz. ábra) tekintetében az OTrT-ben meghatározott kiváló termőhelyi adottságú szántó terület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) csak a fenntartható minőségi termelést szolgáló – a talaj fizikai, kémiai, biológiai védelmét biztosító – agrotechnikai módszerek alkalmazhatók;

b) csak a termőhelyi adottságokat megőrző területhasználat folytatható."

36. § A Btv. 42. §-a és 42. §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Erdőterület övezete

42. § Az erdőterület övezetén (E-1, mellékletben a 7. sz. ábra):

a) a szőlő művelési ágban történő hasznosítás - a szőlő termőhelyi kataszteri területbe is besorolt területeken - az erdészeti hatóság által engedélyezhető;

b) a védett erdőben csak a természetvédelmi kezelési tervben meghatározott területeken természetvédelmi bemutatási, kezelési, illetve erdészeti célból szabad építményt elhelyezni;

c) a nem védelmi célú erdőben épületet 10 ha-nál nagyobb földrészleten legfeljebb 0,3% beépítettséggel lehet építeni;

d) fokozottan védett természeti területeken lévő erdők kivételével az erdők szabad látogathatóságát - tulajdoni állapottól függetlenül - biztosítani kell;

e) a védőerdők kivételével kerítést létesíteni csak természetvédelmi, vadgazdálkodási, illetve erdőgazdálkodási célból szabad;

f) új vadaskert létesítése nem engedélyezhető;

g) terepmotorozás, terepautózás nem engedélyezhető."

37. § A Btv. 43. §-át megelőzően az „Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete" alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 43. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„43. § Az erdőtelepítésre alkalmas terület övezet (E-2, mellékletben a 7. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott erdőtelepítésre alkalmas terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírásai mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;

b) az erdőtelepítés megvalósulásáig az övezetben csak az erdőtelepítés lehetőségét megőrző területhasználat folytatható;

c) erdőtelepítést az élőhelynek megfelelő, természetesen kialakult őshonos fafajokból álló erdőfoltok megőrzésével kell végezni."

38. § A Btv. 44. §-át megelőzően a „Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 44. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„44. § A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezet (E-3, mellékletben a 8. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott kiváló termőhelyi adottságú erdőterület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások érvényesek:

a) az övezetbe tartozó területeket az illetékes erdészeti hatóság állásfoglalása alapján a tényleges kiterjedésnek megfelelően a településrendezési tervekben kell lehatárolni;

b) az *a)* pontban lehatárolt területek a településrendezési eszközökben csak erdőterület települési területfelhasználási egységbe sorolhatóak."

40. § (1) A Btv. 46. § -át megelőzően a „Szőlő termőhelyi kataszteri terület övezete alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 46. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„46. § A szőlő termőhelyi kataszteri terület övezetén (C-1, mellékletben a 9. sz. ábra):

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;

b) az erdőtelepítésre alkalmas területek övezetébe is besorolt földrészletek erdőterületként történő kijelöléséről a településrendezési eszközökben kell dönteni;

c) építeni csak a legalább 80%-ban szőlőműveléssel hasznosított telken, kizárólag a szőlőművelést, szőlőfeldolgozást, bortárolást vagy a borturizmust szolgáló épületet, illetve ahol az M-1 és az M-2 övezethez tartozó szabályozási előírások lehetővé teszik, lakófunkciót is kielégítő épületet lehet;

d) szakrális építmény (kápolna, kereszt, kőkép stb.), amely a szőlőhegyek tájképéhez hagyományosan hozzátartozó tájképformáló elem - szőlőműveléssel nem hasznosított területen is - a telek méretétől függetlenül elhelyezhető;

e) a szőlőművelés tényét a terület pontosan meghatározott százalékában az illetékes hegybíró, ahol a hegyközség nem működik, a település jegyzője nyilatkozatával kell igazolni.

Táj, természetvédelem

20. § A Btv. 23-25. §-ai, valamint a §-okat megelőző alcímek helyébe a következő rendelkezések és alcímek lépnek:

„Magterület övezete

23. § A magterület övezete (Ö-1, mellékletben a 10. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a magterület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg;

b) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;

c) közlekedési építmények a terepi adottságokhoz alkalmazkodva, tájba illesztve helyezhetők el;

d) települések beépítésre szánt területének növelése és fejlesztése a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével történhet;

e) új építmény elhelyezése tájba illesztve, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;

f) új építmény a természetvédelmi kezelés és bemutatás céljából, valamint szakrális építményként (kápolna, kereszt, kőkép) helyezhető el;

g) 10 m magasságot meghaladó építmény - kápolna, kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;

h) erdőtelepítés, erdőfelújítás, külterületi fásítás kizárólag őshonos fafajokkal végezhető;

i) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető.

Ökológiai folyosó övezete

24. § Az ökológiai folyosó övezete (Ö-2, mellékletben a 10. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint az ökológiai folyosó kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a természetvédelmi hatóság hozzájárulása nélkül a területhasználati, környezeti és funkcionális változtatások nem engedélyezhetők és nem hajthatók végre;

b) a településrendezési tervek készítése során az ökológiai folyosók folytonosságát és folyamatossá tételét ökológiai vizsgálatokra alapozva kell tervezni és biztosítani;

c) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;

d) a kialakult tájhasználat csak a természeti értékek sérelme nélkül változtatható meg, a meglévő természetszerű művelési ágak (gyep, nádas, erdő) megtartandók, művelési ág váltása csak intenzívebb művelésűből a természetszerű irányában engedélyezhető;

e) a települések beépítésre szánt területének növelése és fejlesztése a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;

f) szántóművelési ágú területen építmény nem helyezhető el;

g) a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken a 2700 m^2-nél kisebb telek nem építhető be;

h) közlekedési építmények abban az esetben és olyan módon jelölhetők ki, ha a magterület, a természetes és természetközeli élőhelyek fenntartása, valamint az ökológiai kapcsolatok működése biztosítható;

i) közlekedési építmények a terepi adottságokhoz alkalmazkodva, tájba illesztve helyezhetők el;

j) új építmény elhelyezése, műszaki infrastruktúra telepítése csak tájba illesztve és a természetvédelmi hatóság és kezelő hozzájárulása alapján történhet;

k) 10 m magasságot meghaladó építmény - kápolna, kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;

l) a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, csak természetes és környezetkímélő módszerek, gazdálkodás alkalmazható;

m) erdőtelepítést, erdőfelújítást, külterületi fásítást őshonos fafajokkal kell végezni;

n) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető.

Pufferterület övezete

25. § A pufferterület övezete (Ö-3, mellékletben a 10. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a pufferterület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;

b) művelési ág váltásához, művelés alól kivonáshoz és a művelés alól kivett terület újrahasznosításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges;

c) országos jelentőségű védett természeti területen szántóművelési ágban építmény nem helyezhető el;

d) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető;

e) a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken 2700 m^2-nél kisebb telkek nem építhetők be;

f) új külszíni bányatelek nem állapítható meg;

g) közlekedési építmények, új villamosenergia-ellátási, táv- és hírközlő vezetékek, egyéb közművezetékek, építmények tájba illesztve a természetvédelmi hatóság által meghatározott feltételekkel létesíthetők;

h) csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;

i) a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, új hulladéklerakó, hulladéktároló, hulladékkezelő telep - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználásra alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), valamint hulladékátrakó állomás - és vegyszertároló nem létesíthető;

j) csak extenzív jellegű, vagy természet- és környezetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazhatók, a kialakult tájhasználatot csak a természeti értékek sérelme nélkül szabad megváltoztatni.”

„Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

26. § A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete (T-1, mellékletben a 11. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott országos jelentőségű tájképvédelmi terület országos

övezetre, valamint a térségi jelentőségű tájképvédelmi terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;

b) a művelési ág váltása, illetve a más célú hasznosítás csak az adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, tájhasználat kialakítása, illetve a tájkarakter erősítése, valamint közmű és közút építése érdekében az illetékes természetvédelmi hatóság hozzájárulásával engedélyezhető;

c) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;

d) a kialakult geomorfológiai formák (hegygerinc, völgy stb.) megőrzendők;

e) országos jelentőségű védett természeti területen a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken a 2700 m^2-nél kisebb telek nem építhető be, szántóművelési ágú területen építmény nem helyezhető el;

f) új épület vagy építmény elhelyezése tájba illesztve, a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;

g) új üzemanyagtöltő állomás, hulladéklerakó, hulladéktároló telep, valamint hulladékártalmatlanító - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználásra alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), továbbá hulladékátrakó állomás - nem létesíthető;

h) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;

i) csarnok jellegű épület és reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető."

Infrastruktúra

5. § A Btv. 5. §-át megelőző III. fejezet címe helyébe a következő cím lép, valamint a Btv. A következő 4/A-C. §-okkal és alcímekkel egészül ki:

„A BALATONI TERÜLETRENDEZÉSI SZABÁLYZAT
A térségi terület-felhasználás rendjére vonatkozó szabályok

4/C. § (1) Az országos és térségi jelentőségű közlekedési infrastruktúra-hálózatok térbeli rendjét, az országos és térségi jelentőségű építmények elhelyezkedését a térségi szerkezeti terv, a hálózat szempontjából meghatározó települések felsorolását a 2/1-5. számú melléklet tartalmazza.

(2) A közlekedési infrastruktúra építményei közül

a) a tervezett gyorsforgalmi utak területét a nyomvonalak leírása tekintetében meghatározott települések közigazgatási területén kell biztosítani, a nyomvonal biztosítása során a nyomvonalak tájba illesztésére és a környezetvédelem szempontjainak és követelményeinek érvényesítésére, valamint a szakaszolható megépítésre különös gondot kell fordítani;

b) a meglévő főutak elkerülő szakaszait a szakági tervekben és a településrendezési tervekben kell pontosítani;

e) kiemelt jelentőségű mellékutakat kell kialakítani a 2/1. sz. melléklet szerint meghatározott irányokban;

f) Budapest-Székesfehérvár-Nagykanizsa-Murakeresztúr- (Horvátország) transz-európai vasúti szállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal kitérési

lehetőséget biztosító szakaszos kétvágányúsításának és védőtávolságainak területigényét a szakági és a településrendezési tervek alapján kell meghatározni;

(3) A közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas építmények közül

a) a szennyvízcsatorna-hálózat létesítésének engedélyezésére csak a megfelelő kapacitású csatlakozó szennyvíztisztító telep megléte esetén, illetve új tisztító építésekor azzal egyidejűleg kerülhet sor;

b) 20 személygépkocsi befogadóképességűnél nagyobb gépkocsiparkolók felületéről az összegyűjtött csapadékvizeket csak olajfogón átvezetve lehet a csapadékvíz-csatornába bekötni, és a parkolókban összefolyó csapadékvíz zöldfelületre nem vezethető;

c) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából az országos jelentőségű védett természeti területen a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;

d) a műsorszórás és a mobil rádiótelefon hírközlés bázisállomásainak telepítésekor a berendezéseket meglévő magasépítményeken többfunkciós állomásként kialakított közös hírközlési toronyra kell elhelyezni. Önálló antennatartó szerkezet és csatlakozó műtárgy csak akkor helyezhető el, ha meglévő magasépítményeken erre nincs lehetőség. Az önálló antennatartó szerkezet az országos jelentőségű védett természeti területeken, valamint a térségi jelentőségű táj- és településkép védelmi terület övezetén kívül, a táj- és településképbe illeszkedően létesíthető.”

9. § A Btv. 9-12. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„9. § (1) A kiemelt üdülőkörzet területére kívülről - a regionális víziközmű rendszerre a szennyvízcsatorna-hálózaton keresztül történő csatlakozás kivételével - szennyvizet bevezetni tilos, ha a tisztított szennyvíz befogadója a Balaton.

(2) A kiemelt üdülőkörzet területén keletkezett tisztított szennyvíznek a kiemelt üdülőkörzet területéről történő kivezetéséről a gazdasági és műszaki szempontok mérlegelésével kell gondoskodni.

(3) A kiemelt üdülőkörzet településeinek

a) beépítésre szánt területén a megépült és üzembe helyezett szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötés kötelező,

b) beépítésre nem szánt területén a vezetékes ivóvízhálózatra rákötött telkeknek a megépült szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötése a szennyvízcsatorna-hálózat átadását követő egy éven belül kötelező.

(4) A kiemelt üdülőkörzet partinak és partközelinek nem minősülő, szennyvízelvezetési agglomerációba nem tartozó 2000 LEÉ alatti településeinek beépítésre szánt területein, illetve belterületein, ahol a szennyvízcsatorna-hálózat nem épült ki, illetve a tisztítómű tovább nem terhelhető új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni, illetve az engedélyek érvényét meghosszabbítani csak akkor lehet, ha az illetékes környezetvédelmi és vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés létesült.

(5) A kiemelt üdülőkörzet partinak és partközelinek nem minősülő, szennyvízelvezetési agglomerációkba tartozó településeinek beépítésre szánt területein, illetve belterületein, ahol a szennyvízcsatorna-hálózat nem épült ki, illetve a tisztítómű tovább nem terhelhető új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni, illetve az engedélyek érvényét meghosszabbítani csak akkor lehet, ha az illetékes környezetvédelmi és vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés létesült.

(6) A kiemelt üdülőkörzet településeinek beépítésre nem szánt területén, amennyiben nincs lehetőség a szennyvízcsatorna-hálózathoz történő csatlakozásra, új épület építésére építésügyi

hatósági engedélyt adni csak vízzáró szennyvíztároló, illetve a környezetvédelmi és a vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés megléte esetén lehet.

(7) A kiemelt üdülőkörzet településeinek közigazgatási területén a szippantott szennyvizek kezelés nélküli elhelyezése nem engedélyezhető."

Szélerőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható terület övezete

28/A. § (1) A kiemelt üdülőkörzet területén szélerőmű, illetve 10 méternél magasabb szélkerék (L-1, mellékletben a 12. sz. ábra)

a) magterületen, ökológiai folyosón és puffer területen,
b) kiváló termőhelyi adottságú szántóterületen,
c) térségi jelentőségű tájképvédelmi területen,
d) történeti települési területen,
e) világörökség és világörökség várományos területen,
f) földtani veszélyforrás területén,
g) vízeróziónak kitett területen,
h) felszíni vízminőség-védelmi területen,
i) tómederben,
j) települési terület övezetén és annak 1500 méteres körzetében,
k) kertgazdasági terület övezetén,
l) erdő területen,
m) erdő telepítésre alkalmas terület övezetén,
n) turisztikai fejlesztési terület övezetén és annak 1500 méteres körzetében,
o) szőlőtermőhelyi kataszteri területen,
p) kiemelt fontosságú honvédelmi területen,
q) műszaki infrastrukturális hálózatoktól és egyedi építményektől dőlés távolságon belül,
r)parti és partközeli települések közigazgatási területén,
s) országos és térségi jelentőségű polgári repülőterek 10 km-es környezetében nem telepíthető.

(2) A település rendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban – a helyi szélmérési adatok figyelembevételével – kell

a) a szélerőmű telepítésére vizsgálat alá vonható területeket pontosítani;
b) az elhelyezés feltételeit meghatározni.

Épített környezet védelem

„Történeti települési terület övezete"

27. § (1) A történeti települési terület övezetének (T-2, mellékletben a 13. sz. ábra) területét – a kulturális örökségvédelem tekintetében illetékes államigazgatási szervek állásfoglalása alapján – a településrendezési tervekben a tényleges kiterjedésnek megfelelően a (2) bekezdésben foglaltak érvényesülése érdekében szükség szerint védőövezetével együtt kell lehatárolni és e törvény előírásait a település rendezési tervekben lehatárolt területen kell érvényesíteni.

(2) A történeti települési terület övezete (T-2) tekintetében az OTrT által meghatározott kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület országos övezetre, valamint a történeti települési terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a település szabályozási tervében, a helyi építési szabályzatban és a helyi építészeti örökségvédelméről szóló rendeletben – a külön jogszabályban meghatározottak szerint– meg

kell határozni, és elő kell írni a látványvédelmet, a településkép-védelmet, a zöld felületek fejlesztését, az épületek paramétereit, az építmények helyi építészeti hagyományokhoz illeszkedő megjelenését meghatározó előírásokat és a helyi építészeti hagyományoknak megfelelő építési anyagok használatát;

b) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájképvédelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;

c) új üzemanyag töltő állomás, hulladéklerakó, hulladéktároló telep, valamint hulladékártalmatlanító és hulladékátrakó állomás nem létesíthető."

31. § A Btv. 37. §-a és 37. §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Települései terület övezete

37. § A települési terület övezetén (U-1, mellékletben a 7. sz. ábra):

a) a településszerkezeti terveknek a történeti, építészeti, településszerkezeti, környezeti és természeti adottságokkal, valamint a felszíni vízrendezéssel, közművesítéssel, környezetalakítással, tájrendezéssel foglalkozó szakági munkarészeit, illetve a vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területekre készült tanulmányterveket a helyi építési szabályzatban kötelezően figyelembe kell venni;

b) új beépítésre szánt terület határa utcahatárosan nem alakítható ki;

c) az új beépítés szabályozásakor a meglévő beépítési magassághoz kell igazodni;

d) a meglévő építmények felújításának, helyreállításának, átalakításának és korszerűsítésének lehetőségét e törvény szabályozási előírásainak figyelembevételével a helyi építési szabályzatban kell meghatározni;

e) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani.

32. § (1) A Btv. 38. §-át megelőzően a „Gazdasági terület övezete" alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 38. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„38. § A gazdasági terület övezetén (U-2, mellékletben a 7. sz. ábra):

a) a település szerkezeti tervben új jelentős mértékű zavaró hatású ipari terület nem jelölhető ki;

b) a település központi belterületéhez kapcsolódó gazdasági területen az új kereskedelmi, szolgáltató terület legfeljebb 50%-os, valamint az egyéb ipari terület legfeljebb 40%-os beépítettségű lehet, és az új telephelyek területének legalább 30%-át fás növényzettel fedetten, a telekhatár mentén takarást biztosítva kell kialakítani;

c) a település központi belterületétől elkülönülő gazdasági területen az új kereskedelmi, szolgáltató terület, valamint az egyéb ipari terület beépítettsége legfeljebb 30%-os lehet, és az új telephelyek területének legalább 50%-át fás növényzettel fedetten kell kialakítani."

1. sz. ábra: Felszíni vízminőség-védelmi terület

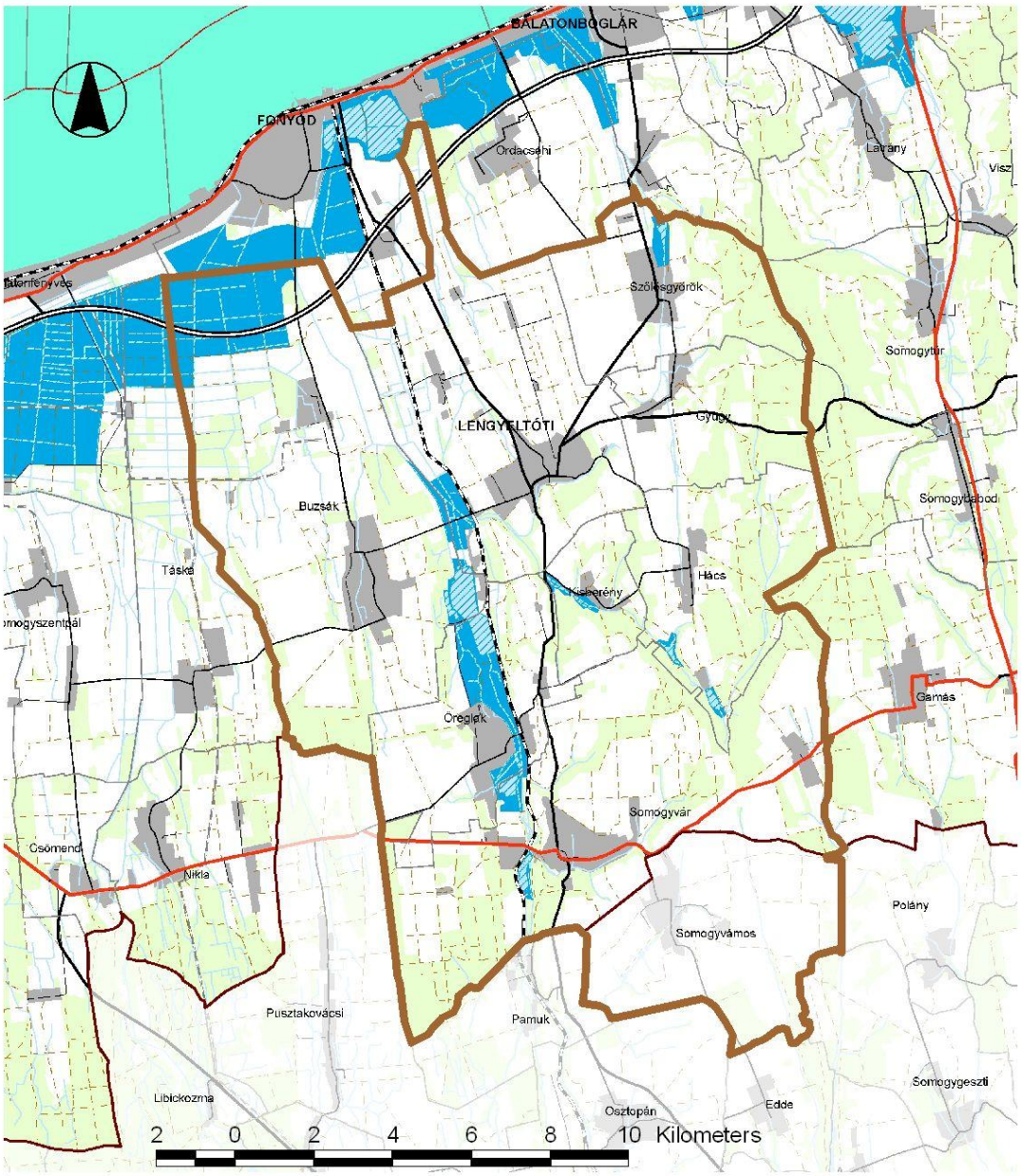

Jelmagyarázat

- F-1 Felszíni vízminőség-védelmi terület
- F-1 Felszíni vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települési térség és felszíni víz
- D-1 Tómeder

2. sz. ábra: Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

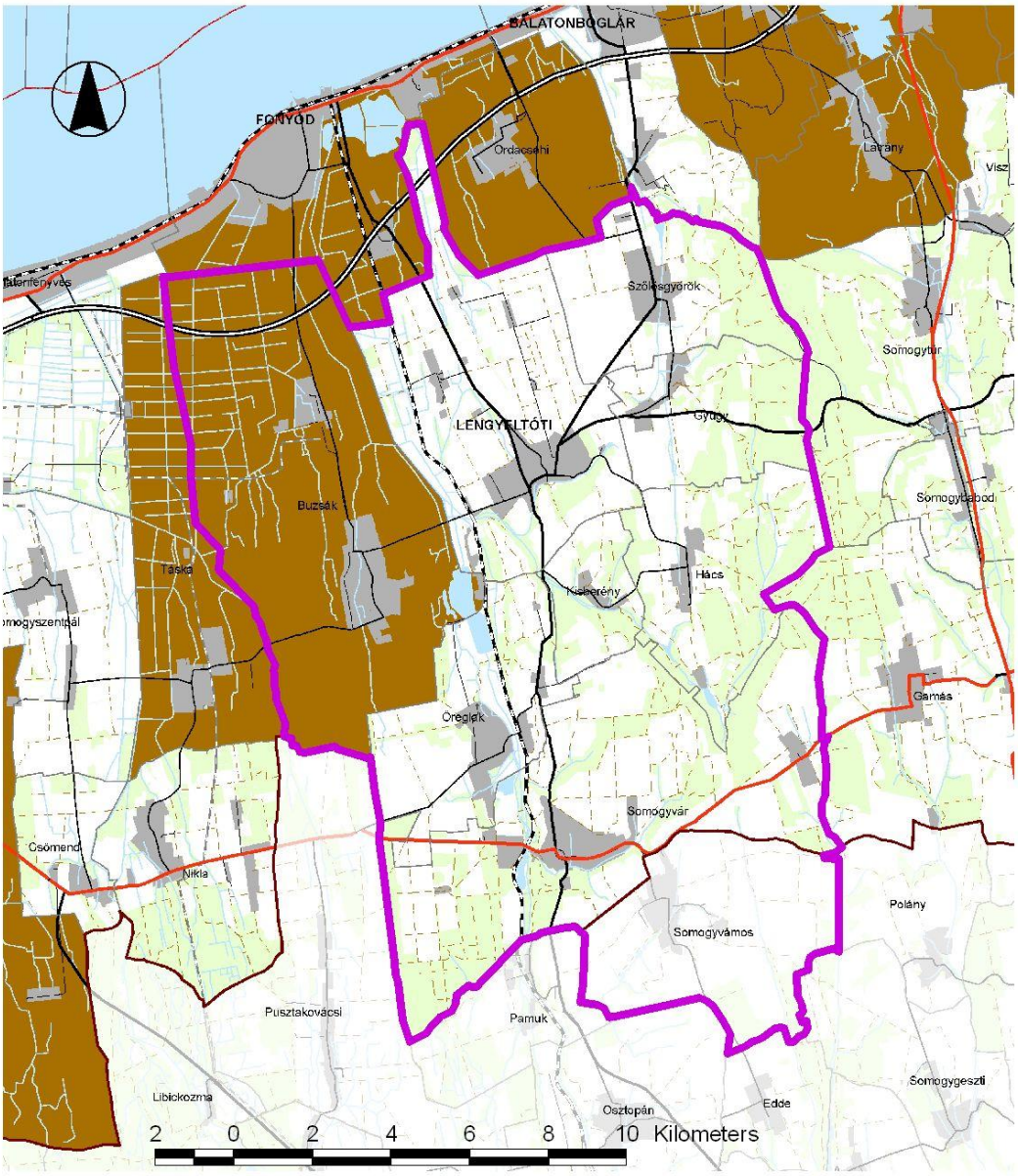

Jelmagyarázat

A-1 Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület

3. sz. ábra: Térségi jelentőségű komplex tájrehabilitációt és ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezete

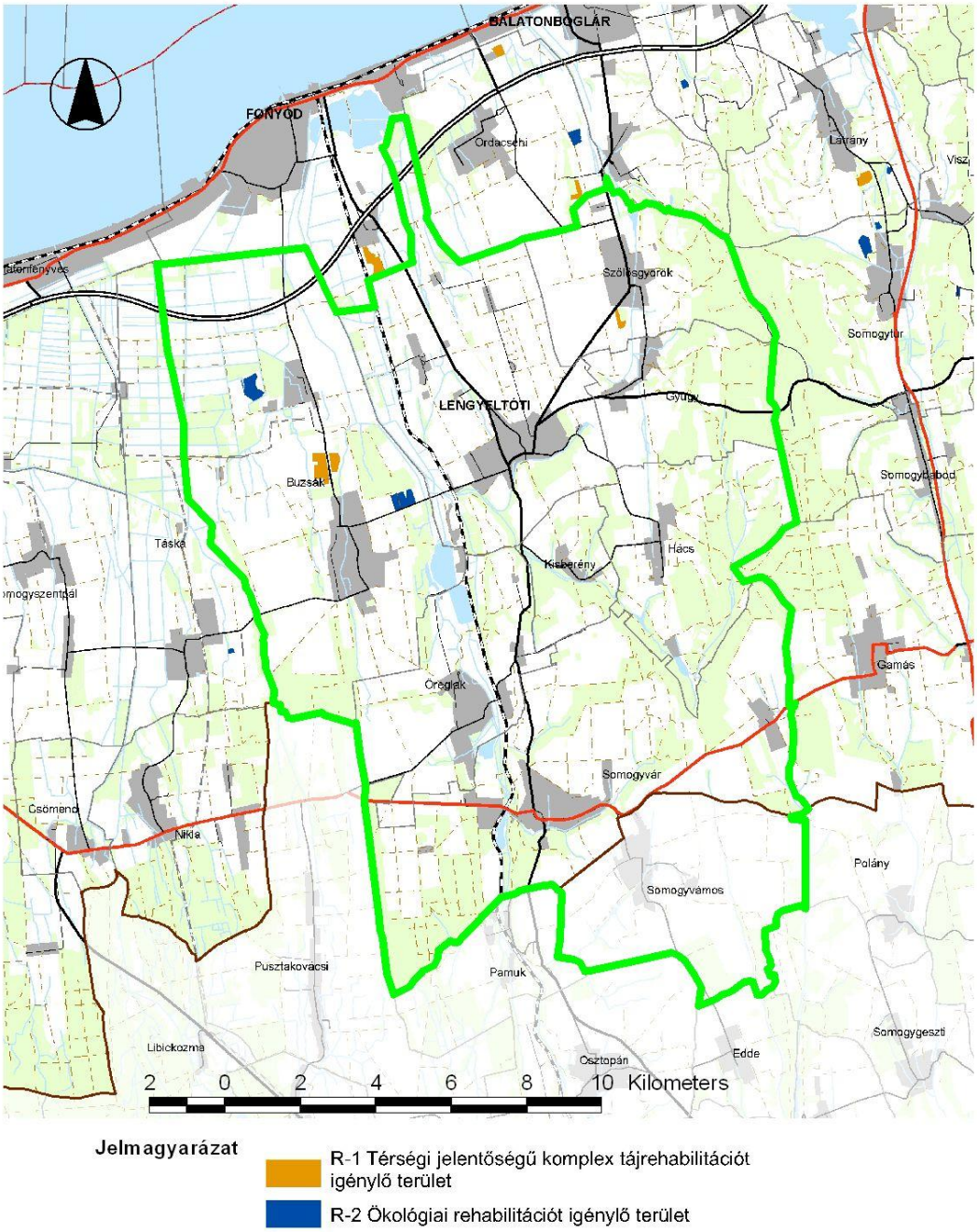

4. sz. ábra: Felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezete

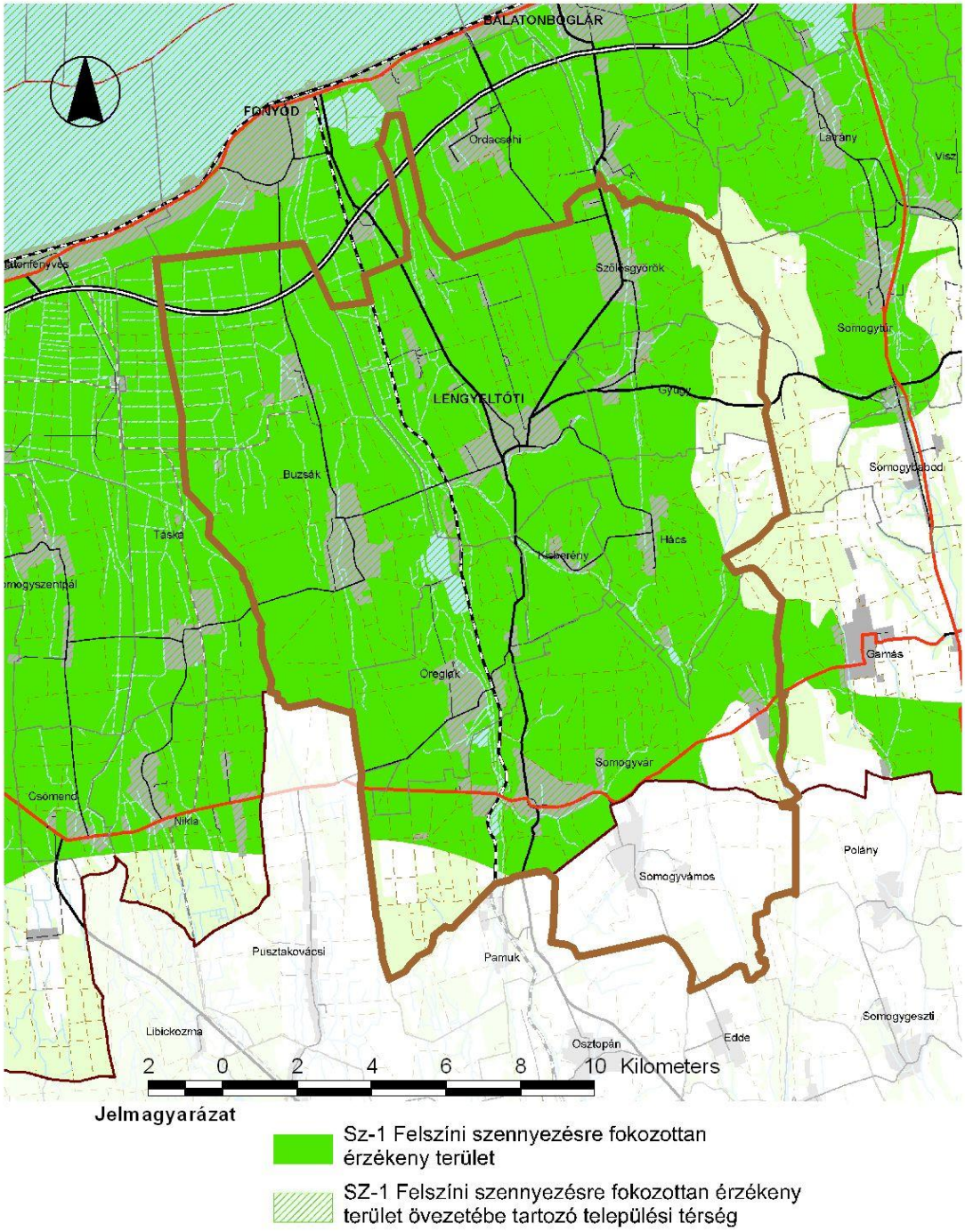

5. sz. ábra: Földtani veszélyforrás terület övezete

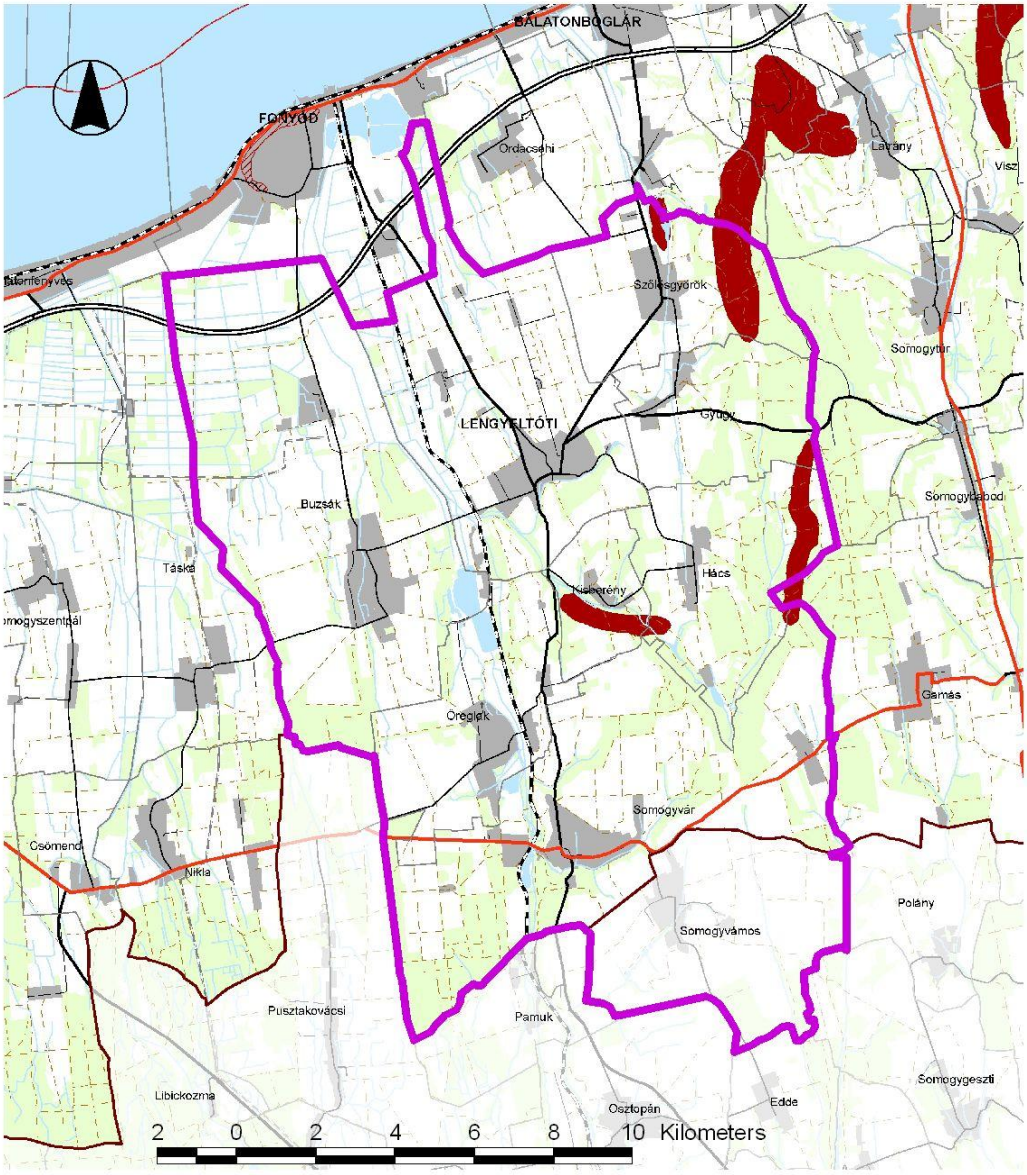

6. sz. ábra: Vízeróziónak kitett terület

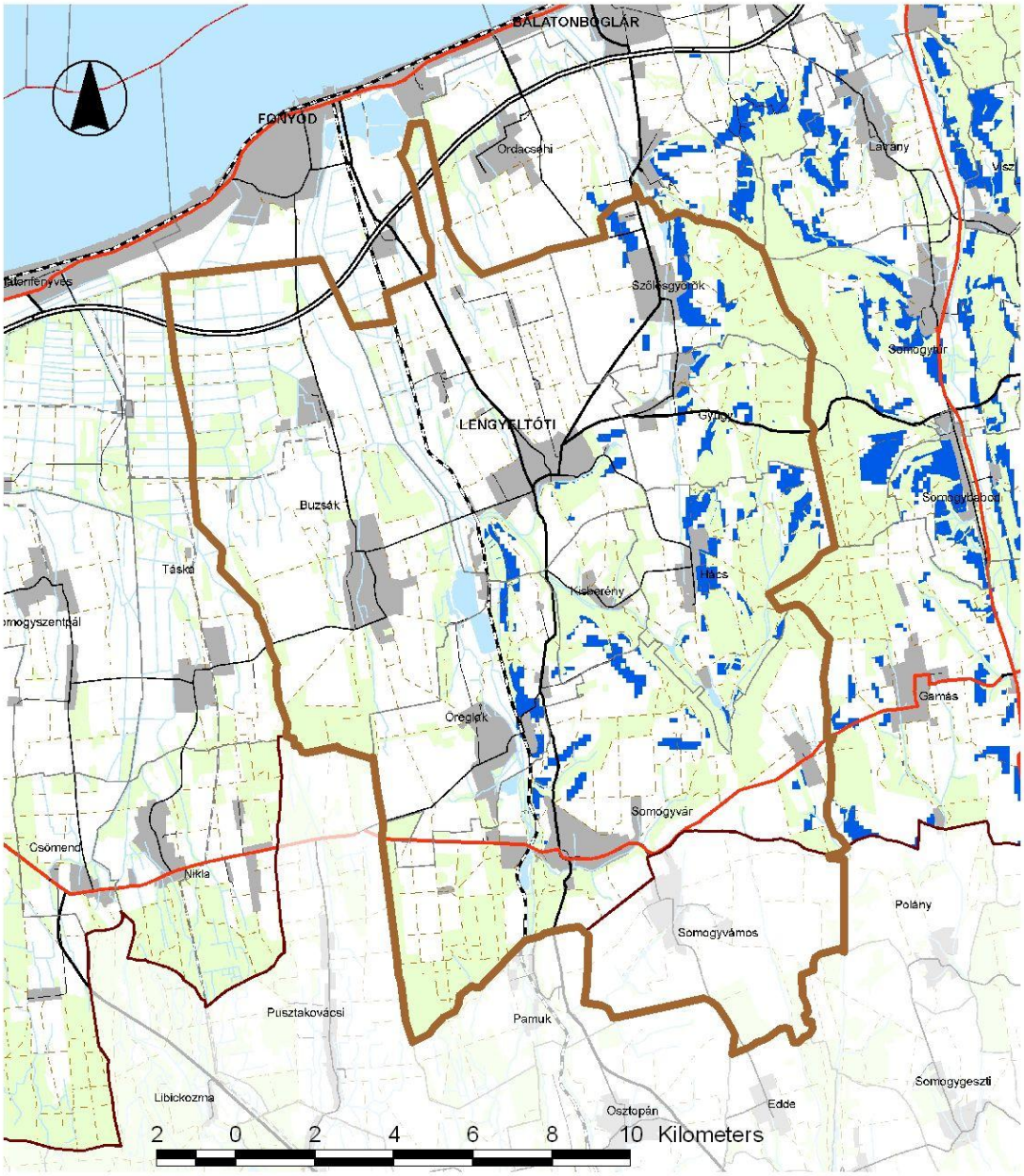

7. sz. ábra: Települési terület, gazdasági terület, általános mezőgazdasági, kertgazdasági, erdő és erdőtelepítésre alkalmas terület övezete

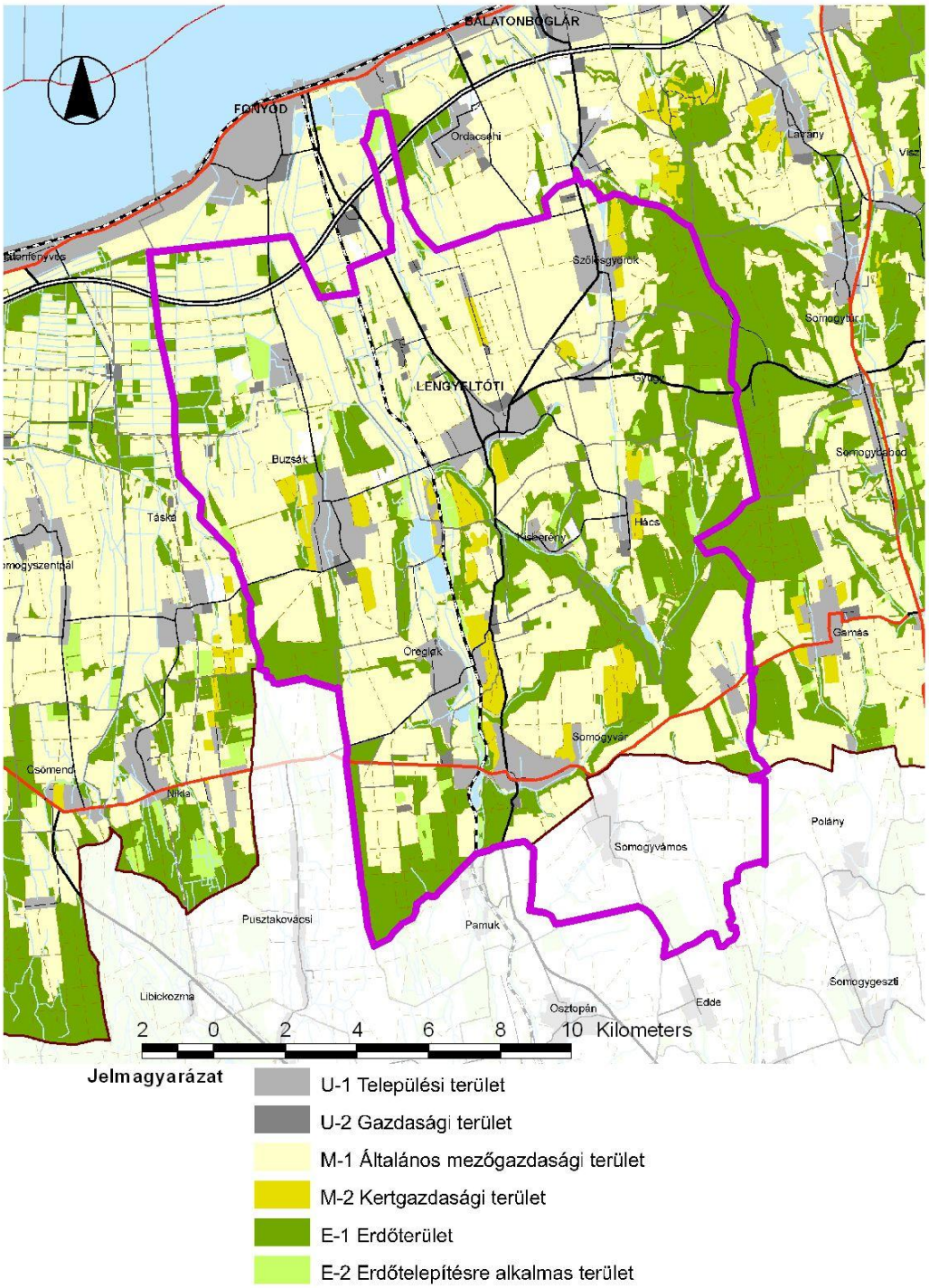

8. sz. ábra: Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

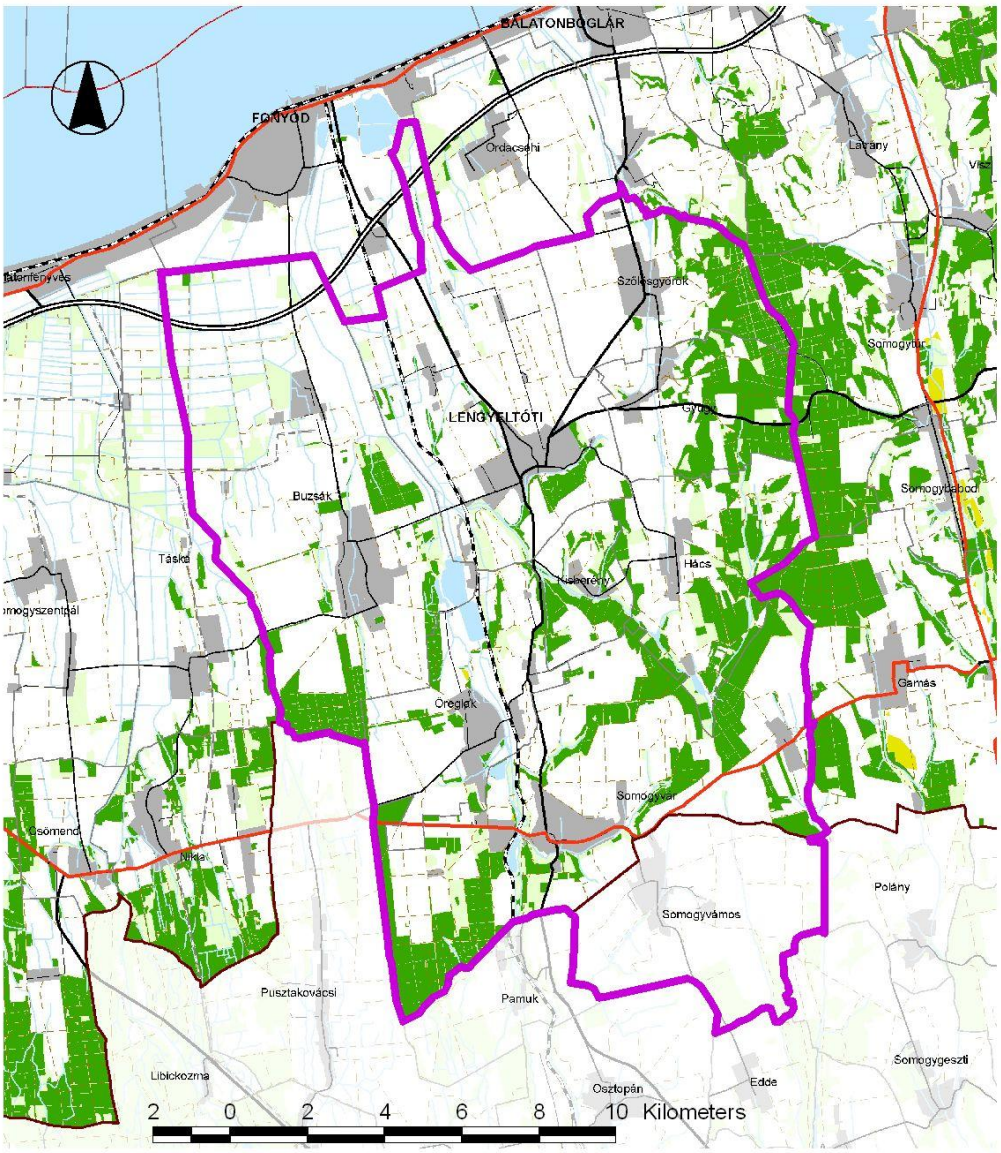

Jelmagyarázat

M-3 Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület

E-3 Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület

9. sz. ábra: A szőlő termőhelyi kataszteri terület övezete

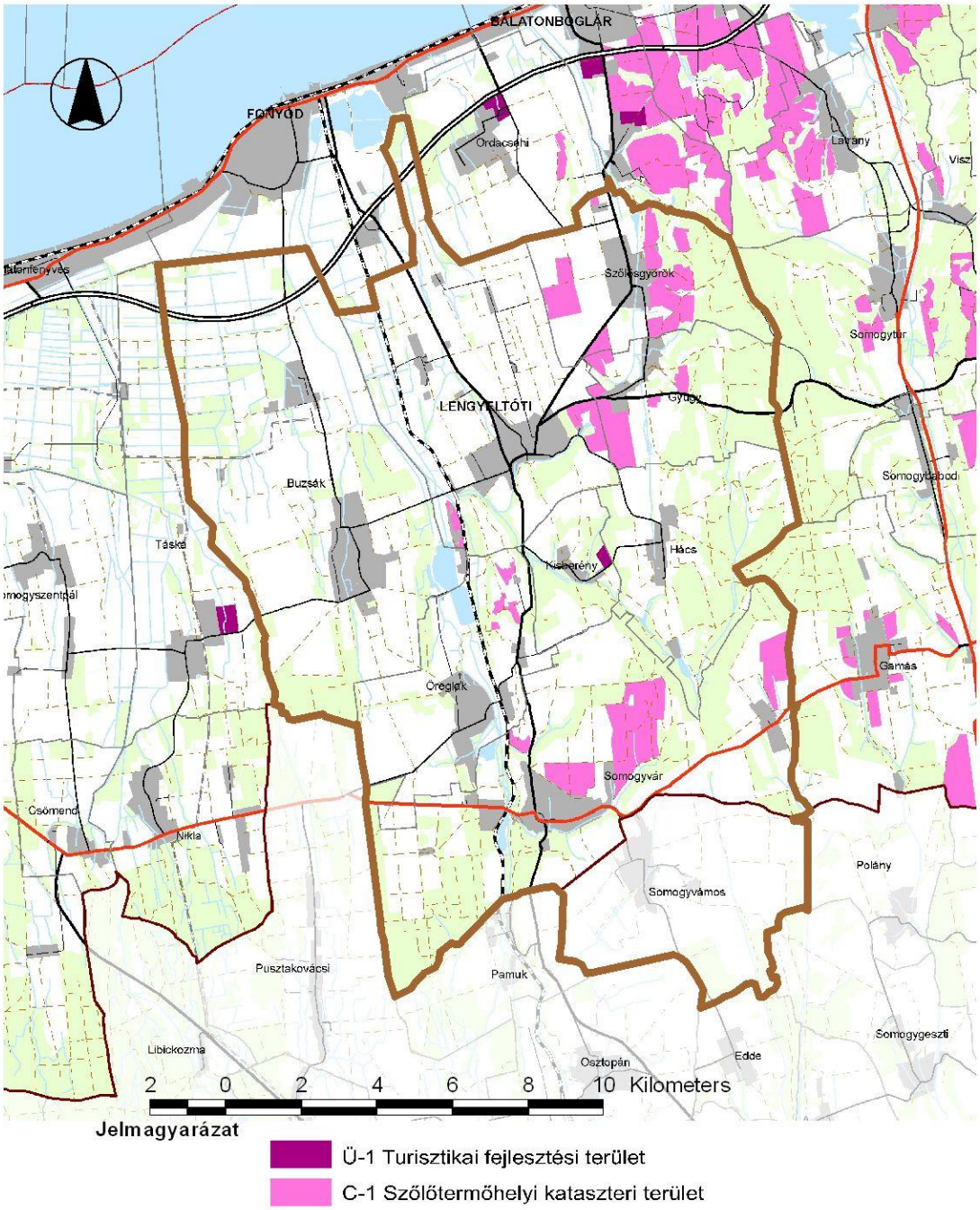

10. sz. ábra: Magterület, ökológiai folyosó és pufferterület övezete

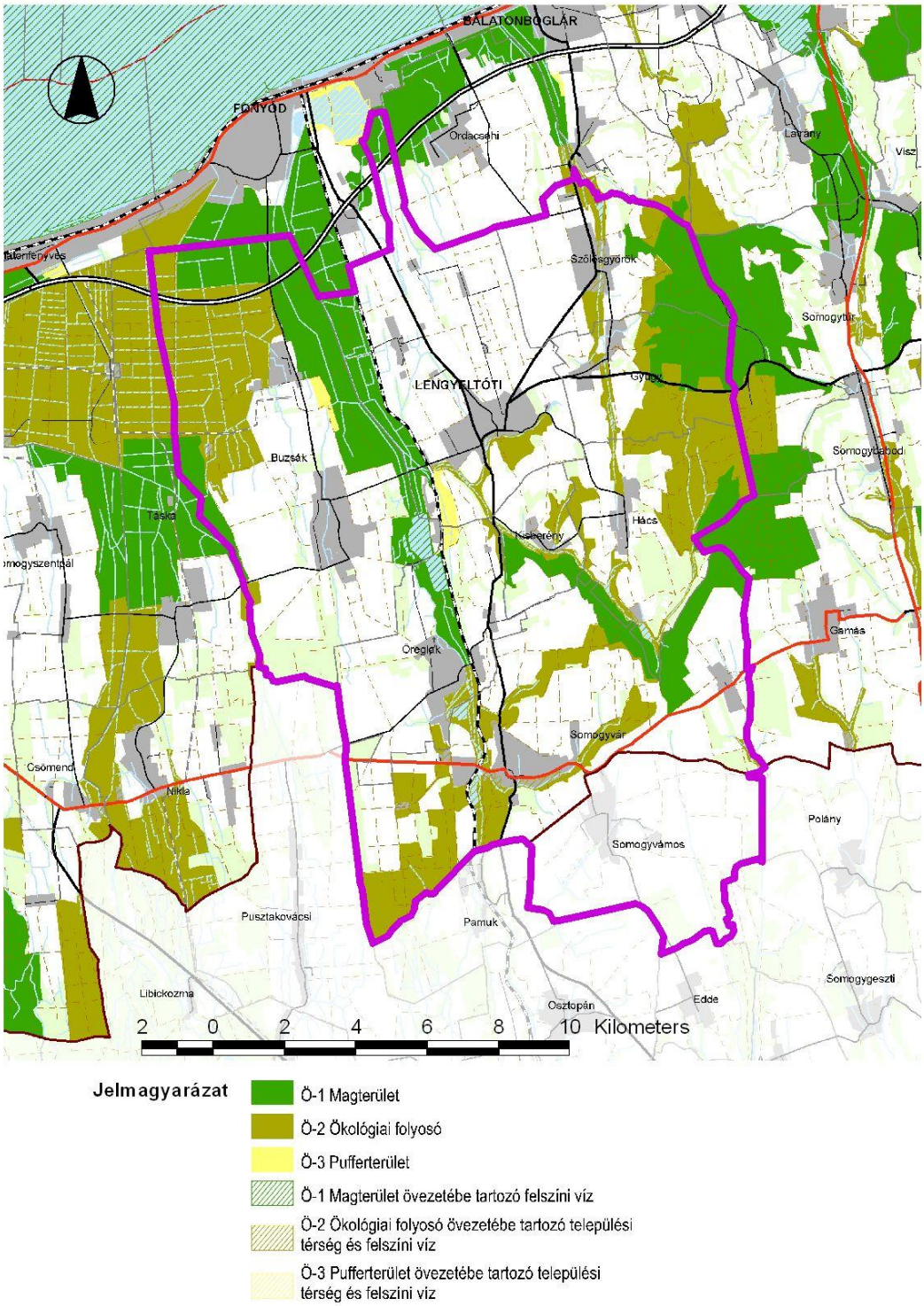

11. sz. ábra: Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

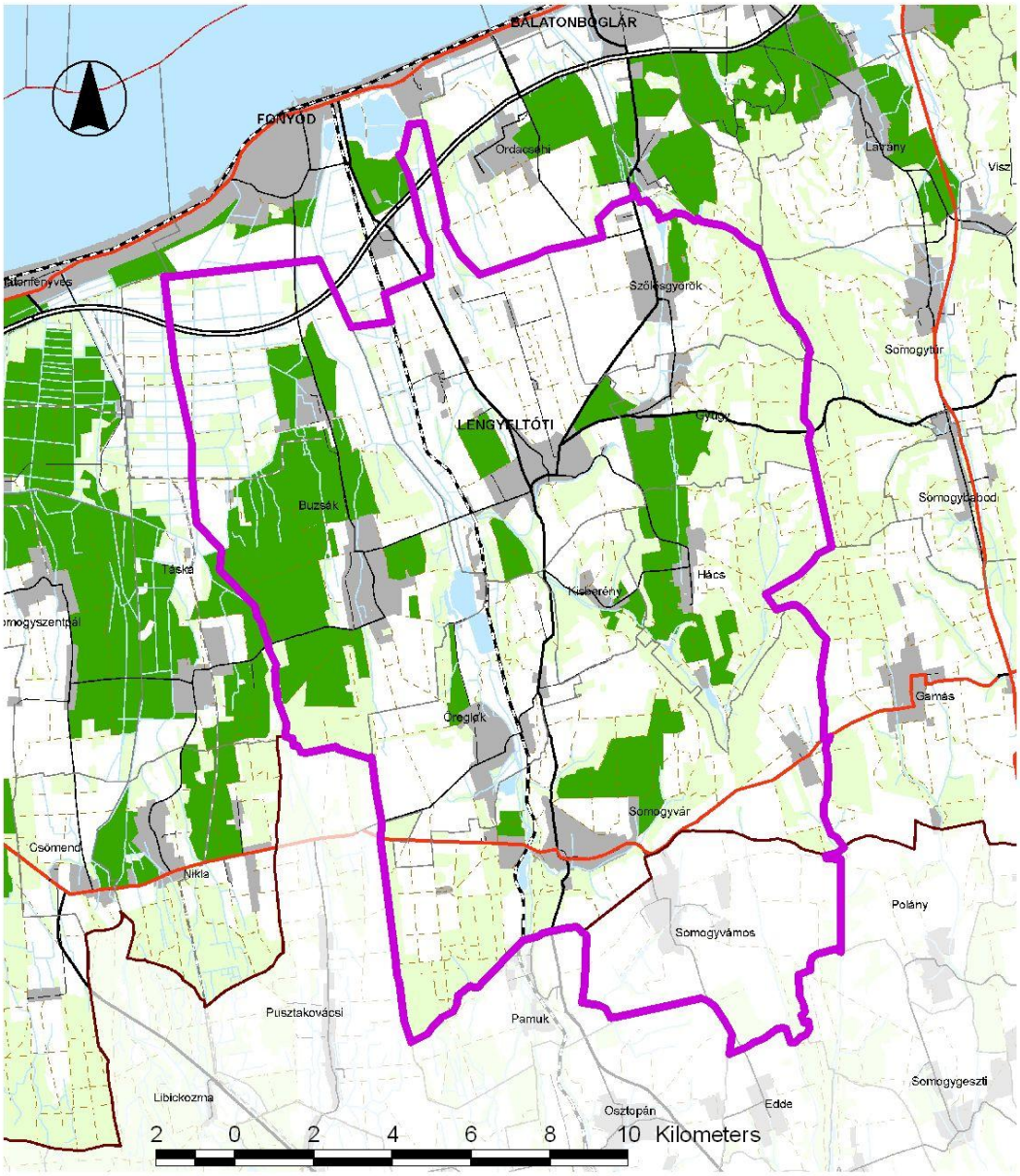

Jelmagyarázat

T-1 Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület

T-1 Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe tartozó települési térség

12. sz. ábra: Szélerőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható terület

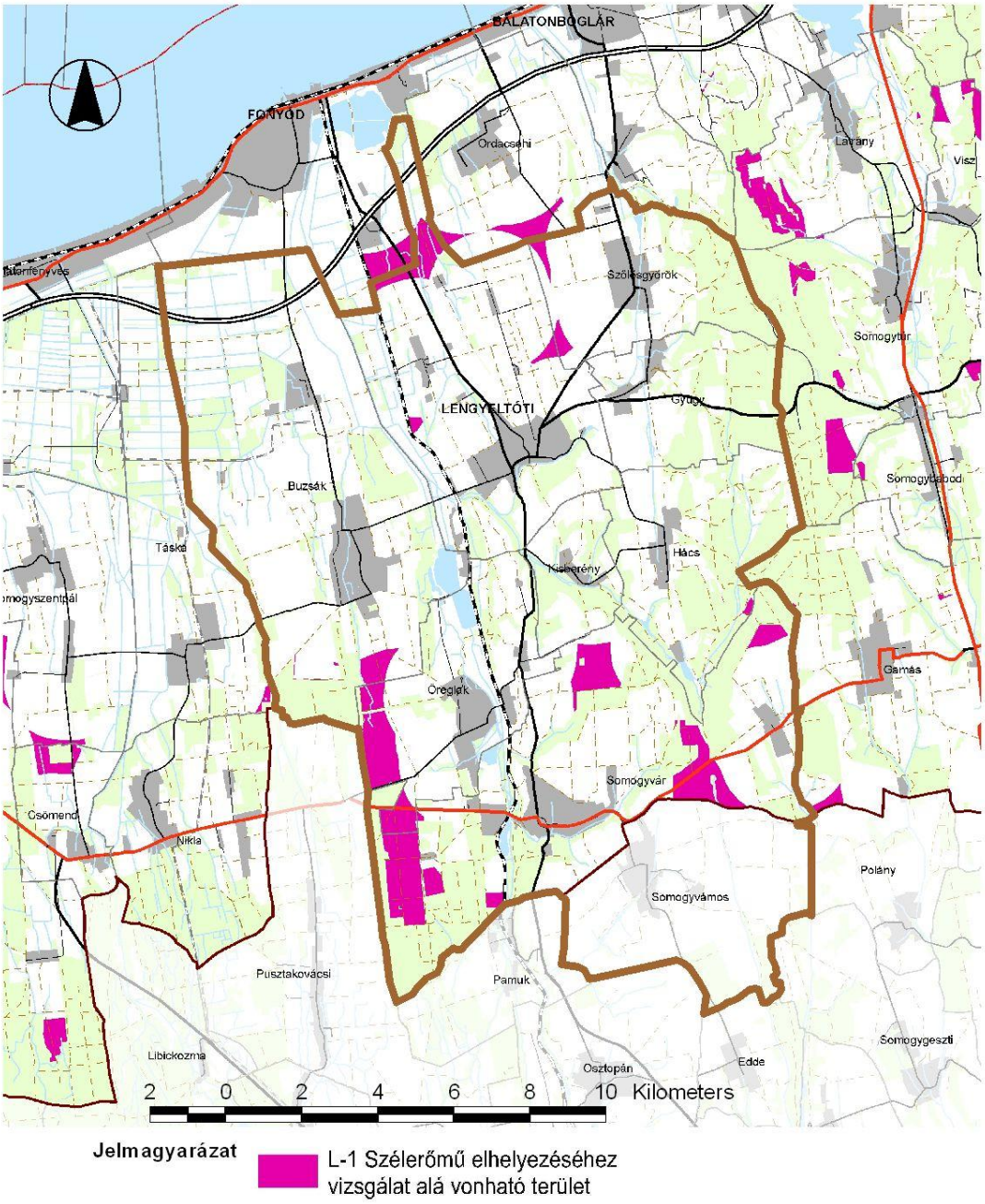

13. sz. ábra: Történeti települési terület övezete

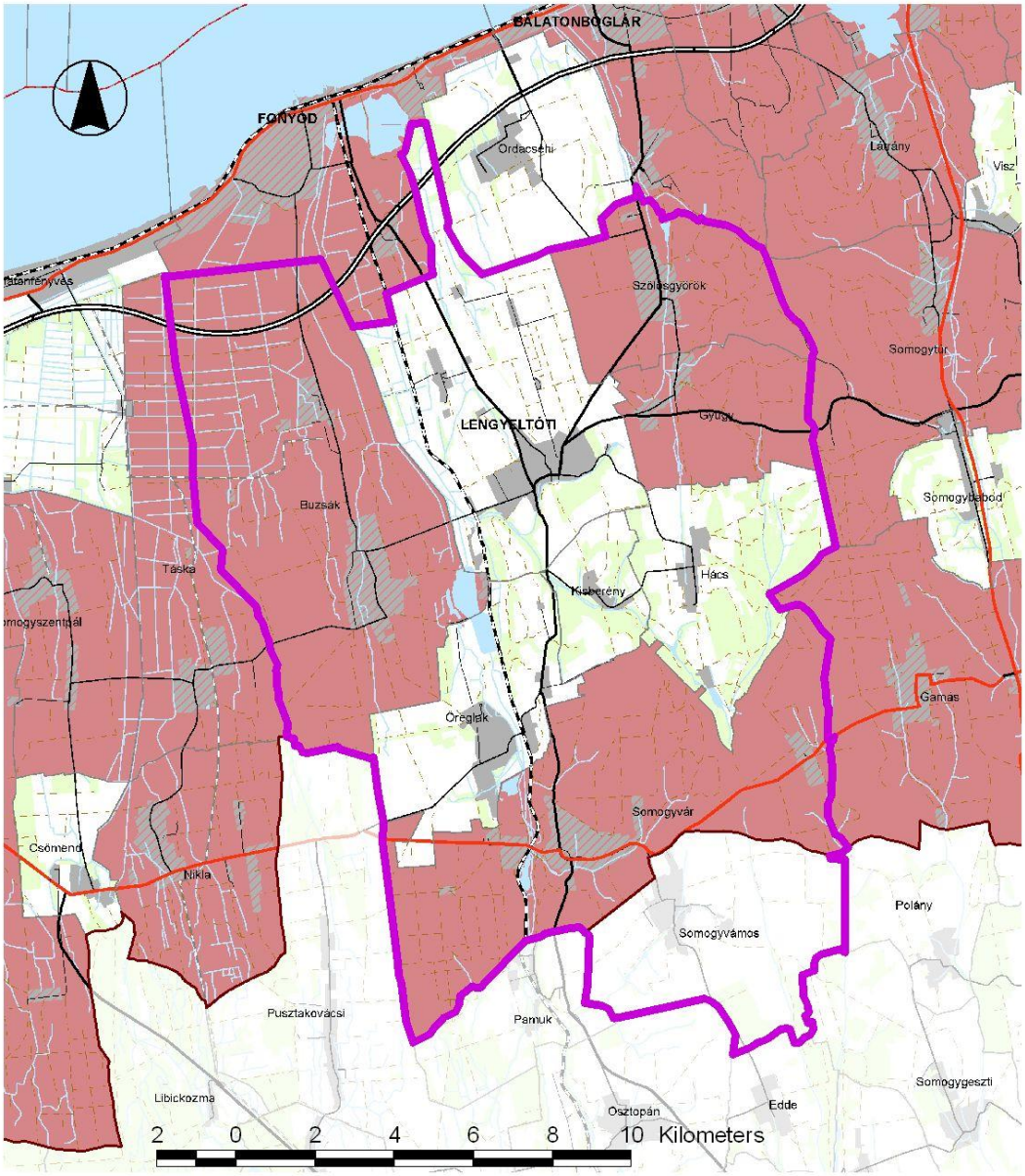

Jelmagyarázat

T-2 Történeti települési terület

T-2 Történeti települési terület övezetébe tartozó települési térség